
2

M.S. en 2.º perg.º con el lomo roto. 238 hojas.

Tractatus juridico-canonicus.

Rotulato

Relectio. utriusque. t. 2.

S. Pelayo

Don Diego Dellano

Don Diego Dellano

Don Diego Diego
Dellano

Continet hic liber ista seguentes materias quarum pro prima sit de adquirenda et omitenda h.re D. ad texo. in l. qui inaliena, eiusdem — intexo. ibi non potest inuitum hereditati obligare eum incuria e potestate — intexo. ibi sed q. bor. pos.

Diolo al Collegio en este año de 1702 el Dr. Dn. Xptobal de Henestrosa Afan de Riuera natural de Utrera Collegial de esta Santa Casa siendo Presidente de la Inquisicion de esta ciudad y electo en este año Regente del Consejo Supremo de Nauarra q. azepto y por auer tenido vn achaque al tiempo de executar su viaxe se lexcuso de la Plaza

Don Xpobal de Henestrosa

Indice de las materias y tratados y Leies de este libro =

1

Sequitur Titulus, et multis difficultatibus exornatus tractatus de adquirenda, seu omittenda hæreditate

Cap. primum Ubi de necessarijs requisitis ad utilem adquisitionem, et repudiationem hæreditatis agitur, ad plurimorum iurium interpretationem

Quædam ss. necessaria requisita, quasi prælibamenta ad utilem adquisitionem, et repudiationem hæreditatis de sua natura habet, et si requoru[illegible] germana cognitione cætera, quæ in hoc tractatu continentur vix percipi possunt. Primum delatio hæreditatis requiritur, ut hæreditas in esse [illegible] sit, quæ adquiri, aut repudiari valeat [illegible], clemens in l. delata 151 de V. sig. delata hæreditas, intelligitur quam quis possit adeundo consequi idem [illegible] tex. in l. is qui 13 in princ. iuncto § ul[timo] fin. [illegible]. de cuius [illegible] sententia, et conciliatione cum obscura l. 1. § perseverat de successorio edicto Vide [illegible] cuiacij lib. 3. observationum c. 11. donell. commentariorum lib. 7. c. 14. literas cum sequenti noster [illegible] [illegible] in[illegible] n. 3 [illegible]

qd itz procedere in legato ut delatz utiliter conqs. t.
l. repudiare potest vult[?] in ... 7 de legatis 2°
n̄ v° adquisitus, l. tibia 3 q. 5 ... 2°
quae iurata ?conmendare textu. cuiac. dicto c. 12
idem probat tex. difficilis in l. 1a § furiosi, de success. edicti
v. n̄ curator furiosi n̄ potest repudiare bonorum possessio
ne, quoniam propter animi vitium furioso n̄ dum delata
est, inqua q. inter consultos antiquos certatio fuit, ut
colligitur ex l. ... pupillu ... tutoru ex
l. 1a de bonorum possessione furioso competente, refert
iustinian. imp. in l. ult. § sin autem C. de curato re
furiosi. ... tandem hoc necessarium requisitum delationis
haereditatis fulcitur ex l. 1a § decretalis de successo
rio edicto, igr maneat firmum delatam haereditatem in
telligi quam quis potest adeundo consequi. l. adquirere
sic similiter libertatem consequi intelligimus. proad qui
rere ... § 1 deinde vocatio in l. qd
autem 7a de servitutib. urbanorum.

n° 2°. Ex duobus q. pendet adquisitio haeredita
tis delatione sine qua nulla potest adquiri l. ... ,
l. necis 27 § ult. cum sequenti hoc tit. l. licet C. de
iure deliberandi exornant cuiac. petr. ... gedeo
scribentes in dicta l. delata ... 27 commenta
rior. c. 9°: 2° susceptione sive adquisitione bonorum lex
in l. in summa 65 § 1 de agere de condic. indeb. atq.
ita etsi haereditas deferatur ignoranti et invito haere
di n̄ tn nisi volenti adquiritur l. nec emere 16 C.
de iure deliberandi.

Ex quo requisito ita ambobus exornato 1°
infertur superstitis sive viventis nullam esse haereditatis
delationem q. n̄ est idonea causa, ut adquiri l. repudiari
valeat, quippe qui cum testator dum vita fruitur

†

Dominium rerum suarum retineat, non est necessaria persona sitta hæreditatis, quæ ipsius personæ referat aut repræsentet ut dominium rerum retineat l. m. n. l. et hæreditas sit in rerum natura postea vero agendum est de delatione adquisitione sive repudiatione, ideo quod de viventis hæreditate tractus, sive dispositio nulla est tanquam de re, quæ in rerum natura non reperitur l. 1.a et 2.a inf. de hæred. l. alio re vendita l. heming 27 hoc tit. l. ita tamen 27 § a patre ad trebell. l. in dolib. 9.a § ult. de donationib. l. l. statij flor. 47 § cornelio felici de iure fisci: in a fiss. n. rerum. licet spes vendi et donari valeat l. si iac tus de traheda emp. l. 3.a C de donationib. vtri in hæreditate viventis id stingit necessum captandæ mortis inducat, et plenissimas tristissimi even tus occasiones præbeant dicta l. ita tamen § a patre l. 2.a § interdum, de vulgari l. 1. § si impuberi de collatione bonorum l. ult. diversi et leg. hæred. l. quidam 30 § 1.o de donationib. l. facere, 1. l. pac-tis exornant multi cuiacius lib. 10 responsorum papiniani dicta l. quidam § ult. vart. sabinius donell. vulgari in l. ult. C de pact. antonius faber in dicta l. 1.a de hæred. vendita et de herroribus decade 12.

12 errore 3 ex practicis cobarruvias in c. quamvis pactum 3.a parte § 1.o n.o 3.o de pactis lib. 6.o thesaurus decisione 255 gutierrez, decianus confirmatorio § 59 ex n.o 9.o molina lib. 2.o de primogenijs c. 3.o n.o 2.o

ninficiamus adversus supradictam dictam quæ de iure observatione digna, quibus praeda reintendimus, hæreditate viventis reperiri l. m. n. in ni obscurum responsum in l. quæsitum § 1 § si impuberi sermonum de legatis l. l. ubi legatum servo legato relictum a b. avo testis quem adno. cessit vivo eo testatore quicumque

legauerat, et tn̄ voult, afferat legatu ad hereditatē
eius pertinere, vnde scindit, qd si postea decedat testator
qui seruu legauerat hereditatis nō legatario serui le
gatu debeat, sine adquirat: qz viventi hereditas
est: quā dificultatē superat cuiacius lib. 36 ff in
Iuliani in hoc § simili seruus observat tex. illud mendosu
ee, et legendu loco illorum verborum et viuo eo qui mihi seruu
legauerat, mortuo eo inquit inportunuz ei et maxime a nō
tenz assensu coi, qd ab interpretibz circumfertur possibilitas ex
plicatione nempe hereditatē accipiendā ibi, pro spe futu-
ra hereditatis, sive pro hereditate futura mortuo testato
re, qui seruuz legauerat, et vincit coi interpretatio, im
probata cuiacii, ex verbis illis [illegible]
sibi confestim id legatuz hereditati adquirit.

n° 5. huius modi tamen emendationē sive
mutilationē ais salua iuris sententia defendi minime
me posse ita ut in illo loco nil mutto et verba illa viuo
eo retinenda probo, ne qd temere corrumpant potius
qm corrigant, igr ut iuliani sententia hereditati
cito ex integro percipiatur siendu legatuz relictuz se
no a domino, qui eundem seruuz legauit nō a morte testa
toris sed ab adita hereditate cedere et nō ad legatarium
cui seruus legatus fuit pertinere nō ad heredem domi
ni, qui legauerat l. servo legato 69 in prin. de leg. 1.
melior tex. in l. cum legato 17 quando dies legati cedat
de quo tex. vide est cuiacius lib. 4 observationum c. 20
idqz ro subtilis fuisset namqz si hereditati l. Iuliani
nō vero legatario legatuz seruo relictum adquireret ius debi
ti et crediti in persona ficta hereditatis aut veram
heredis concurrere qd quidē natura abhorret l.
quaesitum 9 in § 1 de leg. 1. dicta l. cum legato, l. vni
ca § in [illegible] C. de caducis toll. et argum. tex.

in l. penultima de acceptis servitutibus quod si dominus servum legaverit et alius tertius et hic servus legatus reliquit et post mortem testatoris qui servum legavit iacente ipsius haereditate decesserit extraneus qui servo legaverat confestim ab eius morte cedit dies eius legati servo relicti haereditati quae iacenti domini qui servum legaverat adquiritur in cuius dominio servus legatus erat. quomodo interpretandum hoc intelligentia [illegible] in l. si post mortem ff. de legatis 1° ff. ante. n. cedit dies legati quam aliquis domino haeres existat in l. quod servum ff. de leg. 2°. quod idem in fructibus legatae rei stringit, ut stante adita haereditate percipiantur haereditati et deinde haeredi adquirantur nam ante aditam haereditatem dominium rerum legatarum in haereditate remanet. vulgata l. a [illegible] ff. de furtis, legatum ff. de leg. 2° glos. in l. ult. C. de fructibus legatorum post aditam haereditatem fructus percepti ex fundo legato ad legatarium pertinent. [illegible] quae de usuris melior tex. in l. [illegible] 120 § fructus de leg. 1° exornant cum multis Andreas [illegible] lib. 22 controversiarum c. 6 ff. petrus barbosa in l. divortio 2° p. te n° 2 soluto matrimonio.

Verum ante quam ad ulteriora progrediamur adversus supradicta dicere certam non sunt ostibus contra quaedam iura in [illegible] quibus infirmari [illegible] consideratur tex. in l. si tibi ita ff. § cum servus de leg. 1° ubi cum servus legatur et servi ipsius status et omnia quae persona eius attingunt in suspenso est nam si legatarius repulerit a legato nunquam fuisse eius videbitur si non repulerit ex die aditae haereditatis intelligitur ad ipsum legatarium et eius ea quae per traditionem servus acceperit aut stipulatus fuerit et ea quae donata [illegible] legata ei fuerit ut haeredi [illegible]

legatario servi, singula gesisse existimet, q. 3.° supradic[t]a dict[io]nem siquide legatus relictus servo legato, queritur legatario semper agnito legato sive ab ipso d[omi]no sive a tertio legatus servo legato fuerit relictus. Cui difficultati o[missa] integratione tradita ab antecessore nostro ad nostras tit. c. 3.° ex n.° 4.° subtilior et verior est interpretatio antonii fabri lib. 7.° coniecturarum c. 3.° dum probat lex. illud procedere in legato relicto a b.[?] tertio servo legato a domino in qua specie legatarius servi in efectu quaerit, legatus eidem relictus nam licet vere statim servus legatus et legatus eidem servo relictus adquisitus fuerit heredi domini agnito postea legato a legatario seu in quemqu[?] eius fuisse intelligitur fictione iuris ad [?] interpretatione prudentium ad l. 12 tab. ne alioquin libera facultas concessa civibus romanis disponendi de rebus suis post mortem excluderetur [?] morte servus legatarius dominus adquireret haeredi, a quo in eius [?] ignorante non potuisset revocari [?] ego y § 1 de iure dominium iuncta regula legis verbum 120 V. S. quare haec ad restitutione servi legati et eorum quae servo legata sunt etiam ab alio tertio tenetur agnito legato a legatario iura sunt expressa in l. huic scriptura 13 in [?] ad l. [?] l. cum servus 39 alias incipit apud iulianum q. 5. ver. et si servus deleg. i.°

2.° adversus supradicta, dictionem obiicitur lo[co] [?] lex. ind. cuita 16 § 1.° quando dies legati cedat ubi a domino servus legatus fuit et eidem servo ab alio tertio usus fructus fundi legatus proponitur haereditatem [?] eius quiv[?] fructus legavit b[?] addita fuisse in qua specie inquit [?] nulla ratione esse cur diem legati cedere existimemus antequam ea quoque haereditas ex qua servus legatus erat adeatur, quare addita haereditas

le existimandum est usus fructum ad eum cui servus le
gatus est pertinere (ita n. legendum est) prout in vul
gatis codicib. non prout in recentiori ad eum cuius ser
(vus legatus est) quam diff. opprens vir doctissimus
cuiac. lib. 36 … iuliani in d. l. cum legato quando
dies legati cedat perperam afirmat contra nostram distinctione
legatum servo legato cedendum sive ab eodem dno sive ab
alio tertio non cedere ante aditam hereditatem domini
qui servum legavit: quod falsum esse apparet ex d. l.
si post mortem 6 … de leg. 1° l. qui servum 37 de leg. 2°
quare omissa hac sententia dicendum est lex. in d. l.
cum ita § 1° specialiter procedere in legato usus fructus
relicto ab alio tertio servo a dno legato in quo hereditatis
aditio domini requiritur quoniam hereditati legatum
non potest adquiri l. usus fructus 20 de stip. servorum
ubi ratio proponitur ita erudite notat idem cuiac. lib.
35 ff. iuliani in d. l. cum ita § 1.

Si vero servus legatus sit et eidem
servo ab alio tertio legatum fuerit et vivo domino qui
servum legaverat tertius qui servo legavit decesserit
atque ita secundum supradicta dies legati servo
relicti cesserit in hac specie consultus in d. l.
quaesitum § similiter de leg. 1° ubi consultus ces…
dit legatum servo relictum domino adquiri qui servum le
gaverat quod quidem ut probet inquit hereditati ostendim
adquiri non legatario namque quod servus adquirit dno ad
erit quod autem dno viventi quaesitum fuit veniet … do
mini mortis tempore permansit cum universitate bono
rum in ipsius hereditatem et per eam in heredem transit non
vivo in legatarium nisi rei legatae inhereat l. si quis …
§ ult. quemadmodum servitutes admittat l. rei legatae ac
cessisse l. ex rege 22 l. quidam 29 § si quis de leg. 1°

ergo hereditati nomen de quo in d. § similiter servus pro
hereditate futura post mortem testatoris usurpat in supra
dicto sensu, ut existimat antecessor noster d. c. 3° Dan
te c. in cuiacii, sibi contrarii lib. 25 obs. servationum c. 4 v.
ego autem numquam potui supradictam
cuiaci interpretationem ad text. in d. § similiter servus pro
bare atque ita superior ratio et si tantorum virorum mihi fi
dem non facit a. amici eius rei causa esse suspicor quippe qui
cum ita eam, statuat e statim legatum hereditati adquiri
intelligimus, statim atque dies legati servo relicti cessit vi
uo domino qui servum legauerat, quod verecundius est dicere
verba illa tamen statim hereditati adquiri intelligen
da i. domino superstiti post mortem eius, qui servum lega
uerat cum n. hereditatis et hereditatis nomen usurpauit
pro domino ut ex § ult. inst. de heredum qualitate
notant cuiaci, in notis ibi et lib. 5° obser. c. 10 donel
li, et ossualdi litera C lib 6° comment c. 2° anto
nii fauer lib. 4° conict. c. 6° merito dominus hereus
aliquando nuncupatur sibi, pro qua re experiri potest
singularis text. cum interpretatione in l. de hereditate
to § ult. de castrensi peculio ibi si pater ut heres
viuo filio vindictam servo castrensi imposuit et cetera
ubi verba illa ut heres viuo filio intelliguntur, ut do
minus nam pater viuo filio aut mortuo ab intest. non est
heres in peculio castrensi l. filius ita ad leg. falc.
l. 2a de castrensi peculio, exornant cuiaci, lib. 10
obserbat. c. 16 fornerii lib. 2° selectarum c. 1 an
tonii fauer verba proxime et in rationalibus ad l. 3 §
penult. de minoribus, vbi eodem modo inceleg. existimat
intellige haec verba illa quasi heredem i. quasi dominum
quod sicut in d. § ult. tamen heres filii dicitur pater in castrensi
peculio viuo filio et post eius mortuo i. dominus

ita similiter haereditati nomine in d. l. quaesitum § simplicius dnus intelligit. Cui statim quaesit. ... natus post mortem testatoris, qui servo suo legaverat ... Ex qua declaratione juris accipiunt iura in l. quaesitum ... juliani, note 26 de condit. ... adem. probat. in quibus si servo proprio a dno pure libertas relinquatur, eidem ab eodem dno vel aliter pure vel sub conditione legatum ... libertas sub conditione relinquitur ita demum legatum pure rele... subsistit si ea ... conditio fuerit quae ante aditionem haereditatis domini impleri possit veluti si decem titio dede... ... si capitolium ascenderit si vero talis sit conditio ut non nisi post aditam haereditatem domini impleri valeat velu... ti si haeredi decem dederit, aut alia similis legatum pure invtiliter servo relinquitur a dno, cuius diversitatis ratio obscura ... ... cum libertate relictum non cedat nisi ab adita haereditate domini, qui legavit ... haeredis ... cum sequenti, quando dies legati cedat, quoniam necantea dies libertati re... licta cedit ... l. unica § in novissimo C. de caducis tollendis, si dies legati cederet a morte domini invtile fuisset cum non ipsi servo sed per eum haereditati iacenti in eius dominio erat adquireretur quod quidem ... erat ... nec ... in eius de persona ... legati et obligatio iuris concurrere potest ... cum ... l. cum legatum ... quando dies legati cedat atque ita ut legatum in supradicta specie consistat requiritur, quod dies legati et libertatis simul cedant ... libertas antecedat.

Unde species d. legis quaesitum § 1° et d. legis iuliani ... ... ratio interpo... tatio cognoscitur. etenim si ab haerede extraneo a domino

instituto legatum pure relictum fuerit et libertas sub condi
tione servo itademque legatum tenet, si conditio libertatis imple
ri possit et ipsa impleta sit ante aditam haereditatem
idque constat ex lex. Scaevola in l. cum servus 82 in princ.
ff. de cond. et demonst. ubi legatum pure a domino servo re
licto proponitur et eidem libertas sub condit. relictam cum
ratio legis in qua specie inquit consult. legatum inutile esse
quoniam illa conditio eius naturae est, ut ante aditam haered.
tatem impleri nequeat ff. servus 34 § 1 de statu liberis.
cuius rei ratio ex supradictis colligitur nam in supradictis iuribus
legatum quod cessit ab adita haereditate per servum quaesitum ha
redi inveniret persona non poterat concurrere in debiti et crediti
atque ita inutile est legatum, cum vero conditio libertatis imple
ta fuerit ante aditam haereditatem iam servus reperitur liber eo
tempore quo haereditas adquiritur atque ita utiliter legatum
ivaritur etc. praecindentibus iuribus eleganter habetur quod si lega
tum servo pure relinquatur, libertas vero sub conditione ab
haerede necessario tunc legatum semper inutile, quamvis
quarta fuerit conditio libertatis adiecta nam in suis
et necessarijs haeredibus nullum est haereditatis iacentis in
stans ac per consequens numquam conditio libertatis ante ad
quisitam haereditatem impleri potest ac per consequens in
utile erit legatum.

n.° 12 Unde vestra omnis, quos videritur in
hac parte interpone textus summe difficile in l. in uno 30 § cum
lex vers. alia causa ad l. falc. ubi cum iuris consult. dic
ceret in contributione legis falcidiae non venire ea lega
ta quae inutilia sunt quod similiter habetur in l. si a servo
20 eodem tit. exemplum proponit in legatis haeredi a semet
ipso relictis, quae a principio non consistunt vulgata l. legatum
116 § 1 de leg. 1.° et in his, quae servo proprio liberi
dare ius, ut ex § an servo instit. de legatis. subiungit

versicula in d. vers. alia caussa, ex eorum quae in dies certum
+ servus dent. nam si libertati dies coepit cedere, cui debebitur
h. quippe qui cum libertas ante aditam haereditatem non ce
dat legatum vero in diem certum relictum statim cedat a morte testa
toris lege si dies quando dies legati cedat §. unica § cum
igitur C. de caducis tollendis dicendum videbatur legatum
illud inutile, quoniam ante libertatem personam haeredi
tati adquirebat, in qua obligatio iuris et emolumentum le-
gati consistere non potest. d. l. cum legato 27 quando dies
legati cedat.

3. Quam difficultatem sumi ob-
cura omissa interpretatione aliorum ubi quae sequitur al
beric. n. 7 et Emendatione Cuiacij lib. 25 observ. c.
10 dum probat emendandum esse locum in eo lex. verborum collatio
nis, et legendum esse ita alia causa est eorum quae in certa die
quae quidem emendatio probari videtur ex multis traditis a
Reste lib. 1 observat. c. 37 Rebatdo lib. 4 variorum
c. 2 petro fabro lib. 1 semestrium c. 2. vindicandum
id quamvis regulariter dies certus non obstat cessionem legati im
+ pedire l. si dies 22, quando dies leg. cedat cum similibus,
tamen cum servo sine libertate in diem certum a domino legatum est.
sequitur cessio in pendenti d. § cum lex vers. alia causa ratio
est, nam extra speciem de qua dicimus putamus dies certus inte
lligitur solutioni legati adiectus, ut legatum valeat et legata
rius possit ad haeredes transmittere legatum si ante diem
decesserit d. l. unica § cum igitur: nec eo casu frustra
adiicitur dies legato sed, ut haeres medii temporis fructu
interusurio l. publius 31 § 1 de cond. et demonst.
l. ex his 7 C. quando dies leg. cedat, quae omnia in specie
relata dicti vers. alia caussa diversa sunt, nam si dies
videtur solutioni adiectus, et cessionem non impediret, nec
legatum consisteret nec legatarius illud sequi posset, sed

inutile foret cum haereditati adquireretur servum in cuius dominio reperiebatur post mortem domini. antequam deveniret libertati cederet atque ita in haerede futuro post adquisitam haereditatem consisteret ius debiti et crediti. quare interpretamur testatorem voluisse non ante cedere quam dies certus legato adiectus veniat, ac per consequens, et si idem legatus eidem servo in die incertum quod sub conditione redit eum proponatur si conditio et dies incertus extiterit, antequam dies certus legati legatum utile sit cum ab haerede domini legatario libero facto debeatur: maxime, quia cum servo haeredis legatur et in specie dicti vers. alia caussa non potest dici propter medii temporis intervallum, legatum in die certum, resolutum fuisse, nam et si a principio solutio fieret idem met haeres et solutor, et exactor legatum fuisset, atque ita nihil eius interest ex sua persona quod servi legatarii legato fruatur.

n.° 164 Tandem ex eodem fere interpretandum venit singulariter tex. in l. si optio 13 in princ. de optio. quae legata vel optio servi quandoque legata proponitur et si ab eodem testatore domino aliquid legatum sine libertate in qua specie inquit consult. tunc sequens legatum l. i. [illegible] consistit cum tota familia ad unum sitam reducitur quasi purum legatum foret relictum, quod intelligendum dixi ex supradictis quando ante adita haereditatem ad unum sitam tota servorum familia redacta fuit, ut recte consideravit accurs. verbo ceciderit, et comprobatur ex eodem tex. ibi: quia potest etiam ante aditam haereditatem etiam si statim decesserit familia minui. alio quin cum optio servi legatur singulorum servi legati videtur sub conditione si optaverit legatarius vulgata l. 3 quieta quibus quae quidem conditio ante aditam haereditatem impleri non potest l. iulian. eodem tit. l. si haeres 11

[illegible] ob deceptione legata ex quib. iurib. di
le [illegible] dare [illegible] pinely lib. 3.° selectarum c. 6
20 n. 25. etiso cu legatus servi si eidem a dno aliquid fuerit
ut liber cedat ab adita haereditate s. unica § [illegible]
[illegible] C. de caducis [illegible] cedat dies legat.
servo relicti qm optionis nam legatus servo relictus a [illegible]
ab adita hered.tate, servus autem qui antea adlegatam in
optionis pertinet, quem optaverit post aditam hereditatem
quo casu inutile legatus est servo relictus qui in
[illegible] delegatio iuris et emolumentum legati consistat
3.a supradicta ex l. cum legatus 17 § 2 dies legati cedat
ab initio [illegible] ideo legatus servo relictus in d. l. si
[illegible] inutilis non fuit quoniam contingere potuit, ut ante
aditam hereditatem tota summa a [illegible] alium [illegible]
cui legatus erat redimeretur, quo casu quasi pure [illegible]
fuisset legatum relictum servo subsisteret, quoniam tunc
non concurrit legati acquisitio et obligatio iurisinedem
persona sique eodem tempore scilicet ab adita haeredi
tate et servi legatus et relictus a dno servo cedit quo
casu, ut sustineatur legatus, [illegible] intelligitur data libertas
qui legatum servo ut supradiximus = Nec obstat re
[illegible] catoniana, quae non pertinet nisi ad ea legata quae
a morte testatoris cedunt l. 3.ª de reg. catoniana
quae [illegible] intelligenda in herede extraneo testator consultus in
d. l. scriptio diversum autem esse in haerede suo, aut necessa
rio in quib. [illegible] non [illegible] ante aditam haeredi
tatem cum in illis haeredib. aditio haereditatis non requi
ratur sed repenter subito haeredes a morte testatoris
inveniantur, ac per consequens ratio supratradita, quare
ab initio legatus servo relictus in d. l. scriptio [illegible]
[illegible] in suis aut necessariis haeredib. locum non habeat.
Deinde ex supradictis

9

quisito renunciaveo adaccitionē ^ adquisitione ha
reditatis videlicet delationi contra pdata d. venit tex
difficilioris 2o § illud potest quaeri, de hereditatis
actione venditā vbi vlpianus inquit q. si impuberi ex
heredato substitutus fuerit institutus heres, ignaro pueri
late, testatoris distraxerit magis est ut impuberis hereditas
venditione non teneat nisi id specialiter actum fuerit, quo
casu impuberis hereditatē in venditione venire afirat
maxime inquit si iam delata impuberis hereditas est si
... hereditas quam dicitur delata et requiritur
ante delationē, aut adquirit valeat contra supradicta
et in specie ... Mo ... maxime
significat hereditatē etiam impuberis non delatam in vendi
tione venire, nam dictio illa importat causa maioris
dubitationis bonis, tex in l. ... 2 o § si quis
tamen in fin. hoc tit. vbi notat iason in ... et ...
est pro eo tex. ... cuiacii lib. 2 o questionum pa
piniani in l. si pater ... ad trebellianum gloss. verbo
stimari ... in l. illud ad l. aquiliam ...
ti barbosa de clausulis verbo maxime ... sin
gulari 37.
... Quaerendum ... accurs. in d. §
6 Al verbo maxime ... gloss. verbo maxime probat ... dupli
citer intelligi posse 1o dictionē illam maximē, super
... adiectam ... deberi ... et ...
... et lege dicitur ita si iam delata, cuius simile exemplum
proponit in l. vlt § 2 C. de testam. manum. ibi, ma
xime cum ex voluntate ... haec interpositis jun
ctis sequentibus, haec tamen interpretatio contemnenda
est contra fidem ... pandectarum scriptarum in quibus dic
tio illa maxime in eo tex. invenitur, quaeritur accurs.
secundo loco inquit tex. illum intelligendum iuxta regulam

legi, inmodici 2 ff. destrahenda empt. vbi requi
ptur se vendi et distrahi non potest accessionis iure cum
h sine qua distrahi obstet vtilitati diruerit, ac pers.
sequens ab instituto herede recte vendi posse haedita
tem impuberi non dum delatam accessionis iure cum haedita
te paterna iam delata. ... hac interpretatio 2a aicun ...
... quoniam haeditas impuberi non dum delata
tam ex tanquam mortui est, ut ... l. sacra religiosa, de quib,
ind. ... inmodici quando ... 2a de haered. ... actione vendi
... natura non sit quod venierit l. i pro haerede
... nemine 27 ... vendi ... autem sine
... veneat ... momento ... deo
... empt. ... cum haereditate ... de haereditate ... alterius
persona. igitur nec tanquam principalis nec ut accessoria he
reditas viventis ... delata vendi potest
... quaerat ... ind. ... diversum
... ita intelligendi, cum donello lib. 4 comment.
c. 5 ... ex ... antoni, favor ... rationalibus ad
l. 1 et l. 2a ... de haered. ... actione vendita.

n 1 Unde magis placet interpretatio
... nostri ... proxime, qui existimat
... secundum ... maxime ... ibi ... accipienda pro implicationa
... dubitationis ... potius ... ineptionis ...
ba ita, maxime si iam ei delata impuberis haereditate
venierit ... scilicet si iam ei delata impuberis haeredi-
tas fuerit; quomodo similiter probat ...
... ind. l. vlt. § 1 C. de testamentaria manumis. ...
... contra vltra ... ex
pendo ... in quib, ... maxime ...
... propria, ... ind. vsucapio
ne ... diversu ... ibi vsucapiones ... maxime

res corporales, quae quidem dictio maxime intelligitur impu[illegible] cabbi [illegible] dubitatione [illegible] res incorporales [illegible] potuissent usucapi [illegible] sequitur legis ult. de servitutibus, l. [illegible] 43 [illegible] dominio [illegible] [illegible] intelligitur restrictive [illegible] usucapionem recipiunt scilicet res corporales, quod verum [illegible] regulariter sicut quaedam sint res corporales [illegible] usucapionem [illegible] [illegible] l. usucapionem [illegible] interpretari [illegible] lex [illegible] l. usucapionem [illegible] [illegible] existimaverim [illegible] fuisse triboniano [illegible] maxime, propterea [illegible] institutionibus justinianei servitutes [illegible] probat [illegible] ins. [illegible] § [illegible] de usucapionibus, ibi [illegible] maxime [illegible] [illegible] animadvertit, caeterum omisso cuiacio [illegible] non [illegible] similiter [illegible] observatio ut dictio illa maxime intelligendae [illegible] restrictive ita scilicet [illegible] nam paganus [illegible] possidere, aut [illegible] [illegible] aliomodo [illegible] etenim [illegible] causa [illegible] quasi castrensia bona fide usucapere [illegible] quo modo intelligendum [illegible] [illegible] similiter [illegible] [illegible] improbandus [illegible] accursius [illegible] usucapione [illegible] bona [illegible] probat dictionem illam super vacuo adiectam fuisse in eo lex. [illegible] ins. 2 si quis omissa caussa test. [illegible] sententia ut dictione illa [illegible] consensu, scilicet [illegible] causa, etc. [illegible] specie [illegible] sententia [illegible] possessor hereditatis [illegible] nihil dederit pro haereditate [illegible] [illegible] est [illegible] lex [illegible] [illegible] l. ult. [illegible] [illegible] lib. 1 de [illegible] cap. 9 [illegible] 32 [illegible] centuria 2 [illegible] 99. [illegible] lex. ins. [illegible] § [illegible] si quis omissa caussa testamenti

in dictis maxime si servus ... auditia id fecit ...
eius ... ejusdem ibi et ideo si liquido sibi liberetur tamen
eodem modo intelligendum et lex. l. liberis et denominati ...
... in liberis etiam hoc maxime si maior .... id est
... maior ... sequentes .. illa minime ... po
fuisset cum regula iuris, de qua in l. in quibus ad ... advert.
proclamare non licet.

n. 45 3 ... requisito ad ad — animus ... hereditas
quirenda ... hereditate ... .. interest ...
... nulla est adquisitio ... repudiatio
nec hereditati, nam cum praecederet prius deceat, ut hare
... et delatio hereditati inveniatur in suis nec hare
... nec hereditatis delatio reperitur, ut ... agatur
... ...
... non scribuntur, cum ... hereditatis persona ficta
... fuerit introducta, ut defuncti referret per
... a persona ficta dominium rerum
hereditariarum post mortem usque ad aditionem retineret
a defuncto l. ... homo 13 § si servus ... auditoris
ad l. aquiliam l. ... 32 § ... de hered. ... in ...
... l. ... pro emptore 15 in fin. princ. ... haer
... hereditas 22 de usucapionibus ... hereditas 9 ...
depositi ... nihil ... ad l. 25 ... de V. S. ... de
quibus late duarenus ad nostrum tit. et l. ... hoc
... questionum papiniani in l. hereditas ... depositi
... hereditati ... lib. 6 ... cap. 2 ...
... in papinianea tit. 2° princ. 3
et de ... ... 27 errores, unde ...
... papinianus scripsit in d. l. hereditas § 0 de
petitione hered. hereditatem etiam sine ullo cor
pore iuris intellectum ... scilicet hereditatem in
corpoream esse l. 1 § 1° de rerum divisione princ.

[illegible] de reb. corporalib. et incorporalib. bona
lex clara intelligend. in l. nominis et deci vindic.
Vbi hereditas non potest possideri prodiviso, quoniam
pars prodiviso est corporalis. mediante l. in l. cog. 16
§ in [illegible] ad trebellianum, vbi siquis rogatus fuerit
restituere deducto are alieno, et legatis et oneribus, in
[illegible] dicit illa deductio nec comprehendi potest, quia ex iure
[illegible] hereditas quantitas non potest deduci, sed ex bonis
corporalib., vnde bona intelliguntur deducto are alieno
l. subsignatum 39 § bona de V. S. caterum et si he-
reditas incorporalis sit intellectum tamen corporis habet iure
civili introductum representationi sunt et defuncti,
igitur cum in suis heredib., continuatio dominij reperiatur
l. in suis l. 2 de liberis et posthumis, hereditas sine per-
sona ficta non est necessaria, quod quidem procedit l. propter
vinculum patrie potestatis ex quo patris et filij persona vna
et eadem censetur l. nec cum filio 16 de furtis l. vlt. C
de impuberum l. cum scimus § [illegible] C [illegible] et cen-
[illegible] lib. [illegible] § [illegible] instit. de in[illegible] [illegible]
l. quia eodem vinculo ad aditam successione parentum sui he-
redes [illegible] d. l. in suis l. nam et. il. 15 de inofficioso
testamento in scripto [illegible] vnde [illegible] l. cum ratio [illegible] de bonis
damnatorum, vnde sui dicuntur quasi sui heredes sibi
[illegible] d. l. cum ratio. igitur nec
hereditas iacens in suis heredib., consideratur inquibus [illegible]
persona ficta ad continuatione et retentione dominij nece-
ssaria non est. Vnde post mortem parentum [illegible] potius bono-
rum administratione quam hereditate, aut successione [illegible]
sequuntur l. 2 § 1 pro donato circa cuius [illegible]
[illegible] cumulat multa petrus gregorius lib.
42 sintagmatis cap. 35 [illegible] 22 forcatulus [illegible]
[illegible] 36 [illegible] 2 conanus lib. 10 [illegible] cap. 2 [illegible]

Aeinsi arte aesiomate 3° cap. 2 10 et mary no 9 di. jes rationes e 2° 10 antonio faver in papinieanea tit 2° princ. 2 illatione 3. Maneat igitur illa certissima distinctio inter suos, extraneos et necessarios haeredes improvisito, quod in suis nec haereditas datur nec delatio nec adquisitio haereditati, in extraneis vero haereditas est delatio, in necessariis autem vinus tole instanti reperitur delata et adquisita haereditati, delatio necessaria ut in primis, qui vivunt domino nihil haereditatis aut alteri, ex dominio tuto tunc potuit quoniam caput aut persona intelligunt [illegible] l. 3 § vlt cum l. sequenti, de acq. minutis vulgata l. quod attinet ideireo iuris.

n. 19 Vnde infertur explicatio addele bre consulti responsi in l. si post mortem 6 § 1 de leg. 2. ubi sic fuit, testamento domini, in quo extraneus haeres instituitur fuit libertatem acceperit, et aliqui eidem servo fundus post mortem domini legaverit fundus legatum non ipsi sed servo, sed haereditati iacenti domini expectat, libertatem quaerit ratio est nam cum dies legati fundi cedat statim post mortem domini libertas vero servo relicta non nisi post aditam haereditatem l. haeredis 7 cum sequentibus, quando dies legati cedat l. unica § in novissimo C. de caducis tollendis sequitur, ut non ad servum non dum liberum factum post mortem domini ante aditam haereditatem, sed ad iacentem haereditatem pertineat subiungit postea consultus, quod si meus haeres sit necessarius extat in supradicto specie legatum fundi ad servum liberum factum a morte testatoris spectat, nam cum nulla haereditas iacens sit, nullum instans intercedat inter mortem domini et existentiam haeredis sui aut necessarii concurrit in unum, ut dies libertatis et legati fundi cedat a morte testatoris, quo casu probabilis dicitur adipiscere potius

Cuius si liberi sunt, quod ad haeredes pertinere, ut ita voluntas testantis inspecta forma impleatur.

Caeterum adversus hanc nostram opinionem surgere videtur iure quod superior traditio de prompta ex bene ordinata iuris prudentia suspecta reddit et primo expendo tex. valde obscurum in l. 1 § si pater ab hostib. ad senatusc. silaniani, ibi: quod etiam post mortem patris probat si antequam ei suus haeres existat, filius sit: ergo post mortem patris datur et consideratur instans, quo suus haeres patri non sit.

9

Pro cuius difficultatis explicatione bart. in l. d. t. § de conditionib. institutionis plures casus distinguendos probat, caeterum in d. § si pater existimat tex. illum intelligendum in specie iure praetorio, quoniam inter mortem patris et aditionem sive inmixtionem datur medium, quoniam cum eo iure potuit filius se abstinere sicut extraneus repudiare l. 1 § qui sunt in potestate si quis omissa causa testam. l. necessarij § 7 hic ubi ab stentus suus non magis erat eo iure, quam extraneus qui repudiavit l. 2 § liberi vers. sed si sint sui ad tertyllianum igitur iure civili propter continuationem dominij non datur instans post mortem patris et existentiam sui haeredis iuxta nostram doctrinam, iure tamen praetorio pendet ab inmixtione l. abstensione, utrum suus haeres fuerit, atque ita interpretanda sunt verba illa d. § si pater, ibi: si antequam ei suus haeres existat cum parte ibi.

24

Haec tamen interpretatio quamvis certissima videatur tamen ex rudimentis iuris facile convincitur, quoniam beneficio praetoris abstensionis in suis haeredib. tollitur necessitas, non vero suitas, ac per consequens abstentus nihilominus haeres suus manet l. cum quaeritur 30 § sed etsi de fideicom. libertatib. et l. necessarijs, et merito, nam suus haeres deterioris erat conditionis iure civili quam extraneus, siquidem patris obligationibus invitus adhaer=

gebatur ... suus ... necessarius erat, quod quia [illegible] praeteritus visus fuit, ut sic ... introducta in favorem sui heredis, in eius damnum retorqueretur contra ... in ... favore ... : ergo necessitas ... lata fuit, a patre non vero suitas.

22 Quare ... existimo ... in ... in 1° § ... definitione, quia apud hostes est occiso, in qua specie ... utrumque servi patris in caput filii occisi torquendi sint ... de legendam morte ... Ulpianus servos torquendos esse ratio est, quia sicut pater reversus et filius in potestate ... centralis ... habet. S.C. ... § domini appellatione ... fam. ... sicut apud hostes decesserit pater ... cum per legem corneliam a tempore captivitatis filii dominium servorum habuisset ... in 2a § ... § si pater Ulpianus, quod etiam post mortem patris probat sicut ... suus heres existat occisus ... si ... occisus fuerit ... vivo patre, ac per consequens antequam suus heres fuisset, quo casu post mortem patris ... servi paterni in caput filii occisi, neque in siliani ano domini appellatione liberi qui in potestate sunt ... § domini ratio autem ... fuit, nam cum lege servorum ... post mortem filii et patris servi non erant filii, nec ... propria ... patris, ut in ... specie ... tamen ... fuit filio vivo patre S.C. ... ex ... § domini ... existimo intelligendum lex ... § si pater ultra ... quos videri

23 ... in proposito nostro maxime ... est accursii in ... § ... ad ... ergo ... probat Ulpianum ... specie de qua in proximo §

11

i pater c[illegible] relege. dig. insiccio emancipato in libertate, inque serviant libertate relictus servo a domino ne cederet ante aditam haereditatem, a quo si usquam sequeretur in suo cedere a morte testatoris [illegible] si post mortem § i dig. i.

n 2 q

2° adversus supra traditam doctrinam occurrit [illegible] ponitur in l. [illegible] in provincia [illegible] publicis [illegible] Ubi si [illegible] post mortem domini a quo liber et ex parte heres scriptus ignorans mortem domini constitutione pecunias credidit sub usuris, cum proposito inter fuisset a domino et sibi dari stipulatus fuerit haereditati adquisitis, quod [illegible] fuit, quod sicut nobis metipsis pereos, qui liberi et alieni servi bona fide serviunt et ex nostra et ex operis suis adquirunt. vulgata iura in l. adquiritur [illegible] qui bona fide 23 de adquirendo rerum dominio l. liber homo 20 de stipulatione servorum ita sine hereditate [illegible] haereditaria per hunc servum ex testamento domini liberum sed tamen, qui propter ignorantiam bona fide servit stipulatio nis commodum quaeritur: ergo in necessarii haeredibus non est idem instanti delatae et adquisita haereditas alioquin haereditas iacens non fuisset Cui stipulationis commodum quaesitum foret, sed eidem servo libero iam facto et haerede autoritate domini.

Cui difficultati accurrit noster ibi verbo adquirisse ex azonis sententia probat verbaiilla haereditati, eum adquirisse referenda ad coheredes Stichi, pro eorum portionibus, ut sensus sit servum in ea specie institutum ex parte et liberum factum haereditati adquirere, quod post mortem domini, sibi dari stipulatus est non propter sua pro qua cum statim a morte domini liber et haeres fuerit sibi potius, quam haereditati adquirit sed propter coheredes, in quibus aditio necessaria fuit, ut sibi

acquireret quod evidenter colligit ex verbis dixisque tu, africanus ibi: postaditam vero hereditatem a coheredibus et ubi postadita hereditate acquiretur, dici potest quoniam iam nulla est hereditas cui stipulatio adquiratur, scilicet ... dico, qui minime ... sit si cognoverint Stichum illis coheredem datum, quoniam tunc non possunt videri bona fide possessores et qui nec possidendi animum habuerint.

Subiungit africanus in ultimis verbis et sequitur quinimmo quominus quod si proponat coheredes ignorasse (quod forte ipsi quoque expressi fuerint) plus tradendum respondetur, quo quidem casu illud eventurum utrisque conditioni coheredes Stichum haberet invicem bona fide servire videantur quam variabiliter respondere non sit ferendum ad proximam immediatam speciem de coheredibus expressis, qui cognoverunt ibidem coheredem Stichum sed ad primam de hereditate iacente. igitur tota differentia africani in ea parte est Sticum servum heredem scriptum esse adomine hereditati adquirere pecuniam creditam, quam stipulatus fuit ibi ... quoniam sicut nobis metipsis ex vere nostra proprios, qui liberi et ab ... servi bona fide serviunt adquiritur hereditati non ex re hereditaria, ex quo singulariter cum africano observandum est, quod ... Vel alienum servum, ut adquirat ei ex cuius stipulatus est non requiritur quod ab eo bona fide possideatur, sed quod bona fide ei serviat et adquiratur ... superstes adquirere vero domino, nam Stichum nullo modo ab hereditate possidebatur nisi ... quinimmo ... in ... et scholia, si ... quiete tam liber esse, cum in ... nulla der.

Post aditam vero a coheredibus Stichi

31

hereditate dni cuius testamento Pome[ius] ... fuit dis
tinctio in hac specie ab africano proponitur, ut tunc cohaeredes
extranei sint, in quibus aditio desideratur quo casu illi
requiritur, quod sibi Stichus dari stipulatus fuit ex pecunia
hereditaria, quam crediderit, utique si scierint eum sibi cohae
rede datum, quoniam tunc nec bonae fidei possessores possunt vi
deri, nec servus illis bona fide servire, vt ie ... Iurisconsulti
ter antonius faber in rationibus, ad eundem tex. Vers. post additum
animaduertit verba illa africani libi utique scierint ... acce
cepta ... scripta forent utique quia scierint. Sit ta
men utique scierint ea ratione non contradicendi extranei ex
partibus scripti non poterant ignorare cohaeredem Stichum sibi
datum, siquidem ante apertas tabulas non poterant heredi
tatem adire, cum non aliter valeat adquirere, quam si de iure
suo certi sint et ex qua caussa illis fuerit delata he
reditas l. in quisitat 45 cum 4 sequentibus l. si is ad
quem 22 l. heres 32 l. cum qui 52 cum aliis mul
tis hoc tit. idem lex iulia et papia de caducis ad he
redes extraneos ex partibus scriptos non etiam ad necessarios he
redes pertinebat, ut colligitur eleganter ... ei ... in
provincia Vers. quod si proponatur ... l. vtica ... in prin
... de caducis tollendis ... in ... parte 90 hoc tit. igitur
... heredes sint necessarii quoniam ab initio a morte testatoris etiam
... ignorauerint institutionem ... bona fide servientes
... quod ab uno ... fuerit ... exegisse ... a ...
... excludit invitum verbis ... heredi ... in provincia
Secundo ad diversum ... dnum, quando li
berum in suis heredibus, non est hereditatis delationem inter me
dium inter mortem et adquisitionem hereditatis subjectum ... tunc
... domini facit celebre papiniani decretum int.
... de conditionibus institutionum Vers. altera vero species,
... filius impubes in potestate paterna institutus proponitur a patre
sub conditione ... ... impleri potuerat, adducco

(moriente in ultimo vita spiritu etiam paralisi vel [illegible] desideret dederit, in quantum inquit papinian, nepotem [illegible] haeredes vivo filio, sed post mortem, suos haeredes fieri [illegible] inquit, filii videbitur [illegible] . post cuius [illegible] patris testamentum destitutum fit, quemadmodum [illegible] [illegible] eius filius moreretur haeredes fuissent [illegible] [illegible], in quibus verbis cuiacii lib. 13 quaestionum papiniani [illegible] quid [illegible] rationem papinianidi [illegible] quemadmodum si exere[illegible] dato eodem filio nepotes et haeredes instituti postea repudia[illegible] iuxta [illegible] [illegible] legitimi haere[illegible] [illegible] ubi pater filium exheredavit nepotem praeterierit, nec [illegible] debuit eum instituere vel exheredare, cum a patre praecess[illegible] non erat suus) extraneumque scripsit haeredem, quod [illegible] filius decessit mox extraneus repudiavit, atque ita [illegible] [illegible] nullius momenti fuit, inanitum. ad nepos [illegible] haeres est avo [illegible] intestato, nec obiicitur ei filius, quoniam tempore delatae haereditatis filius non erat in rebus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] siquis [illegible] 6 [illegible] rupto, ergo in suis haeredibus, datur [illegible] haereditati et tempus inter mortem et ad quisitionem.

Qua in difficultate [illegible]
7. [illegible] [illegible] haereditatis [illegible] nostro [illegible] semper usurpari [illegible] ficta [illegible] civili introducta [illegible] defuncti [illegible] neque bonorum [illegible] [illegible] [illegible] haereditari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] haereditati [illegible] [illegible] haereditate abstinere [illegible] [illegible] de minoribus, [illegible] 3o l. quoties [illegible] l. [illegible] notant [illegible] hardgadn [illegible] [illegible] [illegible] antece[illegible] [illegible] [illegible] 13 ita similiter [illegible] [illegible]

hereditas filio, aut nepoti suis heredib. institutis i-
patrimonium, aut bona extinctione dominii adquisita
sint scisdem inst. siquis filio inst. siquis posthumo
§ si filius deliberi & posthumi inst. scripto ...
... cum n. duo institui ... possint dominium
eiusdem rei ... l. 5 § ... immediati ... merito fi-
lius exheredatus excluditur a dominio bonorum paternorum
adita hereditate ab extraneo herede instituto interim
tamen ante aditionem in suspenso est, nam ex secunda tabula
aditione heredis ... fratr repudiatione ... l. filius
20 § sed exheredatis de bonorum posses. ... tabulas l. 3
§ filius infans, delib. et posth. merito inst. § scisdem ...
... relati inter mortem patris et extinctione dominii
in suo herede status medium tempus suspensibus, ceterum exere-
... colligitur inst. ... nepotem ... filius fuisse heredem suum
a morte avi, nam fictio illa, ut destituto testamento, ab initio
scripto ... heres intelligatur, quia a tempore mortis fuit socius
in ea persona, qua ... humanis ... cum bona defun-
ctis cum libera administratione ex natura fictionis retrotrac-
tive l. ... 43 ad l. aquil. l. ... de captivis.

Nec obstat tunc lex. difficilis inst.
si exheredatus 10 ad silanianum, quoniam in eius specie quaestio
de servis ... filius exheredatus ante repudiationem hae-
dis ... censeatur repudiata postea hereditate
ab herede ... essent servi, si occisus filius non
fuisset atque ita omnia perinde observanda sunt ac si ... ,
... fuit nam ... non debet prodesse servis, sed potius pro-
cede, ut ita dominorum securitati magis consulatur ...
... ad ... anum.

Ergo ... utrumque in suis heredi

[illegible] haec tractat [illegible] ex hereditatis interpretationis [illegible]
[illegible] § [illegible] praeced. [illegible]
[illegible] videndi [illegible] Richardus in § [illegible]
[illegible] quaestione 3 [illegible] Sarmiento [illegible]
[illegible]

n 32 Praeterea ex supradictis sequitur conditionis implemento non sufficit adadquis.
tio necessario aditionis adquisitionis seu repudiationis hae-
reditatis infertur interpretatio ad lex. in l. 1 § 1 de condi-
tione causa data causa non secuta 65 § ult. ad quem de condict.
indebiti, ubi si haeres institutus fuerit sub conditione v.g.
si Titio centum dederit conditioni parendo paruerit si postea hae-
reditatem adire noluit, non potuit repetere. Valet, quod dedit
conditione sine causa seu indebitum quod non distrahendi animo
dedit, sed ut haereditatem adquireret, quippe quia id condi-
tionis implendae causa datur non videtur indebite datum, ut conditio
impleatur, verum etiam ut adquisitio sequatur propter quam im-
pleri conditionem oportuit, nec non conditionis implementum suf-
ficit ad adquisitionem, sed tantum ad hoc, ut haereditas de-
lata, seu sequatur ut adquiri possit l. cum 13 in fin.
de conditionibus institutionum, quod adeo verum existimo, ut etsi
conditio impleta fuisset animo adeundae haereditatis
quibus omnino adquisita non censeatur, imo repudiari posset
et repeti, quod conditionis implendae gratia datum fuit (sed
quia contrarium existimaverit Bart. ibid. l. 1 § 1) quoniam
non fieri potest, ut quis impleat conditionem adeundae ha-
reditatis animo, ut hoc ipso ex adimplemento conditionis
haereditatem adire videatur, cum haereditas impossibiliter sit
quod adeatur antequam delata sit ex nostro requisito 2. 1a cum
duabus sequentibus de petitione haered. delata autem haere-
ditas relicta sub conditione non potest videri, antequam condi-
tio impleta sit l. cum 13 hoc tit. l. facta 63

A]

§ si sub conditione, ad trebellianum conditio vero non censetur im
pleta eo momento, quo impletur, aliud non est conditionem impleri
aliud impletam esse arg. tex. in l. penult. de donat. inter virum.
l. cui fuerit § de dolis. et demonst. ianctis tradito proco
rum iuris explicatione ab antonio fabro libro coniecturarum
cap. 1° quod quidem certo verum est nisi in casu in quo impleta conditio
non antequam impleta sit quid proficiendum inveniat, ut in
speciali tex. de fideicommissis in l. antistius ... hoc est ... quod
[illegible] sub conditione [illegible]
... et excludat dolo ... [illegible]
... voluntate non [illegible] ... etiam pro
latis verbis [illegible]
... intelligi ... [illegible]
... [illegible] addit ... [illegible]
... [illegible] ... duarenus ad tit. de conditionibus instit.
cap. 1 et 5. donellus ... commentar. cap. 3 ...
[illegible] ... Vulteius ... paulus lib. 3 ad sa
n° 33 binum in l. 3 ... vers. ... servum de condit. et demonst. ele
ganter docet filium fam. aut servum sine iussu patris vel
domini conditionem implere posse quod ... translatum
fieret ... filii fam. vel servi non valeant ...
... sine iussu patris vel domini ... [illegible]
... pater et dominus ... [illegible]
... [illegible] ... 25 § ... hoc tit.
... [illegible] antequam delata sit ... adquirat
et ante impletam conditionem delatam non censeatur ... [illegible]
sequitur ut sine iussu domini vel patris possint filii et ser
vi conditionem ... [illegible] paterne ... domi
[illegible] ... lib. 2° sollicitam cap. 3° ...
... verbis ... de conditionibus instit. ... lib. 2°
observat ... cap. 16 pichardus ... 25 ...

quae habintur. domini, ... omnem ... 33 antonij
faner dehervorih, decade 32 errore ... exp. 5 infra.
petri faner ins. pupillo ... deriq. iuris cal ganet, de
condit. 2 ... cap. 1 ... 9 ... n. 2 greg. ... inl. 15
... part. 6.

34 Verum inimicus modestius ...
uiterinsurgit inl. sub conditione 25 desdit. instit. ibi:
sub conditione haer... seruus institutus, vivente domini conditio
... igitur in conditione ... adquiri
... hereditas ante impletam conditionem ... debe
... aliquin ... iuris domini necessari, ... adicit
patris nostri ... ex l. 25 tit. 9 part. 6
quam difficultatem ... illustrant interpretes acc
ursiani, bart. alberic, alexander, Cuman, Castrensis
et ceteri in d. l. 5, et ultramontani proxime a casu, ...
in d. l. 5 ... 42, ... pluris interpre
tationib. Cuiac. ... cap. 16 probat in d. l. 25 tollendo
ex negatione ... conditioni ... ad ... an
dat antoni faner deherrorib. decade 32 ...
Communior et ... doctrina est, cum accurs. ut
tex. in d. l. 5 intelligat in conditione ... ut ...
... ex verbis ultimis ibi: ... facto ...
... in d. ... in conditione, ...
... diuersa ... adquisita ...
... conditionis ...
... tamen conditio domini ...
... indiminutione ... aut
... conditionis ... adimpleant ...
... iuris ... cum traditas ab ... ibi ...
... n. 22 ... in ...
in d. l. 5 ... interpretes et ...

et habetis quoniam inst. l. 5 vers. item servus ob innatr. ope
cum inprinc. ei de test. proposita de conditione pupillo adscrip-
ta, que intelligi debeat de conditione, que in facto consistit
sicut inst. l. si pupillus 26 de conditionibus, inst. nam con-
ditio, que in dando consistit non potest impleri a pupillo sine
tutoris auth.e dare n. translationem dominii continet
§ si itaque cum similibus inst. de actionibus, pupillus autem
sine tutore non potest nummos alienare, l. quod si forte 13
§ ult. de solutionibus, quod similiter constringit inst. ult. de
precario, ibi n. ... quomagis naturaliter possideat, et iun
ge traditis a cuiacio lib. 23 obseruat. cap. 21 sic similiter
conciliandae ss. iura inst. possessiones de acquirenda posse-
ssione cum l. pupillus 12 de acquirendo rerum dominio ita
ut pupillus sine tutore possit possessionem naturalem de facto amitte-
re, non tamen in alium transferre, explicat pichard. in § nunc vi-
dendum instit. quibus alienare licet.

Sed ecce adhuc contra supradicta

q° 35 insurgit maxime martianus inst. iam dubitari 7 6 infin.
de hered. instit. ibi, sed in ceteris conditionibus, que in ipso
rerum sunt potestate, si superarent ius abstinendi assequi
non debet. ergo in ipso conditionis implemento aditio, sive im-
mistio hereditatis reperitur. Cui difficultati pluribus
omissis magis placet interpretatio accursii ibi glos.
verbo non debent, (quam viri ipsi duplicant) dicendum igitur
est textum illum procedere in herede suo et necessario, in quo
implementum conditionis facit eum heredem, non quidem vi condi-
tionis impletae sed legis potestate, ut eleganter consult. ra-
ciocinatur inst. l. 5 de conditionibus, et demonstr. etenim
cum implementum conditionis faciat, ut hereditas, l. legatum
pure relictum censeatur et l. ei qui 13 l. si pupillus 20
de cond. instit. sequitur ut sicut pure institutus suus heres

statim reperiat haeres sine aliqua delatione haereditatis ita impleta conditione haeres repente appareat, quod in extraneo haerede non procedit nam impleta conditione et si quasi institutus videatur delata haereditas censetur non vero haeres extitit nisi post additionem, ut eleganter ponderabat Costa d. lib. 2 selectarum cap. 3 antoni. faber de herroribus decade 3. errore 7.

n.° 36 Nec obstat aliquis separata certe interpretatione quod in suis haeredibus eis ipso modo immixtio fit atque remoto familiae vinculo in extraneis gestio pro haerede requiritur haereditatis tex. singularis in l. cum bonorum § hoc fit atque ita suus haeres impleta conditione immixtus censetur alioquin beneficium abstentionis habet l. necessarii § 7 hoc tit. l. ex tractu de re iudicata, quod quidem negatur in d. l. iam dubitari ergo et ex tunc vi debet pro haerede gerere implendo conditionem, sed dicendum est subtiliter quod filius suus haeres et si impleta conditione haeres fiat per legem non tamen immixtus censetur, sicut necessarius, impleta conditione non videtur haereditatem adquisisse sed requiritur ex d. l. cum bonorum abstentio autem non tamen immixto denegatur in d. l. iam dubitari in fin. sed quia praetoris prospicitur in beneficio abstentionis fuit ab hominibus non sponte susceptis filios liberare l. si filius quippe patri 12 dervulgari plane institutus filius sub conditione potestativa implendo conditionem cum tamen in vivis non reperiat sponte onera haereditaria suscepit ut testamentum impleat l. 2 d. si quam facta 12 § ult. de conditionibus et demonstrationibus. ut eleganter ea pantiquis ab eo secutis Costa supra n.° 3 ubi eleganter similiter animadvertit n.° 2 verba ultima relata supra d. leg. iam dubitari intelligenda est in filio pubere non vero in pupillo instituto sub conditione potestativa ratione quaerit ipse rei.

n° 37 Superius, maxime proprie et spectantius est animadvertere conditionem non semper impedire hereditatis delationem, ita ut conditionali portio pendente conditione inutiliter acquiratur, aliquando non pendente conditione delata censetur hereditas, ut adquiri et repudiari utiliter valeat exempla sunt in l. si quis ita 33 de hered. instit. in l. cum heres § 2 § ult. hoc tit. in l. in ratione 42 § quaesitum in fin. ad l. falc. in quibus iuribus cavetur utiliter heres ex parte pura ex parte vero sub conditione institutus nullo dato coherede aut substituto adita portione pura pendente conditione, alteri quoque parti conditionali heres efficiatur unica aditione, quia certum est omni eventu indiviiduam representationem unius defuncti ad eum de unius hereditate pertinere, necessitatem, sive deficiat conditio, sive non expectata deinde existat conditionis cui nullum spiratur effectus atque per consequens mortuo herede ante impletam conditionem pars quoque conditionalis ad heredes transmittitur, quatenus defecta conditione igitur portio conditionalis non solum pendente conditione verum etiam deficiente heredi delata fuit cum unica causa reperiatur propter necessitudinem individuam representationis defuncti, ut heres adita portione pura delata conditionale quoque possit non solum potuisse verum debuisse ex regula leg. 1 et 2 hoc tit.

n° 38 Conditionali institutus in parte conditionali substitutum heres adita portione pura conditionali non censetur necessario delata cum alia persona sit, cui deferatur ex voluntate defuncti in defectum conditionis l. si heres 27 in princ. de hered. inst., si vero conditio extiterit, non est necessaria hereditati nova aditio, nam ex post facto per conditionis existentiam apparuit illam portionem conditionalem non diversam speciem a prima portione pura constituere.

nec ad-

quæ ad diversas personas spectarent, id potius vinculum ex plura eadem eiusdem testatoris imaginem repræsentat. et l. coheres §. ult. hoc tit. Accedit iam, tex. in l. si ex pluribus. vers. alia causa. de suis et leg. hered. ubi si institutus heres cohæredi fuerit substitutus, huic ex substit.e vivo defertur hereditas licet si decesserit heredibus non sequatur ex ipsius verba illa huic n. vivo defertur ex substit.e hereditas, quod intelligenda est omissa aut non adita hereditate a coherede, cui substitutus coheres proponitur, quæ delatio fiet respectu gradus diversaritate a prima, quæ tamen facit ex gradu substitutionis, secunda vero ex gradu institutionis, respectu totius hereditatis unica est et ideo nova aditio necessaria non est, quoniam apparuit ex eventu illius fratre institutus heredis in parte pura et ex p.te substitutione, si coheres heres non fuisset, nec substitutio in hac specie reperitur functa, eo in casu aciscendi, ut substitutionis tit. versus simat cuil. si quis heres 35 hoc tit. ibi: heres erit ex causa quoque substitutionis quoniam invito quoque hæreditas crescit portio facta n. substitutio dependet dicitur precedenti institutionis et l. si quis heres vers. idem dico, ergo ex hac necessitas ex representatione eodem iure oriatur sicut institutus ex p.te pure ex p.te vero sub conditione adita portione pura statim heres fit ex conditionali, itaque etiam ex defectu substitutionis contingit ridem provendit.

Sed ecce iam occurrit altera non vulgaris, quibus probari intendo prædictum omnia fabricæ primam videri et 2. sequentes considerationes. Si tamen institutus fuerit ex p.te puré ex p.te sub conditione nullo dato cohærede aut substituto adita portione pura non fieri heredem ex conditionali, neque si heres effecerit adita portione pura conditionali transmitteret in heredes portionem ante existentiam conditionis heredem iuxta idem, quæ ex dualis § 3 hoc tit. quod falsum esse apparet, nam institutus ex p.te puré, ex alia vero sub conditione

simili est ei qui cohaeredi substitutus est arg. tex. in l. 2 § id qd
ex substitut. ad leg. falcid. ubi diserte verbis, id rescriptum est
periti. adice textum cohaeredi substitutus est, si adita propria
portione decesserit et postea cohaeres repudiavit, portio
ex substitutione non transmittitur in haeredes instituti, qui pro
pria portione quaesivit et praestaret iura in l. titius 2.
[illegible] in d. l. [illegible] vers. alia causa denique et
leg. haered. ergo idem fore tunc in haerede instituto expresse
pure et expresse sub conditione [illegible]

Qua in difficultate omissis
pluribus interpretamentis congestis ab antiquioribus in d. § id
qd ex substitut. et omissa interpretatione prima accursii ibi
dicendum est similem esse causam eius, qui haeres institutus expresse
cohaeredi substitutus est cum eo, qui expresse pure et expresse sub con-
ditione haeres scriptus est in specie de qua agitur in d. § id qd
ex substitut. ut animadvertit ibi accursius 2a interpretatione
videlicet, ut viri legatorum distributio fiat respectu totius hae-
reditatis in falcidia deductione ita, ut si totius haeredita-
tis quarta remaneat haeredi legata debeant integra, quamvis
respectu portionis cohaeredis instituti et substituti non
remaneat, quae quidem computatio in ea specie facienda est,
perinde ac si haeres institutus fuisset ab initio ex asse l.
expresse pure, expresse sub conditione nullo dato cohaeredi, aut
substituto, quam interpretationem ita exornat antoni. faber
lib. 4 coniecturarum cap. 13: non tamen in ea similitudo pro-
posita in d. § id qd ex substit. procedit, ut sicut mortuo
haerede instituto expresse pure expresse vero sub condit. adita
portione pura conditionalis in haeredes transmittitur, et l.
qui ex duobus, idem contingat in instituto expresse pure cohaeredi
seu alias expresse substituto, nam si decesserit post aditam portio-
nem propriam ante repudiationem cohaeredis ad haeredes non
transmittit portionem ex substitut. post mortem eius obvenientem

d. l. totius d. l. cum pluribus, ratio differentie est, quia
in 1a specie portio conditionalis pendentis etiam conditione
delata fuit haeredi scripto, quia conditio frustra spectabatur, cui
nullus operatur effectus, in postrema vero ante repudiationem cohe
redis, cui conarius substitutus fuit portio existentis non
conditio delata, cum existens conditionis spectandus sit, ut cohe
redi, et substituto deferatur portio existentis omittimus
... aut obscura sunt in math. d. § id quod existentis pe
... extra ... ultra ...
... exercitatio lib. 4 observationum cap. 3 ...
... cap. 23 Antonio gouveano ...
... lib. ... cap. 23 ... 6 Antoni ...
fabro lib. 2 ... cap. 13 ..., lib. 5 ...
controversiarum cap. 39 ... institutionum ...
... lib. 4 praesumptione ... n. 30 ...
... sarmiento ... lib. 2 ... n. 3 ...
... haec certissima interpretatio in
omnibus suis partibus difficilis nimis et sensu recta apparet
ex eo, nam si in d. l. quicumque duobus agitur de haerede instituto
... sub conditione nullo dato conditione ...
substituto, ... ad transmissionem portionis condition
alis desiderat, quod conditio existat, ut expresse requi
rit in d. l. quicumque ..., quod certum est, ... diximus de
... portionis conditionalis etiam ante impletam conditi
onis ... spectandus ..., nunquam operatur effectus. caeterum
... interpretatione nostra ad ...
... certum esse ... quicumque ... nullum fuisse datum
cohaerede, aut substitutum, alioquin conditionis ... delata
post mortem haeredis transmissioni locum non fuisset,
... verba illa postea ... conditio extiterit, quia
in illis verbis non requiritur ad transmissionem existentia
conditionis, id fuit, magis dubitabilis expressum fuit

8)

etenim defecta conditione nulla substitutio erat in transmissione, neque cuiusquam accrescendi portio conditionalis deficiens deferatur non solum certa persona necessaria ut transmissio, quia portio deficiens portioni, non vero personae accrescit l. servus 67 § cui ita 73 hoc tit. l. haec scriptura 26 § 1° de conditionibus et demonstr. et l. ex pluribus cum similibus, ceterum quod extitit conditio institutionis iure deferatur portio conditionalis atque ita difficilius erat transmissio non tuo herede conditione institutionis pendente ... omnino, et ideo in ea specie admittit transmissio, quoniam in ea institutus non erat herede nec substitutus, sed erat de persona sua capiens etiam pendente conditione adita portione pura, conditionalis portio delata fuit heredi ex supradictis explicatur accursii in l. liber homo 59 § si ita verbo sententiis, de hered. instit. ... et sequaces in d. l. quae ex duabus, etc.

2° ex supradictis bene explicatur tex. difficilis in l. si quis heres 35 vers. idem dico hoc tit.° vbi si filius fam. vel servus iussu domini vel patris adierint hereditatem, mox emancipatus vel manumissus, ex causa substitutionis adeat, erunt neque heredes, quoniam huiusmodi substitutione appendices sunt praecedentis institutionis, igitur repudiata hereditate a coherede, cui substitutus fuit, non defertur coheredi adeunti denuo portio coheredis ex substitutione, aliquin ipsi filio emancipato vel servo manumisso tempore repudiationis portio ex substitutione adquireret, non vero patri vel domino, nam per consequens portio ex substitutione delata fuit coheredi substituto ante repudiationem coheredis, quod supradicta auget difficultas ex tex. in l. si plures 20 § ult. in unum hoc tit. vbi si servus meus fuerit ex parte pure institutus ex parte sub conditione datus substitutus coheredi, etc.

iussu meo adivit deinde eo manumisso, dicti alterius pa-
trimonii exhibuit [illegible] ut non mihi est adquisita, liberique patrimonii
scilicet comitari, ratio est, quoniam manumissio per manumissam
decurrent, in id tempus, quo alterius patrimonii conditio exstat ut
adquirat ei, cui prius patrimonii adquisita est, quia adeo iterum est
ut subiiciat, paulo in ultimis verbis. idque quod dicitur, et
si adhuc in potestate sit servus, iterum esse adeundam conditionem
debuit, ergo dicitur, tenetur adeundam in qua persona ... tam
non ex persona adquirenda est hereditas.

Quaenam difficultate omissis
ceteris interpretationibus, et omnia emendatione Antonii
Fabri lib. 8 coniecturarum cap. 20, qui existimat verba illa
de qua illi servus ibi: data ceciderint coheredes, tamquam superflua a
imperito interprete detendacie. proinde da cognoscenda est
interpretationem supra dicta difficultate, erudita distinctio
adhibenda est, nempe multum referre utrum inter hanc insti-
tutum coheredi substitutus sit, ut in d. l. si quis vers. idem
dico an vero ex parte qua ex parte vero sub conditione data coha-
erede heres fiat, ut in d. l. si ibi § illi servus, hoc est, neque in
l. specie servus iussu domini ex substitutione hereditatis partem adierit
postea manumissus, delataque sibi ex causa substitutionis
alterius adiecerit coheredis partem, perinde ex hac parte
heres sit dominus, qui ei ipse ex ea fuisset scriptus nam sub-
stitutio tunc casu iuris accrescendi adiuta digratia,
tacita intelligitur, ut heres caduca coheredes excludentur, quia
[illegible] ... substitutionis, locum non habet. ... inique accre-
scendi l. unica § [illegible] C. de caducis tollendis, ibique multi
pragmatici et doctores, ... nostri Cuiacius et quicumque substi-
tutionem recedunt: nec potest iuris accrescendi ad similem propria
natura in toto nec ex parte diminuere sed potius augere l. ad
[illegible] ... ultra supra dicta ex d. l. si quis heres 3 §
in prime ... hereditas ... ex parte coheredis substituti

19

etiam si ante quam ex causa substitutionis . . . ferret hered.
. . . . gesserit . . . quoque substitutionis
repudiata portione coherede, cum substitutus fuit heredes
esse . . . quoniam . . . accrescit
portio, quia . . . portioni fuit, . . . accrescendi per substi-
tutionem non impeditur alioquin portio invito non accresceret
. . . substitut. . . . antedictationem substitutioni . . .
. . . . . idem . . . ex . . . patris, . . . pluribus
pupillaris substitutionis . . . ut . . . . . .
. . . adhereditatem substituti mortui ante pupillum l. . . .
. . . . declarari . . . . . .
. . . . . pupillariter substitutus etiam ante pu-
pillum mortuus fuerit coheres substitutus substitutionis
. . . . accrescendi . . .
. . . . . . pupilli . . . ut . . . ex d. l. . . .
. . . . . . iure requirit, idem probari potest
l. . . tex. in d. l. . . . § filio . . . idem . . . vulgatissimus
. . . . . accrescendi portio portioni
velut alluvio . . . non . . . persona, . . . 33
§ usus fructus . . . l. interdum . . . accres-
cendi . . . supra traditi, illustrant post bart. . . . in l.
. . . de leg. 3. . . . 6. . . . in l. unica § . . .
C. de caducis toll. antonius faber . . . de cade
. . . . in d. ver.
idem dico ad patrem . . . iure accrescendi pertineat.
Cui prior portio quaesita . . .

. Unde . . . relata portione
propria adita decesserit . . . substitutus ceteras portiones
. . . . . . deficientes ad . . .
. . . . . . substitutus . . . .
. . . . . explicat . . . bart.
. . . scribentes antiquiores . . . . . in l.

stitutio Duaren. libro 2 de iure accrescendi cap. 26. Cuiacius lib.
12. observationum [illegible] 52. quod quasi in supra dicto casu substitutio
appendix est et sequela praecedentis institutionis, ut habetur in l.
fratris haec tt. [illegible] ab alio institutus qui non sit coheres per-
ferat ex substitutione cohaeredi in iure accrescendi, quia institu-
tio potestate legis et expressa voluntate testatoris inveniri
[illegible] vero legis tacitae dispositio l. 2 § si duo
heredes [illegible] secundum tab. L. ult. in princ. de vulg. nisi
in singulari et paradoxa specie, de qua in l. quidam 3 de
vulg. ubi in libera voluntas et potestas
legis [illegible] aperte sequeretur substituto praeferre, ut explicant
bant Bart. in d. leg. [illegible] 33 glossa et communiter accur-
siani interpretes in d. l. qui patri, Duaren. lib. 2 de iure
accrescendi cap. 6.

Caeterum cum servus ex[illegible] proprie
esse sub conditione heres institutus pronunciatur dato coherede
si iussu domini pro parte pura ea adiverit et manumissus conditione
impleta conditionalem portionem sibi adquirit, atque ita por-
tio conditionalis non sequitur praecedentem puram ratio diversita-
tis est [illegible] ind. vers. idque dico ex iure accrescendi par-
tes substituta portioni adita et acquisita defertur, iuxta
supradictam [illegible] legem in d. § item servum
pars conditionalis iure institutionis defertur et consequenter
[illegible] manumisso et capaci tempore existentis condi-
tionis pertinet cum tempore dandi ipse, qui institutus fuit
reperiatur capax et liber. [illegible] cum haec institutio per se consi-
stat non sequitur dominum, neque eius portionem: ideo autem consultum in
[illegible] proponit contrarium statum fuisse servo
ex [illegible] instituto pure ex [illegible] sub conditione, nam si idem servus
eo modo institutus proponeretur delata fuisset conditionalis
portio eodem tempore, quo pura et semper domino ac-

quisita

quirent, quattuor manumissus fuit servus tempore existentis
conditionis iuxta supra dicta ex l. si istud § si inprimis eius
verbis, l. octo [illegible]
[illegible] Ponderavit condictio in ultimis verbis
d. § cum servus existente conditione multis conditionalis iterum ad eundem
modum cum tertius manumissus invenitur tempore existentis
conditionis non verum etiam adhuc in dominica potestate reperi-
atur. nec obstat quod supra diximus dilatione esse obtenta
te fieri lege autem semper certam fuisse existentiam conditio-
nis ab personae sequendis non esse necessariam novam aditionem inquit
pendentis ut illud procedunt quoniam per se haeres efficitur, secus
vero, quando per alium veluti per servum aut filium, inquit,
cum iussu parentis vel domini procedere oporteat ad vti-
lis haereditatis adquisitionis l. qui in alienam hoc ll.
merito si servus manumissus vel filius emancipatus reperi-
atur tempore existentis conditionis portio conditionalis servo
aut filio quaerit non vero patri, aut domino, quia iussus
in libero homine, aut filio emancipato nihil operatur
d. l. qui in aliena, nec suspicatur quod aut cognitio futu-
ra et certa locum obtinet in hac specie, quoniam iussus in
facto bonorum et singularis tex. in l. in bello 22 § 2
ibi: neque haereditate non possunt, vinculo § facti eiusdem
de captivis.

Ex praemissis etiam interpretatur, venit diffi-
cilis tex. in l. liberto 59 § si ita scriptus de haered.
inst. ubi si titius ex parte tertia pure ex alia tertia sub conditio-
ne dato coheredem manumissurus ex alia tertia inquit, quod si ante
existentem conditionem titius decesserit adita portione pura
nihilominus statim ex semisse haeredis esse, quia si in conditio
adimpleatur non solum sextans verum etiam bessis debeatur ex
iure accrescendi et instit. sive deficiat iure accrescendi

Sextans

Sextans namque cum duo tertiis propanasset haeredes pro aequis partibus haereditarijs portio deficiens accrevit l. interdum ff. de haered. instit. et in l. si ita ff. de adq. vel omitt. haered. instit. et vulgo, instit. colleg. tit. si vero adita portione pura, titius decesserit pendente conditione, si conditio existat sextans tantum transmititur ad haeredes ut haeres institutus si ita, ratio namque imo leta conditione sextans iure institutionis non vero accrescendi defertur, a quo ergo sequens non fuit delata illa portio ante existentiam conditionis, si vero conditio deficiat sextans transmititur ad haeredes Titii vero dimidia pars trientis conditionalis medio tempore haeredi accrevit, quoniam ex defectu conditionis, tum titio quam mevio defertur iure accrescendi, dimidia pars portionis conditionalis.

Praeterea ex supradictis dicit eleganter interpretatur et in amittitur sed iguntur iura ista: si a primo et inst. si posthumus, et q. deliberentur et posthumus cap. f. penult. in prima et f. i. de inoff. testam. rup. et, nam quod dicitur in prioribus iuribus, ut si a primus institutus haeredibus, filius exhaeredatus i fuerit, a tam substitutis in testamento nunquam posse substitutos ex substituti haeredes, atque ei filius decesserit dum pendet utrum institutus haeres futurus sit, quasi ab initio inutiliter substituti fuerint, cum filius exheredatus non est a substitutis, ergo venientibus, ab intestato defertur haereditas, quod adeo verum est, ut locum habeat si primus et 2.s haeredes instituantur a quibus filius vel posthumus exheredatus fuerit, deinde in singulorum locum substitutio facta fuerit, ita si primus haeres non erit 3.s haeres esto si 2.s haeres non erit 4.s haeres esto, a quo gradu substitutionis proponitur posthumus aut filius praeteritus, repudiante altero ex institutis. v.g. 2.o ad 4.m nulla portio pertinet, quoniam cum hac portio deficiens ad 4.m substitutum ex substitutione pertineat, a quo posthumus vel filius praeteritus

requirit, tota institutio testamenti cum prop. [illegible] possit, quia
bene etiam si posthumus morte ab haereditate excludatur ad l.
si posthumus, in 4 vers. nam et cum dubio. quippe qui id procedit, quoniam substituti in exsubstit. 2° gradu haeredes sunt, a
quo gradu filius aut posthumus praeteritus reperitur. caeterum
cum primi et 2°. haeredes instituti sunt, a quibus posthumus
aut filius exhaeredatus est, si invicem substituantur, et a gradu substitutionis filius aut posthumus praeteritus reperiatur in hac
specie cum unus ex haeredibus repudiaverit alteri de sexta portio
non vero venientibus ab intestato, atque etiam testamentum non infirmatur ad l. penult. § 1° dicimus recepto. ratio ex supra
dictis a nobis eleganter colligitur, nam coheres non habet deficientes
coheredis portionem ex substit. sed potius iure accrescendi
adiudicatur per substitutionem tamquam haeres institutus 2°
gradu, a quo posthumus vel filius exhaeredatus proponitur. ex-
plicat eruditissime duarenus, lib. 2. disput. anniversar. cap. 5.
et 6 in fine. antonius faber lib. 15 coniecturarum cap. 2 et
Cuiac. lib. 22 observat. cap. 29. omissa alia interpretatione tradita a francisco sarmiento in d. l. si
posthumus n. 2° de libertis et posth.

6. Pervenimus iam ad ultimam
manum huius tractatus. circa difficultatem interpretationis
consulti in l. si ex pluribus, § de suis et leg. haered. quaqui-
dem omnia a nobis iam adducta prorsus infirmantur, inquit mar-
cianus in princ. pluribus haeredibus legitimis existentibus
portionem haereditariam a quibus deficiens repudiatam vel alio
quovis modo, deficiente caeteris agnoscentibus, accres-
cere adeo, ut quamvis prius decesserint quam portio vnicui-
que accrescat hoc tamen ius ad haeredes transmittatur.
mox subiungit illa obscura verba: aliud causam est in in-
stitutis haeredibus et coheredibus substitutis, huic enim vivo deficiente
et ex substit. haereditas non etiam si decesserit haeredi eius

Sequitur, ex quibus pr ius accrescendi non in coheredes coheredi substitutum, idest substitute haredem esse.

Cui difficultati omissis inter pretationibus ab antiquioribus interpretibus relatis, respondendum in universum decisionem et leg. superioribus adiunxi pertinere. L. in qua ex papia introductum quo quidem ius accrescendi solum daba[tur] intra tertium gradum consanguinitatis in caeteris vero non procedebat, sed deficiens portio fisco aerarii compellendum? aplicabatur L. pater 29. inf. de leg. 2° L. 5 de vulg. L. vni ca. § 1° C. de caducis tollendis vbi infra, et quidem ius antiquum in caducis, obervabatur cui. et gisfanus ind. L. vnica Anto nius Faber lib. 18 coniecturarum cap. 15 Balduin, ad L. iuliam et papiam pp.? ergo igitur portio deficiens legitimi haeredis ad ceteros intra 3 gradum iure accrescendi et ad haeredes eorum iure transmissionis non expectat, quomodo interpretandum et tex. in d. L. si ex pluribus, in primis portio vero coheredis deficiens ad coheredem substitutum pertinet exclusio fisco, nam iure repe rit ius accrescendi munitum substitute si vero coheres sub. stitutus decesserit antequam deficiat portio coheredis non tras- mittit deficiens portio in haeredes substituti, nam substitutio non transmittitur in haeredes L. qui liberis 3 § haec verba de L. si de pluribus 10 de vulgari. L. si cui cum ? reprobatur haec L. emancipata C. qui admitti et L. vnica § innovissimo C. de caducis tollendis, nec non etiam datum videri potest, quia tempore Handi? incurrit natura non est, et L. liber fio? § si ita scriptum L. qui ? 14 de iure codicillorum, vnde cum inhaeredibus coheredis substituti solum ius accrescendi reperiatur, fiscus admittitur et haeredes substituti coheredis excludunt, quomodo intelligendum et tex. in d. L. si ex pluri bus vers. alia causa ut obervabat erudite cui. lib. 12 obervat. cap. 11. igitur quod supradiximus substitutionem inter coheredes introductam a testatoribus fuisse iure

accrescendi adiuvandi gratia procedit, ut substitutio vice-
sit. Sed vero quando evanescit: ex qua inter probatione
et vers. alia causa interpretatur similiter, aurea iura
inter quamplures 23 inter. lutii 9 5 § i deveh. ubi pro-
tio deficientis coheredis ad ceteros coheredes existentes in
rebus humanis, non vero ad heredes coheredis praemortui
qui insuperstitibus substitutionis ius, et accrescendi reperiri in he-
redibus vero coheredis praemortui, sed tantum ius accrescendi erat
quasi substitutio non transmittitur in heredes, ac per consequens co-
heredes superstites substituti potiores sunt ex substit. iuxta
regulam leg. 2 § sideus debon. poss. secundum tab. sic simi-
liter intelligendum est lex inter coheredi 4 in principio deveh.
cum Bart. Baldo in mola, iasone, et ceteris inter scilicet 27
eodem tit. cum lib. 6 reg. pag. et l. coheredi.

ad laudem
et honorem
Dei

Caput, & requisitum 3 Secundum de sustancia necessaria in haeredibus ad utilem adquisitionum, vel repudiationum haereditatis

Quoniam quae bono inchoantur initio, felici exitu perficiuntur a primordio huius celebrium disputationum siccat verba eruditissimi principis inter omnes iurisconsultos consulti cuius proferre tractatum 1° ad Africanum inst. cum fatetur 46 hoc titulo de adquirenda haered: inquit vir doctissimus multa sunt quae scire oportet eum qui haereditatem adire vult, seque illud si pare haereditati petatur, mox quae enumerat quaedam quasi per indicem, ambo in alio ordine explicanda & illustranda, pro quorum dilucidatione, et verae necessario praelibandum est, quod in adquisitione vel repudiatione haereditatis praecipua, & efficiens causa, quasi aliarum regina est voluntas & animus certus, haeredis legitimi, aut testamentarii verbis, aut factis explicitus ex quibus cognoscatur utrum adquirere vel repudiare vel omittere haereditatem maluerit iuxta tex. inst. in l. multum 5 l. pro haerede 20 l. gerit 88 hoc titulo § item extraneus instit. de haeredum qualitate quibus deinde patrio sermone l. 12 titulo 6 partita 6, adquisitio, quae verbis fit, aditio nuncupatur, quae vero factis gestio pro haerede dicitur l. 5 l. seruo inuito 65 § si

52

repupillo inf. ad trebell. quitex. in gestione pro herede intelligitur et scihatur ex lib. curat. pupill. hoctt. ubi, si fari possit, qua intelligendaeit de aditione hared. in quarivis verba misura syt ex plurimis dhm solemnia, instituebat haredes in formula cretionis, de qua acc. cursi pertex. ibi. ibl. cretionem C. de iure delib. et cratij lib. 3 disputationum cap. 7 pichard in d. § itey extrany noissime emundi Merili lib. 2 obs. cap. 11, hinc etiam in iure nostro quasi diversa opp. ponuntur aditio hared. et pro herede gestio ind. si quis mihi 25 § : d. qd si ing. dacit hoctt. inl. et si quis 14 § plerisque diligioni et sumptibus funerum, quadi tinctio ita intelligendaeit, ut in effectu distinguatur aditio hareditatis et gestio pro herede, nam ex aditione et gestione pro herede unus eidemque effectus adquisitionis sci licet hareditatis resultat de qua in nostro tt., atque ita adquisitionis nomen generale est, comprehendens sub se diversas species scilicet aditionis, cretionis, gestionis, et inmixtionis; s. d. Posterius intelligitur distinctio relata in modo, aditio n. verbis simplicibus, cretio, solemnibus, gestio vero factis exquibus, et minus quam verbis animi explicatur haredis voleti ad se pertinere velle hareditatem, explicat duarenus ad nostrum tt. cap. 4 petrus greg. lib. 46 sintagmatum cap. 9 exp. i 4 antonius gouearus lib. variarum lectionum cap. 25 n. 2 emund. merili, et cap. 11 per totum ubi singulariter explicat tex. inl. 2 § unde velle, de iure et leg. hered. ut procedat in haredis gestione ex illius verbis, finge eum supervixisse centum dies in qua gestione illud peculiare est, ut haeres qui semel repudiavit possit iterum hareditatem adire, dummodo intra centum dies cretionis fuerit ex paulo lib. singulari regularum tt. 22. licet aliter intelligat tex. in d. § unde velle, cui. lib. 2 observat. cap. 12, ant. Faver

lib 6 sicctiarum c. 12 ant. augustin. lib. 1 emend.
c. vlt.

[illegible] Ex quo principio multa ambo 2
in vulgaria interpretanda et cognoscenda sunt, i. aditionem
hereditatis in diem & sub conditione fieri nullo modo posse.
Si eaque 52 § vlt. sicut tit. l. actus 77 de reg. iuris,
ratio est, omissis alijs, quia voluntas in diem & sub conditione
accepta certa non est qualis desiderat in aditione & repudi-
atione hereditatis, obseruat cuiacius, ad donellus lib. 7
comment. cap. 3 litera C. scrutabiliter cui. lib 23 quest.
pap. in dict. l. actus = 2. hinc etiam intelligitur per procura-
torem hereditatem adquiri non posse l. 1 de off. procura-
toris cesaris, arg. sumpto a speciali, tex. expressus, in l.
per procuratorem 90 hoc tit., et arg. tex. in dict. l. actus ibi:
hereditatis aditio, cum l. nemo 123 de reg. iuris
ratio est, quia aut procurator habuit mandatum adeundi
ad hereditatem, et tunc ex ipso mandato adquiritur heredi-
tas hereditati, utramque certe explicite fuerit verbis
in ipso mandato, igitur hereditas semel adita facto
procuratoris non potuit amplius adquiri, aut procurator
non habuit mandatum et ignorauit non potuit adquirere,
aut ratam habuit aditionem procuratoris dominus et tunc
ex rati habitione ipsa, in qua sunt, eamque heredis ex-
plicatur, non vero ex procuratoris hereditas adquiritur
ut erudite considerat donellus lib. 7 comment. cap. 9
cui. lib. 9 obseruat. cap. 29 otmann lib. 9 obseru.
cap. 4 vbi obseruat curatione senatores romanos
heredes scriptos in prouinciis hereditatis adeunde
causa impetrasse olim libera legatione, ex quo deducitur
3 de leg. [illegible] lib. 1 epistolarum epist. ad atticum
cum alijs pluribus congestis a budeo in notis ad pandectas
in l. quilibet 19 de legationibus, quibus tex. ita intel

pretextu, si adluentam procedere tantum quod senatores instituebant in provincijs formula solemni cretionis, de qua vide infra tit. 22 § 5, ut dicemus ad nostrum tit. cap. 4 et lib. 2 disput. cap. 27 observat erudite Ottualdus ad Donellum d. cap. 9 litera f, ratio est, quoniam instituto cum cretione velut in eum pretextum cum conditione cernebat et in spe... hereditatem, ut animadvertit Petrus Faber lib. 2 semestrium cap. 22 Cuiacius lib. 7 observ. cap. 13 et ita intelligenda est decisio supra d. leg. per procuratorem scit aliter perperam Reberdus ...

3 ... hinc etiam colligitur in necessarijs heredibus nullam esse aditionem, aut gestionem pro herede, nam cum aditio, et gestio pendeat ex animo heredis volentis adquirere vel omittere hereditatem, cum hic animus in herede necessario non reperiatur siquidem invitus et multo magis ignorans repente heres appareat l. 1 § quis sunt si quis omissa causa, unde extraneis heredibus fiat aditio l. filius fam. 13 ad Trebell. necessarij existunt ignorantes a tempore mortis l. furiosus 67 hoc tit. iuncta l. via furioso 24 de oblig. et act. unde similiter heredi necessario scripto statim a morte testatoris ... relicta nulla aditione spectata l. si quis 32 de manumissis testam. l. si filius 12 de vulg. l. filius 42 hoc tit. l. si post mortem 62 de leg. 1 de quibus erudite Cuiac. in l. 2 de excus. tut. ubi recte multa cumulat observanda inter alia regulam leg. nec emerens ... deinde de liberis intelligendum deberet de his in quibus aditio ad adquisitionem hereditatis necessaria est non in heredibus suis et necessarijs vel in necessarijs tantum, qui sine aditione heredes sunt, bene ita inter pretatur ... quia in alijs ...

§ interdum hoc tt° et 3 ecilique enjus siquis filio 6 deinceps rup. eo quidquid ni inst. gallo. § in oib. n° 27 de lib. et posth. Antonio fabro lib. 9. victor. ef 20 n. 2° suinit quosque vinti quiesi trabat Verbailla lag. insuis, de cua et leg. haud. quemque insuis haeredibus in eo necessaria additione in per quam de quaerere adire potuerint non verò compellat [illegible] n. d. innecessarijs, et suis super bacanea et inutilis et aditione lex singularis inst. quae admodum [illegible] de inoff. testam. ibi et aditio haereditatis super bacanea sit.

Deinde ex eodem principio colligit interpretatio lex. inst. S. qui in alienam § gal- uersus alias incipit lex. eius qui in hoc tt° ubi, qui metu verberum (sic n. legendum est non verborum) vel alio iusto timore coactus, fallens adierit haereditatem, si liber est efficit haeres, si servus dominum haeredem non facit, quod quidem non contingit ex eo metus, quo eius n. metu etiam metu tis aditio haereditatis arbitrio vitio et validaret. L. si metus 21 § hoc tt° L. si mulier 21 § si metu, quod metus causa, ubi ratio proponit, quoniam et si coactus fuit Voluit tamen haereditatem tamen, voluntas n. coacta voluntas est, nam voluit potius haereditatem [illegible], quam mer [illegible] tis [illegible] lex. inst. si patre cogente 22 de ritu nup. [illegible] voluntas hoc est; igitur ex ea additione [illegible] voluntas haeredis reperiatur, haeres quidem fit ipso iure aditione vero aequitate praetoria restitutionis et abs- tensionis beneficium ad exemplum necessarij haeredis ad versus eam aditionem datur haeredi L. si metus § si metu eum similibus, igitur inde § celsus ex vi simulationis et protestationis, qua haeres coactus, protestatus fuit se nolle haeredem, ipso iure haeres non fit necdum

25

haerede facit, ut colligitur ex illo verbo fallens, exponit Duarenus ad nostrum textum cap. 6 vers. a tertia exceptio, et à causa in textu § celsus verbo fallens, cum multis pater thomas sanchez lib. 4 de matrimonio disp. 6. n. 20

5 Verum etiam non haec interpretatio communis in iis scholis ab omnibus praeceptoribus fuerit admissa nunquam tamen potuit animum implere, cum iurisprudentiae certa et iuridica ratio non solum in dubio putanda, verum etiam in iudicio docet consulendo amplectenda, nam actus pendens ex duorum voluntate non impeditur nec infirmatur ex protestatione occulta contraria praecedente difficilis tex. in l. cum in plures 60 § fin. cetero horrei locati melior tex. in l. ult. § item si praedixerit ubi gloss. nautae caupones et stabularii cap. cum inana cum gloss. de electione cap. solitus de appellat. ex ornat. bart. Cardinalis et scribentes in l. non solum § morte de operis novi nuntiat. antonius faber in rationalibus ad l. in textu § locator horrei navarrus in cap. nullus 2 q. 2 n. 14. pater thomas sanchez lib. 2 de matrimonio disp. 45 n. 27, at aditio haereditatis pendet non solum ex voluntate haeredis verum etiam ex interesse et commodo creditorum et legatariorum cum quibus quasi contrahit ab haerede l. mora hoc titulo iuncta l. omnium 20 de iudiciis bonorum tex. in l. 2 § ult. cum l. sequent. quibus ex causis in possessionem eatur, unde fit, quod ex consensu haeredis et libera voluntate pendet ab initio aditio seu repudiatio haereditatis non minus quam contrahentes l. 1 § conventionis de pactis l. sicut § C. de obligat. et action. ergo ex protestatione haeredis ante facta dicto § celsus non excludit effectum aditionis in perniciem et damnum legatariorum et creditorum.

6 Quae dicta dum est aditionem haereditatis ipso iure nullam esse momenti ex defectu animi et voluntatis haeredis adeuntis in textu § celsus, quoniam cum

protestatione facta ab haerede fuit etiam iusta causa metus Lexiani. ex protestatione praecedente occulte facta aditio hereditatis non evacuaretur impervicio legatariorum et creditorum, quibus interest aditionem firmam esse; Illud procedit quando citra iusta causa metus protestatio facta fuit, secus vero procedit quando cum protestatione metus concurrit, tunc enim in protestatione dolus protestatus non reperitur imo potius protestatio facta fuit ut dolus et metus excludantur.. sic simili liter quis vero illegitimo matrimonium contrahit antea protestatus fuerit se nolle contrahere per quaecumque verba proferenda coram parrocho et testibus nihil ominus, si postea contraxerit matrimonium validum et firmum erit cum pendeat ex libera contrahentium voluntate. nec impervicium ipsorum protestatio antea facta animum excludit ut erudite ex supra dictis Ibsorbat thomas sanchez. ubi proxime n. 27 si vero ille qui protestatus fuit matrimonium postea contraxerit metu, matrimonium nullum erit merito ex supradictis et per arg. tex. in c. ... 31 q. 2 cap. 1 de his quae vi, metusve. ... c. de his qui per metum iudicis non appellaverunt et cum multis ubique ... exornat pater thomas sanchez ubi supra n. 22 Igitur in d. § celsus aditio haereditatis nullius momenti est propter protestationem et metum, ut colligitur ab omnibus ex illis verbis fallens.

Maneat igitur ex his firmum principium haereditatis aditionem non nisi, quadam animi certa destinatione haeredis fieri posse l. pro haerede 20 l. ... hoc est, quoniam quae animi destinatione agenda sunt non nisi vera et certa scientia perfici possunt l. ... 7 ff. de reg. iur. ... Caeterum cum ... tam contrarium ... voluntati est contrarium, quam error, qui in imperitia detegit, aut ignorantia quae excludit certum et deliberatum animum haeredis suscipiendae haereditati arg. tex. in l. 2

deiuditijs int. siper erroneis deiuris dict. l. in orib.
57 de obl. et act. l. sed hoc ita 20. de aqua pluuia
arc. l. nihil 116 § ult. de reg. iuris l. nouiduer cor
9 C. de iuris et facti ignorant. cumulat. damnat. v.t
darieg Jaso pfura int. 31 § ideub. eod. cum in l.
l. 9 de strahend. emp. domell. lib. 4 consent. c.
16 et lib. 102 c. 7, quib. iurib. et auctoritatib. in
tera l. a non sobstat obscur. tex. int. 1 § si legatari. ad
leg. fal. ibi, q. voluntate haeredis errans nactus est
possessionem vt recte animaduertit accurs. ibi verbo
errantis, nihil prohibet aliquem in uno errare et in a
lio consentire, ut inspecie d. § si legatari. in qua legata
rius voluntate haeredis nactus fuit possessionem rei relo
ta vltra dodrantem haeres tn existimauit plus ee in patri
monio defuncti atq ita cum error interuenerit haeredis
in facto et quantitate patrimonij potest repetere a le
gatario qd vltra dodrantem dedit, pro deducenda q.
falcidia, ut in d. § si legatari. in quo verbum vltimum
legendum est auferat, ut in vulgatis codicib. n.o f. offerat,
ut in florentinis, igitur haeres ad vtramque aditionem hae
reditatis et repudiationem multa scire debet, an. bin.
sigillatim sequentib. specieb. explicanda et exornanda.

1 species vbi sciat aliquis

7 vtr. haeredis consistit in delatione, n.o n. sufficit, qd hae
reditas sit delata, sed qd haeres sciat et cognoscat
delatam et ad quam speciem i.m pertinet vbi ipsi interpra
tamenta int. is qui 13 § 1 hoc tt.o vbi si quis dubitat
viuat testator nec ne repudiando nihil agit, qd quidem
in aditione stringere constat ex eadem vlp. int. si quis
22 § solita demum l. haeres institutus 32 hoc tt.o
vbi haeres institutus siputet testatorem viuere, quamuis iam
defunctus sit haereditatem adire n.o potest, quoniam ignorat.

ptrue debatasit hæreditatē, quia viuentis nullaest l. i. de hæred. v. alio ne vend. cum multis relatis a nobis supra c. 2.

Cæterum in hac p^te supradicta spe 9
cie stratis subtiliter expendentes valde locum int. ult.
in princ. de leg. 3, ubi scabbola libro singulari quæst.
publice tractatarum inquit, quod si pater exeredato filio
substituit heredem extraneum, deinde ille extraneus hunc
filium heredem instituit, et heres factus intra pubertatem de
cedat, a substituto ei filio legata solui non deuere ex
pendo, qd filius institut. ab extraneo substituto illi
heres factus fuit, aditione hæreditatis etiam viuo ex
traneo testatore, qui eum instituit, quem existimauit
mortuum fuisse, nam cum filius extraneo heres factus pro
ponitur, vel ei extraneus, idem substitutus filio exereda
to in re humanis erat, alioquin frustra, quæritur in
d. l. ult. utrum a substituto ei filio legata ei ista
a patre præstandarint, ergo heres instituti, quo hære
ditati adijcit dubitans, utrum mortuus, vel viuus
fuisset testator heres efficitur etiam si mortuus non fuisset.

Quæ difficultate expirata 10
Cui. lib. 2 observ. cap. 32 existimat lex illam
nullo modo interpretari posse, prout iacet, atque
ita emendandum est statuit, et loco verbi, substituit,
reponendum instituit, sic ita proponendum observat
pater filium impuberem, in potestate constituto exeredauit,
extraneum heredem instituit, et alium quendam filio pupi
llariter substituit, deinde ille extraneus institutus
a patre filium exeredatum scripsit heredem, qui heres
factus, decessit intra pubertatem, atque substitutus
ex pupillari bona patris iam adquisita filio ex
institut. extranei, et eiusdem filij habuit, quæritur

Utrum legata relicta ab instituto filio extraneo debeantur a substituto ei filio L. Ro. q. r. et videtur minime legata praestanda esse, nam substitutus habet bona patris causa, i. per successionem et institutionem factam in filio non vero ex aliquo iudicio patris, ac per consequens sicut pater non potuisset ab exheredato filio legata relinquere, ita dicendum est, ut non plus iuris testator habeat circa substitutum, quam in eum cui substituit l. qui fundum § 6. § qui filios nihil f. sed alio nam inquit, cum si legatum deberet substituto quomodo herede facto filio per mortem ex fratre substituti eidem instituti dubitari potuisset utrum legata relicta a substituto praestanda sint

12 Caeterum haec interpretatio iam cit. alio omnino fundamento quam sequitur praedicta scripta est inquit, quod verbum illud substituit deperit, ac inde, nam si curatio non posset interpretatio accedit, tamen constitutio ex eo quod proponit duos substitutos indistincte. quare etiam non contradicit constitutio interpretatio a nobis tradita ubi exponit vero substitutum legatum extraneum institutum: quare omissa similiter alia emendatione antonii fabri de erroribus decade 7 o errore 5, qui existimat verbum illud substituit omnino extirpandum esse illudque ita est elegantiori sane verbum instituit proponitque in Cor. vel inseruit utrique orationi, velle dicendum est species hanc. utrum institutus eiusdem legata relicta per patrem a substituto seu a testamentario, etiam ab instituto vel potius, ut a substituto filio exheredato, inquam sicut dubitat utrum mortuo substituto ante filium quem instituit haeredem debeat praestari legata relicta a substituto remittere dubitat, dicendum, nam licet filius a patre fuisset exheredatus bonaque paterna habebat ex institutione facta ab extraneo substituto. arg. tex. in l. cum filio 12 delegat. 1

inl. si abien. 62 de leg. 2 nihilominus tn sobbra
frem probat, quamuis fingi inde [illegible] vlt. bona paterna n
dixerit, id per inuestigatione carere n. aliquo indicio
habi habuit [illegible] [illegible] qui [illegible] 6 qui finos [illegible] pre
cedent si aliquo indicio patris etiam tacite bona haec ut
[illegible] cum filiis [illegible] si abien. deinde [illegible] frat.
sententia scribenda ra. mortuo substituto ante [illegible] sub
stitutio euanescit atque ita [illegible] substituto.
scilicet dicitur [illegible] expressa clausula [illegible]
[illegible] ante [illegible] eleganter [illegible] [illegible]
[illegible] lib. 7. [illegible] cap. 10 litera b.
Vnde eleganter accurs. in l. 12
qui superstiti 3 hoc tt. [illegible] inquit hermogenianus
ibi in illis verbis, qui superstiti bona repudiat post
mortem patris poterit iterum adire [illegible] bonorum possessionem petere
intelligendum, si vice innotescat sciatque superstitem adhuc
esse testatorem, si vero dubitet ex d. l. is qui 13 § [illegible]
[illegible] relatis a nobis hoc tt. qua etiam ro casaues Dioclet.
et maxim. [illegible] nec non 4 C. de post lim. reuer.
probat hereditatem matris, quam incognitum erat ab
hostibus interemptam, an captam fuisse, a filio adquiri
non potuisse, quoniam eorum bona, qui in hostium potestate
[illegible] eodem tempore successionem [illegible] adquiri po
ssunt cum capta apud hostes mortuo esse cognoscitur
[illegible] interemptae apud hostes captiuae hereditas [illegible]
[illegible] deferat, aut [illegible] 12 tab. ante mortem eius
[illegible] ante captiuitatem interfecta fuerit mirium [illegible]
[illegible] filius an mater capta [illegible] interfecta fuerit, non
poterit hereditatem adire [illegible] [illegible] nulli erit
[illegible].
Verum in hac parte duplex nobis 13
auferendum est scrupulum, nempe nihil interesse [illegible]

dubitauerit, si interfecta fuerit cum utroque casu morte hereditas delata censeatur propterea expendo suimet bonum ... responsum ... Ita nos in proposito ... siquis ... stipulatus § 6 solutio matrimonio ... ubi ... ita stipulatus ... nuptae ... Iodabis inquit paulus hac generali commemoratione et ab hostibus capta filia ... stipulationem statimque dubitat interdum ... ueniat in stipulatione, utrum quasi mortua sit filia an quasi diuortium fuerit ... ut praeter ... propter mortem ... igitur cum filia captiuitate sola mortua censeatur, ... sine dubio ... hereditatem adire ... dubitet an interfecta capta fuerit mater ... C. de post liminio reuersis ... scrupulum ... officio ... quod scriptum est in l. apud hostes ... C. de suis et leg. hered. ... quo casu morte ... ex quibus uerbis probat ... casum ... captiui ... fieri et si dubitet an captiuus pater mortuus fuerit ...

14 Quibus difficultatibus non obstantibus uerissimum est filium hereditatem matris ubi ... adire non posse dum dubitat utrum mater capta sit an interfecta fuerit ab hostibus, nec obstat ... in contrarium ... dicta, non primum ex d. l. siquis ... certa ... et germana cognitio pendet ... inter ... et inter ... utrumque ... matrimonium dissoluatur captiuitate sola, quoad repetitionem dotis an uero morte secuta ... nostra ... l. siquis uerbo ... ancilla, probat repetitionem dotis ... ante mortem ... captiua uxoris, quem probat Castrensis in rubrica solut. matrim. n. 3

Trahit ibi ex uni [illegible] hostibus in lib. [illegible] ubi proponit consultus filiam nuptam captam fuisse ab hostibus, ibique mortuam et in ea specie statuit dotem apud patrem profectam adiuvandam per inde ac si nupta decederet, quod etiam procedere in filia emancipata statuit exemplo propositio sententia dotata filia emancipata ab patre reventes, quoque domi matrimonium solutum fuit, secus vero si divortio vel alio modo l. si filia seq. dedicor tis l. filiamnata 6 § soluto matrim. 2 haec sententia patet ex l. siquidem 5 § C soluto matrimonio ubi frater non potest repetere a marito dotem sororis propter captivitatem eius, nisi in mori secuta fuerit, quod adnotavit Legum tractat, in rubrica soluto matrim. n. 16 ubi plures Barbosa 2 parte expositio l. Corot. in l. 2 in princ. n. 29 eodem titulo Covarr. lib. 4 comment. cap. 10 n. 2.

Dicta tamen illustrat alij non minoris autoritatis Iudicij nempe repetitionem dotis solui cum haec uxor capta ab hostibus, et quod ante mortem nam que contrata matrimonium soluta captivitate dirimi liceat. Hi si quis ac per consequens repetitio dotis statim spectat ex regula l. 2 in princ. et in inscriptione tituli soluto matrim. quemadmodum dos petatur exornat, Gulielmus Pontanus n. 47, Alexander 27 Socinus iunior 2 parte n. 24 in rubrica soluto matrim. Campegius de dote 3 parte q. 4. 15

Quibus in multorum imperatorum decisionibus, et interpretatum commentarijs, consiliis placet multum distinctio tradita a Barbosa supra n. 6, nempe multum interesse utrum pactum inter positum fuerit reddenda dotem per verba indiffinita, ut soluto matrim. dos reddat, nam tunc non omitti pactum stipulatio captivitate sola uxoris nisi mors secuta fuerit, quod idem procedit quoties nullum pactum inter 16

posity fuit, ut stingit ipa pater in recipienda dote praefec
titia, quomodo intelligenda sit aura tradita pro se
et tia ratio utraq verba illa solutio matrim. dote redi
tui te verbi intelligit doli n exprimatur L. eu quaerebatur
2 28 de verb. sig. unde eu exprimatur eodem modo, at
tacite, neq minus operasit ... so n necessit pro
... dos restituatur, a nulla ... cessite
... matrimonii morte videlicet uxoris. d. l. 2 soluto
matrim. ergo ideo dicendum est ... fuit dote redi
soluto matrim. ... castitate matrimonii
dissoluta, neq minime dissoluit omnino, sed rejecisset
... revertatur
... maritus, ... incidit ...
... incurrit ... culpa dissoluit matrimonium. l.
uxores 6 de divortiis L. n ut ipa patre ... ing. de
castitate ... propter parte propter ... recidit
ldi matrimonii dos ante morte cautius uxoris
... acts. l. ... uxor soluto ma
trim. ... maritus tenebitur necessaria submini stra
re uxori ... ut ...
te ... Conung d. ...
17 ... pactis
redi dote verbis universalis fuerit scepte ...
siquo casu mulier ... desierit, ut ind. l. si quo
... si aliquo casu iuxta d.
glossa ... ... debebit
... interpositaest ... ita, ut dos restituatur quo
... modo solutum fuerit matrim. ut i c. l. 2. de pactis
dotalibus ... extrans 6 de dodict. ... causa, tum
... verba ... generalia ... amplius quam in
... sine ... vxoris ante mortem exprimat et exornat ...

decaeterorum iure. Sua visus inveniet n. 22 [illegible]
[illegible] intimum [illegible] cum [illegible] duarum
[illegible] et illustrari [illegible] extraditionibus in
[illegible] generali [illegible] uxori adsit [illegible] [illegible]
lib. 2 Variarum cap. 3 n. 3 [illegible] in l. + C. [illegible]
[illegible] maternus [illegible] 43.

[illegible] Sit ante tum remanet maior 12
[illegible] explicanda in l. [illegible] in § 6 ibi plane
[illegible] [illegible] stipulationes [illegible] verbis multa
[illegible] [illegible] stipulatio [illegible]
[illegible] matrim. quo [illegible] causa interposita fuit nihil
interest an divortio vel morte matrimonium solutum esset
[illegible] casu [illegible] ergo [illegible]
[illegible] morti [illegible] aut divortio [illegible] fuerit [illegible]
[illegible] restitutio [illegible] mortis [illegible]
[illegible] divortio [illegible] in uno [illegible]
[illegible] casu [illegible] sequens [illegible] humanitas [illegible]
[illegible] morte [illegible] divortio matrimonium solutum [illegible]
[illegible]

[illegible] satisfaciendo, reperatur acc. 49
[illegible] l. 6 [illegible] ibi [illegible]
[illegible] duplicem stipulationem interpositam [illegible]
[illegible] altera [illegible] in casum mortis [illegible] minoris qua-
litatis; altera in casum divortii [illegible] maioris summae [illegible]
[illegible] humanitas [illegible] minor quantitas dotis
restituendae [illegible] Caeterum [illegible] interpretatio [illegible]
[illegible] in l. + § 6. [illegible]
[illegible] acceptio [illegible] cap.
10 n. 3; [illegible] interim [illegible]
[illegible] occurrunt, [illegible] captivitatis deporta-
tionis, et servitutis [illegible] divortio [illegible]
ce [illegible] mors [illegible] regulariter separatur in [illegible]

iure atq. tex. inl. § qui satisdare leg. gall. 29 § 2 quid si tantum deinde et postum glos. verbo superstites ipsi l. unica § sin autem C. de rei ux. act. tollitur ... et in specie d. l. 56, ubi in casu mortis ... et matrimonium morte ... captivitate superveniente ... quoniam cum matrimonium captivitate dissolvatur ... reversi ... non sit redintegrare ... causa celebrati et mariti ... justitiae ... captivus ... tradita ... 6 et 72 inst. de act. ... qui sibi ... stipulatione generaliter ... titulo de dotis ... casu ... arceatur a commodo stipulationis, ... morte ... matrimonium ... ne ex voluntate ... perdeat commodum stipulatoris atque ita interpretantur ... l. 56 ubi utrumque quasi divortium fecerit ... dixerit, quod propter mortem ... sine diminutione aliqua dotis ... captivitatis statim ... postliminii ... captivus ... dubitat de ... hodie autem praxi ... pontificia matrimonium nullo ... dissolvitur captivitate et servitute superveniente, nisi ... nuntio de morte captivi ... 2 de ... 2 ... desponsalibus, ... 7 ... 3 n. 7; atque ita

cessat, de cuius tex. in l. ... sicuti tradit barbosa
supra n. 7 ... 20

... tande n. ... tex. in l.
apud ... Ulisses et Seg. ... quia sequitur in ...
in potestate patris captiui substituta tempore captiuitatis
in qua cum suitatis sine aditio non sit necessaria in suum
fiscet. cum nec delatio sit, sed continuatio dominij ex leg.
potestate merito non requirit ... mortis patris, imo
... ex potentia suitatis transmittit hereditatem
ad matrem etiam si ignorauerit mortuum fuisse patrem arg.
l. qui duos § cum in bello in princ. et § fin. ff de reb.
dubijs. l. Lucius ff de iure fisci cum traditis agomet...
et thomo d'aviano ... de transmissione hereditatis n.
23 vers. octauo infero notat cui ... quo barb.
cap. 26. 21

... Deinde ... n. ...
... sicut hereditas necessaria est delatio
qui hereditatis adultus aditione l. repudiatione
interpretationis ... tex. difficilis in l. si quis extraneus
22 § fin. ... ubi quid ... si ignorat conditionem
extitisse puto posse adire hereditatem, ex quo, ...
perspicit ... heredem institutum ... sub conditione posse
hereditatem adire quamuis ... dubitet conditionem ...
... et impleuerit ... ergo ... dubitat heres, deratam
hereditatem nec ne dummodo ... delatam sit aditio
hereditatis tenet quippe heres qui dubitat an ...
institutionis extiterit nec ne, ... delatione hereditatis ... l. si quis heres 13 ff ...
... ex l. ... et eadem
... l. si quis extraneus §
fin. ... qui si ... institutus sub conditione,
22 ... dubitet an conditio extiterit nec ne, aditio heredi

tatis

ditati ea dubitatione pendente facta nulli, mouetur sit
exornat ultra antiquiores et recentiores noster galganet
decidet. et dem. 2a p. te q. § 9 e t. 02 c. y. n. 112
C. Qua difficultate suffocat
22 aretinus in d. l. 22. § fin. existimat nullum posse con
gruum interpretationem recipere superiora iura et omissa
l. interpretatione glo. eorundem, quam reprobat aretinus mul
tum improbant Socinus in d. l. multum scientiam emenda
tione Cui. nov. 3. ff. iuliani, in d. l. multum et trac
tatus adassicanus in l. cum falsus ff. hoc tit., et omissum
traditis a galganeto ubi proxime, peruisi uiso. ut inter
pretatio Socinij n. 5 prope finem in d. l. multum nem
ostex. illum procedere quando haeres institutus sub conditione
dubitat conditionem extitisse et dubius sine animo adeundi
in casu existentis conditionum quaesiuit haereditatem, quo
casu aditio nulla est, quia ex quo cognouit se non posse
haereditatem adire, et adiit, in utroque ut fecisse actum adi
tionis arg. tex. in l. n. ... ff. de solu. et in d. l. tertius
et in d. l. si quis extraneus § fin. procedere quando ignora
bat haeres conditionem extitisse, de eius tamen animo et uolun
tate constabat quod uoluit adire si mecum existentis et casum
quo adire potuisset, atque ita tempore aditionis iam
conditio extiterat, tenet et valet aditio, quae interpre
tatio etsi ... ut, nobis incongrue effigit, ex
eodem § in princ. ubi docet multum institutum haeredem
prop. te. etsi dubitet ex qua parte institutus reperiatur
posse haereditatem adire, in ista coi. glo. et antiquorum
interpretatione ... existimat eum tex. procedere
quando haeres institutus est, et uult haereditatem adire ex
qua cumque parte scriptus fuerit, atque ita tex. et ... ratio
ne multi ... vera quae ... notat, dicendum est, inter
pretandum dehauendum, quid uoluit omnino haereditatem adire

in imposita conditione quo casu ac in haeredes et D.[illegible] dudum c. potestas reperiat delata iam haereditate implemento conditionis acquisitio adiri est inc[illegible] ergo [illegible] tu[illegible] aneo[illegible] relata et potestas adeundi fuisset impleta conditione voluntas deficit, et [illegible] apparet. 23

Veru crimineri [illegible] fr. interrogatio, si veritatem tu[illegible] amm, [illegible] subtilita[illegible] fictio, que veritati [illegible] et [illegible] exco, qui in [illegible] lege ignorasse [illegible], nec debet animo adeundi [illegible] [illegible] [illegible] verbat sint, ex quo in altera leg. [illegible] potest [illegible] altera animo [illegible], [illegible] [illegible] quoniam [illegible] in altera dubitatione [illegible] [illegible] [illegible], et extitisse conditionem extitisse vera [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] conditionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] profiteri [illegible]. l. [illegible] C. de iure deliberandi. ergo multo magis impedit ex adire, qui omnino ignorabat extitisse conditionem, cum nullatenus habuerit [illegible] delationis haereditatis nec propensior extitit [illegible] existentia conditionis. 24

Quare [illegible] cum qui conditionem ignorat in generaliter et in [illegible] adire haereditatem posse [illegible] [illegible] suo conditione haeres institutus est, [illegible] [illegible] conditionem ignorat [illegible] [illegible] itaque [illegible] [illegible] responsum [illegible] siquis ex [illegible] ins fin. ff. [illegible] iudico. quidam ex [illegible] sub conditione institutus coheredi sub conditione substitutus erat, quaerebatur an cum ignoraret conditionem sub qua substitutus erat adire posset haereditatem, et partem [illegible] substitutus erat, adquirere posset [illegible] posse [illegible] conditionis sub qua institutus est [illegible] et [illegible]

52

substitutioni e[xs]titeut, nec ad eq. facere c[on]ditionem vulg[aris sub]stitutionis extitisse nesciat, nam et hoc casu adiecta h[ere]ditate obstrinxit quemadmodum si ignoraret an institutus heredis qui substituit, ex repudiatione portio ei delata sit.

Nam autem ea sententia vlp. cum verba conuincunt, nam heredem exp[ress]e fuisse sub c[on]ditione institutum et c[on]ditionem institutionis non ignorasse ex illis c[on]stat, si c[on]ditionem sub qua heres institutus est non ignorat, in[stitu]te autem substitutus cum id sit sub c[on]ditione, qua extitisse ignorabat. Verba illa demonstrant satis extitit c[on]ditio sub qua substitutus est, unde sequentia verba quid tamen si ignorat c[on]ditionem extitisse de c[on]ditione substitutionis, de qua proxime dixerat intelligenda, verba tex. suadent et eius c[on]textura et similitudinis ratio qua vtitur vlp. euincit, cuius responsum illa iure nititur, quia in coheredem et substitutum ex extraneis [ins]tituta una c[on]ditio sufficit l. liberto 59 §. f[in]i. ... se. ... misse ff. de hered. inst. l. si quis heres 35 in princ. l. cum heres 52 §. fin. cum l. seq. l. qui patri 59 ff. [de] post[umis] l. 6 infi. C. de impube[ribus] ... rum, tradit eleganter Everardus bronchorst. centuria 3 assertione 39.

25 In illud super[es]t explicare in[stitutione] § fin. seq. siquis extraneus, quomodo instituti[o] exp[ress]e incerta et dubia, dum sive ignorans obstrictus prohiberetur gerere ita adquirere hereditatem sine eo quod eum noceret. in certitudo illa qua ... vera et certa scientia hinc non [ob]stabit. tamen in delatione, quin ipso actu adquirendi, quae difficultas augetur ex ... exemisse 79 §. ff. [de] hered. Vbi versans ... marcellus c[on]sultus ... in fine ... quadrantem ... ei se misse institutum per errorem ex quadrante adeundo ignorans exemisse

fuisse vocatum ad haereditatem nihil egisse, quam
difficultatem praesensit glos. ind. § fin. verbo ig-
noravit, et ind. l. [illegible] verbo, adit haeredita-
tem et Bart. [illegible], qui varias sententias com-
miniscuntur, et cum tractatus ad africanum ad l. cum
falsum ff hoc tit. petr. faver inl. int[illegible] 76 ff.
de reg. iuris, qui [illegible] mali explicant, nostra
altius [illegible] existimamus, ex [illegible] antiquis
monumentis. 26

Quaeritur, ut feliciter [illegible] om-
nes [illegible] in medium [illegible] [illegible]
[illegible] duos fuisse modos [illegible] adeundae
haereditatis scilicet aditionem, et pro haerede gestionem, §
fin. inst. de haered. qual. [illegible] et si quis [illegible] §, [illegible]
ff de reg. [illegible] in [illegible] necessario [illegible]
[illegible] aditio praesumitur, [illegible] quar[illegible] [illegible] hoc tit.
[illegible] antiquior [illegible] ad aditionem [illegible] pro hae-
rede gestionem [illegible] C. [illegible] l. si quis
[illegible] bona [illegible] hoc tit. [illegible]
in [illegible] tit. [illegible] vero extraneus [illegible] aditio antiqui-
tus solemni cretione fiebat [illegible] qui solemni illa
[illegible] cretione [illegible] refert formula institutionis et aditio-
nis [illegible] tit. 22 [illegible] ex [illegible]
[illegible]) hodie vero [illegible] sublata
illa scrupulosa cretionis solemnitate [illegible]
[illegible] C. [illegible] [illegible]
2 [illegible] 22 [illegible] 3 in [illegible] 6
[illegible] petr. [illegible] 6 [illegible] 2.
[illegible] pro haerede gestio [illegible]
[illegible] haered. [illegible] pro haerede 20
l. si quis extraneus 22 [illegible] 2.
[illegible] 42 [illegible] pupill[illegible] [illegible]

ff. natiob. 6 2 l. siquis 72 l. duo fratres 77
ff. paroni, 2 2 § fin. l. cordonin 27 ff. haett.
Heliaeum, rrbbayetti cf 3 dionisij, lib. 7 comment. cf
2, ubi eius enucleator ossalles litera n. faccus
de erroribus pragmat. decade 3 2 errore 2.

Quibus sic constitutis ex bona
27 iuris prudentia illud etiam deducitur, inter alias ligias
quae de verbalibus interaditiones exprobandes gesti nemo
illam primordialem atque praecipuam, quod quum poenitentia suam nec
cie bat eam sibi acquirere per additiones non poterat, ut con
ff si pars haered. petat. tat et per ipsi eacuter animaduertatur ex l. illud, et
ex dicta l. ex familiae 7 § quae sic intelligenda est po
terat tamen acquirere per gestionem pro haerede dicta l. 2. sed
meis extraneus § fin. qua interpretatione donandus
est ex ratione dicta, si a tentatio incidebat erat, quae ha
reditatis aditio actus solemnis est, et legitimus, actus
legitimi 77 de reg. iur. ... habebat se lum per solita
solemnia, hanc haereditatem adiedi ... si haeres ali
quis ex toto aise, et solemnis scriptus erat, sive ex parte ipsam
quoque primo demonstrare necesse erat, qua porro demonstra
re non poterat is, qui eam ignorabat, ideo petitur quum ...
22 cretione dicta vultis, quod velut in re praecunte sententia
hac coram testibus, adeat et accipiat haereditatem, et
Cuiac. dicto ... 28 agrat. certe re dici quasi decernere
nistat ossualtes lib. 7 cf 9, litera, y, gestio au
tem pro haerede nullam verborum solemnitatem requirebat
... voluntatem haeredis facto aliquo declarata
quod haeres esse vellet ... institutionem ... d. § ult.
... 22, ... autem
... illam qui nesciebant, quota pars sibi delata erit
vellet tamen pro haerede gerere et haerede fieri pro ea parte
quae ta ... quod pro haerede facit, ut praecap. tc.

quae vera relatam. fecerit fiat edita sequi ibi aqua
alioquin quanam videtur scitandum est, non quomodo
frustra licet variis interpretationibus, tentatum est ab
acc. et aliis supra relatis, qui hanc additionem et gestionem
non distinxerunt, non intellexerunt! 28

Sed adhuc remanet illa difficultas
in tex. in l. 1. expressisse 75 propter vtp. sententiam in
l. si ex asse 20 hoc tit. quatenus admittit expressè
ibidem ex asse institutus haeredem destinasse protestatione hanc
haereditatem et nihil omnino videri in assem pro haerede gerere.
sed quia iura utinter nalter [illegible] oriuntur quandoque in varias
trahuntur sententias et gloss. in l. si ex asse 20 in fine
siquis ex transverso 21 § fin. de verborum obligationibus, notari
quod in l. 1. expressisse 75 verbo adiit de haereditate
legitima, item in l. si ex asse 20, errore adire
destinavit invalidum factum rescindi, quia sciat institui
dum institutum; atque in l. 1. expressisse ignorasse ex
dimidio fuisse institutum et per errorem ex quadrante
adire voluisse haereditatem, l. cui, gloss. sententia vi
detur subscribere. bart. in l. 1. expressisse et post
eum in l. in toto 76 de reg. iuris, quia et diffi
cultatem magis interceperit, et fiat, ne haeredes in
stitutum in l. si ex asse 20 erravisse in iure dicere existi
mare posse propter adire te operante quod se
l. 1. et 2. hoc tit., in l. 1. expressisse errasse
in facto hoc est ignorasse ex qua parte haeres fuisset
institutus et ideo animi destinationem dum quis
haereditate non est contentus in l. si ex asse, sed qua
per simit parit [illegible]; itaque cum ex asse haeres desti
naverit partem suae haereditatis in assem videtur
pro haerede gessisse, vbi vel haereditatem admonuisse?
redit saeva ratione, quam cum quaerendum [illegible]

adquirendi sit, et tres quoniam proba, hereditati sit
heres institutus, non potest prout ea scindendo adire
et quandam portionem adire, aliam repudiare l. 1 et 2, quia
etiam ratione portionis instituto adeptus, quas testator nemini
adscripserit, itemque quod coheredum deficientium, aut repudian-
tium portionem ignoranti etiam et invito accrescat ipso iure
ac tacito ex testamento C. de impuberum et aliis … …
… quidem ex regula … pro portione testatoris
intelligi requirat. J. … … … … …
et ideo etiam potest … non prosequi pro portione adire
hereditatem et pro portione repudiare, quum tota heredi-
tas … … … … sit totum et integrum
… … … corporale …
… pro portione tenere … … … et quantum tertias
aut … … … … experientia …
… … … … hereditatem, … … et …
pro portione adire pro portione repudiare.

… … … … …
29 et … sententia … iura … … …
iuris non videtur deviare et abhorrere, … … sen-
tentia … … … non magis ex
una … … … … institutum heredem …
… ad hereditatem vocatum et ideo … …
… … … institutum … … ignorasse —
quare ex dicta … … … et additioni
… … … …
… … … … … … verbis
ut … … … … … ita scilicet, quod sive
… … … … institutum … … … …
de … … … … … …
… … … … … … animum
… … … pro portione sit institutum, … …
…

Et nouiter indicamus intelligendum lex. ius [illegible] si ver
[illegible] ad aliquid de hereditate pertinentis [illegible]
nis [illegible] est, quia [illegible] et virgis igitur hic [illegible]
post expressa institutio fuit et [illegible] cernentis
hereditatem debet quia cernendi propter aditio non valebit, nec ei proderit etiam animus et propositum habeat
adeundi ex quibus institutio fuerit ipso [illegible]
tradita ad explicationem d. l. si quis extraneus [illegible]
fin. et d. [illegible] 75. 30

[illegible] hereditatis quasi [illegible] in
[illegible] [illegible] et pro herede gestione [illegible]
[illegible] [illegible] in qua est inter [illegible] posuit [illegible]
pro herede [illegible] adire hereditatem [illegible]
lex. difficilis in l. in repudianda 23 hoc [illegible]
[illegible] in repudianda hereditate [illegible] certum [illegible]
[illegible] [illegible] facit [illegible]
[illegible] [illegible] in repudiatione [illegible] in adit. [illegible]
[illegible] pro herede gestione [illegible] aditio [illegible]
et repudiatio aequiparantur et aequiparantur [illegible]
[illegible] hereditatem adquirere posse [illegible]
potest repudiare quemadmodum [illegible] repudiare
qui poterit adire, qui [illegible] quamdiu
[illegible] l. [illegible] l. si quis [illegible]
[illegible] [illegible] quamdiu et [illegible]
d. l. si quis [illegible] l. [illegible] in fin. l.
is potest [illegible] in [illegible] verbis is potest repudiare quid
adquirere potest, l. si quis extraneus 22 § interdum
ad fin. l. quamdiu 39 et 69 l. superstitis 97
hoc [illegible] l. [illegible] l. pupillorum [illegible] C. de repud.
[illegible] hered. [illegible]
[illegible] ff de [illegible] et dem[illegible] et de [illegible] lex. [illegible]
[illegible] [illegible] ait [illegible] edict.

§. ubi ad administrationi C. de ex. l. cum et nostre
itinerarij, iuribus donell. lib. 7 comment. cap. 7.
et in l. de litera A. ipsius donell. ad titulum C. de repud.
... et eodem loco cui et ad titulum C. de repudi.
bon. poss. et in d. l. nolle dirig. in. chumas ...
velleturg disput. disp. 3 petrus faber in d. l. nolle
ergo si is qui inventus est divortio suo ex parte in qua instit.
tutus est non placet repudiare, nec obstare pronuntiaverere
i O ... difficultatis, esse ex-
32 passim non moveat inter partes qualiter qualiter sentire VT
glossa in d. l. principalia 23 Verbo certus existimans
eius dici certus diuitie suo, qui in vehementi opinione erat
in verbo, repudiat, ita ubi lex. inter platum ut eius
dubitatio vicit, ut repudiare possit quasi dictasset
... diceret ipsius glossa. scilicet ut vehementer ...
timet ... cum hereditate ad hoc ... percipit
quod talium omnino est non sufficit ... tandem
stare in opinione vehementi dubitata hereditatis nisi
certus et vero ... non potest, ita
nec repudiare ex ... in ... vehemente
magis ... hereditate et opinione = ego vero existimo hanc
legem verum, interpretationem ... in crimine quod
erat olim inter repudiationem hereditatis ...
... repudiatio erat declaratio voluntatis ... institutus
senesse et hereditatem ... facta invenire ...
... elegantis ... 3 et in l. sicut 4 C. de
repudianda et amittenda hereditat. ... cum
dicto ... ad titulum C. de repud. bon. poss. ...
... inseparabili ff. ... et in g
... inst. ... et ...
... litera C ... repudiatione et ... legitimum
... quam ... fuerat ...

quemadmodum recta et circa profiebat [illegible]
[illegible] ita et quod [illegible] Clemens [illegible]
[illegible] [illegible] mulieri [illegible] interro
gari utrum [illegible] [illegible]
repudiare dixit ff [illegible] notat [illegible]
[illegible] 2 [illegible] cap. 358 pag. 3 [illegible] recusatio
vero est [illegible]
[illegible] etiam extra iudicium [illegible] recusari [illegible]
[illegible] recusare [illegible] repudiate [illegible]
recusat [illegible] 16 [illegible]
[illegible] recusari [illegible]
[illegible] 3 [illegible]
[illegible] 13 [illegible]
[illegible] 2 variarum [illegible] cap. 25 recusatio [illegible]
[illegible] fieri [illegible]
[illegible] ergo non erit recusatio [illegible]
[illegible] nemo [illegible]
[illegible]
[illegible] percepit [illegible]
[illegible] repudiavit [illegible]
[illegible] tribunal [illegible]
[illegible] verborum formula [illegible]
[illegible] fieri [illegible] certa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] recusatoria [illegible]
[illegible] voluntate sine [illegible]
[illegible] formula [illegible] fierat [illegible]
[illegible] 55
[illegible]
[illegible] 32
[illegible] dimensibus [illegible]

adviq ex nostro illo principio, ut adi adeuq dicam haeredi
tatem certam et veram scientiam, hinc deueat instituti haere
des venit interrogatus quod devenu, tex. inl. haere ins
titut. 32 § si et si scit. hostt in quo afrat ut op.
quod si sciat aliquis se haeredem institutum sub dictu puer
an sub conditione ignoret, n posse adire haereditatem sciet
puer haeres institutus sit, quod responsum videbat et regula
nere ad deueare, quod si scie qat se institutum et in re sui
rate puer erat vocatus ad haereditatem et per sequens
delata erat haereditas in ipsa ut hostt conditione et
~~ditionequi hinterat~~ an dubitaret puer et sub condi
tione esset institutus; addit pro huius ipsius tex.
inl. si et si, derua 3 quod et hostt qui fere in eadem
specie dubitatur, an cum quis esset puer institutus pa
tuerit sub conditione et impleta conditione, quam
ignorat putauit adiret possit adquirere haeredi
tatem et consult. procul dubio decidit se cum
esse dicere posse haereditatem adire, ergo ultra cum
vagatur decisio tex. in d. haere institut. 3. 2. §
quod et si scit, quatenus ignorat se haeredem sub condi
tione et puer esse institutum n posse haereditatem, et
puer institutus reperiatur, quem insufficientem agno
uit gloss. in d. § si et si verbo sub conditione et
in d. § 2 lege et si et si verba dicendo faciunt, bart.
nihil ibi, sed dicente explicatione multum se inuol
uunt, nec alterum adimplent ab eo dicente, et in obliqui
sci; et subtilitate adhuc remanet illa cura . . .

33 . . . . ferre iuris dividit ut genit.
et antiquioris effugiunt multi mouentur, facile et tempore
quod ind. in haere inst. tutus § si et si verbo sciet puer

s E et existimat in specie illius tex. haeredem n puer huius in.
stitutum et in specie n potius tempus haeredi dubitatione,

qua rei veritate, s. i. nisi instituto sui conditione vel
saltat rebus sub conditione, ar. § ut ind. § 4 d. leg.
Iditi: deinde vero licet atque ind. § 1 heredes hi
sui instituti pueri quasi tuto non sicut non venit vero
d. § sed imo ab id vero ei, neque non potuit
vit adire hereditatem sicut puer hares institutus sit
ex. ibi aperte ex heredis in rei veritate fuisse ins-
titutum pure non vero sub conditione et sic sent. ut itaque
hi puer instit. .. intestat. 6 dereg. iur. nec serui
seq. ned. t. Bart. ind. in haeres institutus diceret ad in
d. § seruo ignorabat. Utrum pure an sub conditione
esset institutus. ei vie dubitat. ibi in d. § 1. d. leg. vel
quo ad una putabat haeres se institutum pure cum esset
institutus sub conditione, nidebat purificata et puri
veritate resp. erat quamuis de arbitr. ins. etiam falsa
est, q. ind. § 1 non sub conditione, sed pure institutum
fuit, et ex a contrario illius. leg. verbis convincitur in d. sed
cum esset pure institutus, putauit sub conditione, q. erat
certitudine, ad cum pudescere institutus sub conditione.
putabat etiam tum magis ex adeo in difficultate
certe quae apparent. 34

.. Ouio, nisi diuqua est haec
dys scripta pro diuisione puri an sub conditione
in sui institut, sitrana quide non dubitat, et deo dubitet
debitatur si haereditas sit nec ne, igitur non potest adire
aequiualens ratio, invitari inspicet q. alibi ocrit, etiam
sive vera fuerit institutus, puer et L. haeres inst. tuo
§ 1 in fine, qui sciunt intelligendus est illud dicimus
interrogaret videt sicut scire esset institutus sub conditione
et ut timauerit se institutum pure et adiuit ante conditio-
nem impletam, post conditionem impletam, sub qua se
haeredem institutum esse nesciebat, si ante conditionem impletam

n̄ eu adit, n̄ diu delata erat hereditas, et post adito
ne impleua, q̄ nesciebat conditionem institutionis insertam ... ea expectauit animo de temperandi voluntati
defuncti: siquidem exigit conditio non qualis qualis sit
conditio, neque enim potestatiue facto quodam est forte fortuna per se ... parverit necesse non proprio
de scienda voluntate de temperasse voluntati regii
... non videtur L. 2 ff. ... et demum illi vero
neque ... fato fecerit non ... de temperasse voluntati, et si
antequam casu aliquo extiterit non adierit etiam non ... de
temperasse voluntati defuncti, nisi ... animo de tem
perandi habuerit aditionem quoad conditio extiterit
et sic intelligendus est tex. in ... ... heres
institutus in 2 et ... verbo et subscriptione
fuit paruerit conditioni, sed non idem afferam, cessario si
cum esset institutus pure existimauerit se sine ... eius
conditione, et impleta conditione adierit ... error
quidem ... et ex abundanti ... conditio
... impleuerit nihil ... fuerit ... periculum ...
tulerit, amittendae necessitatis quasi non impleta
voluntate defuncti, cum deterior sit causa instituti sub
conditione, quam ... pure, et illa, tamen quam deterior
est amplius ... si ... intelligendus tex. in L. scribe
... § 2 ... ubi duo conditionum genera facit
potestatiua et casuale, et sic ... putaue
rit adscriptum cum esset institutus pure et ... ea
... decisit nihil ei ... suspicionem boni ... omnino
adeunda hereditate atque ... et faciunt in casuali
... quam in potestatiua propterea, quod in casuali nihil
facit, ut adeat, in potestatiua facit, ... impleta
... ut adeat, quod conditionis ... videbatur, id
non ... quod abundat vitium ... ferre L. non ...

94 Et lexeg. in. ibi tradit. cui. tractatui adinfra
ny inest l. uz tatuz 96.
Proxime dicti scilicet circa 35.
te dubitate de delatione non posse adire haeredita
tis Bologniti pauli responsum, in l. qui putat 7 § hoc
est quatenus ubi asserit haeredis qui putat se decem
dare iussum, cum se ingerit siddeum dederit fieri he
redis absurdo, atqui qui putet se iussa dare cum x
decem ius. cum dat se non adimplere conditione scandali
quid proficere, ut si rebusque solverit videatur conditio
esse impleta ex cuius decisione apparet haeredis insti
tutum ignorasse, quid esset in conditione, an se x x
et per consequens non habebat vera et certa scientia condicio
nis, quae requiritur ut delata censeatur haereditas d.
l. siquis extraneus § fin. ibi si conditione subiecta
haeres institutus sit non ignoret et ut parum sequens
conditioni videatur ea incerta est debet scire d. l. 2
ff de condit. et demonst. ergo non videtur in specifica
forma conditione adimplere qui iussus se dare
praestat vo accum. in l. siquis extraneus § fin.
verbo non ignorat et in hac lege qui putat 7 § verbo
non implet conditionem, constituit in hac l. qui putat ha
redes non videri ignorare, sed scire conditionem sicut inqua
litate ignoret, at vero in aliis iuris dicentibus haere
des ignorantes conditionem non posse adire - satis fieri po
sse respondendo loqui de ignorantia circa qualita
tate, non vero circa quantitate, ut in d. l. qui putat
ubi bart. et inde expresse facite, ide [illegible] glos. son
tire vr, et ratio quare is, qui se dare iussus dado
xv conditione adimplet pendet ex eo, quia in maio
ri quantitate et minor inest l. x § si stipulati
ff de verbor. oblig. l. si in § si cum xx ff de pactis

si pupis inprinc. ff de excep. rei iud. et ut dicebam, illa sp. sentiam 39 § i hostt. ex quo patre erat institut, existimans sub conditione si ipsa conditione ex abundanti adimpleverit potest adire sine eo qd Papinianus ... fuerit nec perturbe attulerit, et hac ratione ... insinuare P. faver ind. ... in q. in qua sententia q. ... et bart. libenter approbo, et in eam sententiam inclinare ... adafricanum ind. ... fal sum 36 hostt. tractatus.

36 / in fertrelig ex nostro princ. intellec. ad tex. in l. si is adque 22 ff hostt, quo loci paul, scribit qd si is adque legitima haereditas pertinet putaverit defunctum servum ee et quarrispecie ... bona nactus sit placere n bo. ... heredi tati ex idepasa ... ... si qua sui libertini ... ingenuus bonaci ... occupaverit, nam eo ... ait squd, ad hoc ut quis probaretur gerendo et adeundo haereditate ... haereditali scire debet qua ex causa ad eum pertineat haereditas scilicet an tanquam adgnatus, patrie institutus, ... patrenus an ex testam. ... ab intestato, an ex institut. ... substit. et sic intelligend. tex. in l. vater 93 hostt. in illis verbis cert. ee debet, iunctis illis an ex institut. an ex substitut. et ante tam ... ab intestato, ... ab intestato patre fam. mortuo, quavis omnia pro do mino gerat n fiet haeres, ex ... iuris erit si donarium testam. scripto haeres probatis tamen ... eo putaret inutile ee, quamvis omnia pro dno administraverit haereditate tn n adquiret d. l. si is adque 22 d. l. pater 93 l. si ag. te ex causa ff de pactis et ratio ex supradictis, nam eo haereditatis aditio consistat in animo et voluntate instituti ei, vera et certa

seiuxa requirit, sb error in causa adquirendi impe-
dit voluntate, similiter impediet aditione, et causa
proxima adquisitionis est voluntas haeredis et
ista est causa, qua haeredi defertur haereditas, merito
si in illa errat implicite aditio ... eleganter bart.
in l. siis adque 22 n 1 ... ff. de ... si qui
omnibus 25 § quidsima dicit hostt, in illis verbis
at siex testam mandavit ... et ab intestato, quae
cum meliorem patris faciat conditionem receptum est, ut fi-
lius possit ab intestato adire, sicut pater ex testamento ...
davit sequente pro haerede, nec censetur egredi fines
mandati cum meliorem faciat ipsius patris conditionem
arg. leg. diligenter infin. ff mandati ... l. sicut
§ si debitori permissum ff. quibus modis pignus ... l. sed.
et si ante ff ad trebell. tradit gloss. in d. § quid
... verbo vel contra ... d. l. pater
93 verbo ... cum. et tractatu l. ad ...
... in d. l. cum fabrum hostt. 37

[illegible]

... haeres institut, ... adiri haereditate ... haereditate
... in d. verbis, ... haereditatem ... omnino ...
... defunctum ... testatorem ... 2 ...
... institut 32 ... in illis verbis haeres institut,
... testatorem vivere, ... adire
haereditatem ... non potest ... repudiatione
... haeres ... si quis, ibi, si ... dubitet
vivat testator necne repudiat, ... nihil agit, ff hostt
... omnino ... est de delatione haereditatis, cum
... dubius ... haereditas ... l. ...
l. si quis omnibus ... nominatim ... l. nemine
27 ... 94 hostt ... l. 1 de haered.

59

l. e. ff. vend. l. citatam ex 27 § a patre ff. ad trebell. l. in alie. 9 § fin. ff. de donat. l. 1 et 4 ... exede l. statu. Fonses § cornelio felici ff. de iure fisci et consstat ex carnobis in illis verbis, n. dx haereditas, vivi mor tuus non erit, qui haereditatem instituit, quae verba refert Cui. lib. 5 9 pauli ad edictum ind. l. qui haereditatem 29 ideoque de viventis haereditate, ut possidere quidem in eum nationem non est contractus, et dispositio non valet ideo nec aditio et repudiatio dicitur iuribus, necalit etiam iuris ab ira ratio, quae omnes conventiones de viventis haereditate, ut odiosas et plenas tristissimi eventus damnat et improbat, cum votum captandae mortis indu cat et praematura acerbissimaque poena stinguit l. 2 § interdum ff. de vulg. et l. citatam 27 § a patre ff. ad trebell. l. 1 § impuberi ff. de adulterat. bon. qua propter contractus, vivi conventiones de viventis haereditate, et sine illius consensu factas nullius esse momenti constat l. quidam 30 § 1 ff. de donat. l. fin. ff. de iure ... et seq. l. pactum quod dotali C. de pact. ubi explicat inter pactes eo quibus casseas iuramento confirmari posset tractat Cui. lib. 10 resp. pap. ind. l. quidam 30 § ult. vbi glossa ... ad tt. ff. de donat. Donell. ind. l. ult. ant. Faber § tho. rationalibus ind. l. ... ff. de haered. l. alt. vend. et de erroribus prag. m. de cade 12 errore 3. petrus greg. lib. 4 / sintagm. cap. 4 a te et sequentibus Covarruvias in cap. quamvis pactum 3 par. § 1 n. 3 thesaurus decisione 229 tira quellus de primogenijs q. 6 n. 20 molina de pri mogenijs lib. 2 cap. 3 n. 3 gutierrez ... iura mentis confirmatorio cap. 59 n. 4 et 8 et in repetitione d. cap. quamvis pactum,

quibus ~~...~~ tamen non sunt ...

33

zennuit: decisio tex. ind. siquis mihi bona 2 § 5.
annominatim ff hoett ubi dubitat an pater fam.
possit mandare filio adire hereditatem vivo fratris et non posse
a fratre tamen si rumor extiterit de assisse testatorem posse
ei mandari, ut si scripsit eum adeat et si adhuc et tamen
tabula sunt et sit incertum an filius scriptus sit haeres
in qua specie patrem dubium extitit sic propter rumorem pro
fatum de morte testatoris qui dubitat, et in eo casu quo
tabula clausa erant omnino incertum de morte ipsius
testatoris an filius haeres esset scriptus, ergo dubius et
incertus de morte testatoris et per consequens de delatione he
reditatis poterit hereditatem adire = Cui difficultati
breviter et vere resp. ex glossa ibidem verbo cum et
verbo scriptus sit, et bart. ing. ad verba eiusdem leg. si
quis mihi bona et in l. pater 3 ubi gloss. ff hoett
nempe filium fam. certum esse debere de morte testatoris
tempore aditionis, quod sufficit quia cum principaliter
ipse filius fam. sit vocatus ad hereditatem et ad
eum persona testatoris immediate dirigatur in
[illegible] personam patris, qui quidem non tamen ex volun
tate testatoris, quam ex legis potestate perveniat ad suc
cessionem, merito a fratre consultum sufficere filium scire
et certum esse de functum esse testatorem, ut possit adire
hereditatem delatam ex vera et certa scientia, ut in nostro
p[illegible] requiritur. 39

Praeterea nostra dicta sola
tionis explicata tex. ind. eum qui § 1 hoett a fratre, ad
africano eum qui dubitat testamentis eius de testatoris
ipsius scribit cum dubitet numquid ultimum falsum sit et
ex neutro eorum posse adire hereditatem, ex ultimo non
quia dubitat an falsum sit, nec ex primo, quia cum dubitat an
ultimum sit verum ergo dubitat an primum sit irritum

ergo an valeat, igitur ex hoc adire non potest sumitur etiam ratio ex eo quod dum in incerto est animus de delatione et eius causa, ad haereditatem non potest haeres quia certus esse debet de testamento certo, in iudicio accedere ad haereditatem oportet. Et ita qui de his dubitat et qui in his errat, neque adiit neque repudiat haereditatem recte; attamen cum falsum testamentum dicit siquidem ipse haeres accusat, quoniam certus est placuit de facto suo et esse falsum non facere recte, adiit haered. cum ei liqueat de innocentia sua etiam pendente cognitione falsi ... cum falsum l. 6 l. ... illis verbis si certus sit falsum non esse quod falsum dicit sicuti adeundo acquirit et repudiando amittit haereditatem, et l. cum quidam 30 § fin. sicut si cum non esset falsum testamentum licet dicatis esse prout ... haereditatem ... ff. ... protestatio ... fuerit ... adierit, nec dominium adquisierit quia adquirendi deficiat causa, quod si ... ut ... falsum quod ... haereditatem a ... pater, quod deficit causa l. 3 ff. adi. com. ... si falsum ... inanis etiam erit aditio, quod ... debeat ... haereditatem ... neque ... valeat testam. aut falsum esse ... repudiare potest, ff. ... erranti ... quia dubitat ... in ... si vero ... citra conscientiam haeredis non potest adire, quod tunc dubitat ... testamentum ... falsum testamentum ... inscio haerede scripto ... cum falsum, nam si liqueat scripto de innocentia sui, et hoc casu pendente cognitione ... haereditatem adire potest. elegans tex. in l. ... 36 § ... ff. ... si accusetur ... modo certus sit falsum testamentum non esse, haereditatem ... rit adire, ... accus. et part. ... tractatu

l. ad uricam, ind. l. cu filiorum p̄ceptis tractatu
chamicam, ind. l. ey q. l. cō. tex. ṽ. re. p. ind. l.
censuy p. rei. othomay fol. lo Laserbat. c. 2.

huis tu, quo cōstans ad d. l. 4
cognit. s, l. liocet utrum heredi institutis duob. te
stamenti eiusdē testatoris dubiū oritur de validitate po
sterioris testamenti adire n. posse hereditatē r. implacati
ſe. botonni Lacedis qxa liocet quatr. aſcir ibid. fe
adq. ind. be. l. testam. validit. valido, et posteriori insti. ex
istiman posteri valere ceu hereditatē adire vereriar
cu posteriorē testam. inutile postea reperiet dubitatē fuit
inter papin. et paulum siue eriru. an heres 1
testam. valido renunciasse videat, sicut testatorem in
testatū vocat. et ex sententia pap. qui semper primas
tulit inter alios, n. est pronunciatur repudiasse heredi.
ex priori testamento, ex posteriori autem n. posse adire cū ro
dubius oriretur de v. testamenti et eius validitate
et per consequens delationem hereditatis adiri posset si
quidem repudiare p. sit ind. l. clodig et validum sit
peri. testam. repudiare, ergo et adire, et eo a l. ubi c
... l. quidam l. 3. vers. ceteru. l. aureli. f. ...
reli. l. 2. l. is potest l. 28. liocet eu. 6 ... 4

narie difficultate utrinteeli
gam, animaduerto in corpore ... clodig. clodianig ...
qui fuisse inter papinianum ... et pap. puta
bat repudiasse eū ex priori testam. to hereditatē et ex
posteriori n. posse adire, paul. n. repudiare eū q. s.
putaret posterius testamentum valere. Sed ... in corpore
ſtes expressum insert ind. l. clodig. priori opinione
pauli atq. ex veriorē eius qm. papi. sententia ... sit
heres institut. hereditatē adierit ex posteriori test
tam. qd. valere credebat n. ... repudiare ...

Ex proximis testam.to delata ibi verbo invitatus, bart. et
sto ibidem secundum aretinum est, columna alexandrum
consilio 44 nu. 4 Wesenpeckium consilio 6 q. de
rasino [illegible] iuram.ta procuingio 23 n 29
et principio 69 n 2 q et [illegible] 23 n 6. advertit
spino in speculo testamentorum gloss. 3 principali
n 35 et 36 et fratrem ex l. regia [illegible] tt 6
part. 16 [illegible] gloss. 3 antiquiorum opini-
oni subscripserunt alii in solemni repetitione leg. si
duobus in 2 ff de bon. possess. contra tab. pichardus de
adq. haered. cap. 20 n 9 et repetit [illegible] co autem
inst. quib. modis testam. infirm. n 24 et probo ett
rerum opinione allegat iura inst. legitima ff de pe-
titione haered. l. senatus ff de rei. [illegible] ut in d. l.
si iure testam.to l. lucius § sempronius ff de leg.
3 et ab arg. l. 3 de test. militis et l. quantum §
si vir de donat. inter. l. qui fideicommissa 79 et
l. lucius § quisquis ff de leg. 2 l. scio ff
de apell.

42 ... [illegible] antiquiorum sententia in
approbata recentioribus, cui sicut et pichardo [illegible]
pra, [illegible] principiis iuris omnino non abhorreat opinio
ri verbis d. l. clodius inenim speciem approbatum fui-
sse ex decreto imp. sententia pap. [illegible]
tract. ibi pronunciavit clodianus intestatus decessisse
ea q. pronunciatum fuisse ab ipso pap. qui erat prae-
fectus praetorio, vide wint. [illegible] ff de reb. [illegible]
fuisse opinionem pauli iudicatum, constat ibi clodius
sumpta est ex pauli lib. 3 decret. porro huius vero
paulus digessit decreta imp. ut patet [illegible] ex l. cum
intestam.to ff de fideic. libert. cuius inscriptio et
epigraphe est, paulus lib. 3 decret. et etiam constat

l. ex. Arniti, Sayian, ff de minor. ut etiam constat ex inscriptione ipsius, lex. in qua 2.a opinionem pauli pronunciauit imp. ubi paulus, uobis, dicebamus, quis etiam vtitur in l. clodius ergo imp. in hac lege pronunciauit secundum pap. sententiam, quae semper sui natura quare diuersi erant in iurisperitorum sententia praeferebat, et ea pars vincebat in qua pap. fuerit est lex. [illegible] int. unica C. de resp. prudent. in theodosiano [illegible] verbis, vel si numero, equalis sit eius partis praecedebat autoritas in qua excellentis ingenij vir pap. eminerat, [illegible] quoniam [illegible] papiniani placet ut sentencia, qd non solum secludimus. placuit in l. clodius cui familiaris fuit pap. verum iustiniano imp. ex quo per expensio bona iura ita conciliandia in l. Albitor 32 de leg. 2 vers. qd si vivus, ubi paulus sententia cuius contraria amplexus fuit pap. in l. vero [illegible] quae comprobauit iust. imp. [illegible] contra ex contrario in it. de leg. [illegible] sententia pap. a secundo imp. decreto suo comprobata fuit in d. l. clodius. praeterea conuincit eius antiquorum sententiarum si imperatoris decreto pronunciatum fuit testatorem mortuum fuisse ab intestato, qui [illegible] exprimitur, non hereditatem non posse redire ad testamentum ac per consequens eius imp. decreto, iuris habeat autoritatem vulgata § [illegible] principi inst. de iure nat. sequitur ut pap. sententia in d. l. clodius amplificanda sit.

Nonnullum autem pap. dicta sequendum est quoniam comprobata proponitur imperatoris decreto verum etiam ex bene ordinata iuris prudentia verum est et [illegible] ex [illegible] filium emancipatum 60 [illegible] ubi filium emancipatum institutum, [illegible] [illegible] fuisset datus 43

58

fruit ill. substituto, filius existimavit patrem ab intestato mortuum propter dementiam et ideo bonorum possessionem ab intestato petijt probatum tamen fuit sanam mentem patrem testatum fuisse. quaeritur an hereditas substituto deferatur et respondit ..... Amitendum exclusio filio ex eo quod per errorem voluit ab intestato bonorum possessionem accipere. 2° idem probatur ex l. 3 si quid in fraudem patroni ubi proponit libertum patronum suum ex debita portione institutisse heredem ipsum quod patronum hered. quaesi ... libertum multa alienasse in cuius fraudem quaeritur utrum ignorantia patroni succurri debeat et ex... a pap. responsum fuit succurrendum non esse et alienata in eadem causa manere. ergo in dicta l. custodij pap. simili sententia iure optimo ab imp. Severo comprobata fuit quam explicat et exornat Cui. lib. 12 resp. pap. in l. qui fidei commissa 79 de leg. 2. Vigliu in dicta l. custodij et eo aute et duard. caldeya lib. 1 Variarum lect. cap. 5.

Quae omnia interpretatione

99 recepta communiter in his scholis tradita a caldeya ubi proxime ... dicendum est hinc ideo in dicta l. custodij heredem repelli ab testamento valido quod per errorem facti adiuit hereditatem ex testamento 2 invalido atque ita sibi repudiasse censetur quod temere et inconsulto adiuit et seipsum decepit arg. tex. in dicta l. 3 si quis in fraudem patroni ... idcirco patronum sibi imputare debere. error autem facti ideo nocet heredi contra regulam tex. in l. 7 de iuris et facti ign. nam culpa sua factum ignoravit dum temere se gessit et adiuit hered. ex 2° testamento et universalitatis hereditatis causam non bene perpensa, ac per consequens stultitia sua hoc acceptum ferre debet nam curiositas prudentia et diligentia requiritur in aditione hereditatis, unde heredi dantur certa tempora ad deliberandum in tit. de iure delib. igitur non tam ex facti

[illegible] q[uod] [illegible] sua et bona [illegible] dicep.
[illegible] non potuit adire ad [illegible] q[uo]d [illegible]
[illegible] ind. [illegible] emancipatus [illegible] 3.
[illegible] vinde [illegible]
[illegible] dicebat dicere cautius negotiari, ex precatione
[illegible] tib. 24 [illegible] pap. ind. 3 et tib. [illegible]
[illegible] in [illegible] q[u]a [illegible] omissa [illegible] 45
[illegible] Vnde ego vltra [illegible]
[illegible] interpretat[ione] [illegible] invicem
[illegible] mater [illegible]
[illegible] ind. [illegible]
[illegible] ind. [illegible] diebus. 2 [illegible]
[illegible] interpretatus [illegible] pap. ind.
[illegible] 3. [illegible]
[illegible] ind. [illegible] cum [illegible]
et [illegible] potuerit cognoscere
testamenti [illegible] quarta [illegible] incertus [illegible] et
[illegible] incertus [illegible] etiam facta [illegible]
[illegible] habuit notitia vtriusque
testamenti atque [illegible] temere [illegible]
[illegible] maxime, q[ui]a cum vtriusque testam[enti] [illegible]
[illegible] habuit [illegible] voluit adire [illegible] noluit
[illegible] cum ex duplici testamento [illegible] hereditate
[illegible] omnia [illegible] ibi
scriptus heres cum posterius putaret [illegible]
[illegible] similiter [illegible] filius [illegible]
filius dementiam patris [illegible] imputandum
est illi cur temere ab intestato bonorum possessionem ag-
novit antequam cum diligentia et cura inquireret patris
dementiam = neque [illegible] verba [illegible] I. 3 [illegible]
[illegible] patroni ibi, dum ignorat, [illegible] est, [illegible]
illam speciem [illegible] patronum diligenter inquirere vtrum

libertus alienasset aliqua bona cum id frequenter a libertis fieri solebat ad diminutionem legitimae portionis debitae patrono ut constat ex variis eiusdem decisionibus illius tituli et colligitur ex dicta l. 79 de leg. 2 notat Cui. nec tandem obstat tex. in d. l. qua fideicomissa de leg. 2 ubi liberti viri non ignorarunt praedia post mortem uxoris ad eos fuisse per fideicommissum relicta ut colligitur ex illis verbis iuris ignoratione lapsi, et nihilominus quatenus vir longo tempore percepit vsus fructus eorum praediorum ex testamento uxoris cum liberti eius non videtur renunciasse fideicomisso a viro relicto nam respondetur quod est in specie de qua ibi nullam petitionem aut persecutionem fideicomissi ex testamento uxoris libertos mariti fecisse sed longo tempore fructus perceperunt ex 2° testamento uxoris unde dubitatio fuit utrum fideicomissi persecutio ex 1° testamento mariti longi temporis praescriptione extingueret et pap. inquit non ideo peremptam fuisse prioris fidei commissi petitionem, cum decisio fideicomissi ex l. neque § C. quibus non obiicitur longi et notat Cui. in d. l. qua fideicommissa sub tit. 12 resp. pap. [illegible]

Ad lex. in l. qui in aliena 6. ff. de adq. hered.

De opinionibus quibus subeunda acquirenda (?) hereditatis facultas ... aggredimur. difficiles ... apud multos ... commentarijs ... multa ab antecessoribus non animadversa ... videnda et illustranda, quæ quidem ut felici exitu peragantur verba ... Ulpiani in l. qui in aliena bis ... singulari paraphrasi ... explicandi ita.

intextu lib. qui in aliena est potestate

... non possit invitum hereditati obligare eum in cuius est potestate ... obliget veluti ... ingenuo

qui in dominica potestate reperitur nec sine domino ei potest
sive iure gentium captivitate sive iure civili venditione
sui ipsius ad pretium participandum, item cum filio fam. verum
etiam cum femina in alterius potestate constituta, veluti ancilla
filia fam. et uxore matrimonio contracto per coemptionem
de qua infra: quoniam licet relativum illud, qui, masculum
tantum in aliena potestate constitutum contineat ex proprietate
congruo grammaticorum sermone, tamen in nostro textu omnis in alie-
na potestate constitutus comprehenditur masculus aut foemina,
quia in iure nostro masculinum concipit iure foemininum l.
si quis 7 de iurisdict. l. si quis 16 de testamentaria
tutela, l. qui duos 62 l. servis legatis § 1 de leg.
3 l. 1 cum similibus de verb. sign. illustrat pluribus
Tyraquell. de retractu lignagier § 1 glos. 9 ex n° 225
et ultra relatos a Menochio lib. 4 praesumptione
89 n° 48 Cenedo singulari 27, quod idem licet de vince
pontificio inep. maiores post principium, ubi Panormitan-
us et ceteri extra de baptismo et apud Licinium Calvum
ibi, poluntque deum Venerem...

nam Veneris magni violavi numina verbo:

et Virgil. de illa ipsa loquens 2° Aeneidos inquit.

descendo, ac ducente deo flammam inter, et hostes.

n° 2 et lib. 7 de Iunone loquens inquit,

nec dextrae erranti deus afuit.

quod quidem in ipso relativo, qui, de quo in nostra l.
expressi habetur inst. 1 de constit. pecunia, ibi, ait
praetor, qui pecuniam debitam constituit, qui, si accipiens
dumtaxat, quae ve, nam et mulieres de constituta tenentur si
non intercesserint. ergo verba illa priora nostrae legis ibi, qui
in aliena est potestate intelligenda sunt de masculo sive fe-
mina constitutis in potestate aliena.

n° 2 quae dicta maxime procedit

in eo casu nostro sibi militat ead. ratio dispositionis legis in eo masculo q. femina, na. tunc ex proprietate exercitium masculinis recipit etiam femina ... ut in l. cum in l. quicumq. C. de servis fugitivis ... longa consuetudo ... imperatore ... 2 2 9 arg. ... vlt. ... Unde cum nationes ... in potestate ... huius virtutis, quidquid adquirit ... quis sub altero potestate est statim adquirit ... sequitur, et ... inspiciat ... potestas; ... apud ... ille ibi ... pater ... in potestate ... etiam ... persona subiecti potestate ... arg. tex. ... si aparente ... hoc tit. ... servi vendante 6 2 ... 3 ... similibus ... dom. ... servi ... ancilla ... potestate ... instituti ... sancitus ... dominorum ... potestate ... hoc tit. ... in filio ... et 3. de hered. petit. ... dilig. ... item verbis inst. per quas ... praedicta ... quidem ... contra voluntatem eorum arg. tex. ... de ... minor 2 3 3 de reg. iur. L. frater a fratre de solutione indebiti ... intellec ... quo apparet vi patria potestatis et dominica procedere nostri tex. sententia, nec immerito, ut dicebat aristoteles 2° politicorum, gentium ... triplex in una ... domo imperium ... politicum ... circa quam potestatem ... erudite ... apud ... in tractatu ... de patria potestate

24

q. 3

pinellus in rubrica C. de bonis maternis &c. p. ... in primis ... verbatur dialogo 25

... ... Caeterum adversus supra dicta ... ... sidere quibus nostri usque praivati ... ambus ... ... exornata infirmari videtur i. filius fam. non aeque ut filius ... sub potestate ... ... in romani ... in ... qui ... potestatis habent ... ... modo virtute patriae potestatis dicendum est filium ... hereditatis ... ... quidem ... filii fam. ... praeteriti ... ... nullus facit l. si filius ... ... in princ. ... ... l. inter caetera 3 ... ... de lib. et posth. quod quidem ratione potestatis paternae ... contingit, ... filius ... ... patri ... quodammodo dominus vulgata l. in suis 11 illa ... duo domini eiusdem hereditatis reperiuntur ... ... commodati ... ... duo ... ... ius ... requirit, ... exercendatione excludat a dominio hereditatis, ut haeres institutus extranea aditione possit dominium habere, ... praeteriti filii ... ... mainaque ... ... ne praeteriti ... exheredatus ... ... in § posthumi inst. de exheredat. lib. ... ... maxima ... ... introducta ... ... patriae potestatis ... modo ... erat ... exheredatione ... ... naturali ... 25 ... in § ... inst. de cap. diminut. in § ult. inst. de leg. ... ... omnia in filiis sub paterna potestate constitutis ... ... praeterita proponatur testamentum ... ... portionem admittatur ut explicat ... ... 22 ... ... 3 ... iustinianus ... maximus

[illegible] 4 C. de lib. praeteritis [illegible] in principio [illegible] patria [illegible] part. 6. [illegible] patriae potestati [illegible] in [illegible] rationes potestatis [illegible] circa acquisitiones hereditatis [illegible] filius [illegible] in patria potestate [illegible]

4 [illegible] in [illegible] cuius meminit [illegible] causa [illegible] filius [illegible] patria potestate [illegible] manumissus [illegible] mancipatus esset, [illegible] heredes sui propter filium [illegible] emancipatione [illegible] apud eundem lib. 2 inst. tit. 6. [illegible] § 2 [illegible] noster in principio inst. [illegible] interpretatur [illegible] de lib. [illegible] gall. § [illegible] ex n. 35 [illegible] deliberandi [illegible] cum eum interpretatur [illegible] quoniam [illegible] quaerit [illegible] legis [illegible] ita interpretatur [illegible] emancipatio [illegible] n. 3 ita [illegible] potestate [illegible] emancipatione [illegible] praeteritis [illegible] cum [illegible] patria potestate [illegible] heredem [illegible] tit. 23 [illegible] manumissione [illegible] si filius ex n. 2 [illegible] emancipatione [illegible] in patria potestate [illegible] praetatio [illegible]

et l. inter cetera. ubi Iurisconsultus de potestate patris filio loquitur et postea ostendit in primis de filijs extra potestatem constitutis facultatem fuisse quamvis nullus alius filius fuerit extra potestatem constitutus potest rumpere testamentum quia una mancipatione emancipatus est expertis per ex. d. l. et § 1. ubi ideo filia non rumpit testamentum quia una emancipatione eximebatur a patria potestate. filius vero non eximitur omnino a potestate paterna nec secunda emancipatione siquidem propter fiduciam remancipata erat a patre fiduciario patri naturali, ut eleganter ostendit in casu supra multis exornat Coran. lib. 2 comment. cap. 14. c. n. 4. Antoni Faber lib. 10 coniect. cap. 15.

... huius tamen difficultatibus non obstantibus verissime asserendum est non solum filium virilem nec filiam posse invitum hereditati obligare patrem sub cuius sunt potestate quamvis pater per filium quem per filium virtute patriae potestatis obligatione hereditaria sine proprio assensu obligat, imo aperte ut supra dicta quae obstat patriae potestatem in filios non esse eiusdem vere fallit ac in filios, quoad nullitatem testamenti propter praeteritionem licet quod attinet ad acquisitionem eiusdem verborum considerandum sit rei differentia ratio ab omnibus, ignoro videlicet non dum observata, an vero exquisitiori studio perdidit a ... ... vocantur diligentia ... patriam potestatem moribus populi romani parentibus civium romanis inventam fuisse ... ut cives ad matrimonium ... liberorum procreatione invitarent, unde eleganter ... lib. 3 de beneficiis ... ... solitione ... quae expediebat libero ... et liberis civibus civitates replere quae quidem inter liberos dominationem mortis introductum

Cx natura legis originem trahere eleganter demonstrat
plinius iunior in panegirico ad traianum, dum inquit
ipsa natura semper in ditione parentum liberos esse iubet
igitur patria potestatis ius proprium dixit civium romanorum
tum inst. 3 de his qui sunt sui, vel alieni iuris, inst. de patria
potest. nam romani iam inde a nascentibus urbis tempore
adeo magnam sibi in liberos potestatem adrogarunt tot
iuribus, et peculiaribus privilegiis munitam, ut propria
civium romanorum patria potestas censeretur, unde instit.
matrimonio reserat, ac per consequens non poterat pater neque
a filio neque ab alio manumittere filios l. non potest 3
de adoptio. l. filius fam. 24 § [illegible] liberos de
leg. 3 non in specie legis sicuti legatum 92 de sedit.
et demonstr. de qua videndi aut. favor in papiria
[illegible] 3 princ. 5 illat [illegible] civi. lib. 9 [illegible]
papiniani inst l. sicuti interatria autem in medio
[illegible] quae patri [illegible] dominatione in libe
ros paterna [illegible] precipuum est, ut quicquid filius adqui
rit statim patri adquirat ex [illegible] iuribus [illegible]
hereditas sit l. quid aliud, cuius ratione patri [illegible]
[illegible] fieri possit, tamen [illegible] adquisitum [illegible]
[illegible] ei [illegible]
[illegible] in patria potestas in
favorem introducta [illegible]
[illegible]
Dum [illegible] est ex
[illegible] principijs iurisprudentiae, quibus favore pa
tria potestatis et parentum adquisitio introducta
[illegible] videbitur [illegible] patris et filij unita
te propter [illegible] patria potesta
tis [illegible] inst. [illegible] imperator
50 ad [illegible] inst. [illegible] 36 de furtis

multa onera patriae potestatis quam non apparentib. utilia liberis introducta fuisse inter alia suitatis iura ex patria potestate initium habuit ex illa rati tate personarum patris et filij qui a filij in potestate constituti qui a sui ipsi i haeres est et vivo patre dominus rerum haereditariarum et huiusmodi dicebatur.
post hoc ex quo praemisso interpretatur clariss. iura initias obscura inter quae rtantur de lib. agnosci ibi cetera quod onera liberorum et in ea periculo eodem tt. ubi inquit sparcell. non quemadmodum maiorum nostrorum liberi ad omnes nostrum pertinet ita et infamia est, nam manifestum est id quod si fili parit ... patris ... oneri, ... gen.
de adopt. inquit paulus onera quae in adoptionem ... est ad patrem adoptivum transfertur, non aliae rationem, quia ... pati officiant. unde ... est, quod sicut pater invitus non cogitur filium invi ... annis paternum nepotem emancipare L. nec ...
4 ... de emancipat. liber. ita similiter nec filius nec nepos possit invitus emancipari L. 3 et 9 eodem tt. ... inde fit, quod si quis ... a doptet, ... filio adoptivo ... in potestate constituto eo casu ... filij ... nepotum ... ius ... agnati ... ius ... de adopt. post ... nepos ... eodem tt. ... furis, ant. faber in ... 7
...
... quib. ita praemissis apparet certa et germana interpretatio et differentia ratione interesse ... acquisitionis ... in filijs qui in ... constitutis in paterna potestate, et effectum nullitatis

testam[en]ti propter praeteritionem rumpi na[m] patria potestas in ... proponatur in fauorem parentum intelligenda, ad perstrahenda est in eis in quibus fauor eius liberantior reperiri poterit, ut in adquisitione bonorum quae ... filii vel filia adquirunt aeque parentibus seu ... dominatione et potestate patria ... quo patri damnum irrogatur restringatur dispositio ... etiam ... et minima inueniatur igitur sicut ... [illegible] ... patria potestatis ... [illegible] ... fieri potest ex nostra lege d. l. melior de regulis ... ita ... restringitur quoad effectum nullitatis testamenti propter praeteritionem, ut tantum in masculis filiis locum habeat ... ratione ... [illegible] ... in qua ... fieri possit ... inutilitatem parentum.

Quid dicia ad ... supradictum ... rationem ... insolubiliter ... filii ... filius ... haeredes ... l. ult. ... § ult. ... dotis ... ex ... 44 dixe iudicata ... parentibus ... aeque ... ac in filiis ... maxime ... ex dictis iuris ... regulis ... apud ... in filiis ... testamentum nullum esse diximus, respondemus ... dominium ... iure aequo locum habere in filiabus atque in filiis, caeterum aliqua differentia ratio reperitur in eo quod filii nisi instituti fuerint, aut ... exheredati ex testamento, ... non potest, ... dominium ... haereditatis ... reperiatur ... l. ... § ... caeterum filia ... nec exheredata ... praeterita ... haereditatis.

84.

cum scripto haeredibus, videlicet inaemissum, sive etiam extranei haeredes instituebantur, nunc autem scripto in virilem partem admittitur filia, atque ita extranei haeredes verbis sicuti tenentur, filia autem illis accrescit in virilem arg. L. alterius 12 L. interdum 13 in prin. cum aliis de haered. instit. cum vero scripti sunt sui haeredes filia vero praeterita illis accrescere ex verbis pro ventura tenetur explicat Cuiac. ad ttm C. delib. praeteritio, qui fatetur intellectum alter fieri ad ... maximum vitium eodem ttº ... lib. 2 ... ubi ... proinde apparet perperam interpretes dixisse praeteritionem filiae pro exheredatione habendam cum potius ex testamento quasi institutam cum ceteris ... admittat, unde legata relicta intestati non debent excepti personis de quibus in ... deleg. praest. proportione illa haereditatis ... etiam ... fatendum ... maximum vitium C. delib. praet. ubi qui fatetur ... proxime, quod quidem non procederet nisi non ex voluntate patris filia praeterita ad portionem invitaretur, igitur regulariter ... sicut haeredes eiusdem haereditatis invalidi sint, non offendit ... filia praeterita cum ... institutam ... .

Ratio vero quare filia praeterita non frangat nullum testamentum, sed instituta censeatur ex coniectura voluntatis patris incerta portione omnibus scribentibus in proposito ... est, nam in masculis potentior est suitatis ... strictissimum vinculum, et propensior caritatis affectio, quia per filios masculos familia et genus nomen agnationis ... dignitas ... per feminas vero, destruitur et finitur ... iuris consult. 10 § cognati sunt de gradib. ... pronuntiatio 195 § ult. de verb. sign. ... lege ... de lig. haered. ...

cum multis doctissim. molina lib. 3. de primogenijs cap. 5 extr. 2 parcial. de patria potestate 4 § 1 cap. 9 extr. 42 petr. surd. consilio 390 menochius consilio 235 n. 19. qua differentia et praerogativa succesionis filiorum ab ortu nascentis reip. initium habuit quippe, qui e media iuris prudentia filia ab intestato patri non succedebat, quod clare comprobatur ex l. pen. in prine. et § 2 C. de leg. haered. ex § caeterum circa feodad feminas inst. de leg. agn. succ. ibi, quod ad feminas vero attinet ita placebat, ut ipsae consanguinitatis iure tantum capiant haereditatem et non filia non erat patri consanguinea, sed tantum consanguinei erant germani siue fratres, aut sorores, ab eodem patre progeniti, qui sub eiusdem patris potestate erant seu filij naturales et adoptiui, l. 3 C. de leg. tut. l. penult. ff. de leg. haered. § per adoptionem inst. de leg. agn. succ. erat n. consanguinitas species agnationis tex. ita intelligendus in l. 2 de leg. tut. ibi, et consanguinei. filia autem patri non est agnata, omnino finis agnationis eiusdem explicat erudite Cui. lib. 6 obseruat. cap. 17, et lib. 11 cap. 26 et lib. 15 cap. 36 et cum multis consuali, Villag. comment. condit. cap. 2 litera b, et fulcitur expresse ex paulo lib. 4 sententiarum tit. 8 § 2 ibi: feminae ad haereditates legitimas vltra consanguineas successiones non admittuntur idque iure ciuili, et boxonia narratione, vel rogatione ut cuiacius existimat) videtur effectum caeterum lex 12 tab. nulla adiectione sexus cognatos admittit; ex quo strictissimo et potentiori vinculo patriae potestatis in filios, qui in filias producitur, 2ª difficultatis supra propositae explicatio, quae triplex

mancipatio necessaria fuisset in filijs, in uxore vero tantum in filias, ut emancipatione liberarentur.

Praeterea ex supradictis adde videlicet, ut in illis verbis nostrae legis ibi, qui in manu quaest potestate non solum masculi, verumetiam foemina continetur, liberique ultra eum in praesenti uxorem haeredem institutam aliquando non potuisse haereditatem adire sine iussu mariti, in cuius erat potestate sua quoniam haeres mariti non minus quam filij patri censebantur, quodquidem ut explicabo, iuris prudentia tunc ita interpretata dicis comprobabo procedere quando matrimonium contrahebatur per coemptionem et confarreationem: tribus enim modis matrimonio copulabantur coniuges videlicet, usu, farre, coemptione, ut exa[rat] Boethius lib. 4 adversus gentes tullio et doctis alijs qui honorarij literarum cultoribus, illustrant Gragnellius in l. 4 cum bidatium 4 n. glos. 2 an. 6 horionis de ritu nuptiarum lib. singulari pag. mihi 255, qui quidem probant: farreationem in matrimonijs pontificum fuisse tantum haberi. contrahebatur matrimonium confarreatione ne solemni sacrificio dicato, ut notat plinius lib. 18 naturalis historiae cap. 3 appulleius lib. 10 de asino aureo, quoquidem sacrificio offerebatur far, i. triticum optimum sale aspersum, eo farre mollito hostia aspergebatur, quodquidem sacrificium mollanuncupabatur. ovidius lib. 2 fast.

antedeos homini, quod conciliare valeret
far erat et puri lucida mica salis

Virg. lib. 12 Aeneidos.

et salsas fruges, et circumtempora vitta.

ubi servius inquit salsa fruges i. sal et far, quod dicitur mola salsa. horatius lib. 3 sermonum satyra 3.

antea aras spargis molla caput improbe salsa
Ovidius fast. 2 fast. (inde vocor (ang. circu cereale
sacerdos)

imponit libum farraque mixta sale.
indeque matrimonium sacrificio supradicto modo contrahebatur per confarreationem dicebat Ulp. in frag. tit. 9. farre inquit conveniunt in manum, certis verbis et testibus 10 praesentibus solemni sacrificio facto, in quo panis quoque farreus adhibetur, hodie autem apud nos fidei catholicae cultores omnia matrimonia solemni sacrificio missae celebrantur.

Per coemptionem vero matrimonium celebrabatur certis solemnibus adhibitis, et se coemendo invicem interrogabant, vir ita, an sibi mulier materfamilias esse vellet, illa respondebat velle; mulier an sibi paterfamilias vir esse vellet, ille respondebat velle; dicebatur autem eae nuptiae per coemptionem, quia invicem se coemebant contrahentes imaginaria venditione nummis adhibitis ditiis totius gratia adpompa et ostentationemque pretii quod quidem vinaticis legitimis actibus solebant etiam hodie nonnulla indicia opinantur in nostris nuptiis, dum 13 numinumeratis vulgo harras. ex illo antiquiore matrimonii contrahendi per coemptionem initium sumpsisse observat Brisonius ubi supra pag. 60 ubi de intelligendo est Servius lib. 1. georg. ubi

teque sibi generum Tethis emat omnibus undis
ubi Servius verbum emat referendum ad antiquum matrimonii ritum per coemptionem. huiusmodi celebratas coemptiones fieri in manum viri conveniebat, ut expresse apud Ulp. in fragm. dicto tit. 9 ibi, farre conveniunt in manum, dicto tit. 10 § omnimina ibi. in manum conventione vindicantur rata; et ita sunt iura incl. uxorem 25 diritu nupt. ibi; neque

in matrimonium conveniret nouerca, in l. ex ea parte 121 § qualiter de verb. ibi: mulier a beo in cuius matrimonium conueniebat, in quibus iuribus legendum et intelligendum est quod dicitur in matrimonium conuenire, proco, quod est in manum conuenire, obseruat Tyraquell. vbi supra ante numerum 76. Brisson. Locco citato.

In manum conuenire vxorem nihil aliud erat, quam sub potestate viri fieri adeo ut sua haeres mariti non minus quam filij efficeretur, vnde intelligendus Vlp. in frag. tit. 22 § sui, ibi: sui haeredes instituendi sunt vel exheredandi, sui autem haeredes sunt, liberi, quos in potestate habemus tam naturales quam adoptiui item vxor, quae in manu est, et nurus, quae in manu est filij; qui in potestate habemus. et tit. 23 § 2 ibi: agnascitur suus haeres, aut agnascendo aut adoptando, aut in manum conueniendo etc. sic similiter intelligendus est elegantior Vlp. in frag. tit. 24 ibi: eicum in potestate manu, mancipioue est scripti haeredis sub conditione legari potest, sed requiritur, ut quo tempore dies legati cedit in potestate haeredis non sit, et ibi; eicum in potestate, manu, mancipioue est haeres scriptus legari non potest. cum igitur mulier sub potestate viri fuisset non minus quam filius sub potestate paterna sequitur, ut contracto matrimonio per confarreationem et coemptionem non potuisset haereditatem adire sine iussu praecedente mariti ex verbis nostrae legis ibi; qui in potestate alienae est

hodie autem apud nos praxi recepta vxori permittitur generaliter haereditatem adire sine licentia et iussu mariti dummodo aditio fiat cum venefitio inuentarij ex l. 5 a tauri, quae hodie est lex 2 tit. 8 lib. 5 nouae recopilationis circa quas maxime praxi notandum est verba illa, con venefitio de inuentario, y no de otra manera: intelligenda est, ut eadem aditio haereditatis

reditatis valeat sine licentia mariti si inventarium so lemniter factum fuerit, alioquin aditio facta cum beneficio inventarij sine licentia viri nullius erit momenti, ratio est quia inventario facto haeres ultra vires haereditarias non tenetur l. ult. § in computatione C. de iure delib. hoc tamen intelligendum est nisi uxor sine licentia viri haereditatem adeat cum beneficio inventarij et mariti negligentia non fuerit confectum solemne inventarium quo casu aditio utilis erit et maritus tenebitur ultra vires haereditarias notat eleganter in dicto inst. l. 54. tauri glos. ult. in verbo quare mulier. Matienzo in dicto l. in glos. 3 ex num. 5 et sequentibus, etiam adverto quod habita apud nos praxi nostri textus universa decisio non obstat imo in potestate aliena constitutus poterit haereditatem adire sine iussu et consensu praecedente patris, dummodo adita fuerit haereditas cum beneficio inventarij, quia tunc in adquisitione nullum periculum patria reperitur, quia inventario confecto ultra vires haereditarias non tenetur d. § in computatione et arg. d. l. 54 tauri et quae ibi ab interpretibus notantur.

Ultimo ex eodem infertur pupillum posse adire haereditatem sine iussu praecedente tutoris dummodo statim perfecto negotio aditionis auctoritas tutoris interveniat l. si quis mihi bona 25. § iussum tutoris ratio est quia sicut pupillus sit sub tutoris potestate non minus quam filius sub potestate paterna, cum non minus quam tamen is liber sit potestati tutoris quam filius paterna sub iiciatur quemadmodo inter notata habetur verbo desc. de tutela ibi, in quo liberos, et adducuntur l. 1 § 2 de tutelis et § 1 inst. Codic. et in quamvis et librariis et ... antiphasim, non obstare ut ... ratione adhoc ut pupillus, quidem et tutor liberi sit, ut et eleganter et subtiliter ultra ...

Sburbat ante faciem in pagina arcatt. 22 primo illustrabiles ff. dignitas potestatis tutoris signat, sed tacta sit, qd in caput, et corp. coniungitur, exercetur, quemquidem multis citra patriam intilem est hic potestas non tutoria, portio est et pars potestatis paterne, unde sicut uni parenti non potest alii adiici, ita neque tutorem huic alius tutor dari potest. l. ag... C. qui petunt tutores, nam ex illis verbis ff. iure ciuili data ac permissa, ratio apparet, cur tutores ei pupi... liberos ee dicam, nam eorum pro nullis et mortuis... ... tutor. caterum quoniam hec potestas iussa fuit in commodum pupillorum ... tutorum ... negotiationem ... de administrat. tut. § ... decessus tatis et arg. ... gratuitam ... integram ... potestas non ... dominii ... patrum principaliter ... tutori ... defensionem, quippe qui parentis et domini ... potestatem non ... commodo ... ... Incommoda igit cum pupillo nihil posit adquirere ... in virtute potestatis requirit, ut non sit necessarium qd iussus tutoris praecedat in aditione hereditatis facienda. sed tantum auctoritas statim perfectam reddit adhibitionem, ne ... defectu status ... hereditatis implicitus maneat l. 2. ... § ... hereditatis ... tit. ... si quis mihi bona § iussus 25 ... non anteadictionem ... in ... aditionis auctoritas tutoris interponenda est, cum non dum ... fuerit, qd tutor ... auctoritate possit ... qd ... ... lib. 13 ... ... 32 ... ... tutor pupilla ... ...

quibus probat in cui. Romanus. Sim. in Amicaritas
c. 3. Nec obstant verba ut L. obligari g. p. tutor,
de auctorit. tut. ius tutor insti. eodem verum utrecte sine
... ... 3 ... 43 ... probat verbaillam, in ...
in ... adverbium, praesens referendum est ut sensus sit
tutor statim in ipso negotio praesens, dicit auctor ...
se ... negotio praesentia in tutoria requiritur ad ...
negotij, ut intelligat et cognoscat a tutore ...
... ... de auctorit. tut. auctoritas vero inter
ponenda est statim per ... aditio, explicat Roma
nus, ubi proxime ... ant. faber lib. 7 ... c. 9

intextu ibi, non
potest invitum haredi
tati obligare cujus ...
est potestate

Cum ... denegatur facultas eiquiin
aliena est potestate adeundi ... voluntate ejus in cuius est
potestate verbis ... potest, ... cum negativa
praecedenti ibi, non potest, inducit necessitatem et potestatem
tadimi, iuxta ... gloss. ... receptam ... in verbo
... potest, ... iur. ... et exmultis ... illustrat Bart.
... c. 4 de transact. Iason ... ex n.
16 de leg. ... ... nemo po
test, de leg. ... n. 245 Covarruvias in ... quasti
pactum de pactis in 6 2 p. § 4 n. 14 tyraquell.
post leges ... gloss. 2 n. ... qui in aliena
est potestate nullomodo invitum hereditati obligare
potest eum in cuius est potestate, ex quibus verbis ... V/

ignorantes obligare posse, ac per consequens non esse necessarium ut praecedat iussio et parentis iussum, inuitus non dicitur ille qui contradicit et reclamat expresse non qui ignorat et non consentit bonum tex. ita interpretandum in l. si remunerandi § si passus, mandati, ubi et notari pro inuito qui intercessit et l. pro repugnante et contradicente, quo casu nec mandati nec actio negotiorum gestorum datur fideiussori soluenti aduersus debitorem in l. si pro te § 1 mandati nam fideiubens pro ignorante si soluat. Sicut competit mandati actione negotiorum gestorum actio ei reddita l. ex mandato 20 § 1 ibi tt l. ult. C. de negotiis gestis explicat Cuiac. lib. 9 pauli ad edictum in d. l. si pro te ant. faber in rationalibus ad d. § si passus, et ad d. § 1. similiter inuitum pro repugnante accipit in l. quia ex dicto § 3 § ult. hottom. [illegible] etiam inuito accedit in l. si debitor 9 2 de solut. ibi, non potest inuitum alterius, [illegible] difficultate et scissione [illegible] videnda sunt congesta erudite a ant. fauro [illegible] tt 3 princ. 2 illat. 6. sicut similiter intelligitur inuitus in l. [illegible] multis congestis a brissonio hotomano praeter scribentibus de verborum significatione inuitus ergo frustra communiter ab interpretibus et antecessoribus nostris colligitur ex nostra l. non posse haereditatem adire institutum in aliena potestate nisi praecedat iussus eius in cuius potestate est.

Hac tamen difficultate non obstante ab interpretibus et nostratibus non obseruata dicendum est non obligari inuitum minime obligare posse eum in cuius est potestate heredibus haereditariis verum etiam necessarium esse iussum praecedere eius in cuius potestate reperitur haeres scriptus ut utiliter possit haereditatem adire l. si quis per eum seq. l. si quis mihi bona 25 § iussum l. si ego

26 l. eiusquidam 30 l. siquis 39 vers. idem dico ... dicendum 26 l. filius qui 51 § 1 l. cum heres 52 l. firm. 92 l. pater 92 nott. l. 13. tit 6. part. 6. nec obstat verbum illud nostrae legis Dei, invitum, ... quin sentit l. filius fam. § invitus de procurat. ... de servitutib. urbanor. ... inl. inter ... in princ. ... dicitur ... adaliquem actum ... requirit ... dicat, qui expresse non dicit, aut ... dicere non potest, ... difficilis interpretatio, ... § voluntatem soluto matrim. ... ... requiritur, ... sentire aut ... dicere non videtur sentire lex. ita ... § voluntatem inl. qui adversus ... locati. quando vero ... requiritur, ut voluntas alicuius expressa praecedat veluti in aditione haereditatis facienda ab eo, qui in aliena potestate est, in qua aditione requiritur, ut praecedat iussus eius in cuius est potestate ... invitus intelligitur, qui expresse non consensit, ... interpretatio colligitur ex verb. ... possessione nostrae legis, ... adversatio illa, sed, proponit ... possessione aconoscenda ab eo, qui in aliena est potestate, ... ratihabitionem eius in cuius est potestate ... dicunt: ergo in haereditatis aditione ratihabitio non sufficit, sed necessario desideratur, ut iussus, et expressa voluntas praecedat alioquin nihil actum est in aditione aliter facta ex praedictis ... quibus verbis, nihil actum est, significatur omnino nulla est aditione l. ... l. simulier 22 § ... causa l. ... pitius 49 de donat. inter ... 76

21

desolut.

Caeterum adversus haec certissima, quae a praeceptoribus, et antecessoribus nostris in nostra lege sunt, haereditatis aditione facta a filio fam. sine iussu parentis esse omnino nullam, quoniam cum filius fam. meliorem conditionem patris, non vero deteriorem facere possit l. melior 133 de reg. iur., sequitur dicendum quod aditio facta sine iussu patris omnino erit utilis, ita ut actiones activae patri adquirantur, passivae vero obligationes maneant apud filium l. 3 § si filio de mandati, quippe qui filius fam. ex omni contractu, non minus quam paterfam. efficaciter obligatur l. tam ex contractibus 57 de iudiciis l. filius 39 de obligat. et act. et arg. tex. in l. 4 de his qui sui sunt. ergo ex quasi contractu aditionis haereditatis utiliter obligabitur, ac per consequens pater non tenebitur, nec obligatus erit ariatiano.

Qua difficultate minime obstante veriorem esse existimo sententiam Bartholi in praesenti nempe aditionem factam a filio fam. sine iussu patris omnino tam respectu patris quam filii nullius esse momenti, quae sententia fulcitur praeter citata iura in l. si quis mihi bona 25 § si mandavit hoc tit. ubi id quod si mandavit, ut haereditatem colligat videtur mandasse ut adeat, quod si pro haerede gerere mandavit filio, addidit haereditatem, an iussu videatur adisse dubitari potest imo verius est ex his omnibus aditionem esse introducendam. ergo ubi omnino mandatum patris non intervenit aditio non est introducta, ubi autem non entis nulla sunt qualitates l. 1 de divisione fructu legato. sequitur quod aditio haereditatis a filio fam. facta sine iussu patris omnino respectu patris et filii nullius momenti. ut necesse sit superior tradita difficulta

(...) inter aditionem haereditatis a filio iam factam si ne iussu paterno et ceteras acquisitiones perspicua est differentia ratio videlicet haereditatis aditionem ex natura ipsa haereditatis individuam esse quoniam in ea defuncti persona individua repraesentatur l. pomponius [...] dixi vindicat l. non possunt [...] separari haereditatis petitio [...] haereditatis nomine omnia iura defuncti commoda et incommoda continet l. haereditas [...] de petitione haered. l. sive [...] 27 § penult. de pactis l. [...] 24 l. haereditatis [...] de verb. sig. iuncta l. 2 de bon. possess. quae commoda ab incommodis non possunt separari sed simul iuncta, ut in persona defuncti repraesentata. ergo cum pater non potuisset obligari [...] filij nec eius [...] [...] fieri adquisita haereditate ab eo sine iussu paterno aditio haereditatis aliter facta nec respectu utilitatis obstat utilis [...] nec patri [...] commodum quaerit quia nec incommoda potuit acquiri arg. tex. in l. melior 133 de reg. iur. [...] similiter colligitur [...] sine iussu factum nec respectu filij validam esse quoniam commoda haereditatis non adquirerentur patri cui incommoda adquiri non [...] regula [...] l. melior, in tractatu vero [...] [...] [...] iurisperiti [...] [...] non possint separari [...] [...] obligationibus, ita ut per filium familias patri adquiratur aditio activa, passiva vero apud filium remaneat arg. l. placet 79 [...] l. 1 § 1 si [...] a parente [...] iuncta l. 31 § si filius commodati [...] quoad [...] et [...] individua sunt [...] non possint [...] [...] 47 § 1 de minoribus, l. cum ex causa 139 de verb. [...] sequitur q° [...] l. ult. C. de pactis inter

creditores. nam adactiones vero sive obligationes utriusque ut strictae individuas naturae arg. l. 3 § si filius et l. cum eis similibus, de neg. ges.

Hac ad interpretatio animadversa iam ut videam nunc quibus impugnationibus ex nostra sententia sequitur superior traditio difficilis sume optimatis, et lacessere ea breviter quod filius fam. ex contractibus aut quasi contractibus tenetur in solidum: ergo non recte sequitur ideo obligationibus passivis obligari. discursus legitimus est. ius pro Laraboti natione est: ergo si cum eo contraxerit aut quasi contraxerit cum filio qui in patria potestate est non minus in solidum filius tenebitur si emancipatus aut alio modo sui iuris factus aut exheredatus aut in adoptionem datus aut abstinens a paterna hereditate, quomodo huiusque ei apparet ex l. 2 in princ. et § ergo quaeritur eo, – si dubitet ex § filius fam. de iudiciis. ... rexatio, C. quod cum eo – Quid difficultati alijs silentio omissis ex supra dictis ad hoc respondendum est sapere proxime libata filius fam. in solidum obligatus est cum effectu, quod facere possit aequitate ex actoria. de qua in tit. quod cum eo. Laxato iuris rigore cum n. ut supra diximus, filius fam. contrahendo nunquam faciat solo completione veniunt obligationes actiones competere patri adquiruntur passiva vero obligationes manent apud filium a patre se incurrit in eo filius vere dum agatur utiliter nisi in quantum facere possint eum emancipatum aut sui iuris aut exheredatum aut abstinenti sunt a paterna bonis. d. l. 2. cum similibus traditis mechanice est, ut creditores in aliquo se quaerantur, qui cum filio contraxerunt filius si ipsius secuti sunt, nam pro eo in modo habent actionem de peculio a patre apud fori praesca, quamvis cum eo non contraxerunt. l. si quis cum filio § 1 de peculio. d. l. 3 § si filio immediati

Cum editio adversa, deinde ideo locum non habet cum filius adhuc in paterna potestate est, siquidem tunc in solidum tene- tur. Super autem... necessarium fuit, nam filius dum in potestate est, et ritene- atur in solidum, inanis esset, et hoc obligatio est cum nulla bona habeat, filius ... deruta. l. ... 6 de ... exponit ant. faber ind. l. 1 et 2 quod ... quaestio 30 § si vero ... et homo rationalis ... instit. quod cum eo ... et 9 ... licet non ita exponunt.

Ad ...ra idquod diximus in superiori interpretatione filius non possessionis obliga re patrem quia eius meliorem conditionem non vero deteriorem facere potest, exponendo ultra omnes difficiles tex. in l. 3 § ... ... ibi si filius meus et ... ultimis verbis ... mea conditio melior fiat; ergo in nostra l. non erit necessarii iussus patris siquidem non semper filius meliorem patris conditionem facere potest. Quae in difficultate explicanda ubi nulla ... vestigia, quibus in ... siquidem nec accursius nec accursiani omnes inter ... et quod magis est, nec subtilissimus ant. faber in rationali ad eundem tex. non ... animadversionem quod in ... ... et emendationibus, ... vero a illa ita ... ... nemea conditio melior melior fiat nonvero ... ... vulgatis ita nemea conditio deterior fiat, atque ... difficultas ... inter ... illi tex. nam ... gatur sequuntur accurs. et accursiani ... cuiusque ant. faber ubi proxime ... colligit ex ratione dubita ... et decidendi ... proposita ibi: Florentina vero nemo sequitur, imo nec mentionem facit ...

Ceterum ego existimo ... Florentina toto pectore amplectendam ita nemea

77

conditio melior fiat, vulgatum est ff. de regulis iuris, omnino, quod quidem non sine modico labore intendo comprobare propo nitur in d. § si filius, quod filius non in magistratu constitutus communis est editum quodquisque iuris in l. eius ff. quod quisque iuris, quo alii certi magistratus in urbe, potestates in provinciis ini quum ius novum in aliquem statuentes, ut ipsi quandoque adversario postulante eodem iure uti teneantur, in hac specie quaeritur, an in his actionibus, quas ex persona eius intendo .i. quaesitis mihi per filium omnem hoc edicto locus sit, et inquit consultus non putare edictum locum habere ne mea (patris scil.) conditio melior fiat, quod ut intelligas animadverte consultum de patre creditore agente advers. debitorem exactione sibi quaesita per filium locutum fuisse ut apparet aperte ex litera: in hac specie pater volebat agere secundum ius novum iniquum institutum a filio fam. in magistratu in favorem creditorum et agentium et in perniciem debitorum. v. g. statuit ut maior dilatio creditoribus quam debitoribus concederetur ita quod condemnatus reus quadrimestre non haberet ad solvendum sed statim solvere teneretur. ex hoc edicto pater in actio nibus sibi quaesitis per filium uti illo iure, inquit eleganter et subtiliter consultus, quod edicto non est locus, ne melior conditio patris fiat ex delicto filii .i. ex novo et iniquo iure a filio magistratu introducto et merito nam cum edictum quod quisque iuris poenale .l. 1. l. 3 § illud quoque ill. tit. ubi tum demum edicto locus erit, quando deterior conditio magis tratus fieri potest ex eo quod in propria causa ipsi, finito officio teneatur uti iure iniquo a se statuto. Unde simi liter animadvertendum est filium autem meliorem posse facere conditionem patris, aut domini in contractibus, aut quasi contractibus, l. contraiuris 2a § ult. de pactis l. filius 23 C. eod. l. penult. de constit. ff. l.

melior, non vero ex delictis d. l. 3 § si filii, quod
quia iure secundum literam florentinam, quam defendimus,
ibi non mea conditio melior fiat.

Contra quadrat communis lectura
improbat d. § si filii, ita non mea conditio deterior fiat,
quoniam etsi pater constat iure cuiusquo statuto a filio magistratu
gestatu in actionibus ex persona filii sibi quaesitis. v. 0.
quia filius in magistratu statuit novo et iniquo iure
in favorem debitoris contra creditorem, ut debitor maiori conditione
gaudeat, quam creditor, aut condemnatus non compellere
possit solvere nisi post sententiam, quamvis pater in actionibus
quaesitis per filium illo iure compellatur uti, non tamen ex eo de-
terior conditio patris per filium fit contra regulas iuris, aut domi-
ni per servum; namquando actio minus efficax, aut cum certa
qualitate adquiritur per filium patri, aut per servum domino,
absque iactura patrimonii domini, aut parentis deterior
eorum conditio non fit. bona iura int. bona fide 27 § cum
servi ad Vellei. int. qui omnem 3 4 § quidam filium
dubitet. int. ult. C. de adq. possess. ibi et antiqua
regula iuris etc. tunc vero licet conditio domini melior in
totum non fiat deterior tamen non fit, ut recte animadvertit
Cui. lib. 3 resp. pap. in d. § cum servi.

Nec obstat adversus supra
dictam interpretationem d. § si filii, quod pater, qui consentit
magistratui filii, eius fideiussor censetur l. 2 in fine ad
municipalem l. 1 § ult. de magistratibus conveniendis, at
cum debitor principalis incidit in edictum quod quisque iuris,
quoniam forte iniquum impetravit a magistratu tenetur
fideiussor ei, edicto quod quisque iuris, d. l. 3 § si ei
promo quod quisque iuris: ergo idem admittendum erat in pa-
tre in d. § si filii, nam ex supra dictis, facilis est exitus,
si advertamus quod pater non tenetur ut fideiussor filii cum

agit, ut inde § si filius, sed quando sumitur, ut praecitatum iuris, utrumque accurs. e ante. facur inde § si filius.

Tandem adverso, id quod dixim

Ex verbis nostrae legis in possessione filius deteriorem solutionem ratio facere, et quae obligat expendo tex. videlicet animadverso in proposito in l. qui hominem 34 § quidam filius fam. de solut. ubi filius fam. proponitur reus satisdandi. i. debitor titij dato fideiussore titio. filius debitorem suum haeredem scripsit, qui iuxta terminos nostrae legis quaesivit haereditatem iussu patris praecedente, quaeritur a iuliano utrum pater cum fideiussore agere possit et dixit quotiens reus satisdandi (i. debitor) reo satis accipiendi (i. creditori) haeres extiterit fideiussores ideo liberari quia pro eodem apud eundem deueneri non possent, tunc sic si iuxta ergo pater expresso nomine filij eius debito reus satisdandi factus fuit, atque ita cum fideiussor obligatur, inveniatur patri tamquam creditori haeredi inefficax sicut non ex verbis testam. l. qui liberis 78 § haec verba de vulg. l. cum filio 12 de leg. 1 et pro patre tamquam debitore ut constat ex illis verbis quia pro eodem apud eundem deueneri non posset, sequitur, ut confusionis potestate fideiussor liberatur, exsistat arg. tex. in l. uranius 72 de fideiuss. in l. tutor adversus. ergo potuit filius obligare patrem suum sine iussu praecedente. ~~quadi difficultate rec~~

Quae difficultate superatur accurs. in d. § quidam filius glos. verbo, liberari, inter plures interpretationes quibus conatur difficilem illius tex. sententiam intelligere existimat iulianum ibi minime voluisse probare quaestioni proposita, sed regulam generalem ut quotiens reus satisdandi reo satis accipiendi haeres extiterit fideiussores ideo liberentur, quia pro eodem apud eundem deueneri non possent, ac per consequens probat in specie illius tex. non confundi fideiussoria obligationem patris quod

recte agere posse c. fideiussorem filii, quoniam hereditas creditoris nec momento fuit apud filium. l. placet 79 tractat. l. si quis a parente heredem nominavit.

Quae interpretatio nominata est reiecta dicendumque est in eadem l. § quidam filium dixisse comprobasse fideiussorem filii liberatum fuisse aditione hereditatis creditoris facta a filio debitore iussu patris quidquid contra accurs. ibi existimaverit. nec obstat superior difficultas, nam respondendum est filium fam. institutum heredem adita hereditate ab eo iussu patris respectu, nec nomine heredis manere; effectu patet, quoniam patri adquirit, ita ut nec momento apud filium sit. tal. et l. placet, nomine namque alioquin dicta actiones et obligationes manent apud filium, patri vero utiles tantum adquirentur l. pro herede § papinianus ibi glossa. tractat. et arg. § restituta instit. de fidei commiss. hered. aliquando ita non est ideo directas et utiles ad patrem transire probat text. in l. stipulatio ista § alteri deverb. § alteri § si quis alii § et si cui inst. de inutil. stip. qui libet omnino ex persona testamenti heres est filius ... quis heredis ... ... testamento patris vero ex necessitate iuris propter adquisitionem eo modo, quo filius fuisset heres si sui iuris esset, omnia patri ita ... acri filii sui iuris facti, hereditatem adquireret. ... filius debitor si factus sui iuris heres extitisset creditori fideiussor liberaretur ... non obstat ... ... § si... ... procedit in patre, qui ex persona ... ... actus fuit inst. § quidam filium, ... in terminis ... accurs. inst. l. cum filio certe ibi ... verbo quoniam ex persona filii, nec ... ... iure ... ... ipsum filium ... § si sumus ad trebell. ... l. cum filio ... sane si fideiussor inst. § quidam filium

in liberam solvens mandati actione. nectat d. inter filium, acper sequens pater obtinet 3a filium cum sibi quesito per eum atque ita tenendum est post accursium et bart. eumano, alberico castrense, et antiquioribus, civil. d. ut fihi etiamt § quidam filium, gdqdaliter. Cui. ibi sue lib. 44 ff. iuliani.

Ultimo ex supradictis verbis nostre legis infert interpretatio ad singularem et nonam manuumvertex. primi obscurum intel. cum aucte 23 § cum redibet ven. pedi, decidit. ad iura ex quo probat, efficientem servus dei ditionem meliorem facere non posse neque illi legatum aut haereditatem adquirere quam tunc si voluerit expressum illi adquireret, et constat ex illis verbis tunc, qui et si venditio mansisset nihil haeres emptori proderat.

O maxima difficultate sumentur inuolutum pluribus interpretationibus, ex multis DD. ogestis a venerabilito pinelo lib. 1 select. cap 12 ex n 39 ad omissa emendatione eius legem n. 39 ad quam probat textus illum emendandum et legendum et si venditio non mansisset, vere dicendum est prius illis tex. ita figurandum ut cum mancipium redhibetur ediliotia actione venditori restituendum erat cum sua causa quasi nunquam factum fuisset emptori, si vero e testamento institutus fuerit haeres, et legatum ei fuerit relictum contemplatione emptoris nihilominus, si redhibeatur haereditas et legatum venditori adquiratur non vero emptori, quoniam non expectatur cui, contemplatione testator servum haeredem scripserit et ei legaverit, ideo si servus fuerit quia et si venditio mansisset nihil haeres emptori proderat ex eo, quoniam tunc emptori adquireret non contemplatione eius institutus fuerat servus, sed quia dominus manebat non redhibito servo, quomodo verba illa explicata sunt sicut e contrario si contemplatione

venditori institutis proponentem, in a circumscripta
ex emptore in decuria venditionis, sine illa cujus publicae
gratiam expectare, stipulatione servo praescripta reli-
quum, quod a domino fuerit, accedit, hoc ind. in Julian,
l. B § si quid servo distractio, de act. empti. decem
estimatione ejus § item si quidem omnis eiusdem sequitur in
hic si quid ex re venditoris, unica de adit. 45 hoc
videndum est beneficio, pinel, aequalitatis supra donell, fol.
10 comment. 1. hujus explicatam et ultima verba
in re, ejus in ipso ibi, ne in alieno patre obligetur, nam
cetera quae pertinent circa illa. non si pater obligavit
ex, ut in adquisitione haereditatis per filium, et tunc cappas
ut filii et servi vellenda sunt, quod hanc mutuo per nostrorum
rerum scripta transcribere ... in his et ...

intex. ibi sed in bonis

quaestionem.

... servi nostro necessario constituit dupla interdi-
ctione haereditatis et agnitione bon. possess. quae data a se
ipsius naturali ... nascendi additione requirit, ut
... vel imperium servi potestatem ...
... sufficiens est ... praecurrit satis
... quae ... ammonitio, qui potestati
... hoc ind. servo inutile 6 § adfuit ...
ind. ... adquirere bon. poss. ... fuit ind.
... ratione ... ...
... ... rudimenta ...
... ... bonorum ...
... ... haereditatis ... ...
... ... bon. poss. ...
... haereditatis appellatione ... l. haereditatis

l. 3 ff. de acq. vel omitt. haered. ubi sic, ut adita hereditate
dic, que implendo in officia fra m. quibus dicit ff.
manu, §5 decedit et demonst. imple ab ulti inbon.
processe e. l. si qui ... § si extraneo de leg. praes. ... ino
ditionibus, l. q. § si patron, decedit. et demonstr. tr. q. omi.
potest. inter ... ex l. 12 tab. succedat, unde haec
statim ipso iure dici ... ejusque ... de jure, ita ut
semel haec ... adiitione ... posset ... qualitatem
... et ... vel alias ... § sing. ...
demum. ... ff. de acquir. haered. merito filii
semel haec factus aditione a patre ... suus
... debita hereditaria, ... acquisitio
... servorum ... requiritur ... quia
sub potestate paterna ... dominis ... parentibus ... exterioris
... arg. tex. in l. donationes 31 § pater de
donat. in l. si quis proco ... § 1 ff. de fideiuss. in l. 3 § 4 post
5. ... necessario ... relatum in bo-
... fuit ... necessaria, ut in additione haeres ...
... Dni ... .
... In bon. aute poss. tota ... procedit l.
... introducta ... deinde ...
... parentis ... quia ... mater ...
... nec dum, ... bon. ... acta ...
... sicut hered. aditio ... indiget ...
... ex tempore ... adtente ... nemo
potest ... quaritur 34 ... l. libertas 33
... testamen. ... haeredi aut ... institutio
bon. possessio ... ditione ... sine ... 2 §
... ditione ... secundum tab. ... ut ...
... ditione substituto ... instituto ... bon.
... l. inter ... 12 ... paul. ...
... hereditas ... poterat.

a ... haerede

ab herede adquiri [illegible] herede cum vulgaris dedit.
inst. nisi semel adita fuisset non potuisset infirmari,
substitut. excluderetur deficiente conditione et voluntate
testatoris, igitur bonorum possessionis agnitio recte potest
suspendi usque ad ratihabitionem patris, neque non verendum
erat, ut pater per filium bonorum possessor utilibus actioni
bus teneretur, nam a praetore ipso, aequo [illegible] temperatur
aequitate suggerente, cum non aliter locum habeat [illegible]
ratihabitione patris secuta, sicut et in fidei commissaria he
reditatis restitutione facienda a filio ratihabitio patris,
eadem ratio ne sufficit [illegible] serio invito [illegible]
[illegible] multis [illegible] praeceptores, quorum scrip
ta alijs omittimus, transcribenda.

In textu: sed
Ex legitima hereditas
etc.

Progreditur [illegible] nostra [illegible]
sent. iam inquit, cum ex legitima hereditas filio delata
sit ex senatusconsulto orphitiano idem erit probandum
[illegible] probat in legitima hereditate materna
adeunda a filio non sufficere patris ratihabitionem, sine
[illegible] et utriusque [illegible] praecedat, idque ratione illa
procedit, nam si aditio hereditatis maternae ex orphitiano
[illegible] similiter pater invitum [illegible] obligaret [illegible].
neque posset semel aditam hereditatem omittere; haec
[illegible] matris, [illegible] orphitiano filio de jure iuris
civilis est, senatusconsultum legis vim [illegible]
[illegible] non quidem, aliqua [illegible] speciali [illegible] necessitate
suggerente [illegible] populus romanus, [illegible]
modum, [illegible] in unum [illegible] legis [illegible]

gratia, aequum visum fuit vice populi senatus consulti § se
...natus consulti, inst. de ... quomodo interpretanda
sint verba illa, aut necessitas ... in l. penult. de
legit. ... exornat maltiu... in paratitla ad titulum de leg.
... lib. 1 ... cap. 12 et lib. 4 cap. 16 petrus
faber lib. 1 semestrium cap. ult. brisson. lib. 2 anti
quitatum cap. 16 ... lib. 1 ... cap. 3 ant.
faber in pap. tit. 2 princ. 7 illat. 3. ... n. ...
masculi non poterant ... matri succedere ... 12 tab. quo
... nec sui ... nec agnati matri ... in ... tit. 26
§ 7 ... postea praetorio edicto vocabantur post agnatos
ex ... unde cognati, princ. inst. de senatus consulto terty
liano, tandem temporibus Marci Aurelij Antonini ex se
natus consulto orphitiano admittebantur ... ad ...
ex ... § 7 adeo, ut si in aliena potestate essent
ordines accedendi invitabantur ad successionem maternam
licet patri adquireretur ... haereditas lex. diffici
lis ita interpretandus in l. penult. ad senatus consultum
tertylianum, exornat alciat. lib. 4 paradoxorum
cap. 3 cum multis ... ... lib. 3 ...
cap. 2 litera, ... quin ... in rubrica
C. de bonis maternis ... ex ... 29 ... igitur
ut filius non possit sine iussu patris praecedente mater
nam haereditatem adquirere ex senatus consulto orphitiano
atque ita verba illa nostri lex. ... ...
non sunt referenda ad proximum et immediatum ...
bonorum possessionis, ... principium nostrae legis ad
aditionem haereditatis, quod quidem non ... in ...
... ... ex lex. ... ita inter
pretando in l. filius non impeditur 22 de inoff. test.
ibi, quoniam alio commodius victoria parat, quae verba
referenda sunt ad ... specimen ... lex non vero

adprime et immediata ut ex nostro tex. insuper dicti verbi animadvertit Vidend. pinelo in l. 1 C. de bonis maternis 1 p.te n.° 24 vers. nec obstat
traditum circa luxorianj
institutione et saepi observata de qua in l. ult. C. de bonis quae liberis, sportata iure patrio ex l. 13 tt.° 6 part.a 6 filius potest haereditatem adventitiam pro se sibi adquirere patre recusante adquisitione eo q. pater potest sibi ea quaerere renunciante filio
[illegible] vers. decisione exornat ultra scribentes in l. ult. et in nostro tex. greg. lopez in tt.° l. 13 glos. 20 iuanes gutierrez in eis quaris practicis quaestio lib. 6 § nullus ex n.° 3 donell, lib. 7 comment. c.° 6. ———

———

cedat in laudem Dei Beatae Virginis Mariae, sine labe pecati originalis conceptae.
a D. D. Don gregorio de portillo
enodata

Primario iuris
in hac salmanticensi celeberrima academia
antecessore

anno 1637

De 2° modo, quo hereditas utiliter adquiritur ab haeredib. scriptis et legitimis, gestione scilicet pro haerede ad l. pro haerede 20 cum suis §§ l. 21, 24. 58 l. si servum 71 § si quis l. 78 hoc tit. de adq. hered.

De aditione haereditatis verbis facta, de agnitione [illegible] cretionib. et simplici [illegible] multa [illegible] dixim., sequitur nunc cognitio aditionis haereditatis quae re facto aliquid introducit, ex quo voluntas haeredis scripti et legitimi colligitur volentis adire haereditatem pertinere, quam [illegible] in l. pro haerede 20 hoc tit. [illegible] facit pro haerede gerere [illegible] quasi haeres, et generaliter Iulian. scribit eum demum pro haerede gerere qui aliquid quasi haeres facit, pro haerede autem gerere non esse facti quam animi, quae verba priores [illegible] per gerendum intelligenda et interpretanda sunt. vide sicut gestione pro haerede non tam facti, quam animi esse, quemadmodum [illegible] interpretatur dias et verba legis [illegible] 32 iuncto § ult. l. procedit ad trebell. [illegible] Iulian. lib. 25 Pauli ad edictum et libro 3 observationum et 9 [illegible] l. 3 § si [illegible] de [illegible] tut. hoc ergo quasi [illegible] remo

ue [illegible]

... ergo non quaeritur ... removeatur ... tradi ... a donello et oswaldo lib. 3 comment. cap. ... sant. fabro in pag. ... 23 ... quippe quia hereditatis aditio ex solo animo et voluntate haeredis stimatur quisquidem animus vel verbis solemnibus cretionis aut simplici ... vel facto, ut ingestione pro herede explicatur igitur nec verba nec ... desideratur ad substantiam aditionis haereditatis, sed explicatione et cognitione voluntatis haeredis volentis haereditatem adquirere, qua dicta explicanda sunt iura, quae ... veniunt in l. 3 § in amittenda ... quemadmodum ... adquir. poss. ita ut ... amitti debet possessionis animus tantum, atque ad animum explicandum tantum corporis necessarium sit ... ut possessor ex ... facto ... accursius, bart. alciatus, ... indiciorum, donell. lib. 5 comment. cap. 7.

Or 2 Unde nostri tractatus difficultas satis commendatur cum n. in facti cognitione consistat ex quo animus haeredis deducitur ad ... haereditatis ... multis difficultatibus, sermo noster ... quacumque ratione mora ... difficillimam ... ex facto ... moram ... testatur marcianus et paulus in l. mora 3 2 ... in l. bonae fidei ... § in contraria ... maxime quia animus sive voluntas est actio interna in anima ... quae acceptat ... aut appetitus rationalis, quae est in anima rationali et intellectuali ut ex ... philosophia et multis explicat ... in l. captatorias ... 7 C. de test. ... cardinalis mantica ... lib. 2 cap. 3 tota ergo ... erit ... cognoscere ... gestio pro haerede ...

aditio ñ possit repudiari hered. iuxta reg. tex int. ait pr[illegible] alias ē sine ō § sed pupinian, de minoris int. ex quis. ueudo ōz. [illegible] instituy dis. int. ult. C. demo. hered. quaindiuis tatione multa a nobis sunt cumulata d. a scol. a arbitris strouersii [illegible] ac [illegible] cotidiana

§. 3. pro herede gerere generali ille dicit qui aliquid facit ta. quaz. ores ē[illegible] putatio nihil attingat l. pro herede 20 l. gerit ōs hoc tt. § ult. inst. de hered. qualit. l. quando heres scripts aut legitim. aliquid facit, quod ultra iure nomq. heredis fieri ñ poterit it l. pro herede § papinianus [illegible] quia regula generalis varia a[illegible] proponunt exempla in dicenis iuris, exquib. a nobis [illegible] sunt inarganda ē [illegible] [illegible].

§. 4. Prima igitur inuestigationis [illegible] descriptio [illegible] gitimo qui rez heredi taria subtraxit sine expilauit ans[illegible] et ex ratio [illegible] pro herede gerendo hereditatem adquirere in qua [illegible] noster int. si quis extraneus 21 hoc tt. inquit si quis extraneus res hereditarias quasi [illegible] l. pilauerit ñ pro herede gerit, nam admissum suū voluntatem declarat, quia ratio ita inter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] furtiz res hereditarias ñ facit eius heredē, ima [illegible] insinuat et declarat nam si voluisset hereditatem adquirere [illegible] res hereditarias ne [illegible] [illegible] [illegible] non est factus he redes sed extraneus qui iure proprio rebus [illegible] hereditarias, quas expilauit, [illegible] et elegantex explicat Duaren. ad nostrum tt. c. 3 donell, lib. 7 coment. c. 8 [illegible], [illegible] ant. faver de errore,

pragm. decade 3 errore 6: unde ad praxim doseri
babet verba natura sua iniuriosa iniuriam inferre
quaevis sub absoissa et protestatione ampla facta non in
iuriandi neque admissum sed variam ullitatem declarat ergo si quis
dixerit, te mentiris salvo honore, ab iniuriarum actione
non erit immunis et si iniuriam proclamaverit adversus
aliquem verbis maioribus, de quibus ins. 2 tt° 20 lib. 3
recopilationis quantumvis antea protestatus fuisset
minime iniuriandi animo protulisse ea verba, nec factum
ipsum variam iniuriam ac ullitatem declarat, ut in terminis
observat ex l. si quis extraneus, dots hered. ibi gailius
lib. 2 observat. 105 et 106 gidopapa decisione 465 et ex l. 5 C. de iniuriis illustrat et
prosequitur acebedo in l. 2 ex n° 74 parladori
lib. 2 rerum cotidianarum cap. 17 n° 2 novissime
iuanes gutierrez de delictis q. 127 ex n° 7 et q.
120 et 126.

125 Superiori resolutioni et
dare idem ulp. sibi omnino adversari, ut in obscura
decisione l. si servus quis 71 § si quis suus hoett°
ibi sic nec sedit retinere haereditatem nolle aliquid
autem ex haereditate amoverit, abstinendi beneficium non habebit
quae verba manifeste inmixtionem signant alioquin abs
tentioni locus esset ex regula legio necessarijs 57 ver.
sed impuberibus, in fine hoett° ergo si in suo haerede ex
attrectatione rei haereditariae inducitur inmixtio in ex
traneo similiter gestio pro haerede inducta censebitur ex
ta regula l. eius 87 hoett° ibi, cum bonis patris se in
misceat venit, quirimoto familiae vinculo pro haerede
gerere videatur.

926 Quaindiff. explanas fa
omissa distintionis ratione, de qua accurs. in l. si quis
extraneus

extraneum verbo siquis, quem multo certo iurisprudentia
fundamento vidit. Communis et receptior sent. est distingue
dum esse inter suum et extraneum haeredem, ut ex verbis simul to
tius textus decernit, ita ut extraneus haeres non videatur pronunciandus
quasi existimans se hereditaria exercuisse. l. siquis ex
traneus. Suus autem se immiscuisse censeatur ex d. § siquis suus
ratio differentiae est, quoniam suus haeres dominium rerum hae
reditariarum censetur habere etiam vivo patre, quarum res suas
ea administrat. vulgata l. in suis cum similibus de liberis
et posth. ac per consequens cum res haereditaria contrectat
non est credendum fuerit causa id fecisse, quoniam cum sibi videri
esset rei propria curtum, quam obtinerat, ergo expectatio
immiscendi est, siquidem immixtio nihil aliud est, quam
paterne haereditatis aliquid attingere, ac per consequens
credendum est, quod potius libera dominij administratione
quam habebat vivo patre: in extraneo cum ante aditionem
vel gestionem haerede dominium rerum haereditarium non sit, ad
missum animum haeredis decernit. ex quo causa
id fecisse, quam adquirendae haereditatis intuitu
siquidem si voluisset haereditatem habere, potuisset et hoc iure
proprio aditione vel gestione, quae quidem vis contrectationis similiter
procedit in haerede suo, qui post abstentionem contrectavit res
haereditarias l. § siquis suus cum. Se dicit retinere haeredita
tem nolle, et in extraneo, qui post repudiationem rem haeredita
riam compilavit ratio differentiae in hac l. inter eum et extraneum
haeredem proficiscitur ex eo, quod extraneus qui repudiavit amplius
non potest etiam expressa iterum haereditatem adquirere l. si

C. dicta. ibid. ...... heredita
rias potuerit videri, pro herede gerere post requisitionem
suam, aut etiam post abstentionem, aequitate praetoria a se
... maneat ...... quaesi 3 0 § Illetri
...... Liberti. adducit post abstentionem expilaue
rit res hereditaria inmiscere se, ut creditoribus et legata
riis teneatur d. § si quis suus, qua interpretationem post accursium
ubi proxime sequenti part. castrensis et summarum Codicis
Ducarem, ad notabiles ... 3 ant. faber de errore 3 n. 6.

7 haec tamen interpretatio quoniam
a viris doctissimis admissa fuerit ...... poterit
enim apud me ...... numquam potuisse ex integro animum
...... etenim ex sequentibus infirmatur, in qua gestio pro
herede in extraneo omnino distinguitur ab inmixtione
in suo, ... quaestionem profusae
de in extraneis inmixtione ....
niani int. ... 3 ... ergo si in extraneo he
rede non inducitur gestio pro herede, ex eo quod res heredi
taria expilauit, nec inmixtio in suo ex eo facto in
ducenda erit.

8 ...... contra
interpretationem, nam si in extraneo non inducitur gestio
pro herede ex eo quod res hereditaria ... quo
niam admissum contrariae ... voluntate declaratur, iuxta inter
pretationem huius rationis, a nobis supra tradita, quod
eleganter comprobatur, ex text. in l. ... quaestionis 2 q
hoct. ubi quippe ... hereditatis omittendae causa
ab legitimo herede accipit pro herede gerere non videtur

quoniam ipso accepit ne parari erant, ex quo textus in hac inscriptione intelligenda est regula ... 6 ... ex ... ubi ... proprium ... non ... quod ... ex stipulatione rei hereditarie ... potuisse ... quod ... quidem ... proprio ... hereditarijs pro arbitrio disponere ... nihil ... dominio rerum quas ... stipulatione ... ex stipulatione rei hereditarie ... in extraneum ... etiam ... sui heredis ... supra ...

9 ... tandem hac ... corporatis

... ex ... praetoris ... extraneus ... hereditaria ... ut beneficio abstentionis ... creditoribus et legatarijs ... teneatur ... adeundo ... immixtione ... heres ... praetor ait ...

10 ... maiores ... sequit. ... ad ... litera ... extraneus ... heredi ... immixtione ... ex stipulatione ... quasi furto rei hereditarie ex proximi ... fundamentis ... nihil ... cogitaverit, nec ... inquit lex ... si ... quia ... immixtus ... ex stipulatione rei hereditarie ... intelligitur immixtus, nisi abstentione ... fuit

nis ꝯ securis praesumptionem, quoniam invicem non obstat
suus, si vero etiam necessarius est, deinde nam quia a fiat
se abstinuisse probationis onus incumbit l. 2 de probat.
unde tractamus haeres se abstinere possit sufficit, quod se
non inmiscuerit, non tamen, ut ille qui non inmiscuerit videatur
se abstinere, ut per Bart. et ergo pragmatici omnes
existimant inter necessarios [illegible] hoc est pertex. inst. [illegible]
qui 12 hoc est inst. [illegible] tamen [illegible] dicunt
[illegible] interpretatur ꝯ Bart. et sequaces [illegible]
est [illegible] de [illegible] pragmat. decade 31 [illegible]
10 per totum, unde [illegible] ꝯ si quis suus de abstensio
non haeredi non apparet, et statim videatur immixtus [illegible]
[illegible] abstensio denegatur.

12 Ad haec interpretatio non ota
ceat ex eo maxime, quoniam et si indubio suus [illegible]
non censeatur abstentus, nisi de abstensione appareat, et
creditoribus et legatariis interim teneatur iuxta supra
ꝯ Bart. ante Fabri ꝯ antiquiores. Nemo autem dixit
[illegible] potuerat abstensionem denegandam suo haeredi
interim, quo [illegible] stat alioquin [illegible] abstensio
competens suo haeredi; quod absurdum est nemo quin nesciat
ex [illegible] iurisprudentia. inspicimus ꝯ si quis
[illegible] de abstensione haeredis non apparent, non ti
[illegible] abstenere, cuius sufficientia
possit se abstinere, quod non inmiscuerit [illegible]
[illegible] necessariis hoc est. Quare [illegible] dicendum
est [illegible] ꝯ si quis suus non [illegible]
haeredem suum, quoniam [illegible] haereditaria frau
dulenter ex speciali edicto praetoris denegatur [illegible]
beneficium abstensionis [illegible] praetor ait [illegible]
[illegible] quod [illegible] interquos extat [illegible] ꝯ si quis
suus circa explicationem illius edicti [illegible]

abstinsio, quia ideat inmixto, stricta sunt heredita
ria, abstinsio non fuit citra pretoris peculiare
necessarius ... meus. arii.

2 Quaeritur in his diffinitionibus
lex. ind. ... siterum § ... vbi inquit ... exult
circa explicationem istius edicti distinguendum est an
prius pretor primum ... hereditate deindeque hereditate
fuerit exoitauit, an prius abstinuit, posteavero sed ...
... beneficium abstinsio
... amittat, nec ... magis ...
... creditoribus et legatariis ...
qui semel ... quiadmodum ...
... sicut ... in 2. vero ca
... ut ... edictio, de quo in ...
... ait ... pri. ...
... deinde ... ex textu ...
ergo edictio non debuit amittere beneficium ...
... cui ...
... extraneus ... aut suus
non videri ... ergo quod dixerint
nolle hereditatem ... aut retinere ... sequens
posse nihilominus iterum adire ... inpiscere, quasi
iuris ratione ... auctoritatis ... iurio, arg.
lex. ind. ... 23 ... leg. ... abi
... qui ... accipere ... dare ...
... in penam ... non incidit, nihilominus
... iterum accipere poterit. ergo simili modo, qui dixit
nollo adire ... non ...
... poterit iterum adire ...
inmiscere. 2o ... in ...
... legatario ... ubi ...
non ... repudiare legatum ... etiam

haeredis partem autaccepto meta prouenirent. ergo simi
liter non videri transisse extraneus repudiasse simul se
abstinere ex eo quod dixit nolle adire et retinere haereditatem
[illegible] ratione fulcitur superior doctrina
13 quoniam sicut partio profectus non inducit nisi ex eo facto
quod fieri non potest citra aliud actionis praeiudicium [illegible]
sede in prima. et § [illegible] nec additio haeredita
tis nisi ex verbis quibus [illegible] appareat de animo adeundi
dicta nec abstentio, aut repudiatio intelligitur, nisi ex
facto aut verbis, quibus necessario animus repudiandi
et abstinendi intelligatur arg. tex. in l. cum a venditore
vers. si vero deprobat. [illegible] super denunciat. l. nihil
tam naturale dereg. iur. cum similibus; si ideo cum haec verba
nolo adire haereditatem et retinere praecise non inducant
animum repudiandi et abstinendi siquidem congruenter
possunt intelligi tamquam ambigua ita nolo adire et
retinere haereditatem nunc, sive statim, sed deliberare
magis inducunt suspensionem voluntatis adeundi, quam
expressam repudiandi, ergo ex his verbis non inducitur repu
diatio et abstensio necessario auctoritatibus comprobatur. ex.
accurs. gl. 1 in l. quisepatris C. unde liberi. 2 in l.
2 C. de iuris et facti. Bart. in l. ult. C. de repud. haered.
Castrensis in l. § praetor ait, Angel. in l. facta 63 §
si in haereditate adtueatur. cumulat plura Ep. [illegible] Cardi
nalis mantica de coniect. lib. 12 tit. 14 ex n. 3, quibus
addendi sunt faquinus lib. 6 [illegible] cap. 49 Zeba
llos practicarum quaest. 9. [illegible] 6 28 ergo in d. § si omnes
ex decisione non sequitur quod dominus [illegible] exclusus per
[illegible] nolle haereditatem retinere, ac per sequens decisio
dicta [illegible] in dicta l. servus § ult. minime constat.
14 Caeterum, cum a veritate ani[illegible]
ficeat et huc et illuc vagari siquidem [illegible]

certa[illegible]

ortaq via sydera sede haent; ad quadq incertas teneat
jura innue civilue examinem, ut aliqd preie adiciam
ad capiti cortigam, si superior interpretatio scrupulosa
videat quibq ea exco qd anj, qui xitioni hereditate retinere
nolle & hereditati renbile censeq hereditatem autem
dinae ex d. nove 4 iunctam hereditat ult. 8 hoc tit.
illud 40 l. in pluries 70 eod. in l. § quoniam
deinde. adicio, ite questiq iunctiq interpretat. cu l. viij
6. f. filij: adhortat. Videndo est faquinq et quam
illos rei proxima. Cui ius ? qui pauci im xij.
dum 43 ac acc. const. quia pag amor ab tit. ita
ut refq adiq dignitate et § siquis sum, indicium
inq pri amorissetq hereditaria, deinde hereditaria
aliqq 3 sequens recte decretq distinctione de § ubi eq
ff. ex edicto praetoris, denuo inde § praetoriam ocnon
ciq ab itenibus in hac quibus oratio corrigit ex
illo verbo, subiunctio ? moverit eiq natura ex
maxime apud multos ut in oratione & ceterq accid.
ab, similiq specie voi primo ut interpretatio accid.
atq necesse careat iuxta inter oratioq aliorum
dictu... hoc articulo 29 21. ipse aute 7 1. § 1.
in eiusdem 7.1 § 1 dictand. inde iunctio traditur
alij a cui. lib. 11 a. pauci inde L. clamam § 1
et in tit. 6 reo. cap. ins. interpretatio 70 ccq ff
et lib. 16 similiter cap 11 antiquar. de erroribq
ricaheq 51 errores et 8 iuvare dei casibus lib.
1 s brouuer. cap 6. exp 6. quare aute certi alio
comparat inde § est provenit hereditariaq parte ad data
ij reg. f. hereditaria 67 cu segg. de furto cuyi
mireq et eiq. sola, de hac re re. alij ambobi
agendq intrare deinde praesertim hereditatis.

15 Sequitur alia institutio

q̄ min, heres ara om(n)i diecusa et vitiū anemine hu(n)c
vero in praesentiarum conservata, utrumque scilicet haeres extra
neus, Titius gravatus restituendo haereditatem videatur
prohibendo gerendo haereditatem adquirere t(er)tium
cere, cui restituit haereditatem fideicommissariam, quaintii
consultorum sunt expressissima in eius sumi observatur.
timonia et interpretatum commentaria, na progratiua.
consulere l. ex. ind. etatim 27 § si pater ad trebell.
ubi si pater filium, quem in potestate habet haeredem scrip
sit, quem rogavit ut sempronio haereditatem restituere
ut is si recusaverit sibi dixerit haereditatem prodesse
consultus quod in hac specie poterit ex trebell. senatus consult.
haereditatem restitui, quae inquit etsi sen inmiscuerit
haereditati, nihilominus actiones, quae ei et in eum competebant
transferuntur, nec verba manifeste probant eo ipso
in mixtum credendum eum filium quod restituit, nam senatus consult.
se eum habet in filio et ceteris necessariis haeredibus ut ante
fore compellatur se inmiscere, sic deinde restituere, quod
si fecerint transtulisse videbuntur actiones, ergo ad eas
transferendas inmixtio necessaria est, iuxta tex. sumendi
officium, in l. necessare 6 § meminisse ad trebell.
nec per sequens substitutione facta absque inmixtione
transferuntur actiones in dicto § si pater sequitur quod ex haered
ditatis restitutione petitio prohibendi in extraneo aut
inmixtio in suo inducitur ex quibus dicitur ... eum bonis
27 procett.

26 Quod probat considerat, quoniam
haeres is est restitutionem haereditatis facturus, ita ut
prius sit quem haeredem esse postea vero ut restituat ... l
aquo l 3 § quidergo ad trebell. ubi si dederint fidei
commissi disputatur interim ... est haeres adire
nepoti, haec deinde fideicommissarius duripiat ...

tractu 2 . § [illegible] [illegible] iis illo°, ubi secundum
ut plane [illegible] et n vero prout [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] . Igitur [illegible] § [illegible]
[illegible] [illegible] ... lib. 3 [illegible] cap. 6 §
et aliter [illegible] lib. 3 [illegible] cap. 15 . quia
[illegible] restitui n [illegible] [illegible] pervenit [illegible]
[illegible] 20 § [illegible], [illegible] haered. [illegible]
[illegible] [illegible], qui nihil [illegible] accepit . . [illegible]
C. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] memoria [illegible] [illegible] fili
[illegible] § ult. [illegible] ad S. [illegible] fiat haereditas post
restitutionem [illegible] est [illegible] adita restituta
[illegible] posse haereditas adita [illegible] patrimonium est [illegible]
[illegible] n vero haereditas [illegible] desperat [illegible]
[illegible] [illegible] vers. quoties ad [illegible] . [illegible]
[illegible] haereditati [illegible], [illegible] n haereditati [illegible]
[illegible] accepto [illegible] [illegible] § ult. intelligendarum
[illegible] [illegible] filii intestati [illegible], [illegible]
castrense [illegible] filii [illegible] [illegible] in
[illegible] quemadmodum si extraneus haeres a [illegible] scriptus
[illegible] castrense haereditas [illegible] [illegible]
incipiet post additionem [illegible] filii [illegible] ibi [illegible]
placeret [illegible] extraneo haerede instituto filii haereditatem
[illegible] additionem eius, ita et intestato filii defuncti
haereditas, quando [illegible] adiri, neque additione [illegible] potuit
quandiu peculium castrense permansit apud patrem [illegible]
[illegible] fieri haereditas post restitutionem, nempe quia iam
cessat ratio illa, quae ante restitutionem faciebat
ne haereditas [illegible], nempe, quod patria potestas
iure peculium ad patrem pertinuit [illegible] causa
bonorum [illegible] restitutionem, quae facit, ut ea bona castrensia
quae primum filii fuerunt, deinde patris iure peculii

incipiat ad fidei commissarium pertinere, quorum inire nisi haereditatis, de quare latissime videndi sunt Cuiac. lib. 22 q. pauli incid. l. filij, donell. lib. 8 comment. cap. 7 Hilarion, inter add. fabr. cap. 5 ant. faure in jurisprudentia nea tit. 22 princ. y illat. 5 circa fin; ergo factum restitutionis eius, retinet, quod citra ius et nomen haeredis fieri nequit, ac per consequens ex eo inducitur gestio pro haerede.

tandem facit, nam qui creditoribus haereditarijs soluit videtur pro haerede gerere et se immiscere, [illegible] l. 2 C. de iure delib. cum multis de quibus in [illegible] agendum. ergo ex restitutione haereditatis, quae solutio est creditori seu haereditatis fidei commissario, in extraneo gestio, in suo vero haerede immixtio introducitur, quam sententiam veriorem esse existimo, nam ut et praeter ingenue fatetur [illegible] idem donell. lib. 7 comment. cap. 22 litera A, vix est ut non videatur se immiscere, aut pro haerede gerere, qui fidei commissario restituit, cum haeredis sit fidei commissum adhuc restituere, quamvis contrarium tueantur accurs. incid. [illegible] glossa magna inf. et cum aliis cardinalis mant. lib. 12 de [illegible] tit. 10 n. 8.

Nec obstat [illegible] quod dictat text. [illegible] necessario 6 § [illegible] ad trebell. ibi, retrapretore compellatur miscere se haereditati sic deinde restituere, quod resciscerint transtulisse videantur actiones, idque probat vult. paul. in l. 5 § ult. quod cum eo ibi, sibi [illegible] immiscuerit, ut haereditatem restituat. ergo neque in extraneo inducitur gestio pro haerede neque in suo immixtio ex restitutione haereditatis ac per consequens ex trebell. senat. c. non transeunt actiones [illegible] ab haereditatis restitutione, [illegible] immi

tione

tione t [illegible] nam [illegible] commemorationibus traditio
ad ant. [illegible] [illegible] vel [illegible] verba
illa [illegible] [illegible], quinimo [illegible] ab
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ibi [illegible] [illegible] [illegible] necessarijs det
adhuc qui in potestate sit, et in co adhuc ea nomen ver.
abstis [illegible] hoc senat. cons. [illegible] [illegible]
[illegible] necessarios haeredes institutos, et rogatos de res
tituenda haereditate [illegible] compellendi ea adire, et restitu
ere [illegible] facultas servis [illegible] non adeundi, [illegible]
[illegible] restituendo haereditate [illegible] transferre
[illegible] regat procedere, quoniam etiam absenti, haeres
manet [illegible] sublata necessitate abstensione
praetoria, quam [illegible] commemoratione improbat [illegible]
ganter [illegible], d. cap. 22 litera, [illegible] ex illis verbis
[illegible] [illegible] necessarijs haere
dis, [illegible] filij etiam [illegible]. omissa alia inter
pretatione tradita a [illegible], libro 4 [illegible]
[illegible] 3 quia non sit dissensionem [illegible]
temporis, ind. § si pater non dubitari iuris fuisse
[illegible] necessitate, [illegible] ind. § meminisse iam
fuisse: [illegible] iudicium admissum, quae
interpretatio colligitur ex illis verbis, scilicet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in
mixtione necessaria [illegible] ind. § meminisse, [illegible]
[illegible] inmixtum credendum suum haeredem eo ipso
quod haereditatem restituit, ut ind. § si pater.

[illegible] si hac interpretatione
non [illegible] [illegible] quamvis absentium
haeres manet, atque ita frustratoria censeatur inmixtio
cum restitutio haereditatis, [illegible] [illegible]
[illegible] in absentem [illegible] [illegible]

et iuris, distinguendum esse arbitror, utrum suum institutum
erogatum dicit [illegible] hereditatem suspectam dicat
creditorem exhibuerit, quo casu non aliter restitutione
coacta transferuntur actiones, quasi coactus prius adita
praesumatur et semel meminisse vero. Ad fidem
quoniam praetor sibi [illegible] foret si vult asset transferri
posse actiones per solam restitutionem haereditatis, sive
[illegible] abstinere [illegible] suspectam
dixit, quamquam beneficio abstensionis prohiberi
non [illegible] sive vero praetori [illegible] forsitan
[illegible] fuerit [illegible] suspectam dixit [illegible] paratus erat
restituere, tunc si ab [illegible] immixtione restituit ex Trebelliani
filiorum, transferuntur actiones et si pater, igitur extraneus
[illegible] hereditatem [illegible] conditione
[illegible] pronunciandi [illegible] accesserint, ex extraneo
[illegible] transferuntur actiones si [illegible] restituat, nec prohiberi
esse [illegible] idque [illegible] persequens si suspectam
dixerint [illegible] compellendi [illegible] adire [illegible] ratio
[illegible] quoniam [illegible] potestate senatus [illegible]
[illegible] coactione transferuntur actiones [illegible] etiam
[illegible] l. cum quasi [illegible]
[illegible] deridiculum. [illegible] inveniatur
ut eleganter cogitavit [illegible]
erroribus decade 3 [illegible] errorum, [illegible] lib. 2
ad [illegible] tractatu 2 [illegible] 9 [illegible] fine. Unde et libertates
[illegible] quamvis [illegible] haereditatem
l. [illegible] 3.2 [illegible] fideicommissaria vero se-
natus [illegible] sustinetur et l. cum quasi
3 [illegible] § [illegible]
[illegible] Neque etiam [illegible]
supra [illegible] l. a iuris, [illegible]
[illegible] 6 [illegible] institutio

qui amisset hereditatem ut legitimo [illegible] [illegible] [illegible] ut non vero [illegible] exercitus hereditatem fidei commissario, in quo requirit tamquam necessarium [illegible] sit prius [illegible] [illegible] hereditatem, quo casu cum semel [illegible] non pendet [illegible], [illegible] quali [illegible] hereditatem [illegible] [illegible] 78 [illegible] [illegible].

Superior ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supradictis [illegible] et praxi, sequitur nempe utrumque heres scriptus et legitimus [illegible] quod [illegible] hereditaria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hereditatem adquirere in qua [illegible] [illegible] possunt cogitare fundamentum ex [illegible] iuris [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] pro negativa [illegible] videatur adquisita hereditas [illegible] hereditarii [illegible] [illegible], nam [illegible] hereditarius [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] heredi fieri non possit si quidem unusquisque pro alio [illegible] potest solvere ipsumque liberare [illegible] [illegible] 9 [illegible] [illegible] [illegible] solutione 23 [illegible] pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debiti solutione [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] solutio [illegible] potest intelligi [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solventis [illegible] [illegible] ergo ab herede [illegible] intelligenda [illegible] [illegible] [illegible] hereditaria [illegible] in herede solvente.

Postremo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nam si quis [illegible] solvit quod non debebat ab alio autem debebat solutum repetere poterit nisi appareat solutio non facta fuisse [illegible] [illegible] debitoris iuxta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 19 § [illegible] [illegible] repetio 44 [illegible] [illegible] [illegible] interpretatione

acuri: inpracitatis iuris; ergo cum haeres institutus aut legitimus, debitum defuncti soluit, quod tunc ipsum debebat, tenetur, et indebitum solutum fuerit, solius quam procedere generis, presumatur hereditario titulo, nomineque defuncti debitoris soluisse, ergo in dubio non intelligitur prima, redeque generis, qua ruinatione a capacitata iura gestae ... Quarum addit. iuxta ... indeb. cap. 7 Cui. lib. 7 ... cap. 9 donell. lib. 14. comment. cap. 13 ... greg. lopez partes. ibi ... 36 tit. 8 part. 3 licet aliter brisonij lib. 2 desolut. tit ... pag. 396 ... aliter et 2 ... ter greg. lopez ... lib. unico ... cap. 13 ... ad donell. ...

... scholastico ... qui ... disceptat ... appareret ... C. diuer. ... ibi cum debitum paternum ... hereditaria agnouisse ... defuncti non ambigitur, 2° facit tex. inl. praecedenti C. ... test. ibi; ... agnouit iudicium defuncti, eo quod debitum paternum ... hereditario ... soluit ... iuridica ... quoniam ... nemo ... liberalitatem exercere, aut donationem ... offerre ... proprio L. 4 de solut. ergo nomine proprio defuncti, ... quam haeres praesumitur debitum soluere, ... tantum ut defuncti, ... hereditas liberationem adquiret, creditorem ... haeredem debitum ... hereditarium, exquisita ... inl. 2 ubi ... idem donell. lib. 7. comment. cap. 7 ... mantica lib. 12 ... tit. 20 n. 16 et tit. 22 n. 5 et 12.

inter praesertim ... auxilio

et defensione prorogatio ind. ... 2 questiones proponendae in dubio, quoniam ipse filius, haeres institutus, contendebat se haeredis loco et pro haerede gessisse ex eo, quod debitum haereditarium persolvit, in qua specie fuit vocum aurea et memorialis ... ind. ... 88 n. 24 ... receptum ... quod ubi actus ... ab haerede ... declarationi eius, qui fecit ... eius interpretes quod ... agitur ... haerede ... debitum haereditarium ... contendit minime ... [illegible] ... eius declarationi ... [illegible] ... ideo ind. ... 2 ... parentibus, haeredes ... solvendo debitum haereditarium pro haerede gessisse quia ... pro portione haereditaria ... atque ita eius ... haeres ... intelligatur, propterea ... ultra interpretes considero ... [illegible] ... ind. ... 56 § ult. ... ubi, qui ... in omnibus ... 25 dedit, quae pro ... haeredis instituit ... legavit ... 75 in quit Marcellus, quod ... haeres ... [illegible] ... quia vivus testator ... futuro haeredi ... in ... haeredi ... ergo ... haereditarium ... pro haereditaria ... nihil mirum ... pro haerede gessisse videatur.

... Haec tamen interpretatio ... [illegible] ... verbis ... ind. ... 2 ... parentibus ... communiter receptam ... extraditis fundamentum ... supra, quam sequitur Socinus ... 295 col. 2 lib. 2 ... Paulus Parisius ... 26 n. 40 ... ind. ... 11 ... 6 part 6 ... et ... ex ... 2 C. de ... ibi debitum paternum exsolvisse quod

verba coniunct. tibi, debitum paternum huius solutum a primo haerere, nec ubi illa ex, iunat actus persona sit i. quod 99 § ult. de vers. nec obstat verba ipsa ibi proportione haereditaria, nec quidam ... spiritu ... sed ... sequenti, utrumque sit filius ex ... institutus haeres fieri proportione haereditaria, in qua institut. fuit, ex eo quod debitum haereditarium paternum exsoluit, nec etiam ... stenebat ... haeredes ... ex eo quod debitum haereditarium soluit, ac per consequens nihil ... declarationi ... iuxta ... andream ... supra ... n. 24. nec ... filii ... stendent ... propter debitum solutum, ut apparet ex ... praecedentibus ... et ... cum aliis ... oronostra ... proxime adductis.

non obstat etiam ... nostra ... recepta ... solutionem debiti haereditarii ... eius natura sit, ut fieri possit, a quo cumque citra ius et nomen ... 39 ... 23 ... procedit ... animo ... debitum ... expresse ... ignorante ut expresse ... in ... actus gestus in dubio praesumitur ... donatio, aut liberalitas numquam praesumitur ... alteri ... quae intelligi potest ... ex propria obligatione arg. ... 4 ... ergo ... solutio ... donatio ... defuncti haereditate ac per consequens ... haeredes ... facienda interpretatio ... apertius ... solutionis ... ex regula legis veteris, de pactis ... similibus.

nec ...

Nec tunc iterum obstavit sibi [illegible] 2^m fundamentum [illegible] nempe solutionem simpliciter factam inter partes [illegible], ita ut solventi faveat [illegible] resp. in [illegible], debitorem que [illegible] causis [illegible] creditoris, in qua specie [illegible] solutione simpliciter facta intelligi [illegible] in ea causa, quam creditor voluerit, sicut [illegible] in re [illegible] statim, atque solutum fuerit, non postea [illegible] permittit, imo tenebit in duriorem causam accepto ferre solutum. in nostra [illegible] specie creditor [illegible] eligere in qua causa reciperet solutionem [illegible] ex una causa sibi debebatur [illegible] adeo [illegible] ergo debitum accepit [illegible] in ea causa [illegible] hereditarium. [illegible] etiam [illegible] non nisi unam causam debendi habebat sicut hereditariam [illegible] res debitor erat tamquam extraneus [illegible] donato [illegible] cum donatio [illegible] non sit, sequitur quod solutio tamquam [illegible] facta [illegible] [illegible] pro [illegible] acquisita videatur.

Tamen non obstat ultimum fundamentum deductum ex [illegible] iura [illegible] l. [illegible] 44 de [illegible] indeb. ex qua appareat [illegible] debebat ab alio [illegible] debebatur [illegible] solutum fuit, [illegible] [illegible], nec [illegible] liberatum [illegible] nisi appareat nomine veri debitoris solutionem factam fuisse. quoniam [illegible] facta [illegible] iuxta supra dicta [illegible] propria [illegible], solutio non fit ab eo qui non debebat [illegible] ipso quod [illegible] iudicium [illegible] pro hereditaria portione tenetur [illegible] 2 C. [illegible] cum [illegible] supra atque ita [illegible] potuerit dicere [illegible] donatio

ñ praesumit in haerede, neq; in eius solvente, vnde ac eo
l. inter pactatio et scitatio ad praedicta iura nostra non
inprimat ss. = deinde quoniam accurs. interpretatio
tio relata et ab interpreti, ante hic adducta, fructa
ad d. iura non est certa, siquidem in d. l. repetitio ideo deneqa-
tur ei qui solvit condictio indebiti, quoniam creditor suum
accepit sicuti specie ibi debitam, aut propria titulo v. g.
commodatam, aut precario concessam, ut colligitur ex verbis illis
qui suum recepit, in specie non in specie dato dominium
certum nam pecunia in genere suo functionem recipit, quae in specie
debita locum non habet l. 2 § mutui datio dicit, credi igitur
si specie destamini atitio solvatur a Sempronio, quam hic
simpliciter non expresso nomine veri debitoris non debitor Sem-
pronio repetitio, quoniam et si verus creditor Sempronij, in debita
specie fuerit respectu ti specii debita et solutae credi-
tor suum accepit, quae in pecunia debita locum non habet in supra
dicto casu, quoniam tam respectu personae solventis quam pecu-
niae specie indebitum fuit, ut in d. § 1 l. 19 adversus
Cresantes qu. 7. Soph. Madera lib. unico animadvers.
cap. 13.

Ex supra dictis infertur similiter, quasi per necessaria consequentia, quod si haeres in dubitum
debitum et legitimum debitum haereditarium exegerit, a debitori-
bus haereditarijs, eo facto quoniam pro haerede haereditas
acquisita censeatur, ex seqq. 1 nam depositum in eo ex
correlativis censetur depositum in eius ex natura corre-
lativorum: l. ult. C. de in dicta viduit. th. in l.
ult. C. de accept. quod est tex. in l. 1 C. de cupor.
suis lib. 11: ergo si haeres in dubitum solvens debitum haereditarium pro haerede gerere censetur, ita et si a haereditariis debi-
tum exegerit. 2° principaliter expendo et considero singu-
lare consultum. in l. 3 § scio eminorio, vbi

quinor 25 annor, qui se inmi' cuerat paternahaereditati, maior factus a debitoribus haereditariis debitum exegit mox rei tutionem desiderarat aduers. inmixtionem, iustrum et duisionem l. necessariis § q. [illegible] scribebat ei. q. d maior factus debitum exigendo videbatur approbasse inmixtionem factam in minori aetate, quinimmo omnimo [illegible] rep. restitutionem [illegible] inspecto initio, scilicet inmixtione facta in minori aetate, quaquidem ex facto iam major factus fuerat alioquin, siactus gestus in minori aetate perficeretur inmaiore restitutioni locus [illegible] iuxta tex. dig. [illegible] ita interpretatur [illegible] eod. § suis int. 3 § si vis cum minore de minor. [illegible] ultra ordinarios [illegible] [illegible] videndi sunt [illegible] ad. [illegible] C. si minor maior factus donell. lib. 22 comment. c. 22 [illegible] cumulat osuald. duplicatalitera, hoc ergo sim minor in d. § suis [illegible] inmixtus in minori aetate debitum exigendo maior factus, tamen inmixtus non videri [illegible] tutionem nec extraneus [illegible] aut restitutionem postulare aduers. ad [illegible] verbis d. § suis ac, quamvis [illegible] bart. int. [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] § cap. hoc [illegible] ad [illegible] idem [illegible] 122 lib. 4 [illegible] 2 [illegible] actus exigendi debitum haereditarium non potest fieri [illegible] quidem ta [illegible] creditori [illegible] haereditarius tenebatur

Superioris, [illegible], obscurior

e [illegible] a contentio [illegible] ex integro cognoscenda, utrum videlicet haeres institutus [illegible] conditione potestativa veluti si decem dederit, videatur pro haerede gerere ex eo quod decem dedit, in qua controversia [illegible] [illegible] [illegible] contra et [illegible] rationes. [illegible] affirmativa considerata requta generalis [illegible] [illegible]

51

nempe qd adimplementu sditionis potestativa exacto qd fieri nequit citra ius &c. nomen haeredis n. n. ...
dit, aut pietatis causa stinet factu illud ergo ex eo haeredis gestio inducitur d. l. prohaerede § pap. haett ...
2º facit nam si exemplem.to sditionis potestativa haereditatis adquisitio gestione prohaerede n. induceretur servus sub sditione potestativa haeres ab alio institutus, potuisset sine iussu dni sditionem implere, qd tn falsum ee expresse docet modestin, in l. sub sditione 2 § de sdit. inst. ergo gestio prohaerede inducitur eximplem.to sditionis potestativa arg. tex. in l. qui in alienis ... haett.

3º ego prohaerede p.te observo expendo facinus sui, de besni decerty in l. mulier 20 § de sdit. inst. ibi sinuis haereditarius servus ... manumiserit, et haeres ei qua qui s manumisisse rit nihil agat tn poenes erit, s ... ... manumissione ... decision. ... declarat natio ... l. 4 ... 6. exquib, s ... manifeste pr, haerede, scriptos ... sditione manumittendi ... haeres ... fieri haerede, ex adimplem.to sditionis etiam ... &c.

Tandem prohaerede ... ganossu ... Marciani responsi in ... in d. ... 26 § ult. de haered. inst. ... filius fam. apatre haeres institutus sub sditione potestativa sditionis ... abstinendi facultatem amittit, qua ... ... haereditatis ... ante immixtione l. necessarijs 57 haett.; ergo adimplendo sditione immiscuit se bonis paternis, immixtio autem ... ... inducitur ... at ... gestio prohaerede ... ... fam. ... l. ... 4 § ... de ... l. ... bonis

& 7 hactt. igitur congestio pro herede inducitur ex conditione potestativa impleri.

Contrarium vero sicut receptior etiam communior videlicet exemplum conditionis potestativae non videri tamen gerendo haereditatem adquirere, quamvis eam validissimis consultorum testimoniis et rationibus fulciatur. Et ex eorum impedimentum conditiones potestativae, non solum non est aliud quidquam et nomen haeredis fieri non potest, imo potius communitatem, ut ante aditam haereditatem et gestionem pro herede fieri debeat, non n. antea adquiri potest haereditas quam conditio imposita fuerit l. 5 quando dies legati. L. unica § sin autem C. de caducis toll. omnis conditio, quae non potest impleri, nisi post aditam haereditatem impossibilis censetur teste Bosseur, ita interpretatur dus in l. 4 § ult. de condit. inst. [illegible] lib. 5 observat. c. 2 ant. Faber lib. 2 conject. cap. 16 [illegible] lib. 7 de crent. cap. 33 vers. atqui hac Benedicto [illegible] lib. 1 selectar. § 5.

2° facit ordinar. ... lex. [illegible] in de condit. Bocausas [illegible] si vacuam conditionis causa tibi dedero 10 mox repudiavero haereditatem [illegible] ordinarie consecuturus: ergo ex conditione impletione adquisitio haereditatis gestione ordinarie non inducitur, alioquin haereditas semel adquisita non obtinuisset amorti, repudiari ... l. 4 C. de rep. haered. de quare videndi sunt ... lib. 4 comment. cap. 10 Ant. Faber lib. 14 sicil. cap. 1 et in sap. tit. 6 princ. 5 [illegible].

3° conducit ordinario lex. in l. cuique 13 de condit. inst. [illegible], qui ita haereditatem accepit si 10 dederit, non aliter ei haereditas potest adquiri, quam si post impletam conditionem, vel exercita servitute haeres, vero haereditas adquiri solet: ergo conditionis

81

potestativa impletionem. nam alias quaerit necessitatem, quod post impletionem a nemine institutus hereditatem adquirat, et verbis adeundo et facto pro haerede gerendo.

4° hanc eandem sententiam comprobat Iasonem in l. antistius 62 in princ. ubi ponit, quod haeres institutus sub conditione, si iuraverit, quam conditionem implevit non tamen statim haeres, antequam pro haerede aliquid gerat, quia iurando magis voluntatem suam declarasse videtur, licet postea in line eandem, contraria teneat se ex processu, deinde differentia inter latius quam alibi agendum erit. igitur impletionem conditionis potestativae non videtur, quod pro haerede gerere.

Tertio vero ob haec sententia colligitur ex pomp. in l. si pupillus 26 de condit. inst. cum in conditionis pupilli de condit. et demonst. quia si nec pupillus sine tutoris autoritate conditioni parere potest, sub qua institutus sit: ergo adquisitio hereditatis gestione pro haerede non inducitur impletione conditionis potestativa, alioquin pupillus haeres institutus non potuisset conditionem implere sine tutore, quia obligari quia pro hereditatem debent. tut. § 1 inst. eodem, et ratione text. in l. nenim 3° additiendi, in seq. succursio, iuncto § ult. eorum praecedentium, de quo, et idem in Donell. lib. 3 comment. cap. 13 ant. fauer in pag. tit. 20 princ. et illat. 20.

Ultimo comprobatur haec pars ex l. 5 § ult. de condit. et demonst. ubi servum et filium fam. sine iussu patris et domini conditionem implere possunt, igitur gestio pro haerede non inducitur ex facto adimplendi conditionis arg. text. in l. qui in aliena 6 in l. si quis mihi bona 25 § iussum hoc tit. ex quibus, hanc sententiam utrinque defendunt et illustrant bart. alexander. Cuman. et caeteri in d. l. si quis fulgosius castrensis et antiqui in d. l. 1 de condit. de causa, idem bart. in l. scrit

n. 13 lio. 2 Jecin, luneo ind. anni effect. 9 doag. ... Jauin, fenomeno 5. fidicionis, pupill. n. 3 cu plurib. zgesti amant. lib. 12 de sicct. 62 9 n. 7 utraque videndisunt duaren, al nostrum ti. cp. 3 Vers. capim, giramelin, et ad tit. dedit. inst. cp. 5 Costa lib. 2 sellect. cp. 3 cui lib. 2 ... uat. cp. 20 donell, lib. 7 ... cp. 8 vbi vsuale, itera, M. ant. faber de erroribus, decade 32 errore 3 iuri, pati, sequ. sciatary centuria 3 9 9 1 Nicolaus genua ad interpratationes leg. 25 de dedit. inst. pag. 992 in parua inpressione.

In hac controuersia proculio dei suora dictis iurio, varia interpretatam. ... interpretatio, excogitata, recepta tri interpretatio, que in ... jendrei do antecessoribus nostris admissa fuit ... relata supra in requisito editionis hereditatis ... distinguendicae inter extraneos, et suos heredes ... ita, ut extraneus nunc incitatus suos editione potestati ... ideas ... gratia editioni ... iuxta iura tradita pro 2a opinione suus vero ... parere queat, ... inicio ... editione ... potest ... si post impleta editione ... integrit ... haec ... aut ... adquirit ... quae vero ... colligenda sunt deceptione, aut ... hac omnia insuis ... in quib. nec aditio nec ... pro herede ... 2 ... Vers. ... dedit ... causa, vbi vero ... repudiare ... Extraneo fraude siquidem extraneorum ... et repudiare hereditatem, suorum vero ... iure abstinere § vit. inst. ... qual.

prateria subeit superior additio ex d. l. in duo tam.

/ i 6 § ult. inst. ibi, sed & ceteris conditionibus, quae in ad[...]

rum sunt potestate, si ius parent ius abstinendi assequi non

denegatur, exquo, colligitur suos haeredes conditionem imple

nt tamquam inmixtos abstinendi beneficium non habere: ideo

in l. 5. de dit. & demonst. ibi, neque qui moueritur

ratio huius distinctionis in aperto est, quia impleta conditione

ab extraneo purificatur testamenti institutio ita, ut deincta ha-

reditas aditione & gestione adquiri possit. et l. antist.

& l. cum qui, qui autem impleta conditione reperta ego

potestate heres inuenitur l. in suis 12 de lib. et post. et l.

heres, 63 post tit. l. vi. § sin, et l. 2, C. de curat.

furiosi. omne citra inmixtionem ignorare quoque haere-

dit l. 1 § qui sunt in potestate, si quis ob eam causam

qd simi[...] inuenerit sui haeredes, prouiderit commode.

cum iam traducti extra. ita interpretatur in[...] cap. 3

noc tit. ibi, liber et heres, sit necessarius, qui non a coheredes

sed a semet ipso accipit libertatem, a cuius conditionem eius

cui, qui f 2 dicitur. exem. cohibendi sunt Cuiac. tract. 3

ad Africanum in: Donell, lib. 7 comment. cap. 1: quam dis-

tinctionem inter suos et extraneos improbauit, supra ego

ostenditur inquirendam Mant. lib. 12 de sicc. tit. 9 n. 7

Costauib. 2 select. cap. 3 n. 3 S. Sualc, lib. 7 comment.

[...] libera m., igitur tenendum est, necessarium, ac extraneum

haeredes fieri posse impleta conditione potestatiua, qui nec

eam ex ea ob haeredem fieri potest, ut, ut dixi, qua-

tra resp. ad 1m fundamentum affirmatiuae.

Nec obstat 2m textus l. ut

conditione 25 de sed. inst. neque omnino emendat Cuiac.

inl. vobanae 12 illo tit. int. fabri & vrore 3 obs

hedi transitum ulterius, ubi in gestione talis, quae inu

lex. auctoritatem, ut reducatur in suo ordine cum d. l. 5 in.

...t deficit. et aumenit. ... trad... ad ... Sual...
... 3 ... 33 ... h, ex ... q...
... variariq ... 5. iam ... et ...
... ss ... conditionis ... qui sequitur bart. ...
... Lo ... lib. 2 ... 3 ...
... potestativa infaciendo posse ... ist...
... etiam sine iussu ... paterno ...
... nemo
fraudatur, ... conditio in ... adimplenda ...
... qui sit ... na fuit implem... conditionis po-
testativa ... videatur quia ... tamen quo...
... peculiari filij aut servi ... patris aut
domini ... servi ... ministratio-
ne ... 3 ... quaesit... de
... conditionis ...
... potest adim...
... aut domini ...
... Clemens, ... sub conditione.
... pupill... circa medium ...
... Idem ... 2 ...
... 3. 8 ... 2.

... 3 ...
20 ... interpretata ... pro
... servi ... sunt ... adito ...
post implementum conditionis, ... quidem ... ex ...
... conditionis ... stat ...
... valeret, ...
... transit ad
tempus mortis ... 4 ... illa conditio
fraudi ... manumissionis ...
tarium stinet ... manumittentes ex

voluntar... statim, ad quidq. implicite ... et singulis, iure ... sequat. ... iuramentum ... 5 ... desdit. ... intell. ... delatu... de qua re videndi sunt ... scribentes ind. maniq. Cui... lib. 5 ... ant. faur lib. 2 ... cap. 16 ubi de interpreta... tat ... t. l. mulier ... cuius ... 4 § vir. ... ind. ... sermone institut... petr. fauer lib. 2 ... cap. 21 ... ant. faur in ... ind. ... in... 65 ... Laque de ... indiv. de quo tex. mult... ... cum ... delationis hereditatis.

Cu ... ult. fundam... ... dubitari 76 § vlt. ... ind. ... omissa interpretatione ... a Costa lib. 2 select. cap. 3 n° 3 ... illa ius abstentionis a ... non ... interpretatio ... ut ... abstentionis ... beneficium extraordi... narium pretoris abstentionis ... ordinariu... diationis arg. ... in causa 2 ... dumin. ... 15 ... ratio est ... tatiua adiecta sunt ... necessario ... voluntarij facti ... vlt. ... potuit ... non ... ptoris abstentionis extraordinarias ... de qua re ad plures casus praxis ... videndi sunt ... de sponsalibus ... § 2 ... 2 Thomas Sanchez ... 33 n 4 ... ex nostris ... illius ... lib. 7 ... cap. 8 ... cent. 5 ... qua interpretatione ... fratri ... ubi ... haec ... institutus si ... permittendus amplius abstinere se heredi... tate, cuius ... institutus ... necessarij ...

sponte haeredes extiterint. mox subiungit statim, id
dicendum esse in caeteris conditionibus, quae in suorum haeredum pot-
estate, quibus, si sui parent, in abstinendi assequi vi-
deantur, et liceret exilium reverti, ei, de leg. in p. im. pro
proemio, quae captatorias ideo exigeret, cum in potestate eius non
esset an haeres patri extiterit.

Nec tamen iterum distatricibus
eius verba sensura ff. l. c. dict. d. et demonst. cum nec,
qui promoverit ad explenam conditionem necessario haeres alio
esse potest, eximibus, colligitur consentio prim. ipsius textus, in p.
tam conditione potestativa abhaerede necessario manere adue
necessarium, nec fieri voluntarium, aepersequens dicendum erat
virentio extraordinarium abstentionis indigere, quam omissa
Certe inter cap. 3 dicendum est consulti in d. l. 5 afric.
atio ut ex d. stingueretur, non semper cum, rei exemplum
procedit eius necessarii et necessarii, praeter filium institutum fuit
sub conditione, quae in eius non fuit potestate sed mixta aut
causali iuxta l. 4 n. 6 § 1 de. red. inst. l. ult.
de conditione in qua specie impleta conditione quasi necessarius
necessarius eo ipso haeres appareat in eius potestate non ex con-
ditione impleta iuxta d. vero quaeritur, qui interpretatio
tatio sorti exprimi d. l. eis adiunitari ieiii quae transitus id
exequitur.

Deveniamus iam ...
... , ex quo cotidie discepta tam utrumque exeo pestis
pro haerede indicatur, nempe cum haeres mortuum sepeli-
uit sive funeraverit, in qua quidem Vlp. in c. trat. pro
haerede § 2 inquit, qui mortuum sepeliunt et iusta
fecit, aut prout tunc erat istorum, busta eiecit, pro
haerede gerere videri, quod quidem verum est ... quia pro
trahendi haeredibus quia dura ... ex ... exiguis ...
... utriusque ... l. 4. Iustin. ...

verba nostri § 2 ibi ideo stant protestari liberi aut necessarii existunt. non animo in celestis sequente sed aut putatum et quaerunt, cum rei et § previs: ergo si protestatio requiritur quod putatum causa locus fuit sequitur quod alterum sepeliri mortuum contrariamque ut ... omnes heredes ... a personis ...

... proprie heredes. nam resp. sepelire heredem ... ex quo potest proprie heredem inducatur propria natura ceterum ... sed ... alias loquitur int. ... ideo potius quam praeceptum datur hanc ... ut protestetur sepulcri iure mirum ... tradidisse, ... ideo ... § ... verum non indicit necessitatem protestationis ... omnes ... de loco ... fuerit ibi ... utrumque ... respondeat ... vero animadvertit similiter locum religiosum factum fuisse fundum ubi corpus humatum fuit ... heredes ... ex eo quod locus religiosus ... domino corpus fuerit illatum ex § religiosi ... placuit ... religiosum locum fieri, repudiata quaestione ... heredes qui mortuum intulit ... retinet dominium fundi hereditarii ubi mortuus sepultus fuit ... transferre dominium in quem ... heredes legitimum cum qualitate religionis.

Supradictis adiiciatur ... heredes § ... qui ... sepulcri, alias ... in dominio ... relicit ... qui in sepulcrum heredes.

darij mortuum intulit et dicatur pro haerede gessisse, et
ut recitavi. Obligationibus tenetur quatenus per eum pap.
Existimat humanius esse an utrum videatur pro haerede
gessisse. Sicut iulian. scripserit. Cuius quidem [illegible]
[illegible], nec hereditariam sepulturam defunct[illegible]
[illegible], ipsius etiam extraneum familiaria
[illegible] se pro haerede [illegible] familia
[illegible] Accursius. [illegible] in sepulcris 13 C. eodem
[illegible] § in 2 de fideicommiss. libert. [illegible] donell.
lib. 4 comment. c. 1 [illegible] lib. 2 antiquitatis
[illegible], inter [illegible] in sepulcrum hereditarium mortuum in-
tulit [illegible] creditoribus hereditarijs tenetur. arg.
tex. in nostra l. pro haerede § sight [illegible] deliberandi [illegible]
ratio colligitur [illegible] pro haerede [illegible] sepul-
chrum. videlicet liberis etiam exheredatis licitum est ipsum
patrem mortuum inferre in sepulcrum hereditarium [illegible]
qd pater [illegible]. [illegible] sequens saltim filius [illegible]
videri pro haerede gerere [illegible] mortuum intulit in he-
reditarium sepulcrum [illegible] in adeundi [illegible]
me [illegible], nam liberis exheredatis tantum permis-
sum [illegible] humanitatis causa se posteritatem [illegible] se
[illegible] in sepulcrum hereditarium, nisi specialiter hoc
[illegible] prohibuerit [illegible] 6 [illegible] exheredis ratione
nequaquam licitum erat liberis [illegible] mortuum infe-
rre in sepulcrum [illegible] animadvertit
ant. faber [illegible] ad l. 6.

Unde vero, dicendum est [illegible]
[illegible] ratione haeredis, aut filius pro haerede gessisse
[illegible] inhereditarium [illegible] mortuum intulit, si qui
[illegible] [illegible] inhereditarium sepul-
crum [illegible], qui [illegible] ius et nomen haeredis fieri [illegible]
valent [illegible] l. familiaria [illegible] quomodo [illegible]

[illegible]

711

liani §§ in d. § sed ergo. Caeterum nec in religioni et humanitati ipsi nihil sit ei, redigatur, qui mortuum intulit, iuxta nostrum § hu[ma]nia §§ admissa fuit pap. ubi videtur pro nouo genere, qui mortuum intulit insepultum hereditariu[m], pro forte nihil, sit qui mortui sepulturam omnibus, timidius nec ex eo creditoris, pro heditariis ex altis manetur, qui interpretur colligitur ex verbis d. § sed ergo, ubi, ut pap. ait quod §§ humanum e.

Aliq. autem stringit quod ab haere de facto admissum sit, quod citra ius et nomen heredis fieri n[on] possit cumque nihilominus, qui in prohaeredem inducatur v.c. filiares antea protestatio fuit semini[m]me animo quod di prohaerede facere. quamvis inuicem sunt pugnantes inter pretes melioris nota, nec aio lium, videlicet, ut habes n[on] obstante protestatione videatur prohaerede, quem tenet Spein, lumen d. sitio i c. lib. 2 mascardi, de probat. conclusione 4 etc. ex[em]p[l]o 3 cum abeo usurpatio, proquib. facit, nec protestatio e contraria facto, atque ita factum attenditur exclusa protestatione cap. solicitudinem § 4 in. de appell. Linguinaliena b § celsus boett. secundum verum interpretatione traditam nobis supra cap. 2. versus prae. in d. fuit cum exerc. tract. proi uede § pip. ubi d. sing. qui sealstineret ab haereditate paterna, quod magis valere protestatione, nihilominus adire censetur recuperando pecuniam ab statu libero, qui dari haeredi probabatur

Alciat. v° sitio 344 contraria defendere conatur n. ratio[ne] eo vnico fundamento, nam fieri ditatur adquisitio tota pendet ex animo adquirendi animum autem verbis explicatur in aditione et factum in prohaeredis nitione, quae quidem protestatione contraria excluditur d. l. prohaerede § i ... extrinsecus

ß plerique dicentes exquo unico fundam. versioxe ac
Hyc ge. i statuo, qua amplectitur faguineus lib. 6 stro
ucr. cp 55.

Nec obstat fundam. pro
[illegible] adducta in primo axio cp [illegible] exit
ß [illegible] quoniam alt. omissio dicendus in eo tex. ideo
aditione hereditatis ind. ß celsus nullius fuisse mo
mente, quequia neg. in aditione licet pendeat tantum
ex animo haeredis tn interpletur, quib. interest quasi
[illegible] creditore sc. [illegible] mora [illegible] hoc tt
ß haeres inst. de [illegible] qua exquasi: igitur ex dicta coi
[illegible] admissa protestatio etiam facta non nocet
aliis quib. interest, quomodo nocuit tex. ind. cp [illegible]
[illegible] cum [illegible] ß creator [illegible] Ex ornat post
[illegible] ind. [illegible] morte [illegible] cum segq. [illegible]
[illegible] cumulati amatientio in rubrica [illegible]
q. [illegible] 2 in 66 lib. g. recopilat. [illegible] thomas ar.
chez lib. 2 de matrim. [illegible] 4 [illegible] 28, quoniam
[illegible] protestat. Ceterum
ind. ß celsus [illegible] deprotestat. etanimi heres inter
[illegible] exsi [illegible] anteaillato. [illegible] nostra
[illegible] intelligenda est, quoad protestatio notoria fuit [illegible]
[illegible] facta [illegible] quid [illegible] fuit assecutus
faguineus [illegible]

Nec tandem obstat noster tex.
ind. [illegible] ß pap. q filius semel assiscentur potest
iterum se immiscere l. ult. C. [illegible] haered. igitur
cum postablationem [illegible] nulla pecunia accepta
statu libero, quem haeredi [illegible] gravatus erat, sequitur
ad penitentiam [illegible] voluit iterum se immiscere ne ex
abstinsione damnum tertio irrogaretur [illegible] statuti libero
nostra [illegible] quando haeres qui protestaret

nolle se adire statim adiuit, quo casu ex protestat. ex
cluditur sequens aditio, ut exornat Faquineus d. loc. proxime
Deinde ultra ea, quae Cumano ind. § pop. dicendum est pro
testatione in nostra specie fuisse in futurum factam, cae
rum abstensione eius natura est, ut non declarat in futurum
animum contrarium adeundi solitarie eo tempore, quo non ideo
poenitentia secuta actu futuro contrario excluditur
testatio. quae dicta sunt sufficiunt in his omnibus. ultra
... relatas in singulis § § nostrae l. ordinarie
... gerit a ... scribentibus, ibi illustra
tas et exornatas &c.

Delegitimis hære
ditatibus inter descen
dentes, et ascendentes tam
abintestato, quam ex
testamento deferen
dis. ex nouissimis
et Praxi receptis decisioni
bus

De haereditate, agitur in ristretta

[illegible] in [illegible] de gradu inter successores aequi-
[illegible] sit opportet animadvertere, quod [illegible]
[illegible] desiderantur, descendentium, ascendentium, et colla
teralium [illegible] de haered. quae abintest. in auth. de
haered. abintest. venient, collat. [illegible] inst. de gradi-
bus, [illegible] 2 [illegible] part. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] recop. [illegible]
[illegible] Mathaeus [illegible] per totam
[illegible] quaest. [illegible] 4 quarta
[illegible] 1 partis. Caeterum quod li-
nea [illegible] consilio 232 col. 2 [illegible]
dicitur quatenus [illegible] principium [illegible] extremum
quam [illegible] Martavar [illegible] 3 p. 9 [illegible]
2 meritò quaelibet linea multis [illegible] sicut
linea margaritarum [illegible] margaritarum
[illegible] linea margaritarum 26 [illegible] sicut
linea apud geometras dr. longitudo absque lati-
tudine cuius extrema sunt duo puncta, ita per me
[illegible] dr. in arbore [illegible] quadro vero
[illegible] protenditur. [illegible]
[illegible] ex latere, degrad. exornat Viminal
de [illegible] 4 42 n 70 [illegible] 44 [illegible] 22
lib. 7 Ioannes del Castillo lib. 5 [illegible] 93 ex
n. 27 et 32. Ex his, ut relatio lineae est causa
in haereditate legitima abintest. descendentium et
ex descendentibus, et causa [illegible] in quo incipit [illegible]
discretio, linea, quae paterna delinea [illegible]
causa lineae, ut [illegible] animadvertere Menochius
[illegible] 57 ex n. 8 [illegible] Marta 3 p.
9 1 art. 2 ex n. 37: ergo [illegible] abintestato [illegible]
[illegible]

2

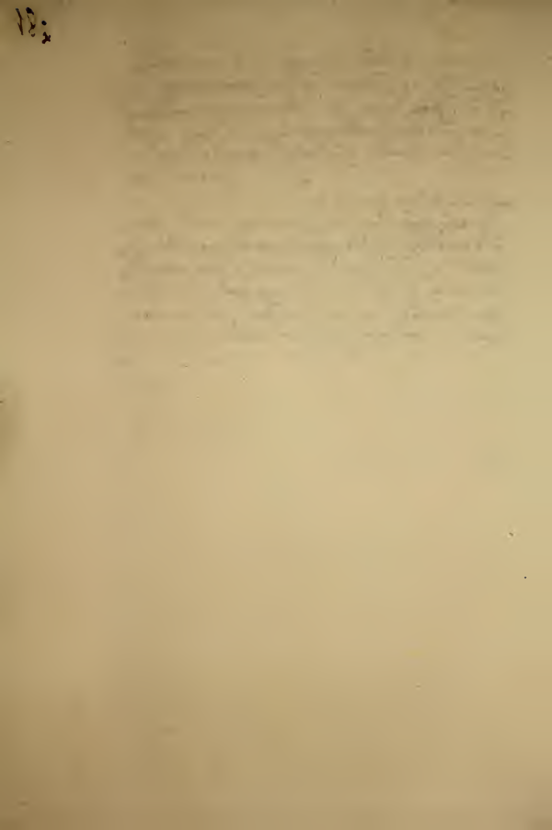
[illegible] itq et nepos et pronepos et quilibet de cendens etiam remotissimus, sive masculus, sive fuerit sive femina, sive in potestate constitutus, sive emancipatus, sive matri aut patri succursurus sit ... l. exparte [illegible] ad tertull. l. meminimus. C. de leg. hered. authent. in successione. C. de suis et leg. hered. authent. defuncto. C. ad tertull. [illegible] inst. eod. tit. § 1 desinat, consulto orpha. Ant. gomez l. 1 thoma Vasquez cap. 1 n° 3 ratio est quia in ter descendentes representatio est locus in infinitum. Unde pronepos representat nepotem, nepos representat patrem suum atque ita quilibet descendens dicitur eo representatione [illegible] ... [illegible] retinere [illegible] ... liberorum inf. de verb. sig. authent. [illegible] c. 4. l. eiquicumque [illegible] contractus causa l. [illegible] de inofficiosi test. l. cum scimus C. de a[illegible] § [illegible] Matienzo ind. [illegible] glos. 6 n° 3 gomez [illegible] [illegible] non [illegible] difficilis occurrit [illegible] [illegible] relicta patre ingrediatur monasterium, [illegible] professione facta [illegible] hereditate a [illegible] monasterium, deque interrogato [illegible] succedat monasterium admittendum exclusio patre eo [illegible] quoniam [illegible] successiones [illegible] C. [illegible] authent. [illegible] § [illegible] in [illegible] simi[illegible] [illegible] successio [illegible] parent[illegible] supradictis.

[illegible] in [illegible] potentissima [illegible] obtinuit, [illegible] patre mona[illegible] [illegible] monasterio [illegible] [illegible] successionem, [illegible] ascendente monas terium [illegible] [illegible] filii [illegible] quippe [illegible] [illegible] regulas [illegible] §.

primogenitur. incl. de copt. ... naturalis impossibile est ut una [illegible] sit ... pater, quemadmodum pater fit in instanti receptionis quoniam naturale sit et minus parentes sequitur quod filius non potest nisi unum patrem habere [illegible] ut eleganter illustrat Ant. Faber ... princ. ... Tiraquellus ... donelly ... Cancer ... ergo ... monasterium ... filii ... persone ... pater ... debet et sortit. ergo patris naturalis ... sanguinitatis ... fictitia ... in retrahendi ... familia ... intra gradus ... petit consanguineo proximior ... non ... monast ... ex ... monachus proximior ... ceteris consanguineis ... consanguineus ... remotior admittitur ad retractum exclusso monasterio ... illustrat Matienzo ... ergo consanguinitatis ius non quaesitum monasterio ... filii ... persona monachi ... remotiori consanguineo ... donatio ... perfecta ... Tiraquellus ... Franciscus ... et Tiraquelli ... part. ... gloss. ... Ant. Gomez ... Donell. lib. ... ment. cap. 32. ... donator ingrediatur monasterium non ideo revocatur donatio antea perfecta ... Tiraquello ... verbo ...

liberos eius q 2 conualle ad donell. servatis a
o. ergo monasterium non habet loco filij, quam tamen inter
quinimmo nostri tenent doctissimi greg. lopez in l. 7
tit. 1 part. 6 q ubi descendentes ... in
... et ... quod ... voluerit aut. quem
supra relatus

Ex hijs etiam infertur quod si uxor
... fuisset post mortem aui nullo modo poterat
succedere auo abintest. etiam sublato filio demedio
... filio ... ... singulos
... ... duab. legg. ... et eq. ... aut vers.
plane ... ... quam abintest. ...
... quoniam non erit nulla sunt qualitates l. cum quis
4 ... vers. quoniam. sicut ... petatur

Ex melioribus iuris prudentiae fragmentis de liberis et posthumis haeredibus instituendis et exheredandis sequuntur commentaria

cap. 1 in consideratione nostri tituli et liberorum nomine in eo expresso

Adeo veteribus, consultis, prudentibus, impp. et Patrio nostro iure antiquo, nostris successioni liberorum prospectum ac necessarium fuit, ut non solum natis liberis verum etiam qui nascituri post mortem parentum instituendi vel exheredandi necessitas fuisset l. inter caetera 30 hoc tit. in prin. inst. de exhered. lib. nec immerito namque filios ad parentum bona

natura simul cum vota admittit l. scripto 7 Inde liberi
l. de emancipati 13 C. de leg. haered. ratio naturali [illegible]
lex quaedam tacita liberis parentum haereditates conferret l. cum
ratio 7 de bonis damnatorum. Inde Divus Paul., 7 ad galatas
inquit, filii ergo haeres et adrianus imp. teste spartiano, igno
torum haereditates repudiabat, relictas accipiebat si liberos
haberet et domitianus, aliorum impiissimus imp. relictas sibi ha
reditates ab his, quibus liberi erant non accipiebat, ut testis est Sue=
tonius in ipsius vita cap. 9. quare nimirum videtur antoninus pius
opt. imp. haereditates quoque eorum, qui liberos habebant repudiasse
ut auctor est iulius capitolinus ad ipsius vitam, sic similiter Perti=
nax. probus, fuit nullius scaeditiorum haereditatem, quae ante adu
latione alicuius delata esset, aut legitimi et necessarii ex=
cluderentur haeredes, quippequum et lex contraria cum ordine succe
ssionum recenset liberos in 1º gradu, deinde parentes admittit
votum n. parentum naturale liberos esse superstites et haeredes
unde Seneca in consolatione ad marciam cap. 17 inquit, nullum
non acerbum funus est quod parens sequitur. quintilianus declamat 3.19
infelices, inquit, qui liberos suos ad rogum deducunt, summam orbi=
tatis malum desiderantur. idque Seneca in [illegible] adeluig, votum
hoc paternum est. Deos oro contingat huic vobis haeredes suos [illegible]
idque ex communi votum parentum et charitate naturali procedere pap. [illegible]
inst. l. scripto inf. et in l. n. ex verip parentibus, is qui in offic. test.
conducunt et alia iurabo, a ligdanimia in l. iulian. 20 in f.
sigs misa causa. ibique nemo finia patrem quam votum substituere
vt ex quibus, vobis ultima illarum iure scilicet cum i[illegible]
l. cum tale 7 2 desdit. et demonst. illustrant multi tiraquell.
in l. si unquam C. de revoc. donat. in praefatione 3 cuiac.
lib. 17 quaest. pap. inst. l. na et si necessario, et lib. 18 ind.
l. cum tale [illegible], lib. 1 rerum iudicat. cap. 1 in fundam=
mentis propatum

haec tamen ratio existimandam nisi [illegible]

alio tr̃co, exornj dac videtur nullu vltj erga oes hoies tenn̄ac ēa, qm suij ēē, memoria q̃ suaj seruare. vnde tertull. in lib. de t. anima, inquit, oib, sed ingenita ē fama post mortj cupido, et plini, lib. 2 epist. 12 studiosissimuj, inquit, genj morti, quan ex n̄ria necfatalis, sd ō naturaj 12. exquia princi et vltor charitatis q̃m oes hoēs hr̃t circa seipsos. intelligendasut multaprincipia nostra iurisprudētia, nempe vnicuiq licituj ēē qualiter qualiter obtiūerit sanguinej suuj redimere L. 1 de bonis eoj qui ante s. amp. sent. de prevaricat. et siquj paniteat § inciti, 29 e § quid, deinde regio ognit L. 51 et 14 part. § tamq. L. transigere vbi doct. et dd. C. de transact. sic similiter sumaratione dēc stabiliē crimj iudicat mortj sibi inferre ō natturaj. quia n. n̄ impiaj vitaj desperationj et mortis desideriu ō vltuj et natj charitatj n̄ excitet, naj ut eleganter, inquit, seneca lib. 3 controversia 9, quaritis, inquit, insaniaiarj. et seipsuj hoībuj coē voluit occidere, ut eleganter dicit, in l. vlt. § sic autj inf. de bonis eoj qui sibi. ait plectēdu ēē severe criminosuj illis criminis, quin. sibi n̄ pepercit, multo minj alij parcet, exornat multis prosper. farinacc, in prax. criminali q. 1 23 n̄ 1 Andrea robert lib. 1 rej iudicat. cp 12 dominic. soto lib. 5 de iust. et iure q. e art. 5 vers 4o vnde similiter inter rates dubios, l. ex. in l. n̄taytj 6 de appellat, et tj dj ex codj prine. colligitr ratio quare dict̃ iuris naturalis sit in l. 3 de iust. et iure vulgata L. 1 § cuj arietes siquadrupes pauperies.

exhijs colligitr ō ratio nostri tit. videtur quoniā cuj n̄ solu trō, veruj memoria extinguatr ut patet experientia et illustrat vald. in l. 1 C. de ...re lib. n̄ 9 et sequitr orsolina lib. 2 de primogeniis cp 6 n̄ 62 in liberis natis et postumis nascituris patris na... et memoria quodāmodo servatr et prolongatr ut eleganter

inquit, consult, in l. liberorum 220 § ult. de verb. sig. merito ex charitate naturali et voto paternum erga liberos praematura morte decidentes, ut liberos superstites et haeredes habeant ex quo voto instituendi et exhaeredandi necessitas ex causis in necessitas iure nostro iniuncta fuit.

4 Caeterum antequam ad aliquem nostrae opinionem perueniam, superior doctrina difficilior apparet ex eo, quia si ex voto paterno provenit solemnitas necessaria et testamenti valore requiritur quod liberi instituendi sint et exhaerdandi in l. inter caetera ad finem lib., libera voluntas testantium admittitur, quae quidem regina est omnium testamentorum. nihil enim est (inquit Constantinus Caesar, in l. 1 C. de sacrosanct. eccles.) quod magis hominibus debeatur quam ut supremae voluntatis postquam iam aliud velle non possunt liber sit stylus, et licitum quod iterum non redit arbitrium, proquo perpendendo vobis bonum tex. in l. imperator 70 § cum quidam de leg. 2 interpretandum et intelligendum ex dicta tex. in l. filio 114 § utquis haeres de leg. 1 in l. ex facto 17 ad treb. et aliis similibus de quibus pro exornatione videndi sunt Cuiac. lib. 20 quaest. pap. in d § cum quidam Benedict. pinell. lib. 1 select. cap. an 22 Donell. lib. 7 comment. cap. 17 quod adeo verum est ut non solum testamentum nullum sit quod voluntas testatoris liberam relinquit ut in tt. de candelt. et C. si quis aliquem testari prohibuerit et coegerit, ut communi post iasonem illustravit multis hispanus noster doctissimus Vasquius menchaca de successionibus. creat. 1 p. lib. 2 § 17 numero 15 licet contrarium defendat ant. faver. decisionum decade 38 errore 3. verumtamen etiamsi vingtesti coacti intestatum diterent, fuisset l. quitestamento 20 § ult. quitestamentum facere poss. imo etiam non solum testamentum nullum est ex defectu liberae voluntatis defuncti, verum ex defectu quocumque minimo voluntatis l. si quis cum testamentum 25, illo t.º quod etiam inter liberos procedere probant communiter Dd. post accurs. in l. ult. C. fam. erc. ergo testamentum inquo parentes coguntur filios haeredes facere fixicad.

i his ex causis posit, erit nullus ex excaecatione, quae exceptis per hoc liberum arbitrium relinquatur instituendi quos voluerint haeredes

Probauit dicit ut certa cognitione valdernuer adnostri tt. habet, quod materiae praenotae dis l[?] ... controversiae et vexatae fuisse inter ... liori ... interpretatur, quoniam testamenta fuerint introducta ... iure gentium ... apud eos ... recepta testatrix multi ... quae testam. facere aut facere in pap. tt. 2 ... 2 ... aliis vero ... habuisse iuxta illud ... co. 25 ibi: haereditario iure ... ad posteros deuteronomij 2 ibi, daturus ... terram hanc in haereditatem ... deuteronomij ... Cremat multi ... inl. 3 tauri ex n. 15. ... nulli vero iure ... tribuendum testamentum initium probat ... C. quos bonor. ibi Ex natura successores eos faciat, ibi tamen ... inhis ... admissa distinguendum esse probat, ... testam. in origine iure gentium fuisse, solemnitates vero ... requisitas in testam.ti a iure civili introductas fuisse ut colligitur ex d. l. inter caetera cum similibus, et ex decisionibus tt. ff. et C. qui testam. facere cumulat plura ... in rubrica de haered. inst. n. 240 ... lib. 7 ... 6 n. 7 ant. gomez in d. l. 3 tauri ... n. 24 ... in rubrica C. de resc. vend. 1. p. te cap. 1 n. 23 ... tam. in gloss. in gloss. rubricae 2.a p.te n. 22 ... ab ... ad donellum lib. 6 ... cap. 2 litera A.

Verum enim vero ... cui hac ... placuit admissa fuerit maxime a iuris prudentia conscriptis patrib., ... huius scholae praeceptorib.; ego duxi sine audacia ... saluaro ... nullo modo ... ... exigi. 1.o ex ipso fundam. ... utitur intelligitur, ... suis armis perit, quippe qui ex dominio ...

diuis^e inregritu introducta cridorti, colligitur testamentu n̄ fuisse introductu inorigine iurisgentiu, nec tantum factis distintioni dominiorum repugnat, siquidem morte dominiu amittit l. Stichus 39 de manum. test. melior et obscurior tex. in l. si ego 9 § 1 de iure doti, et cum sequitur solutio nuptiarum dominiu heredi e, iuncti antecedentib. verbis, decimus tex. diff^e emendat^e et conciliat^e cum obscura l. 2 § si paciscatur de donat. vide dirent Cui. lib. 60 ffs iuliani in d. § si concuria Ant. fauer lib. 6 ict. c. 9 noster amaya lib. 2 obseruat. c. 4: igitur cum testamentum eis effect, et firmitas post mortem testatoris l. 2 cum similib. debiat. merito iuregentium n̄ poterat ab le iure ab intestato dominiu transmitti in heredem quoniam in translatione dominij requiritur per aqua virginum dominiu transferatur. apparet sequens ex dominiorum dist^e iure gentium admissa bona defuncti primi occupanti esse cederent quasi nulli, in bonis fuissent. nisi iure ciuili testamenta et hereditates introducta fuissent, ita ut dominiu bonorum inter mortem testatoris et aditionem heredis retineret ab hereditate per sona ficta inducta a iure ciuili, a qua dominium transfertur in heredem alioquin dicendum erat, quod testator cum potuit dominium transferre dum erat in reb. humanis noluit, cum vo voluit sc. post mortem adimplere n̄ potuit ut in specie singuli l. quibus 9 de hered. inst. ita eleganter et erudite Ant. fauer lib. 19 ict. c. 20 pichard in prine. inst. qui n̄ permissum n.º 42.

7 2º quia ad translationem dominij iure gentium et ciuili n̄ solum potestas verum voluntas transferendi in dominio requiritur l. traditio 20 de adq. rer. dominio l. multum interest 6 C. si quis alteri l. sibi § per traditionem inst. de rer. diuis^e: hac autem voluntas similiter ut palam e morte finitur l. 9 ff locati melior et difficilis tex. in l. Lucius 32 de donat. nec obstat quod testamento

mariti scripta vbi ta[illegible] ea ablata post mortem intempore inhabili se nihil prodest et si expressa fuisset tempore habili. [illegible] [illegible] 39 cum similibus, L. quod sponsa 4 C. de donat. ante [illegible] sunt aliquid fieri tempore prohibito L. si confratrem tempus prohibitum L. cum qui 13 de iuris dict. L. Titio cum uxore 52 de usufr. cum de uxore de sepulturis vbi panor [illegible] [illegible] 2. igitur ex defectu potestatis et voluntatis non poterat dominium bonorum testam. in haeredem transmitti iure gentium, nisi legaliciis interponentis ad valorem testamenti personae sita haereditatis, quae repraesentando defunctum retinent dominium et ab eo in haeredem transmittunt addita, at sexisti quo testamenta non solum in solemnitatibus, verum etiam in origine introducta fuisse iure civili, quod expressum habetur in l. 1 ad L. falc. L. verbis 120 de verb. sign. explicat Cui. lib. 14 quaest. pap. in l. cum 34 § 1 de test. milit. illustrat Ant. Faber lib. 14 iurit. cap. 20.

Quae cum iure civili introducta sit testamenta et successiones propter supra tradita rationes multis conditionibus et solemnitatibus, eodem iure fuerunt instituta, ne illicite occasione, aut ex liberate testandi facultate voluntas defunctorum fraudaretur, aut iniquitates et irregularitas naturae et civiles producerentur, quapropter testatores frequenter vtebantur intestando consilio iurisperiti, ut colligitur ex L. Lucius 88 [illegible] de leg. 2 ibi: Lucius Titius hoc meum testamentum scripsi sine aliquo iurisperito, exornat Cui. in recitationibus ad L. [illegible] donellus et Oswaldus lib. 6 comment. cap. 6 litera A. inter caeteras autem quae ad ordinarias dati testamenta desiderantur praecipue de iure de lib. inst. [illegible] ne praeteritus filius in potestate constituto, alias nullum est testamentum, aliquin ex libera testandi facultate contra aequitatem et vota parentum eos excludendo filij silentio sine iusta causa, contra supra d. autoribus satis illustrata [illegible]

9 [illegible] Aliaeti[am] rationibus tam[en] tum
nullus ingenuo filij, aut instituat, aut exheredet, n[on] prete[r]
charitatis natu[ra]lis et vsus parentum erga liberos, videlicet heredi-
tatis fictione aiure ciuili introducta eo ipso q[uo]d testam[en]ta et
successiones codem iure fuerunt instituta, a qua persona ficta
dominium bonorum defuncti retineretur et post mortem
in heredes transmitteretur n[on] fuisset necessaria in liberis in po-
testate existentib[us], (de quib[us] in nostro tit[ulo] tantum agitur) in quib[us]
cum nullum sit temp[us], nec momentum delationis siue adquisitio-
nis hereditatis l. in suis 11 ho[c] tit[ulo] l. si post mortem 63
§ 1 bonorum tex. in l. quamuis 9. 1. § pr[aesenti] de leg. 2.
militis in l. si optio 13 de optione legata. l. iulian[us] 86
de adquir. et demon[s]t. de quib[us] vide Bened[ictus] pinell[us]
lib. 2 selectar. c[a]p[ut] 13 viuente n[am]q[ue] patre liberi in potestate
existentes quodammodo domini sunt bonorum paternorum d[ict]a l.
in suis l. 1 § dominij appellat[ione] et ibi Jam[ue] iuncto § 1 ad
sillan. vnde Statius in asinaria, inquit, de liberis loquens
aut nouiores siue secundiores domini, cum multis alijs bonarum
literarum testimonijs Amerisio lib. 1 Obseruat. c[a]p[ut] 36
vnde post mortem patris minime hereditatis sed liberam
bonorum administrationem sequuntur et ad propria bona veniunt
in d[ict]a l. in suis l. 1 § largius de succes. edict. indeq[ue]
sui heredes nuncupantur, quasi n[on] patri sed sibi ipsis heredes
sint ob breuitatis dilonis domin. et arg. celebris tex.
in l. ex p[ar]te § 2 de adq. hered. ibi y asemet ignorans
libertates, merito institutio nominatim, et exheredatio
necessaria est, alioquin preteritione facta nullum est testa-
mentum, q[uia] heres scriptus preterito filio n[on] potest adire
hereditatem q[uia] nulla hereditas e[st] suo herede existente
sed potius dominium continuatum apparet in liberis, domini autem
plures in vni re n[on] possunt l. si ut certo § 1 q[uod] § vni duo dicere.
n[on] magis q[uod] duo d[omi]ni in solidum eiusdem rei l. § si vidue

vehiculum

Sciendum 9mendati L. dehereditate 19 § pater decadvensi

acutio. ...

10 ... Hac omnia an sibi excharitate

filio parentis erga liberos fuerunt admissa ut pupilli ex

parte instituerentur inter praeter inst. L. in suis aliquin idem

dicendum erat in liberis emancipatis aut in filiabus

sive nepotibus scilicet ut illis praeteritis nullus foret

testamentum quod falsum esse constat ex prin. inst. cum §§

deexheredat. liber. cum aliis iuris deque infra sed

ex vinculo patria potestatis quo romani 9tebantur

magno imperio utitaciue maxime adliberationem

invitarentur ac per consequens ex multis prerogativis patriam

in liberos potestatem propriam fuisse civium Romanorum

testantur iura in l. 3 de his qui sunt sui. in prin. inst.

de patria potestate: igitur etiam inter alias qualitates

patria potestatis praecipua fuisset ut filii et pater una

censeretur persona L. q. de iud. L. frater a frate in

princ. de sdit. inhebiti L. imperator 50 ad trebelli.

L. necum filii 16 defurtis L. ult. C. de imp. C. ex quo

principio resultat ut qua iure adquisita a filiis

in potestate statim et in athomo adquisita patri

intelligantur vulgata L. placet 79 de adq. haered.

L. adquiritur 10 de adq. rer. cum similibus ac per con-

sequens ex ea unitate personarum patris et filii domi

nium bonorum paternorum vivo etiam patre quodammodo a-

pud filium erant et L. in suis in illis dictionibus

quasi et quodammodo alioquin simpliciter sortabat quod

ex regulis iuris dixim dominium eiusdem rei non posse

esse apud duos in solidum: igitur mortuo patre non con

tinuatur dominium illud in liberos quod vivo patre ha

bebant improprium sine administratione sed coniungitur

rem et proprium dominium cum administratione bonorum ut vide

pro bart. soilicet lasson inl. insuis n. 39 hostt

nec obstat qd sic ex leg. dispositione dominium continuatur in filios, qd a patre non potuisset adimi arg. l. si arrogator 22 § 1 vers. cauere ff. de adopt. et arg. l. id qd nostrum ff. de reg. iur. qd falsum esse constat ex uniuersis decisionibus nostri tituli, et l. in suis et l. inter caetera et similibus, namalijs silentio omissis; dicendum est, cum consulto in d. l. in suis n. et mirum parentibus licere filios exhaeredare, quos occidere licebat propter patriae potestatis imperium, nam parentes partem tantum habent in vitam liberorum iuxta illud, sol et homo generant hominem, caeterum in bonis totum id quod consequuntur a parentibus accipiunt, et sicut non est iuridica nec philosofica bona collectio, parentibus licebat liberis in potestate existentibus adimere vitam: igitur vita non erat propria filiorum, ita non sequitur, patri permissum est exhaeredatione adimere bona iusta causa: ergo dominium nunquam fuit filiorum, quinimo exhaeredatione bona adimuntur liberis, alioquin continuaretur dominium in liberis, quo sensu interpretanda sunt iura in l. qui pupillum § si diu ex traneo de bon. poss. s. ta tab. in l. quidam 23 in verbo ineo autem, de verb. obligat. de quorum iurium differentia cum l. filio quem pater 29 hoc tt videndus est Cuiacius ibi sub lib. 12 quaest. pap. qui dicit exhaeredationem in extraneis parentibus ineptam esse eodem etiam sensu dicitur exhaeredatio filij abscisum in l. si qis postumos 29 § si filium hoc tt. de quo ant. faber lib. 9. coniect. cap 20, et lib. 10 cap 12 et pap. tt. 11 princ.

l. 3 de in iur. di

illatione 1. quamquidem exheredatio admissa fuit ut facilius petulantes iuventutis impetus effer[a]tæ adolescentiæ contumaciam coercere, et ad modestiam, obsequium, et obedientiam perduceret parentes liberos suos perducere, sicut agnatus abdicandi ius admissum fuit in liberos, de qua abdicatione intr. abdicatio 6. C. de patria potest. exornant ex quintiliano Seneca, sydonio et alij petrus greg. lib. 12 sintagmat. cap. 9 et lib. 49 cap. 3. Cui. lib. 15 quæst. pauli in d. l. quidam donell. lib. 7 comment. cap. 2 noster iuanes desbolzano lib. 2 de crimine parricidij cap. 7 et 8.

12 tandem non obstat quod statim occurrit contra supradicta ab antecessoribus nostris minime oblitum, videlicet filiæ præteritione minime nullum esse testamentum sed per ius accrescendi admittendam esse filiam præteritam in potestate constitutam cum cæteris scriptis hæredibus ut in princ. instit. de exheredatione lib. pers. sed non ita de filiabus, ita ut si testamento scripti hæredes fuerint extranei filia præterita semissem, si vero sui hæredes, virilem consequebatur portionem, ut colligitur ex iulio paulo lib. 3 sentent. tit. 3 gayo lib. 2 instit. tit. 3 vlpianus in fragmentis tit. 22 et tamen filia in paterna potestate constituta sua hæres est patri l. vlt. de adq. hæred. l. ex contractu 44 de iudicata: ergo liberis præteritis minime testamentum nullum fit, ex eo quia dominium statim continuatur ex suitate; nam resp. nullitatem testamenti ob præteritionem filij

n̄ procedere in filiabus praeteritis, in quibus regula communis observatur, ut inclusio unius, sit exclusio alterius, de quo in l. 3 § ex contrario de adq. poss. l. de haereditate 29 § pater de castrensi peculio, et argumento tex. in l. si cinta me et te 15 de except. rei iudicatae in l. 6 § 1 l. 7 de adimendis leg. ac per consequens filia exeo solo quod praeterita est alio haerede instituto exclusa censetur, quia regula in filijs masculis non fuit admissa, quoniam in illis, strictissimum vinculum potestatis potentior suitatis vis, et propensior charitatis affectus consideratur cum per eos agnatio conservetur, et familia dignitas multum augeatur l. iuris consultus 10 § cognati de gradib. et affin. l. pronunciatio 195 § ult. de verb. sig. l. lege C. de legit. haered. § caeterum inst. de legit. agnat. successione in filiabus verò, nec agnatio conservatur, nec familia augetur, imò extinguitur paterna expraecitatis iuribus. et ornant multis molina lib. 3 de primogenijs cap. 5 n.° 2 paschalis de patria potestate 4.ª parte cap.° 9 n.° 42 et cum multis antecessor noster de suorum haeredum successione cap. 3 ex n.° 13 ubi de hac remulta videnda

quae alijs omitimus transcribenda

de secunda parte

praedictis, cap. o in nostris et re. in p dixim(us) eq(ui)dem
definitioni generali, in nostris et in omnib(us), fuerius decisionib(us),
mentio fit quaequidem dicuntur in iudicio non est iudicanda
ex occasione, ne(c) leges in verbis ideo imponantur. 2
in fin. C. commun. de leg. l. 3 C de testib. orat. grante
cesare supp. in l. 3 § condit: ff de adim. leg. decius,
lex difficult. et coniliatione cum l. sialij ro de instr. leg.
qui legi disent ultra commercium 2° th. varias cap. 15 n. 5..
alphonso collect. 6or. donell. lib. 8 comment. cap. 26 ant.
faver lib. 15 sect. cap. 8 pichard, in § fideicom.
de act. add. i. m. fam. ercisc. n° 30 per explicationem
d. l. sialij cum l. 16 de conditionem, fam. ercisc. tricertus
a nominantemente impositae ubi, ut testis est plato qui
plura commemorat, quinimo ex verbor. certa cognitione
provenit intelligenda et explicanda consultor. obscuriora
iura ut colligitur ex tit. pandect. et C. de verb. sig.
et scribentib. de verbis iuris. quare circa hi verbor. nomi.
de quo in nostris omissis vulgaris, multa sunt traduc.
verba et patrio iure in iudicando et consuendo proponenda
et ... notanda et ... nomen in iure ... plurale
non semper usurpatur nec ... in singulari ut ex
nostris dict. ... et aperti ex ... sine liberis
l. 47 de verb. sig. ... unde ... deest. hered. si si
ne liberis decesserit uno filio relicto ex voluntate testa
toris non tenetur restituere ... fideicom
misso de ... eisdem. l. si cui 28 ... dies leg. libe
ror. n. nomen ex ... etiam in
uno filio usurpari. illustrat D. aug. decivit dei
cap. 20. ... lib. ... aeneidos enarrans
illud, natis parcetur et gelii lib. 2 atticar. cap. 3°
... scriptores ... et saliat, ...

C.
n̄ 12 ꝯcertin, n̄ 63 per tex. ibi inl. 1 de pactis inl. 4 C. de his leg. glos. inl. ex facto 17 § si quis rogat, et prim. ad treb. glos. verbo liberos in ep si pater detestam. lib 6. ubi costa 1 no te verbo liberis ꝯ liberos ex n̄ 21 contra congesta. et ex quello inl. si vnum verbo suscepit liberos n̄ 24 C. de cen. donat. conan, libr 20 comment. cp 1 n̄ 2 Ursuald, ad donell. lib. 8 comment. cp 23 litera, h. et lib. 4 cp 3 1 litera q. et in termini nostre rubrica catlar, cota inmemorata vitio, iuris verbo liberi, profilio.

13 Nec refragat certissima regula iuris in ultia pluralis sc. ~~numerus~~ locutionis saltim duos n̄ ꝯ tenendeuere de qua inl. vbi numer, 12 de testis, inl. libertas 17 § post annos deman. test. inl. inter illa 217 § et ita de verb. sig. in eod. iscui 1 4 § 1 de praeb. lib. 6 ꝯ pluralis locutio deest, iuxta code lib. erno ridei inmissi ditio si sine liberis decesserit rogat, n̄ defuit vn filio relicto, neq. resp. coem visum loquendi inspiciendum in verbis testatoris l. si iuris § 4 § vlt. aileg. 1 l. 3 de supellect. leg. cum autem visus quedil ut n̄ videatur sine liberis dicedere l 2o dicendum est ꝯ memoria omnendandum n̄ ce nouum in iure nostro nec in sacris literis nec in bonarum literarum cultoribus, ut pluralis locutio secundum subiecta materia res vat ꝯ intelligat in n̄ singulari pro quo ote i expendo inl. gallus 29 § et quid si tantum hoc tt ibi. licet adue illi vivi, i. illo filio vivo ut colligitur ex verbis seqq. ibi: post mortem si. eni nasceret obserbat alexander ibi. et ant. gouean, ibi. l. 5 § vlt. de hered. petit. ibi eorum iudicum. i. cuius iudicij ut notat accurs. ibi l. 1 § ut initio de ꝯt. ibi, qui his, qui superioribus,

capitis, i. superiori capite ut notat gloss. lor
ex sacris literis apud matheu cap. 27 D. marcu
c. 12 ibi latrones iudicatos fuisse christu dnum
nostru patr. cu tn vnotatu erat qui iudicabat e
apud rege prs ita in psalmo 50 ibi ecce n. iniqui
tatib, concept, sum et in pecatis concepit me mater
mea cu tn in vno pecato originali tantu fuisset con
ceptu ex oratoribus cicerone, apud virg. lib. 6 Eneid.
cu de vno Enea loqueret, qui vetus erat genere latini
regis, inquit, = Externi venient generi qui sanguine nos
tru nome inastra ferat. et ibi = exulib, ve datr du
cenda labinia atheniensis. et cu de vno socero loquitr
inquit, parcent hospitio, quonda soceris vocatu
14 Inde ad praxim 1 infero
q euocatione donationis de liberos susceptos a donatore
post per pecta donatione ex l. si vmqm C de reuocand.
donat. loq tn vnotatu filio suscepto a donatore
explicat et illustrat greg. lop. in l. 3 tt. 4 part. 5
Ant. gomez 2 th. variar c. 4 n 12 ortualdo ad
Donell. lib. 14 comment c. 32 litera G tiraquell
vbi supra n 226 et n 241.
15 2° infero q dsiin ma
iorat, fundatione cautu fuerit, ut stantib, liberis
masculis femina admitatr q femina etia maior
excludaur et quatumuis vnotatu fili, superesset
ut elegater ex nostra dra tenet bald. in l. 1 C. de
condit. insert. alexander et antiquiores simulata
a guillermo benedicto in c. raynuntius verbo duas
habens, vbi ex n 141 debetam. tiraquell, vbi
proxime n 250
16 Ceterum aduersus super dicta

deduitur ex nostra rubrica inscriptione et iuris ad ducis constat plura iura in quibus liberi nomen sin gulari non scriptum reperitur in l. cum adrogationi 24 de Adop. secundum vulgatam lectionem ibi: in adrogationibus [illegible] non magis [illegible] in lectione ex ce iuliani [illegible] ubi Accurs. explicat liberum esse i. filium, quos forum in [illegible] verba illa ita haberi sub [illegible] in l. nemo praeda 166 de [illegible] secundum vulgatam uterque loco [illegible] non est factum qui liberum adquisierit in l. siqu[illegible] 33 C. de inof. tec. ibi: siqu intestato maxima [illegible] portione libero relinquat [illegible] tex. in l. si quis [illegible] in alio etiam [illegible] aut C. de secund. nupt. ibi qui in sua potestate [illegible] liberum et liberos habens in princ. inst. de [illegible] seruili cognat. loc: ut quis in servili conditione [illegible] liberum liberos habuerit etc. quibus quidem dicti [illegible] manifeste improbatur superior traditio nostra

hypsi iuris superati Alciat,

47 in l. [illegible] Cuiacius, [illegible] verbo liberum proximo Laurentius Valla lib. i. elegant. cap. 6. [illegible] multi cumulati [illegible] in l. si non [illegible] susceperit liberos non 243 probat liberum nomen apud iurisperitos non semper pluratiuo [illegible] usurpatum ut in [illegible] iuris, et apud interpretes profanos ut probat ex [illegible] lib. 2 [illegible] quintilian [illegible] procaco ubi [illegible] statim in limine, inquit, [illegible] [illegible] non alius mihi [illegible] quos [illegible] exitimo apud [illegible] ex [illegible] cum iuris [illegible] in pandect. exitimo apud [illegible] liberorum nomen semper pluratiuo non usurpatum et [illegible] liberis [illegible]

Nec dubium pandectarum adata
iura quibus [illegible] [illegible] exd. [illegible] ius agnationis
neque pluribus silentio omissis resp. veriorem esse literam flo
rentinam, ubi ita habetur non magis, quam quis dicat nolle
suum esse, neque vulgata, in qua habetur nolle liberum esse, ingl[illegible]
[illegible] interpretatur sc. nolle suum esse praeterquam quod [illegible]
[illegible] adversarii [illegible] ex eo, quia [illegible]
[illegible] cum praecedentibus, in quibus modestinus probat,
ius agnationis non posse pacto repudiari, neque in agnationem
[illegible] [illegible] tutelam [illegible] de capit. dimin. [illegible]
adoptione 23 de [illegible] [illegible] iuris consult, 10 § 1
de [illegible], quod quidem [illegible] posset amitti [illegible],
quia iuris civilis [illegible], veluti per emancipationem [illegible]
tationem [illegible], non tamen similiter pacto utiliter repudia
tur, neque privatorum pactionibus ius publicum sive legis dispositio
non potest immutari l. quod dotis nomine 15 § 1 ad [illegible]
l. [illegible] de suis et leg. hered. l. ius publicum 38 de pact.
[illegible] interpretatur [illegible] [illegible] filium esse
ad [illegible] causam, [illegible] [illegible] pertinet, ut patet:
quare etiam [illegible] impugnat [illegible] [illegible] verba
illa nolle liberum esse minime [illegible] [illegible] virtutem
[illegible] siquidem invitus servus ad libertatem perduci
[illegible] voluntate domini [illegible] § sin vero C. de test.
manum. [illegible] [illegible] ant. faber in pap. tit.
3 princ. 2 illat. l. [illegible] codice etiam [illegible] impugnat
[illegible] interpretat. tradita subtiliter a Costa in [illegible] si pater
l. [illegible] [illegible] § liberis n. 27 detestam. [illegible]
igitur illa verba legenda sunt ut in florentinis, nolle suum
esse, neque sui [illegible] [illegible] agnationis [illegible]. unde [illegible]
suus agnat. patri dicitur [illegible] filius 12 de suis et leg. l. 4
§ 2 quis ordo in bon. poss. l. iurisconsult. 10 § pro
ximiores 3 de grad. et affin. cum multis traditis a [illegible]:

lib. 29 Beroaut ... 12 c. adnouell. 128 reserto.
lib. 2 recepta ... c. 2 giluerto eigio lib. 2 enar
hapnarum cap. 13 ant. favro lib. 2 ... cap. 12
ozualdo ad donellum lib. 7 omnet. cap. 2 litera ...
... deinterpretat. cor iuris ... criolo 7 ...
... quisine dubio non est agnatus. caterum difficilis
... ... iuris propter satius potestatem
... merito modestinus post ... dixit ius
agnationis non posse pacto repudiari ... ... non
posse non magis quam quis dicat nolle suum esse, ex
... eleganter ... ... rationalem ...
... ... interpretatio

49 non etiam ... tex. in ... ...
predo 268 § Complet... dig. ... ... omissa inter-
pretatione tradita a tiraquello ... ... verbo
... ... 242 qui existimat verba illa qui
libertatem adquiserit non esse referenda ad filium ... ...
quaquidem interpretat... ... ...
... dubitandi ... ... verba illa non esse legenda
prout in vulgatis codicibus legitur sed etiam in florentinis,
locupletior non est ..., qui libertatem adquiserit, quoniam
libertinus ... ... ipsius ocasione ... patrono ... qui
... nulla certa estimatio est ... ... tex. ... ... 5 § vlt.
de manumiss. ... verb. ... ... plane 94 § vlt. dig. 1
... iuris expressum et ... ...
45 § vlt. ... ... empt.
et ... ... 26 ... ... lib.
15 quest. pauli ... ... inter
virum et uxorem quae nulla constante matrimonio facta
quod ... ... pauperior ... ... vero locupletior
efficitur l. 1 l. ... 5 § si marito ... institutam

dedonat. inter. cujusmodi, Valet tn si seruus donat, fuerit ut manumitatur, quoniam locupletior non fit cui liber tas adquirit uringuet paul, lib. 2 sent. tt 23 § 2 quomodo similiter interpretatur circa inl. i. Stapte 24 § si vir - quivir 63 eiusdem. s. Sutomatrim. L. ydautes 7 § et. dedonat. inter. mulieres. inl. sig 109 dileo. e inl. gravit C. dedonat. inter. = igitur secundum supra Il interpretationem verba illa generalia et L. non e sine liberis, ibi: ha n. cruciatis ... non het liberos ... ...

no ... restringenda sunt et intelligenda, etautregulariter et frequenter ... stringat, ... semper minime ... tatis seruat ... solam ... stringit ... sunt inl. ... matrim. inl. ... vbiglos. ... § ... tidiana deaqua cotidiana ... semper in ... eiusdem. cujusmodi conseruatio ... singulari 74 ... decisi 103 n ... dextrarum ... glos. g ... 224 et glos. 10 n 34 mandosio ... facultat ... § ... s. semper.

7.2 ... qd si hac interpretatio minus placeat dicendum l. dictione ... liberis intelligendis et restringendas ad ... et paen. iuxta inscriptionem, ita ut sensus sit, q ... Vitz das panas ingeritur illi legibus ... et ... aduersus eum, qui ... illa enunciatio ... non het liberos, (sc. in illis ...) ... semper ... non prober, quodquid ... ... lib. infra. tt 10. vbi vnicus filius filia ... solidi capacitatis praetat ... in certis ... qui ... sine liberis non poterat ... decima ... religione ... batr. vi infra. tt 15 extestamento aliis ...

textus capite Valeri super mag. lib. de iure bapt., de qua re videri possunt ale alciat. lib. 3 dispunctionum cap. balduin. ad l. p.p. pagina 95 caldeira lib. 4 vario § 1 3 marcus i. ettrani lib. singulari de iure vid. 6. 4 cornac. lib. 2 miscellanea § 23. ... lo ... tt de verb. sig. ut leges intelligantur secundum ... iudic. e ... cuius ... ut ... aliquis l. 35 de ver. sig. ita ... da ... l. honeste liberis ... testamentum cum balduino ... supra pag. 129 donello et ... lib. 2 comment. cap 20 litera f.

21 postremo ut ultimam imponam manum ... disputationi ... maxime controversum ... apud scholasticos verum etiam apud forenses ingravissimis causis utrum liberorum nomine ... in nostro rubro, non solum filios masculos verum etiam feminas et omnes descendentes utriusque sexus comprehendat: in qua ... a proprietate sermonis omnes utriusque sex. descendentes comprehendere l. itaque 16 de testam. tutela. l. ... 10 § liberos ... vocatio l. ... 46 de leg. 2 l. lucius 92 § quaesitum de leg. 3 l. cum in adoptivis § ult. C. de adopt. exornat post ... inl. 2 de leg. in tractatu quando masculinum concipiat femininum. ... inl. 3 C. de bonis materni. ... 33 fagiani lib. 3 controvers. cap 97 cap. 2 lib. 11 cap 10 peregrinus de fideic. art. 25 covarruvias lib. 2 variar. cap 18 tiraquello de retractu lign. gloss. 9 § 1 n. 180 menochi lib. 4 praesumpt. 84 ... exforcia de substitut. compendiose art. 4 ... 2 ... cardinalis mantica lib. 8 de ... tt 12. ut ... conditionibus adscriptis in ... et fidei ... sine liberis decesserit vocatus ... omnes descendentes utriusque sexus. l. 1 C. de condit. insertis.

in cur[illegible] post Valdes [illegible] 3 Mantica lib. 12
[illegible] 14 ant. gama decis. 51 et 295 et 337 ubi
cum multis flores demena inadditionib. ibi quis
[illegible] intrigiis desubstitutionib. centuria 53
n. 2 [illegible] eodem tractatu q. 312 [illegible] de
[illegible] in tractatu, [illegible] 2 cp. 3 n. 16.
quod similiter procedere testantur inconditione sub[illegible]
[illegible] a lege sine sine liberis decesserit, inspecta [illegible] cum
[illegible] dedit. et demonst. l. cum acutissimi C. de fid. deic.
Cum dispositiva liberorum nomine contingit omnes descen-
dentes utriusque sexus, ex dicta bart. in l. liberorum n. 5 [illegible]
[illegible] sig. excluit [illegible] in l. [illegible] peregrinum et
[illegible] supra ubi late dic. putat de pluribus, sicuti [illegible], quibus
liberorum nomine filii descendentes, quod omnes femenini sexus
non stringitur quod in de ad praxim observabis multum quod si in
Maioratu vocat. haeres filius maior prefereudus est
[illegible] masculus, etiam minor filiae maiori, quoniam qualitas
masculinitatis [illegible] specialior [illegible] qualitati primo-
geniturae, [illegible] masculi et femini [illegible]
[illegible] in l. [illegible] manumisso 15 [illegible]
[illegible] Valascus de iure emphiteut. q. 50 n.
7 Caldas pereyra de renovat. emphiteusis q. 17 n. 9 et
q. 18 n. 33 menochius consilio 435 n. 15 [illegible]
[illegible] amplectatur ex l. cum pater 79 § pater pluribus
de leg. 2

22 Supradicto omnia [illegible]
in [illegible] decis. leg. 2 § [illegible] quare de
[illegible] mitt. ibi: quia filia nascitur, ex quibus
[illegible] antecedentibus [illegible] colligitur [illegible] nomine [illegible]
[illegible] filia et tamen inter liberos [illegible]
nulla [illegible] est quoad [illegible] et descendentes utriusque sexus
[illegible] sic ita [illegible] tit. [illegible] donationes que

partes C. dederat. inter = Cui difficultati minus interpretat vulgo recepta videlicet ex. illis providetur in excludat, in qua filios nomine minime filia intimari nonia obiissent et paralis excludatio ideo minime protrahenda ... cuyguida l. hoc quod ... ex. 12 § simaer in ... vers. filijs autem adoptiv. ind. ...

... liberos ... liberos nomine ... filia ... ratio exemplum ... adcuius interpretationem memoria ...

... igitur si excludatur ... fuerit filius ... in vitio extitit ut excludi potest, ne agnatione rumpatur testamentum ... ut excludat a querela inofficiosi ... 33 § 1 C. de inoffic. testam. ... in possessione omnibus, quia ... in instituendae et excludenda ... errore et obliviscione ... rumpit testamentum § postumi ... liberos: igitur sicut filia filiorum nomine ... nominatim excluta censetur filia posthuma exclusa ... vers. quare deinde in nostro ... liberos appellat ... descendentes utriusque sexus praeter filium, ... sunt ... instituendi ... nomina tim ratione de qua ... excludat ... nostris in praesenti ... videre poteris ...

Sequitur primum requisitum institutionis & exheredationis liberorum, aut posthumorum scilicet ut nominatim fiat. ad legem 1. 2 & 3. L. filio quem pater 23 L. filius 2 § filius ãm. mises cualijs hoc titulo

Caput secundum

Inscribitur noster tit. de liberis et posthumis hered. inst. & exhered. ex quibus, participiis futuri temporis colligitur necessitas præcisa instituendi, aut exheredandi filios & posthumos, ne eorum præteritione testamenta testatoris corrumpantur, & inde aduertit eleganter Alciatus noster tit. m in quibusdam codicib. scriptum de lib. et posth. hered. instituend. & exhered. & præteritis, non vero præteriendis. quoniam præteritio non solum non necessaria ad valorem testamenti

verum nociba, quae ss amplectitur alexander n. 5 ... vt. in nostra rubrica peralta in rubrica de hered. in ... n. 9 et 10: non tamen sufficit ad valorem testamenti filium ... posthumum institui aut exeredatum fuisse, sed in ea institutione et exeredatione multa sunt necessaria ut parum testamenta habeant: inter alia igitur requisita institutionis et exheredationis liberorum aut posthumorum praecipuum ut nominatim fiat l. 1. 2. et 3 hoc tit. quaquidem omnia, quae ad institutum nostrum pertinent, ut hunc vera accipiat ... institutionem haeredis et successoris designationem a testatore factam post obitum suum, ut ex Vulteyo tenet osuald. lib. 6 comment. ... litera A. ... in paratitla nostri tit. haeredis institutio de ... hereditatis ... antea delata. ... de debita ... assionis ...

[illegible]

Verum quoniam in hoc titulo de institut. et exeredat. sive nominatim faciunda ... sunt omittenda vulgaria ab antecessoribus scripta quae ... multa ... aut licet nunc ... adeat, qui ... alios plagiarios antecessores nostros ... nulla obscura quia exeredationis tractatus ...

in neces(s)itudine(m) ins(t)itui heredis, nominatim exheredem ad valorem testamenti, defficit adimpleri. faciunt ad hoc verba pap. ins. filius quem pater 23 hoc tit. et dixit, quum inquit, non quod filius emancipatus exheredatus fuerit mox adrogatus a patre suo non videatur praeteritus, si rite exheredat, ut eum nouat exheredatio. cuius eius ratio subiungit substantia rationis videlicet quod in omni iure civili adoptivus ut verus intelligatur in imagine naturae ... ad eum ... exheredit ... videtur in patris sui potestate, quidem ... tex. ... ibid. 3 § si emancipatus de ... tab. ... cum posuit ... iure ... cum ... exheredare ... eidem ... ergo ... emancipati filii ut illius nouit ... per arrogationem testamentum ... emancipatus ... ut L. 3 de capit. dimin. ... ab ... imo extraneus omnino ... § caeteri cum similibus inst. de haered. qua... ergo ... non est necessaria ... ut adimatur illis dominium, quod iure civili ... siquidem ... inemancipatum ...

3 ... hac diff. oppressi bart. ... iason castrensis et caeteri ... antiquiores ... lib. 22 quaest. pap. in d. L. cum filius probat exheredationem in extraneo omnino esse ineptam quod nihil quod illi deneatur iure civili sive praeteritis ac per consequens adoptio supervacanea, quod adeo verum est secundum, ut si extraneus exheredatus fuerit mox arrogatus ab testatore rumpat testamentum nec exheredat illi nouit ... non putauit ... § siquis emancipatus vera ... in extraneo, quod in emancipato exheredato et postea arrogato ... probat in d. L. filius quem pater ... inemancipato iure civili non deneatur haereditas deneatur tamen ... ex tit.

de bon. poss. 3 tab. et unde liberi, atque ita caratione existimat exeredationem in emancipato utiliter, quoniam successio debita iure pretorio adimatur maxime cum per ... tabulas emancipatus preteritus rescindat emancipationem et a pretore admittitur, ut suus ... emancipatione ... l. si deum patrono 6 § 2 de bon. poss. quomodo interpretandas ... verba ... obscura ... l. 3 § si emancipatus ibi: ... quoniam admitatur, non quoniam adhibeatur ... ubi supra existimat differentiam exeredationis ita ... exeredat ... debita successione iure civili, ... pretorio ademtio propter ...

... verba ... interverbat

ab omnibus huiusque ... recepta ... mihi ... quippe qui exeredationem solum in suis heredibus ... necessariam ... in ... ex ... iure ... pretoria ... ut ... exeredat ... dominium ... alioquin ... in suum heredem adimatur ... quem ... solum in omnino extraneum, ... etiam ... necessarium ... ex ... heredibus ... iure civili ... inter alia privilegia patrie potestatis l. in suis 11 ... ibi: nulla obstat quod liceat eos exeredare quos et occidere licebat. iuncta l. 1 et 2 ad l. pompeiam de parricidiis ... ult. C. de patria potest. ergo ... emancipatis liberis exeredatio ... cum emancipati incogniti sint iure civili ... privilegium patrie potestatis ... in illis intervenit. hinc ... potest liberos exeredare, quoniam eos in potestate non ... atque ita preteritio matris pro exeredatione ... patronus 12 de bonis libert. ... preteritus ... exeredatio ... denegatur ... 3 ... 1 § ad testamentum de 3 tab. ... reputavit pretor

exheredationem nostros admittendos ad c. tab. in l. non putauit in d. tt. hinc etiam exheredatio dicitur quod ius filij abscindit in l. si quos posthumos § si filius hoc tt. ibi: non abscissum ut superiori casu fuerit.

5 Deinde vincitur superior interpretatio ex ipsa lege filio quem pater secundum verum intellectum ubi exheredat filij emancipati utilis fuit quoniam post emancipationem arrogatus filius et natio, nec ad oppositum iudicatus nec translatus [illegible], quasi iure quodam post liminij esset in patria potestate, ac si numquam ab ea liberatus fuisset et patre. eleganter inquit, ibi: igitur et emancipatus [illegible] non potuisset exheredari nec exheredat utilis fore supra in interpretatione, quaestione exheredat nocet filio in [illegible] ex quo colligitur ex eo, nam exheredato extra quo postea arrogatus exheredatio non nocet ex quo non putauit [illegible] fuit antea in potestate arrogatoris.

6 Ne tunc [illegible] in d. l. 3 § emancipatus de c. tab. [illegible] cum possit avus iure suo ubi eius exheredare, siue refe[illegible] filium emancipatum siue ad nepotem utroque [illegible] ap. afirmat potuisse avum iure suo in filium emancipatum [illegible] nepotes ex eo exheredare, et tamen nec emanciparit, nec nepotes fuerunt arrogati ab avo: ergo generaliter non [illegible] exheredandus [illegible] filius in potestate constitutus [illegible] verum etiam emancipatus et qui omnino [illegible] [illegible] resp. [illegible] bonorum possessionis beneficium c. tab. ema[illegible] [illegible] concedi, quoniam emancipatio [illegible] eo beneficio et proinde habetur ac si numquam emancipatus filius fuisset sed semper in potestate [illegible] § 1 de bon. poss. ergo cum nepos praeteritus ab avo in d. § si emancipatus natus ex filio emancipato avi contra

matrimonium sine voluntate patris, inquit, vlg. mortuo patre posse nepoty preteritu 3 tabulare aui testamentu nam rescissio emancipationis, qua pater nepotis credit q̄d semper fuit in patris sui potestate n̄ facit nepote illegitimu licet n. natus ex matrimonio 3tracto a filiofam. sine voluntate patris iniust, et illegitimus filius sit S. paul, l. L destatu hom.) rescissio tn̄ emancipationis a praetore admissa fuit potius, ut filii ad successione inuitaret, q̄m ut excluderet arg. tex. in l. legata inutiliter de adim. leg. q̄d adeo verum est ut id procedat in nepote praeterito ab auo nato ex filio emancipato, qui sine volutate patris matrimoniu 3traxit cu ignominiosa adeo vxore, ut dedecori sit familiae, q̄m patri, siqui de in ea specie potuit auus iure suo eu exeredare, ac per 3sequens filii emancipati exeredatio vtilis et necessaria est, ne rescissa emancipatione a praetore filius ut suus admitatur, de quo tex. videndi sunt cui. lib. 3 obseruat. cap. 15 Brisoni, de iure nubior. p. c. 7. iuanes gutierez in l. pater filium n̄ 2 de inoffic. test.

7 Ex qua dicta interpretatione venit intelligend. difficulta summe tex. in l. 2 § si emancipati patris vers. si ipatrum, de coniung. cu emanc. liber. vbi si pater emancipat, exeredatus fuerit nepotes ex eo in potestate aui retenti admittendi sunt ad 3 tab. cui lex subiungit obscuram rationem 3sult., nam exeredatus pater eor. praemortuo heres, ergo filii emancipati exeredat n̄ minus vtilis et necessaria est q̄m eius qui in potestate est augetur difficultas ex eo q̄d emancipati filii exeredat in ea specie magis vtilis et necessaria est, q̄m filii in potestate 3stituti ex d. l. 2 § si pater in potestate quain diff. ant. faber lib. 9 3iect. cap. 20. diligenter et subtiliter tractat nullo modo filius in potestate

stitutus exheredatus heredes pro mortuo quod evidenter apparet ideo quod dicitur filijs suis et l. 1 § si pater in potestate de coniungendis. quae dictamen inquit dificile ip. resp. in d. rom. ad ipsum patruum, quoniam verba illa nam exheredat. pater eorum pro mortuo habetur, exstinctus intelligenda et restringenda sunt ad dictionem de quibus: de coniung. cum emancipato liberis eius, etenim ex eo dictio siue ex noua iuliani clausula, ut loquitur marcell. in l. 3 illud, nepos in familia retentus iungitur patri emancipato pretoris auspicio cum sequens absurdum fuisset deterioris fieri nepotis conditionem si excluderetur propter exheredationem patris ut paulo ante ip. scribit in d. rom. absurdum ex aperto, marcell. in d. l. 3 extra eum dictio de coniung. non coniungitur nepos patri emancipato exheredato qui non pra... cuit pretor exheredatione notatos ad bon. poss. contra tab. admittendos, sicut nec iure ciuili testamenta. rumpunt ... post ... si eius superest remedium querele, siue mortui ... fuerint exheredati et ... non ... post mortem ... § exheredati de bon. poss. contra tab.: merito igitur quoad eandem dictionem emancipatus filius exheredatus pro mortuo habetur atque consequens nepos ex eo in potestate retentus si solus fuerit in solidum habebit possessionem, si vero cum patruo concurrat dimidiam tantum obtinebit per tex. l. vlt. illud: contra vero quod procedit in filio exheredato instituto in potestate quoniam cum possit iure ciuili succedere, ut suus non adita hereditate. non adita hereditate ab extraneo instituto ... frustra... exheredatis de contra tab. obstat nepoti nec dictione de coniung. in casu specie locum habet. quiquidem casus maxime de verbo ad ... in quo exheredato magis operatur in emancipato quam in filio instituto in potestate.

Verum n. vero ad ... pap. nostro

ind. ... filio quis pater huius tit. ... singularis illustratione, exornatione nostre sermo ... his apparet ... quis filius emancipatus exheredatus postea a patre arrogatus fuit dicendus erat exheredatio neque factum non nocere ... arrogationem ... fuisse quasi agnationem sui heredis quoniam ... in ordine nature ... de novo circa eius ... naturali potestate iuxta Triphonini summi ... decisionem, quasi ... inter interpretamur ind. ... § filius fam. miles ... ibi: ... sit institutus ... exheredatus iste filius non rumpitur quia nullo ... de novo facto ... ordine quodam naturali ... potestatis

9 ... huius ... pondere ... pe ... accus. ... filio ... hautsensus ... ordine quodam naturali ... potestatis quasi idem dicendum sit ... aliquo facto patre adquisi... sit potestatem filij ... filio quis ... fractione interpretat. accursiana ... divinationis ... deinde quoniam ... omnino statuit ind. § filius fam. miles ... exheredatio ... institutione factum ... nocere filio ... quoniam morte ... ordine naturali filius fam. miles ... potestaty patris filius sui ... aliquo facto ... arrogatione ut ind. l. filio quis pater.

10 ... Quare ... praeteritis interpretationibus, facilius est ... interpretatio Triphonini ind. iuris, quoniam ind. l. filio quis pater pater naturalis arrogatione filij emancipati non fuit nactus de novo potestatem in filium ... postliminij iure ... adoptiuus ... naturalis ... indicatur ... imagine

naturae veritas adumbraret. unde elegantr tertull. in apo
logetico. c. 47 inf. inquit, nunqm n. corpus umbra verit
veritatis imago praecedit, atq ita excudat nocet illo,
quam in potestate constituto decreuerit. Cuius inde § filius
... ... suae potestatis natus fuit filius fam.
... denouo ... si vero facto ... denouo,
... nocet excudat facta diu invitio erat
... postea ordine nali nascatur. qua interpretatio
... L. ... § ... imancipati ...
... demonstrauis ... tab. ... excudat filij emancipati
nocet filio postea arrogato ... extraneo arrogato ...
... ratio vero differentiae interuenientis ... ex
eo ... quoniam ex ordinenali ... denouo
potestatis ... inde § filij fam. miles ...
persona filij est nec diuersa familia ... post nomo ...
... vero inextraneo arrogato procedit, ut eleganter considerat
iason ind § filius nec expendit ad plures ...
... utiles et necessarias ... inde L. filio quem ...
... oppono ... animaduertit ... praedicere in
... diminutione in qua emancipatus minima patit;
quia mutat statu facto patris et sui iuris efficitur
qui alieno iuri ... erat, secus si ordinenali
morte patris sui iuris efficiatur.

11 haec quidem omnia quae
certissimis ... principijs turbari videtur inde L.
filio quem ... inquit ... extraneus arrogatus
fuerit in locum nepotis, qui antea adrogationem institutus
fuerat suo ... filio ... ex quo in locum nepotis
extraneus arrogatus ... institutionem antea factam
... nepos ... rumperet testamentum, ecce ... denouo
facto ... natus fuit potestate nepotis quem antea
nunqm habuerat et nihilominus nocet ... institutio

ergo illa erit in exheredatione ℈ separati interpretationes

¶ Quidifficultas ex multis ab antiquioribus inter

pratibus, quaestis in d. l. in suis, diuendus est hic tam est inter

exheredationem extranei & institutionem, nam exheredatio

inutilis cum esta d. l. quidam cum filius de verb. obl. d. l. in

pretauit § sed in extraneo, institutio vero vtilis omnino

ut l. extraneus 11 C. de hered. inst. cum opposito sin

gularis tex. in l. si quis heres ita de inius rupt. ergo ex

exheredatio extranei taquam vtilis non nocet ei post arrogatio

nem in d. § sed in extraneo cum § vlt. in fine. mirum vero

cur non pcedit in institutione in d. l. filio quem pater inf.

clarum l. si quis heres. 2° quia sicut ante facto nouo natus

fuit obstitaret extranei arrogatione in loco nostro

facta tamen arrogetur ordine quodam naturali factus fuit sum

heres ante suolato sc. filio de medio morte ind. l. filio

inst. vnde institutio antea facta ex regula d. § filius

tam. mitius, ut considerat Iason ibi: prior tamen interpre

tationem veriorem esse existimo.

12 Verum tamen superest valde paradoxum

id quod supra d. maxime aduersatur nempe quod filius naturalis cum

cipatus et postea arrogatus in locum filii non est heredis, ut filius

naturalis reditur in omni ordine potestate ut pap. afirmat in d.

l. filio quem pater sed potius, ut adoptiuus tex. singularis

in l. 1 § si quis filium vers. dicit dicat fit ubi etiam tex.

vulg. ibi quia quasi filius adoptiuus est in potestatem non quasi

naturalis ergo exheredat apud pap. antea autem non magis

debuit cum nouum quam extraneum.

13 Una difficultatem ut componi

tas sequens est omnino reconditi iuris principium et

quae pauci interpretationes regio, adhibent: igitur pra

libandum est pap. regula supra relata in d. l. filio praece

dere respectiue ipsius filii, qui post emancipationem

a patre naturali arrogatus fuit, et respectu eorum, qui ex filio descendunt. Inde si filius naturalis ex quo pater nepotis fuit emancipatus fuerit a patre et ita in locum filii patruus huius nepotis fuerit adrogatus, in petenda bon. poss. in omni cum nepoti praefertur l. 3 § 1 dicto tab. quia nepos in potestate fuerit retentus filius emancipatus, quia quoniam naturali iure civili usum oratoris siquidem iure civili nepos, ut suus erat praeferendus, oratorio vero filius, quia proximior, novo edicto modus fuit adhibitus, ut nepos patri suo emancipato iungatur et utrumque indimidia bonorum possessionis admittitur l. 1 § si pater devenerit in poss. l. 1 et sectis de coniung. cum emanc.

2° praeterea dicit in eo edicto de iungendis illis locum esse, ut siquis habeat filium emancipatum retento nepote eo in potestate et postea adrogaverit filium in locum eius, deinde eundem iterum emancipaverit in ea specie qui nunc filius praefertur ei nepoti, quia dudum adoptatus erat, quia nepos erat emancipatus non iungitur ei nepos l. 1 § qui habebat dicto tab.

1 4 tandem sic dicit aliorum exemplum filius naturalis emancipatus itemque adoptatus non censendus ut filius naturalis sed potius ut adoptivus exemplum extat difficile et singulare in d. l. 1 § si quis filium vers. solvendum est si tab. test. nulla. cum filius naturalis emancipatus, arrogatus fuit et nepos exitus emancipatus postea vero item adrogatus ut filius simpliciter non quasi pater nepotis, quo casu filius fuit ut adoptivus non ut naturalis quoniam arrogatus ponitur sicut alius extraneus ut filius, non ut pater nepotis, atque ita patruus non pater nepotis censebitur ut eleganter considerat et subtiliter explicat Cui. in recitationibus posthumis ad tex. in d. § qui habebat quomodo interpretatur clausulae verba illa obscura dixit in vers. sed ex his ... oi ...

filius adoptivus e in potestate non ut naturalis, q. ocies

sensu intelligitur particula illa, (?) d. qua pap.

inst. filio qui pater. pro qua interpretatione expendo

ultra cui. lex. inst. si pater 15 § quicumque de adopt.

ubi qui duos filios et ex altero eorum nepotem habet, si vult nepo

tem quasi ex altero natum, sic adoptare potest, sicut emancipa

verit et iterum adoptaverit quasi ex altero natum facit

qui hoc quasi quilibet non quasi avus et e quaratione

quasi ex quolibet natum potest adrogare extraneum ita

et nepotem emancipatum quasi ex altero non natum

sit. ini iter inst. vers. sed si filium cum pater filium natum

emancipavit et eum postea adrogavit, ut filius sit pa

ter non ut patrem nostrum non obstabit nepoti quaratione

potuisset extraneum adrogare, ut patruum non ut patrem

... potest potuit et filius suum emancipatum, id n. pater

facit sicut quilibet alius n. quasi pater.

15. non tamen sui licet ad valorem testamenti paterni

Nominatim inst. vel exheredat. quidam — liberos et posthumos suos haeredes instituere et exereda

re sed necesse qd institutio et exheredat nominatim fiat.

quid autem sit nominatim haeredem instituere et exheredare

explicat ulp. inst. 1. 2 et 3 iunioribus tt. de quorum iurium

applicatione et exornatione praesens tractatus adeui

super facili cognitione et ut omnia ex integro eripiget

legendi, e nomina inducta fuisse ad hoc cognoscendos

et distinguendos l. ad recognoscendos 11 C. de ingen.

et manum. l. cum praecessum 9 C. de liber. causa. deniq

explicationem videtis e geli. lib. 9 atticarum cap. 2 § siquidem

in nom. inst. de leg. illustrat post accurs. ibi cum multis

bonarum literarum cultoribus, alciat. lib. 4 dispunct. cap. 2

franciscus sarmiento in nostra l. 1 ant. auct. lib.

1 emendat. cap. 7 oswald. lib. 2 ment. cap. 4

et libera b, unde ext. latius copiose ... in prax.

Borsbyt Doeri, decis 105 n. 8 Stefan, gratian,
discept. 500 ex n. 10 genuense decis. 201 nomis [illegible]
qui appositus in sano cu plures probationes autoris. [illegible]
igitur nominatim exheredatus dicitur, quando a patre suicer
ita certo et expresso iudicio removetur, ut de quo exheredo
senserit minime dubitari possit [illegible] plenius ind.
l. 2 et 3 l. filij 17 l. filius 21 l. [illegible] hoc tt.
[illegible] nominatim 73 de leg. 3 l. nominatim 34 de condit.
et demonst. l. nominatim 29 de manum. test. l. [illegible]
sub condit. 12 de tab. cum alijs congestis a vigilio in l.
nominatim ind. de exhered. lib. donell, lib. 6 cap.
10 12, quibus iuris, adiicias [illegible] in l. duo
sunt titij de testam. [illegible] ind. si [illegible] erit 10 § 1 l.
sige 27 de cub, duos, de quoy iuris scilicet cu l. 3 §
fidus, de adim. [illegible] inst. agendis.

16 Hactenus dicta difficilius
apparet ex tex. ind. hac resultissima vers. deinde. C
quites. Tacuerit, deinde exprimat nomina specialiter
[illegible] et dignitates singulorum et indicia nec nominum
commemoratio quam ambiguitatis pariat, ergo [illegible] institu-
tione nominum sola expressio quantumvis inexheredat qua
ratione cit ex l. cum quidem 3 [illegible] dixim, supra
in hac dift. accurso ind. vers. deinde verbo indicia, [illegible]
itaque exheredationis rite facta, nom tantum expresso exhe-
redati sinomis [illegible] et singulare quomodo intelligi
[illegible] tex. [illegible] in hac l. 1 [illegible] sinomis [illegible]
[illegible] vers. deinde [illegible] interpretationis amplectit
ind. libellos n. 17 de [illegible] et ind. demonstratione 19
de condit. et demonst.

1, hec tu interpretationis [illegible]
manifeste ex nostra l. 1 ubi sola nominis [illegible] cognomini
vel praenominis expressio sufficit, ut [illegible] sine

signa dist. deinde ev[illegible], infirmat ex l. 1 § qui neq. dehered. inst. ubi institutio utiliter fit hijs tantum verbis, Lucius haeres esto, et tn nomen Lucij [illegible] et unitatis erat ut colligitur ex glossa, [illegible] ubi mentio ei[illegible] [illegible] et exornat elegater ant. aug. lib. de nominib. pro[-]priis consultor. cap. 6. igitur eam interpretatur [illegible] procon[-]ciliatione nostra legis 1 eius ver. deinde, distinctio ad[-]hibenda est inter institutiones extraneorum [illegible] et filior. exhaeredationes. institutio n. extranei non [illegible] tantum expresso [illegible] apparet aliunde ex aliis indiciis, signis, officio, dig[-]nitate affectione aut consanguinitate, de quo [illegible] testa[-]tor senserit [illegible] cognoscitur aut ex sola nominis expressione [illegible] vers. deinde, [illegible] duos eiusdem filii, nam regulariter plures sunt [illegible] eiusdem nominis nisi rarus et singularis sit [illegible] ver. [illegible] in nostra l. 1 [illegible] procedit nam [illegible] in extraneis [illegible] incepta ut ex l. quibus in filiis severo. diximus supra, [illegible] filij [illegible] parentis fere nunquam nun[-]cupatur eodem nom., atque ita inexhaeredat. nominis tantum expressio sufficit ut [illegible] [illegible] iass[illegible] 2 Aretinus colum. 2 Sarmiento in nostra l. 1.

[illegible] Verum adversus supra [illegible] in[-]terpretationem [illegible] qd duo filij plures ne sint eodem nomine frequenter nominatur tn cum uno cognomine familiae patriae communi nuncupatur ut constat ex [illegible] [illegible] cod. si in nomine [illegible] gloss. l. C. de testam. [illegible] si quid [illegible] in nomine inst. [illegible] [illegible] filius [illegible] exheredat, tenetur [illegible] cognominis commemoratione expressa ergo sicut nomen sit vulgare et multis conveniat recte instituitur haeres [illegible] expresso maxime quia filii omnes sunt de cognomine et familia patris [illegible] l. 1 ad municip. [illegible] hanc difficultatem sicut [illegible] ex antiquiori [illegible] insinuavit Iassm in nostra [illegible] 1 n. 20 [illegible]

varias interpretationes intelligit tex. nostra quando vero do
filius inter ceteros propter excellentiam cognoscitur tantum
~~[illegible]~~ ex agnomine in quo ut cognominibus expressio p=
sola sufficiat ego autem cum aliis inpraesentiarum statuo generaliter illud scilicet et exhaeredationem filij nominatim ita fiet
tam exhaeredatio cum nomine, pronomine, agnomine, aut cognomine expresso
si constat de quo exhaeredando testator senserit, quoscumque
sufficit unum ex hijs exprimere arg. l. certum si certum petatur
cum similibus, quo etiam modo interpretatur, et tex. inst. in §
quinque de haered. inst. ubi institutio haeredis sublati
quater facta tribus tantum verbis ita, Lucius haeres esto, nempe
si apparet de quo Lucio testator senserit alioquin
propter incertitudinem nulla erit, nec obstat quod in nostra l.
1. nec in d. § quinque illud exprimatur quoniam tantum
dubitatur ibi quod vero non posset testamentum defensionem quinque
ligaturus erit neque quoquam exhaeredaturus et ait tribus verbis
supra relatis posse testatorem ultimum defensionem elogium sicut
consulto obiiceretur non valere huiusmodi institutionem propter
incertitudinem haeredis cum plures sint haeres quinomine
Lucij cognominati dixisset procul dubio ex iurisprudentiae principij +
dentia + antecessoribus relatis tum demum eam institutionem valere
cum aliunde constat de quo Lucio testator senserit
atque quidem frequens est et veritatem apud consultos utrumque
dicunt responderet ad interrogata caeterarum quaestionum
possunt [illegible] illis ex iurisprudentiae principijs
quomodo interpretatis sunt iura alioquin obscura in
l. quidam 45. § si quis ita dex. ibi. iuncta l. Caius
solut. matrim. cum donello in d. § si quis ita et inst. stipu-
latio 3. § alteri n.° 60 de verb. sic similiter
consignant iura inl. si non sortem 26. § adeo de condict. indeb.
cum l. s. § idem inlibanum vers. huic pater deliberat. lege
sic similiter [illegible] l. 1. ita demum cognominis expressae

101

filius recte exheredatur si aliquin dubitat quis fuerit exheredatus;

19 Verum antequam ad ulteriora progrediamur in hac parte adversum id quod diximus in magis...dationis sive ademptionis successionis paternae valere facta nominatim et cognominatim proprio filii cum plures sint filii eiusdem nominis et cognominis nec aliquin appareret de quo exheredando testator senserit, quam institutionis in eadem specie quoniam eadem est ratio ademptionis et dationis ... l. 3 ... si duobus de adimendis leg. ubi si duobus filiis testator separatim legaverit et uni ademerit nec appareat cui ademptum sit, utrique legatum debetur quod ad modum extendendo sin appareat cui datum sit dicimus neutri legatum, considero in nostra leg. 2 huius tit. ubi si pater dixerit, filius meus exheres esto, et plures fuerint filii nec appareat de quo testator senserit, benigna interpretatione potius a plerisque respondetur nullum exheredatum: ergo ex iuris certissima ratione omnes exheredati censentur, nam benigna interpretatio necessaria est ubi de iure contrarium verius est iuxta tex. in l. tales 242

...nexo + § ... ... benigna interpretatio ita scilicet danda cum obscura l. quidtibus 23 illo tit. cum sub. 43 ffs iuliani ibi: idem in l. si ita sunt 9 de pact. dotalib. iuncta l. gaius 43 inf. soluti matrimonii, in l. si generos 26 C. de iure dotium = augetur difficultas ex tex. si non difficili in l. si ita fuerit ... ... si duobus ... dubiis ibi si duobus eiusdem nominis fuerit legatum v. g. sempronio mox sempronio ademptum sit nec appareat cui ademptum

20 ... ademptionem in utroque valere.

hiis tamen difficultatibus ... nimis refragatur certissima est ... nostri ... in ...

quia in 2 § C. nostre leg. 2 rumpi exercedationem ita fac-
tam filius meus exheres esto valida est, cum patri vnicus
tantum est filius quoniam principaliter apparet quis filius exe-
redatus fuerit arg. tex. in l. fundus 24 cum seq. de fundo
instr. Vnde generalis indiffinita illa locutio filius
meus, quam potest referri nisi ad vnum, equipollet oratio-
ni speciali. Vnde si filius fam. testatus dixerit quisuam
valere instantiam valeat codicillorum iure aut alterius
vltima voluntatis valebit testamentum iure donationis causa
mortis quia nulla est alia species vltima voluntatis ut a fillio
fam. fieri possit arg. tex. in l. tam is 25 § 1 de mortis c.
donat. notat alexander in l. seruis colum. penult. C.
qui testam. facere. et sequitur Iason in presenti nº 31 si igitur
dispositio generalis que non potest verificari nisi in vna
specie, specialis censetur l. si tibi 28 § 1 l. si scriptus 13
de cond. leg. ex parte et de diffin. debere a persona sequens
si pater dixerit filios meos exheredo nec is et vnicus
tantum fuerit fuerit filius exheredatus nominatim et speci-
fice videbitur ex dicta interpretatione in l. titius 25 § octo
quamvis in ... casu ... contingente illustrat
... ... Iason ... 12

21 ... Si vero exheredatio ita
facta fuerit apud quamplures filios sit filius meus
exheres esto, benigna interpretat a pluribus ... ...
fuit nullam esse exheredatam cum non constat de quo exhe-
redando testator senserit quasi ab ... benigna interpreta-
tione ... exheredationem ... ex bene ordinata
... ... obiicias ut effugias
difficultatem ... ... benigna receptum dicatur
quod alio quin ... iuris receptum erat iuxta tex. sume
... et memoria ... in l. 1 § si tibi fun-
dus ff. quib. mod. vsus fr. amit. vbi antedicum

507

cedente usus fructum amitti per capitis diminutionem benig
na interpretatione quod quidem absque benignitate procedit
ex regulis iuris de quibus in d. l. 1 § ult. ad eundem illud et
l. sempronius 26 de usufr. leg. § titio 96 de cond.
edent: nec adhuc dicendum est in nominibus nostris recep
tum benigna interpretatione dici quod ex regulis iuris admissum
erat, sed potius quod benigne laxato iuris rigore receptum
quod obstat tex. in d. § si tibi [illegible]
dictum legato fundi non impedire utilem cessionem et substitu
tionem legati usus fructus pure relicti, sicut nec dies
adiecta institutioni haeredis impedit cessionem legati
pure relicti l. si titio § quidam, quando dies leg. cedat
ut recte consideravit fulgosius in d. § si tibi; deinde namque
tia constitutio usus fructus mora potius suspendit quam
cessionem in d. § si tibi ut ex l. 6 § 1o dies leg. considerat
rat antea [illegible] in d. § si tibi; igitur benigna interpretatio
necessaria fuit ubi usufructuarius constitutus capitis
diminutione usufructuarii extinguerentur.
nec tunc obstat tex. in nostra
22 l. 2 quoniam [illegible] ex iurisprud. melioribus fun
damentis dicendum erat omnes filios exheredatos [illegible] quo
niam indefinita illa locutio filius meus exheres esto
aequipollet universali etiam si non singulari fuerit prola
ta l. si pluribus 44 de leg. 2 l. si plures 93 de leg. 3
et magis in nostris terminis in l. 4 [illegible] in l. si qui
ita 26 § si quis filio [illegible] in l. [illegible]
in prim. de leg. 1. unde merito improbatur communiter ab scri
bentibus in praesenti bart. castr. [illegible] aretini opinio
dum existimat in nostro tex. verba illa filius meus
exheres esto non singulari prolata non esse indefinita
nec obstat pro aretino obscurus tex. in l. ult. ad
trebell. ubi ea ratione substitutio fideicommissaria

prodest

produce filiis 2° uxoris, quoniam ita testator dixit in primi
filiis ut si quis eorum sine liberis decederet portionem suam
excepris bonis maternis eorum, ei velicus, qui superesset
restitueret: ergo si testator dixisset, ei, in singulari compre
henderet tantum in fidei comissaria substitutione Iulius
phabus, ac per consequens dicendum, ut quod indiffinita illa
locutio in singulari plata non aequipollet universali
nam resp. verba illa filius meus exheres esto indiffini
ta est comprehendensque plures filios, quos pater habebat
cetera relatio illa, ei, refertur tantum ad Iulium phabum
qui invicem substitutus erat vulgariter cum heraclia
sorore sua quoniam, quos dilexit in substitutione vulgari
eosque coniunxit, videbatur coniunxisse in fidei comissaria
nisi addita fuisset illa relatio, velicus, de quo tex. vide
sunt ad plura Cui. lib. 6 resp. pap. in l. cohaeredi quae
§ quippe, de vulg. et lib. 4 observat. cap. 32 formet.
lib. 2 rerum cotidianarum cap. 25 et lib. 2 cap. 9 haec cum
ita sint ex bene ordinata iurisprudentia benignaiorem
praetatione aplerisque fuit ratio non sunt nullum exheredatum
credendum ex nostro tex. l. 1 § quare deventre in poss.
quam cum exheredatio sit odiosa non est coadiuvanda l. cum qui
dam: quae hoc est ac per consequens in odiosis indiffinita
locutio in singulari prolata non aequipollet universali
et tantum in favorabilibus, ut explicat post Bart. in l. si pluri
bus, Cuman, iason, alexander, castrens., Cui.
et caeteri in praesenti.

23 ... Superest nunc explicanda
concordia ad obscura iura supra tradita in l. 3 §
si duobus, de adim. leg. cum l. si ita fuerit l. 0 ... si
duobus deceb, dubbijs, in quibus iuribus explicandis mul-
ti omissis ab accurs. et antiquioribus interpretibus, omnium emergit
donelli lib. 8 comment. cap. 14 et in d. l. si ita fuerit

101
591

dum existimat verba illa ultima d. vers. sed si duobus ibi
ademptione autem inutrumque valere mendosa esse et legenda
ademptione autem inutrumque valere quasi legatum inutile
per ademptionem incerta sustineatur inutriusque legatarii per
sona, quae diluitur a fornerio lib. 3 rerum cotidianarum cap. 26
ant. Fabro lib. 20 coniect. cap. 4 ex eo inter alia fundamenta
quoniam ademptio non est modus confirmandi legatum aliàs
inutile sed potius infirmandi l. legata inutiliter ff. de ad
dim. leg. l. 3. § si emancipatus de dotali tab. omissaque alia
si ant. fabri d. cap. 4 qui existimat verba illa ultima
uersa d. vers. sed si duobus ibi ademptione autem in utrumque
valere, potius triboniani glossema esse [illegible]
[illegible]
eruditissimo cuius lib. 6. quaest. pauli ind. l. duo sunt
titii 30 de test. tut. discrimen constituendum esse ind. iuris
quoniam legatum relictum sit duobus eiusdem nominis separatim
scilicet diuersa oratione ut non obscurari nec obiici proponi
ur ind. l. 3 § si duobus, an vero coniunctim una oratione ut in
d. vers. sed si duobus, nam in l. casu propter incertitudinem
non vitiatur legatum sed concursu utrique debetur, quoniam ade-
ptio titio facta propter incertitudinem nullius momenti,
si vero coniunctim Sempronio legatum ~~semper fuit~~ et Sem
pronio ademptum nulli debetur et utrique ademptum censetur
quoniam coniectura voluntatis defuncti credendum est coniunxi
sse in ademptione, quos coniunxit in legando, quae coniectu
ra cessat cum separatim duobus titiis legatum fuit.

24 quae supra dicta sunt
recte iure antiquo in scholastica disp. procedebant. verum
quoniam hodie in exheredatione facta aparte exprimenda
est exheredationis causa enumeratis in authent. ut
cum de appellat. cogn. § aliud quoque capitulum collat. et
inde quintaballus ubi glos. magna deinde iurato

sequitur qd ex causa expressa exheredationis semper[illegible]
noscetur quis fuerit exheredatus filius nomine cognomine pro-
nomine tantum expressis, et si plures fuerint filij eiusdem no-
minis cognominis et pronominis idem erit et si filium exhere-
dauerit qui plures filios habuit.

25 [illegible] Quidautem si peperit filium: ad l. 3 hui, tt
dicere ex serva autem natum dixerit et sicut iudicio dixerit:
non nominatus est filius meus, latro, gladiator magus,
ceterisque omnibus nominatim recte exheredat, censetur
et si ex adulterio natum dixerit. haec sunt verba nostrae leg.
[illegible] quidem a nobis sigillatim illustranda sunt multis
observationibus ex propria penu congestis. inquit. si vlg. et si
peperit filium dicere ex serva autem natum dixerit: quae
verba ex supradictis a nobis in recto accusatiuo. et interpretibus, in illis
intelligenda sunt quando unus erat filius natus ex testatore
et serva, alioquin non apparet quis ex pluribus filijs servae
et testatoris exheredat, et nullius nomine erit exheredatio.
aduersus quem pro nostra ratione considero ultra. ocium filium etiam unicum
cum exheredatum ita: ex serva natum minime exheredationem
quia alterius quoniam illa exheredatio natus ex serva ex heres
esset extranei potius quam filij testatoris fuit, quippe si
ex serva natus in nostro textu. filius foret testatoris ita [illegible]
queretur testator filius meus ex serva natus sit et ex serva uxore
mea domina mea et sanctissima, ut alias fiet in l.
uxorem 41 de leg. 3. l. titia 29 § quinarco de [illegible] leg.
l. ult. § uxori de auro et argento leg. augetur haec difficul
tas et coniectura ex obscura decis. leg. lucius 36 §
de cond. et dem. ubi ideo illa conditio si se filium meum
apud iudicem ee probaverit non pendet ex potestate filij
qui enim ille filius non erat testatoris legitimus ut mero
chris. a frat. lib. 2 de arbitrarijs casu 36 n 7 duplici
coniectura, q. aurelij claudij institutus dicere [illegible]

f. 9

et cognom̄ a patre indulat deinde ex illis verbis: ex illa
mulieri natus. quae verba indicant non fuisse propriam uxorem
alioquin ita dixisset saltim natus ex uxore mea: pro-
batio autem filiationis extra nuptias non solum non est potesta-
tiva, verum etiam impossibilis ex parte patris, ut ex pluribus
illustrat ant. faber in pap. tit. 5 princ. 2. ergo verba
illa in nostro tex. proposita ex sua natum indicant
exceredationem nullius dinere est momenti l. quidem cum
filius 132 dei. solig.

26 Nihilominus tamen cum accurs. et
dd. com. planum veri, est existimo natum ex sua exhaeda-
tum in nostro tex. proprium filium fuisse testatoris. alioquin
frustra disceptatur ab rsp. utrum ita recte et nominatim exhae-
redatus censeatur nec obstat supra tradita consideratio nam
animadvertendum est testatorem suspicabatur de moribus uxo-
ris illa fastidiosa formula uti solere ex sua et ex illa
muliere natus ut in nostro tex. et in l. Lucius titius. unde
dd. meliori nota probant, auxilium claudium, probare debere
se esse filium lucii titii non solum praesumptionis probationis,
de quibus in l. filius 6 de his qui sunt sui. l. imperatores
29 de probat. l. ult. C. eodem tit. l. sirmius C. de
suspt. ep portuas deprobat. et decimo patris in l. 7 tit.
2 l. 2 tit. 13 part. 4 verum etiam tenebitur probare
filiationem fortioribus probationibus, sc. declarationibus ma-
tronarum aliisque similibus. ex quibus cum illa conditio difficu-
lior efficiatur non censetur potestativa, et per consequens
adiecta filio testamentum nullius est momenti iuxta legem
3 leg. 4 l. indubitati § 6 de haered. inst. l.
filius a patre 23 hoc tit. l. ult. de ..... inst. explicat
in terminis nostra lege: d. menochius a casu, vindic. in l.
3 de cond. et demonst. num. 29 6 ubi similiter statuit
et probat cum Pandino de antiquis romanorum nominibus

e
quod indecentitia nomina emanaverint, et ex nouis
iniure filios et hic nomina nec cognomina patrum
utinbl. titia 35 § Lucij. 2 de leg. 2 l. theopompus
14 de dote praleg. atq ita et ex eo colligitur aurelium
[illegible] et fuisse filium Lucij titij qd diuerso nomine et cogno
parentis indueretur explicant et illustrat materiam
vd l. Lucius, costa in § et quidsitatus 5 ff et n 42
fornerij, lib. 2 sellect. cap 6 menochiu, lib. 1 pra
sumpt. 37 n 7 mantica lib. 11 de coniect. tit 10
ex n 4 donell, lib. 2 comment. cap 19 vbi illigenti litera
D. ant. faber in pap. tt 3 princ. 4: ego autem existi
mo qd est illa conditio si iudicij filium nunc ex obbauerit
intelligatur de ordinaria et praesumptiua probatione
filiationis adue et dicitur conditio potestatiua quoniam
et solum ex potestate et voluntate filij pendet venum etiam
ex declaratione testium ex quo quidem iterior conditio
casuali efficitur propter quas expendo iura ita conciliada
in l. verult. si ex noxali causa cum l. 1 de peni. in
tit. de regula l. 1 § in adn. si ex noxali causa.

hac autem coniectura
27 nostra sic ut natura essentia excludat, filius esset testatoris
de qua et male suspicabatur testator recte colligitur verbis
seqq nostra l. 3 ibi: et filius meus, ex bis si ex adulterio
natus esset, quae verba maxime obscura sunt, nam et hac
sedatio eius qui filius et est testatoris inutilis et inepta
dicitur in tt si quidem cum filius des. cum similis, addue ctio
augetur difficultas nam excludat filij ita facta ex adul
terio natus ex tunc esto nullius et momenti l. 1 § pom
ponius vers. ibi ait de carb. edict. vbi sic si ita exhere
dauerit filius quasi ex adulterio sacrum nihilominus
talis filius bon. possess. carboniana petit, quoquidem
et opetit filijs institutis et vtiliter exhaeredatis tt l. 1

§ sign et § pomponius inst. eodem tit. ergo non videtur necessario exheredatus, ita ex adulterio natus, qui inofficiositatis accusatione exheredatus esset, ille quasi ex nominatus non est exheres. arg. l. sipostumus 29 § ult. hoc nostro tit.

28 His tamen difficultatibus non obstantibus, nostra leg. decisio iuridica et certissima quippe qui si constat de quo filio testator sensserit recte quidem exheredatur ..., quoniam exheredationem proprium est notare filios ... iniuria facere l. si putavit ... l. 9 meliorem. inst. ... 22 de inoff. testam. l. multi 23 huius tit. l. si patrem 12 § sign non male agere. cum sin ... de bonis libert. Succedunt iurisconsulti ... sipostumus § ult. hoc tit. ... 1 vers. idem ait, nam omissa interpretatione accur... sij in nostro tex. quae communiter ... ab accursianis ex eo quod posuit carboniana, ut diximus, non ... exheredatio ... vitiatur. dicendum est iura illa interpretata esse intelligenda quando elogium siue verba iniuriosa potius quam notam siue iniuriam et animo pro causa exheredationis fuerint proposita in qua ... si filius probauerit falsam fuisse causam vitiabitur exheredatio ut in tit. iuris ... quasi ex defectu voluntatis ... secus vero erit quando verba iniuriosa proposita fuerunt a patre notandi ... andi causa notant et illustrant ultra scribentes in nostro tex. eleganter guido pancirola lib. 1 variarum cap. 37.

29 Verum cum non solum filij in potestate ... exheredandi sit nominatim a patre verum etiam si exheredatus non merit institutus, ... quia aliquin praeteritione filij testamentum paternum nullum ... dubitant ... interpretes utrum ... institutus censeatur ... verbis iniuriosis ... in nostra l. 3: dubitandi ratio nascitur ex duobus iuribus vulgo cognitis inst. quibus § sign nomen de haered. inst.

cum l. hijs verbis 93 § 1 cod. tit. in quo ait l. quoties § signisome institutio facta haeredis non expresso nomine sed indubitabilissimo valet sicuti etiam demonstratio l. siomnes non sit tale, quod ostumelia causa solet adiici e quibus ultimis ? verbis constat institutionem haeredis factam stumeliosis verbis nullius esse momenti, contra vero haec in d. § 1 verbis: ... institutio valet filius meus impiissimus maledicus meritus haeres esto quia non haeres instituitur cum maledictis et omnes huiusmodi institutiones recepte sunt, in quibus concilia dicemus multa post accurs. cumulaverunt bart. castr. cumanum alberic, d. iason innocentius tex. in d. l. quoties duarenus, ad nostrum tit. cap. 3 exceptio in § 1 inst. de exhered. ib. receptior tunc aria est, ut verba contumeliosa sollicitata sint ex institutione haeredis quo vix longe ab institutione et legato tribuatur. cum institutionis propriis honore decorare instituerat a. filius § sisiportio de leg. ... melior tex. in l. ... num. 26 sicuti omissa causa ibi: non caret dolo, qui proprio honore dimisso alienum maluit institutionem, cicero in oratione pro publio. haec, inquit, testamento relinquit hunc publium quinctium, ut adque summus meror morte sua veniebat ad eum de summus honos quoque veniret: quod qui de ... legatis procedere cum semper ... gratiam et benemerita legatarios. cum quibus non recte ... verba diversa testantium arbitramur ex l. turpia § 4 de leg. 1 melior tex. in l. diviser, 13 de adim. leg.

... ce dubitat tex. difficilis

contra l. hijs verbis 48 § 1 de hered. inst. quam omissa accurs. duplici interpretatione alia cumani innocentio tex. contra ..., quam sequitur antecessor noster adnostrum cap. 5 num. 22 quam exactiorem summo ingenio ... iason in nostro tex. num. 14 quem sequitur nicolaus genua sequitur

ziliatus in praeitatis iuribus pag. mihi 9 12 in parvis n. 157 veri, dicendus est verba illa d. § 2 non vitiare filij institutionem quoniam non iniuriandi animo a patre fuerunt prolata, sed potius correctionis et maledictionis paterne causa, quaequidem correctio et maledictio cum non reperiatur in extraneis, merito extraneorum haeredum prolata vitiant institutionem ut in d. § sig. nomine de quibus iuribus ultra relatos videndi sunt Costa lib. 1 sellect. cap. 3 forneri, lib. 2 sellectionum cap. 19 guido pancirola lib. 3 variarum cap. 3 Marcus antoni, delrio in miscelaneis suis ad praecitata iura.

Verum ut romanum ius explicatum et satis illustratum fuerit, hispano nostro coniungamus, et alterum anteuntibus, nobis lucem ab altero mutuati et vitorem claudimus, et si...., hunc excursum afrages qd hodie etsi intestamento paterno filius in potestate constitutus nominatim non fuerit institutus, nec exhaeredatus sed silentio praeteritus non ideo testamentum nullum sit, in quo nullus alius haeres reperiatur scriptus, sed potius verus heres ab intestato tenentur omnia testamento scripta adimplere ex l. 1 tit. 4 lib. 5 recopilat. nisi filius successurus sit in potestate vel emancipatus, quiquidem non tenebitur ultra quintam partem bonorum scripta in testamento executioni mandare l. 1 tit. 6 lib. 5 recopilat. si vero praeterito filio alius fuerit institutus, testamentum erit nullum sive in potestate sive emancipatus fuerit nihilominus tamen tenebitur intra quintam ... bonorum testamento scripta adimplere, ut ex d. l. 1 tit. 6 lib. 5 recopilat. et exaucth. ex causa C. de lib. praeter. notat quinchaca de success. creat. § 20 n. 281 matienzo in d. l. 1 tit. 4 n. 49 lib. 5 recopilat.

De requisito necessario ad valorem testamenti paterni, ut filius et posthumus a toto gradu exhaeredetur ad l. 3 § fili, intermedia: cum seqq. ff. l. si a parvo ff. l. si posthumus 29 in princ. et § gl. vulgo ff. de lib. et post.

Caput 3

Procedimus ad aliud requisitum necessarium paternae exhaeredationis, ut testamentum paternum substineatur, nempe ut filius et posthumus nasciturus suus exhaeredes fiant a toto gradu, in cuius, quidem disceptationis resolutione et illustratione, obscuriora sunt uniuscuiusque, tractatus iura, exiguum, praelibandum est, quod grad. non ex numero haeredum, sed ex successionis diversa delatione aestimatur. Unde titius, sempronius, et caius instituti haeredes uno gradu sunt, sicut in consanguinitate plures ratione in uno eodemque gradu sunt. si vero instituti haeredibus titius eorum alius substitutus est, is erit secundus substitutus gradus, et ita de reliquis. l. [illegible] similibus de vulg. subst. igitur si filius et posthumus exhaeredetur inter plures

heredes, ita primus et secundus haeredes sunto, filius exhaeres esto, tertius et quartus haeredes sunto, ab omnium exhaeredatione [illegible] Quare primo [illegible] deductibus ante aditionem sequentes admittuntur iure accrescendi exclusis filio aut posthumo, qui eo gradu haeredes instituti sint, unus quisque eorum et omnes simul unum tantum gradum faciunt, ac per consequens exhaeredatio ab eo gradu facta fuit l. 3 § filius intermedias [illegible] si vero filius exhaeredetur inter medias instituti primo gradu et substituti secundo gradu personas, veluti primus haeres esto, filius exhaeres esto, si 1.[us] haeres non fuerit 3.[us] haeres esto. 1.[o] repudiante, forte aditione defuncto filius substituto praefertur et ab intestato patri haeres erit, nam deficiente 1.[o] gradu, a quo filius exhaeredatur, proponitur 2.[us] gradus in forma, a quo praeteritus fuit l. si a 1.[o] et hoc tit.[o] l. ex quibus deinceps [illegible] ubi idem in posthumo exhaeredato a 1.[o] gradu et a 2.[o] praeterito testamentum procedere, multis ibi, quia ubi natus est filius [illegible] est, qui superstes est. idemque intelligitur in posthumum, l. ea in primis l. 3 § ult. cum l. seq. de iniust. rupt. quod similiter ampliandum erit etiam si filius vel posthumus, antea decesserit, quam ad 2.[m] gradum a quo praeteritus est haereditas pervenerit ex praecitatis iuribus, de quibus infra latius agendum explicatur interim ducem ad nostrum tit.[m] cap. 3. Ceterum tract. [illegible] ad africanum in l. si posthumus aut. sch. 3 sect. cap. 30, et Hualdus ad donellum lib. 6 comment. cap. 12 litera K.

2 Cum praeteritio facta est a 1.[o] gradu instituti haeredis, exhaeredatio vero a 2.[o] substituti veluti titius haeres esto, si titius haeres non erit sempronius haeres esto, filius vero exhaeres esto, nobilis et celebris differentia [illegible] inter filium iam natum ita praeteritum et inter posthumum [illegible] nam in filio nato 1.[us] tantum gradus,

agno praeteritus est iniustus, sicuti illic iur. vers. § ult. Instit. l. ex facto 43 § Lucius inf. de vulg. et pupi[llari] [illegible] institut. l. liberton 2 - 3 si libertini, ver. [illegible] tamen de bonor. libert. posthumus autem ethiam a 2 gradu cohaeredibus si at praeteritus est agnascendo totum testamentum rumpit § [illegible] rumpendo. de iniusto rupt. l. 1 § si vero ter aeventus ingredi. ergo in te specie testamentum incipit a 2° gradu agno filio exheredat. [illegible] l. 3 § ult. [illegible] cius ex 2° posthumi agnatione totum infirma[tur] [illegible] testamentum ut. contra ex praecitatis iurib. tenet et illustrat acc[ursius] in d. l. 3 § ult. [illegible] et post eum bart. castren[sis] iason. plurimi et alii citati. ceteri quoque omnes antiquiores [illegible] Cui. tract. 4 ad africanum in d. l. si [illegible] et lib. 12 quaest. pap. in d. l. si filius menenaus [illegible] decius. c[?]eat. § 20 in 252. duaren. ad nostrum tit. [illegible] pichard. in rubrica inst. de vulg. n° 49 conan. lib. 10 comment. cap. 2. costa in cap. si pater verbo eidem, an 40 de testam. lib. 6. ant. faber de erroribus decade 30 erro re 2 n. 14 et lib. 8 [illegible] cap. 20, [illegible] lib. [illegible] ment. ca. 16 litera O. idem in [illegible] stione proce[ssus] testat. pap. et paul. in d. l. si [illegible] dehaered. instit. et in d. l. ex facto 43 § Lucius, de vulg. ita ut si testator dixerit. titius haeres esto si titius haeres non erit filius haeres esto, non erit [illegible] ab intestato haeres vel ex testamento [illegible] substitutione, quia cum primus gradus nullus sit, [illegible] filii institut. ergo non poterit haereditatem [illegible] et per consequens testamentum incipit a 2 gradu, in quo filius utiliter reperitur institutus.

3 Antequam ergo ad reliquas species perveniam, illud in proposito [illegible] fortassis [illegible] [illegible] industria ab aliis explicandum superest, neque qua ratione differentia a consultis admissa sit, ut filius non

80

in potestate constitutus, a 1° gradu praeteritus, a 2° exhaeredatus, testamentum subvertatur paternum et incipiat a 2° gradu cum posthumus, praeteritus a 1° gradu et a 2° exhaeredatus ... tione totum testamentum rumpat ... substitutio, ... accurs. quem bart. et antiquiores omnes sequuntur in l.3 § ult. huius, et a quibus non dissentit autem ... noster ad nostrum ... n° 9 eam existimat esse ... rationem, quoniam 1° gradu, a quo filius natus in potestate praeteritus, ipso iure nullus l. inter cetera 30 ... hoc t° ac per consequens 2° gradu nullatenus ... ditas cum per ... acciscriptum esse 1° gradus sequitur ergo ... gradus ... incipiat testamentum cum ... ineo reperiatur filius cum posthumus praeteritus ... gradu a 2° exhaeredatus tam ... 2° valet donec posthumus vivus et legitime nascatur ... 2 gradu ... quo rupto ... posthumi ... ex ... legis ... per ... de iure codicillorum l. principalis ... de reg. ... accessorium eodem ... inb.

Quequidem ratio ... ab ... quirit, ex l. ... si homo mort., ... iuncta l. ... materiam ... ita ... certa ... mittat aliquin pena fuerit promissa, si ante diem mort., fuerit penam ... mittatur, ... principalis stipulatio ... valida fuerit a principio accessorius ... nalis quae pendet ex ea extinguitur principali extincta. notat bart. in l. si ita stipulatus ... n° 12 de v. o. ... procedit, cum ab initio principalis stipulatio nulla fuit, videlicet ... promissor mortuus erat tempore stipulationis. 2° ultra ... ratio ... quoniam si testamentum in quo posthumus praeteritus ... rationem rumpatur rumpuntur etiam codicilli ad testamentum

pertinentes q[a] per delegatorio C. de codicil.
i. siu abinitio testam. nullum ex defectu solemnitatis aut filii nati pretervitione et simili causa
codicill. subsistunt ut verte consistit l. 3 de
iure co. i. ll. l. legata inutiliter ... ubi
... art. et Socino regula 60 ...
... C. de codic. in princ. = ...
superior ... exit ... vers. ... igitur ...
... rupt. ... l. 1 § ... deventum ... poss.
... posthum. nascatur ...
... si ... fiat, ... deficiente ...
quis ... mortuo herede ante aditionem testamenti ...
incipit ... gradu substituti ... posthumi
agnatione rumpitur testamentum q[a] ...
agnatione posthumi rumpi ...
bonorum possessio secundum tab. ...
... putavit ... § a primo ... bon. poss. secundum tab. ...
...

... tamen interesse ...
ratio differentiae ... omnibus accursianis ... me
rito displicuit ... in nostra ...
1 ... ipsius traditis ... supra ...
... quippe ... mortuo ... cuncta ...
... l. ... diverso ... secundum ... ratio
... in ... l. in illa stipulatio poenae ... pendet
a ... principali ... in qua ... missus, ...
... exitus ...
... non mortuo ... promisso, ... extincta ...
principali ... stipulari ... ante ... non ex...
quit poenalis ...
... mortuo ... stipulatio
... ab initio ... quoniam tempore ...

[6]

lationis p[illegible] promissus mortis iam erat et nisi omni
n[illegible] penalis [illegible] mitiur acpero sequens superiordi
[illegible] ratio potius infirmatur qm ō fatr. deinde
[illegible] ad[illegible] fundam[illegible] tradit, quippe qui verius
est stipulationem penalem esse accessoriam principalis [illegible]
[illegible] arg. tex. in l. stipulatio 38 § alteri de verb.
nec obstat tex. in l. si homo mortuus, in qua stipulatio [illegible]
nalis ideo nulla, quoniam impossibilis est conversione
principalis stipulatio, de facto, aut natura impossibile
[illegible] et [illegible] pœna omittatur ubi delictum [illegible] vulgata
l. aliud est fraus de r. s. ergo penalis stipulatio in l.
si homo mortuus [illegible] ideo infirmatur quia accessoria sit princi
palis, [illegible] impossibili deinde. deinde in l. in illa
[illegible] promissa sunt principaliter [illegible] a in stipulatione [illegible]
pœne nomine [illegible] conditione eiusdem si promissor [illegible]
[illegible] n dedisset ut ostat ex eodem tex. ibi: totam obligatio
sub conditione eiusdem collatam, explicat Cui. et donell.
ibi. idem donell. lib. [illegible] coment. [illegible] 18 menchaca lib. 3
controversiarum illustrium cap. 95 [illegible] bert, lib. 1 animadvers.
cap. 26 ant. gomez 2 [illegible] variarum cap. 11 [illegible] 32
quibus satis responsum est ad 1m fundamentum interpretationis
cois = deinde superior ratio dicti [illegible] recepta [illegible]
citr. ex eo [illegible] licet 2s grad. substitutionis pendeat a
institutionis quoad ordinem, n tn quoad valorem tanquam
accessorius, imo cum institutio vtilis est [illegible] effectum sortitur, sub
stitutio extinguit l. post aditam C. de imp. cum vero ins-
titutio [illegible] operatur et institutus excluditur in eo casu [illegible]
mittitur substitutus, sc [illegible] in 2 [illegible] 3 [illegible] quaia
69 de adq. haered. igitur nato posthumo atque ita
evacuata institutione a qua posthumus præterit, [illegible]
[illegible] substitutus admittendus erat [illegible] superatae rationi

[illegible] Non obstat 2 fundamentum

tradit pro eo exhis quo adixim de codicillis ex l. C. illo et cum similibus nam veri, et ut sive testamentum nullum sit ab initio praeteritione filij sive rumpatur agnatione posthumi codicilli ad testamentum pertinentes extinguuntur ut l. 2 C. de codicillis, et l. quibus 4 l. ab intestato 16 de iure codicil. ibi. testamento autem facto insequentes ei, nec obstat tex. in l. 3 eodem ti quoniam loquitur in codicillis ab intestato factis, ibi. sigmi/ cum testamentum nullum habeat. i. si ab intestato codicillos fecerit codicilli autem ab intestato facti cum non pertineant ad testamentum non rumpuntur agnatione posthumi sui heredis nec annullantur praeteritione filij ut l. ab intestato l. si ita 9 de leg. 3 notat Cui. lib. 3 ffs iuliani in d. l. ab. 22 quaest. pauli in d. l. ab intestato.

postrema diff. applicatio

gendit ex ratione certa, quae posthumus ad gradum praecedentes a 2° ex hoc dat, agnascendo rumpat totum testamentum sibi quod locum faciat, sicut filij iam natus in testatore substitut, eodem modo praeteritus fuerit, primus tantum gradus ... ut his sit non v. 2° ac per consequens substitutus admittatur ad haereditatem exclusis filiis, quae inter varios doctores alios occurrunt plaus variae sententiae subtilissimi ant fab. ... 2° quae insinuant Cui. tract. 4 ad africanum vol. si posthumus 14 lice tit. ... supra. alexander trentacinque de subst. l. 1 p. 4 c. 6 p. 20 ex n° 4 oswald. ad donellum lib. 6 comment. c. 20 litera g. nemo se incepturo 2 grad. agnatione posthumi non ... legis dispositione, verum etiam et falsum ipsius posthumi ... absurdum autem esset et contra naturam charitatem rumpendo suo facto substituto non v. sibi locum faciat ac per consequens ut sibi locum faciat agnascendo rumpat primum et 2 gradum. quae interpretatio non bene conciliat

ext l. 13 § ult. de iniust. rupt. vers. neq tollendo primu
gradu sibi locu facit, qua ea ratione si filij natus
in potestate istitut. praterit, fuerit, eiq bonor. possessio
ne petierit, ctra testamentu patris, qd facere potest in sign
is l. de leg. praest. cu similib. totu testamentu rescindit
sibiqz nuo substituto, a quo exheredat, fuit locu facit
l. n putauit ff. § a primo vers. ibi postmortu debo
possess. ctra tab. quo cassu utilius e filio remediu bonor. pos.
pratoriu, qm ciuile nullitatis testamti. ut credidit bear
uat Cui. t. st. 4 ad africanu in d. l. si ex sthumu. cum
q testamentu iure ciuili ob praeteritione filij ipso iure
nullu e n versatur aliqd racio filij, sed ex dispo legis
producitur illa nullitas d. l. inter cetera 3 o cu similib,
/ hocq, quaquidem eius praeteritione stingat et praeteritis
in 1 tastu gradu reperiatr, 1 grad. instituti n 2 sub
stituti infirmatur, qua ratio. fuliciter ex l. 2. § si uenter vers.
ad sin vinat: deuentu in sper. ubi si 1 grad, a quo
posthum. praterit, e null, fiat ante natiuitate posthum
f. mortuo herede viuo testatore f deficiente condicione
institutionis tunc cu ex teg. potestate absq agnatione
et facto posthumi null, sit 1 grad, substitut. admitiri
ex clusso posthum, qd idem probat tex. de iniust. rupt.
n° 9 ibi, q aliquis ex institutis dixit = rursus ego consider
n insubtiliter, qd substit. n admitiri, quadiu institut. sperat
f. post adita hereditate ab instituto l. 23 et l. quadiu 69
de adq. hered. l. post aditu 6. de imp. ergo natiuitate
posthumi pendente nunqm substitut. potuit admiti
f adita interim hereditate ab instituto f q sperat insti
tutus n nato legitime posthumo. igitr agnascendo pos
thum. statim solu primu gradu rumpit, a quo praeteritus
fuit neq 2 substitutionu nunqm habuit locu deperisse
quens totu infirmatr testamentu natiuitate posthumi

ex defectu instituti propter praeteritionem et agnationem
sui haeredis et substituti ex aditione instituti haeredis pen-
dente natiuitate posthumi l. qui eo tempore intermedio
substitut. operatur unde eleganter voluit in d. l. 5. inf.
deinceps rupt. inquit, nam tollendo primum gradum sibi
locum facit, quia in tantum grad. natiuitate posthumi ruptus
fuit, 2us vero nunquam admitti potuit ex supradictis, quae
omnia locum non habent in filio nato superstite, a 1o gradu
praeterito et a 2o exhaeredato, in quo substitutioni sta-
tim locus fuit, quoniam institutus nec potuit adire
haereditatem ex praeteritione eius, grad. nullus fuisset statim
ab initio: ergo incipit testamentum utiliter a substituto
a quo posthumus cum exhaeredatus praeponatur non potuit
ex legis disp. praeoccupare dominium suitatis iure
d. l. 3 § ult. hoc ut est, et ita cogitandum ultra [illegible]

10 [illegible] Progrediamur nunc ad
aliam non minus difficilimam speciem ex qua supradicta dif-
ferentia tradita inter filium et posthumum suspecta
redditur, nam si filius a 1o gradu instituti haeredis fuerit
exhaeredat. a 2o vero substituti praeteritus, interim tamen
dum deliberabat institutus, filius decesserit a patre pom-
porius, quod secundum sententiam, quam utitur non erit 2us haeres
quasi ab initio inutiliter substitut. cum ab eo filius
exhaeredat. non fuerit, sed praeteritus, quod idem in posthumo
procedere illatione probat, quoniam cum filius siue pos-
thumus, natus in loco superstitis habetur in l. sicut [illegible] hoc
tit. ergo siue filius, siue posthumus, fuerit eum tantum
inpugnat gradum, a quo praeteritus reperitur, non vero eum
a quo exhaeredatus fuit: cuius rei tota difficultas
pendet ex eo, quare sc. in specie, qua filius et posthumus
exhaeredati sunt a 1o gradu a 2o praeteriti natiuita-
te posthumi totum subvertatur testamentum idemque [illegible]

contingat in filio superstite etiã si decesserint. ante qm
hereditas pertineat ad secundũ gradũ. differencia autẽ
suprarelata inter filiũ et posthumũ procedit cũ pre-
teritio facta fuit a 1° gradu exheredatio a 2° cuius
rei ratio eleganter licet subobscure insinuatur a pomp.
in d. l. si a 2° ibi q° ubi natus e filius, loco eius e qui
superstes e. quequidẽ verba ita interpretanda sunt nempe
inspecto proposita natũ fuisse posthumũ eo tempore
quo ad heredes institutos pertinet hereditas, a quibus
exheredat, posthum, p ponitur: ergo quatenus si repu-
diaverint heredes instituti 2° grad, substituti heredis
in omni eventu iam nullus fuit, sive repudiassent
heredes instituti propter preteritione filii iam super-
stitis, sive adita hereditate ab institutis propter
aditione quo casu n. rumpitur 2° grad, s(ed) nullus fit
statim, quia eo tempore, quo deferenda erat hereditas
substituto sc. post repudiatione instituti filii superstes
reperitur preteritus a 2° gradu, ac per consequens pos-
thumo ab intestato competit hereditas repudiata ab here-
dib. institutis. & si interim decesserit posthum, veniẽ-
tib. ab intestato agnatis d. l. si a 2° d. l. si posthum,
14. hoc tt° gradu n. semel vitiato inde hereditas
amplius obtineri n. potest.. igitur in hac specie posthumus
natus loco eius fit qui superstes est, ut ab initio
secundũ gradũ a quo preteritur e nullũ faciat. 3° 2°
cũ posthum, a 1° gradu preteritus fuit, quo in casu ag-
nascendo rumpit primũ gradũ n° 2° ab initio nullum
facit ex supradictis.

11 adue tn. difficilior pars
superest explicanda apud pomponiũ in d. l. si a 2°
in f. ibi: qd si in posthumo filio idẽ acciderit, ut natus
vivo patre a quo exheredat, et moriatur &ca. quequidẽ

verba propter ambiguitatem desiderat conciliationem cum ulp. in l. posthumum 12 de iniust. rupt. ubi si posthumus praeteritus vivo testatore natus decesserit haredi scripto bonorum possessio secundum tab. datur hareditatem obtinebit ut constat ex illis verbis jemani obtinebit ... opera ... statutis ... in d. l. siat ... in d. l. si posthumus.

12 ... Qua difficultati superati meliori ... in litera d. l. si a primo mandossa ... afrant ... cui. tract. 4 ad africanum in l. si posthumum probat verba illa vivo patre, legenda ... vivo primo, ut ita posterior ... ... sententia ... proposita in princ. eiusdem ... ant. faber lib. 8 ... cap. 20 inquit verba illa omnia ibi: ut natus vivo patre agno ... exhaeredat, ... moriatur impertinenter inepte interpolati ... pomp. ... ego ... huiusmodi mutilationem salva iuris prudentia defendi non possit, aio, id ... potius ... quirurgi manus quam consulti adhibere, itaque in illo loco nihil muto et verba illa retinenda probo, ne quid temere corrumpam, potius quam corrigam. igitur antecessoribus nostris plausibilior fuit ... nempe pomp. in d. l. si a ... respexisse ad iuris scrupulositatem ... iuris rationem secundum quam tam in filio quam in posthumo procedit decisio tex. in d. l. si a ... quidem non negat ulp. imo id ... afrat in d. l. posthumum, ibi: licet iuris scrupulositate nimia ... subtilitate testamentum ruptum videatur, ex aequitate tamen praetoria et constitutione divi adriani bonorum possessio secundum tab. scripto haeredi conceditur si posthumus praeterit, vivo patre decesserit quam etiam distinctione intelligitur ... nullius tex. in l. ... 15 de iniust. rupt. sicut alter meliius ant. faber lib. 20 ... cap. 9 ... dudum segg. pichard ...

SW

terioren° 15 insti. quib. mod. testam. infir. Benedict. pinell. libro select. cap. 15 n° 22

13 . . . . qd si posterior pretat. ceteri minus minime placeat exeo qd pponitur in d. l. siat° vers. qd si inposthumo, in filio posthumo idem qd in filio superstite propositum erat in princ. ut constat ex illis verbis qd si in posthumo filio idem acciderit. dicendum verba illa, vivo patre intelligenda et referenda esse ad verbum illud natus non vero ad illud moriatur ut sensus sit posthumus natus fuisse vivo patre, mortuus vero fuisse postea ipsis, vo itus dum deliberabant heredes instituti in 1° gradu aequo exheredat, pponitur in qua specie idem stringit qd in d. proposita a pomp. in princ. d. l. siat° verbis superstes in 2° gradu praeterit, decessit post mortem patris dum deliberabant heredes instituti, qd quidem in ea specie, et ideo ppositum fuit a pomp. quasi aliud dicendum foret mera iuris ratione si filius vivo patre decederet, quia utroque casu substitutionis gradus aequo filio, qui ponitur praeterit, nullus fuisset nisi institutus, pponeretur ille qui alioquin ab intestato futurus erat heres l. postumum, 22 vers. idem et circa de iniust. rupt. sed ut intelligam, tum demum posthumum fiendum, sicut superstitis filij, ut 2 gradum nullum faciat, quando natus fuit post testamentum vivo eoque si decesserit post mortem eius dum heres deliberat. nec novum est in iure obscuras decisiones interpretationem accipere ex eo qd unum verbum potius referatur ad unum quam ad aliam clausulam exemplum extat in l. 2 C. de testib. ibi: soli etenim testes ad ingenuitatis probationem non sufficiunt. quae quidem negativa illa non refertur ad verbum illud soli non vero ad illud proximum sufficiunt alioquin stat. ingenuitatis

alioquin status ingenuitatis soluz instrumentis ... testibus probari potuisset, requireretur status 6 C. de fideinstrum. L. eiz qui 30 § libertus diuiciurazi ergo sensus erit qui non soli testes sufficiunt ad ingenuitatis probationem verum etiam instrumenta sufficiunt ut in initio eiusdem ... similis etiam clausula negatiua in L. sinon 9 § 1 siquis cautionibus dici quia verum sit omnes status non esse refferenda ad verbum ... omnes non ... aditum proximum est, ut sensus sit non omnes esse ad unum totum explicat donell. in L. 1 n° 7 C. a ... quamquam diximus in 2 speci pomp. in posthumo nato viuo patre ... similiter in posthumo quoque mortuo deliberantibus haeredibus scriptis antequam haereditas deserat substitutis ... exhaeredatus fuit ut africanus iudicat in d. L. si posthum. ... post. ...

4 Superioribus difficultatibus sequitur et alia explicanda species proposita ab africano in 2 parte d. L. si posthum. verum itaque dicit ... posthum. ... gradu fuit exhaeredatus a 2° praeteritus a 3° exhaeredatus quo in cassu inquit africanus totum testamentum infirmari haereditatem minime ad 3 gradum pertinere quamquam primi haeredes repudiauerint sed ad legitimos ab intestato successores posthumi pertinere si posthumus decesserit deliberantibus primis haeredibus ex qua parte difficili summa constituitur superior nostra ss siquidem apud africanum posthumus natus decessit deliberantibus primis haeredibus institutis aquibus exhaeredatus fuit ut in principio eiusdem L. si posthum. ac persequens tamen natus et superstes debuit nullum ab initio fuisse 2 gradum ut in principio eiusdem ... et in ultima parte d. L. ... sic ita cum ab initio nullus censeatur ... gradus non erat vitiatus, 3 aquo ex

haeredat, fuit ut diximus supra in filio praeterito a 1°
gradu et a 2° exhaeredato ex l. 3. § [illegible] huius tit.
Cui difficultati gravissimae ubi nulla [illegible] hic quid
in haerede dicendum existimo et ex ea ob servandum posthu-
mi morte deliberatio, primo haeredibus a quo exhe-
redatus fuit postea illis repudiatis, nullum fecisse
ipso iure 2 gradum a quo praeteritus opponimus, quoniam
in eo nullius damnum versatur non quidem haeredum qui repudia-
vit non etiam substitutorum quia nihil interest an excludatur ab
haereditate ruptura aut nullitate, quomodo intelligenda
iusti iura in d. l. si a 1° in 2° et ind. l. si posthum,
ins. p. de haered. Caeterum cum a 3 gradu exhaeredatus est
posthumus et a 2 praeteritus interest ei suis legitimis
haeredibus, ut 2 gradus ruptura potius quam nullitate
infirmetur ut ita sibi et eo mortuo suis legitimis haere-
dibus haereditas adquiratur non vero 2 substituto a quo ex-
haeredatus fuit ut diximus supra ex l. 5 de iniusto rupt.
quod quidem in hac specie in favorem posthumi alii recep-
tum fuit ut locus superstites non habeatur ad annullandum
ipso iure 2 gradum a quo praeteritus fuit.

15 Subiungit africanus in d.
l. si posthumum, vers. nam et cum duobus, haered. speciem non mi-
nus obscuram in qua vero ita gratia, 1 et 2 instituti
sunt haeredes a quibus posthumus exhaeredatus fuit
et si primus haeres non fuisset 3 substitutus fuit si vero 2
haeres non fuisset 4 substitutus, proponitur a quibus substitutis
posthumus praeteritus fuit in qua specie si deliberatio, pri-
mus posthumus decesserit mox repudiaverit 1 haeres
quamvis 2 adeat haereditatem, haereditas pertinet ab
intestato legitimis posthumi haeredibus, exclusis omni
de institutis et substitutis ratio est nam portio repudiatio
non primi portio eius pertinet ad ipsius substitutum

aque ex preteritus fuisset posthumus, & actuatr eius mas, & abintestato illa portio deferta non accrescit coheredi 2° quia portionem suam quesivisset nam ius accrescendi extinguitur per substitutionem ... & vsique de pon. ... secundum tab. etiam si substitutio locum non habeat ... ind. plane 3 4 de leg. ... ac per consequens posthumo hereditatem hic abintestato sive morte excludatur excludatur heredibus, suus legitimus defertur et adquirit ... quomodo interpretanda sunt ultima verba et vers. nam ... cum ... ibi ... apud scaeuolam in l. penult. ... ...

16 ... ... Quod obstat si subtiliter ... quod antecessores nostri non cogitarunt nempe quod gradus substitutorum abintestato ... fuit mortuo posthumo ab eo preterito deliberantibus heredibus, primus ac per consequens cum postea primus repudiaverit dicendum erat ipsius portionem coheredi 2° deferendam iure accrescendi arg. tex. in l. quidam testamento 3. ... de vulg. ergo portio deficiens accrescit adeunti l. 1. § interdum de vulg. accresc. l. siquis ita 66 de her. ... instit. ... augetur difficultas nam substitutus ita demum excludit coheredem iure accrescendi si substitutio effectum sortiatur d. l. 2 § si due ... l. ult. de vulg. auth. nec amplius. C. de fidei commissis alio quin si substitutio effectum non habet iuri accrescendi locus erit arg. tex. in l. vivere ... de leg. 3 melior tex: in d. l. quidam testamento 3 de vulg: ergo cum in specie africani et scaeuole substitutio locum non habeat propter preteritionem posthumi facta ab eo gradus ... iure accrescendi admittendus erat. ... ...

17 ... ... disputat eleganter eam questionem Bart. in l. reconiuncti nro 3 4 de leg. 3

quamaxime pertinet ad huius difficultatis exitum, unum sic cum substituto non habuerit effectum repudiatione substituti et ex alia causa haereditas iure accrescendi ad coheredem ante adveniente ab intestato pertineat et tandem quoad africanum nostrum et sequitur ind l. si non thum ... ind l. ... ab ... ad venientes ab intestato haereditatem pertinere, quis sequuntur pragmatici ... illa ratione quia cum testator primo haeredi ... posthumum exhaeredat, fuit et 2° tertium substituit et 4° ... substituti praeterit, fuit posthumum ... voluit, ... duo deciderent haereditas ... haereditatis portio veni entibus ab intestato haereditas competeret alioquin a substitutis quos posthumum exhaeredasset, maxime quia ut diximus supra posthumo haeredibus suis legitimis expedit ... substituti rumpatur agnatione potius quam nullitate ne alioquin coheredi ... accrescendi locum faciat ex l. ... a nobis exornata de iniust. rupt.

L ... Ex quibus eleganter ... tract. 4 ad ... ind ... posthum, a ... sensit ... testator 1 et 2 haeredes scripserit ... posthumum exhaeredaverit ... cum ... substituat duos ... agnito posthum praeteritum fuerit ... si 1 et 2 haeredes non fuerint ... heres esto in qua specie si aliquis ex institutis repudiaverit ... ante aditionem decesserit alteri coherede ... tota haereditas iure accrescendi ... competit non posthumo nec haeredibus suis, ratio est quia substitutio ... ante potest admitti, quam si ambo instituti haeredes repudiaverint aut decesserint ante aditam haereditatem, atque ita cum aditione unius confirmata sit exhaeredatio posthumi nec substituto locus fuisset

altero

altero aliq[ui]s le sequitur posthumus nullus ius habui &c.

Apud eundem scaebolam ind.

l. penult. vers. s[ed] diego sequitur alia inspectio non minus iucunda videlicet cum ego extitius institutus sum, haeredi et nostro 1 gradu posthum, exhaeredatus invicem q[ui] substituti sum, et ab hoc gradu preterit, e posthum, inquit consult, mortuo ante aditionem t repudiat. testitio me posse adire et esse haeredem, quod valde difficile e[st] ex supradictis, nam mortuo t repudiante tito mihi ex substitutione potius, quam iure accrescendi deferend. aest ipsius portio l. 2 § siduo debon. [illegible] secundum tab. cum supr. adductis, a quo gradu substitutionis cum posthum. preterit, proponatur dicendum erat rumpendo sibi locum facere non mihi, nihilominus tamen 3 tiq. scaebola statuit ea ratione ut existimamus, omissis aliis tractis a sermunto ind [illegible] si postu [illegible] quoniam cum substitutio reciproca proponatur et mutu. inter ipsos cohaeredes portio deficiens iure accrescendi potius, quam ex constitutione deferr[e]t onerari, quoniam talis substitutio apendix et regula precedenti institutionis l. sig. haeres 35 vers. ... dicendum haered. ita componenda et conciliandam cum l. si solu 30 vers. itesi serum codett. Cum Cui. lib. 12 observat. cap. 29 unde cum in gradu institutionis exhaeredat, sit meritò rupture locum non est, ut interpretatur ant. fau. lib. 25 coniect. cap. 20 Cui. ad africanum ind l. si posthumus quod autem dixim, cum gradu a quo fili, preteritus proponitur non valere non usquequaque verum, nam si primo gradu haeres institut. fuerit filius, qua tamen a substituto sicut t eo haeredi fuerit preteritus grad. substitutionis firmus est si ipse t coheres non adierit haereditatem quoniam

iam institut, fuit d. l. si postum, § qdvulgo hott

Superest nunc explicandu q.do exhaeredatio censeatr facta ab uno gradu t ab omnib, qua in re dicendu l. qdsi inter duos gradus filius fuerit exhaeredat, ab omnib, 1 et 2o censebitr exclusus ita titius haeres esto filius exhaeres esto, si titius haeres n erit semproniius haeres esto (licet in principio supr. huius tractatus, contrariu exquib da diximus) l. 3 § inter duos hott exornat ultra antiquiores et antecessores nostros ibi. donell, in l. 2 C. delib. poet. n 5 duaren, adtt.m de iniust. rupt. cp 3. et Gualdu lib. 6 commment. cp 12 litera R ubi late deinterpretatur tex. lnque 2o requirit q 2 . . . intra deappellat. idq procedit quando testator comisit duos gradus ita 1s haeres esto excumisse si 1s haeres n erit 2s haeres esto 3s exclio se misse haeres esto filius exhaeres esto si 3s haeres n erit 4s haeres esto in quo casu ab omnib, instituti et substituti exhaeredat, censetr tex. ita intelligend, in l. 3 § inter hott. idq erit similiter ante t post duos gradus exhaeredat, pponatr erit quidem ab omnib, sub inotus d. l. 3 § inter et § ante hott. L. 9 tt 7 part. 6. qdsi inter personas primi aut 2i gradu, exhaeredat, fuerit ab eo tertiq gradu ex haeredat, censebitr d. l. 3 § filii hott.

hodie tn apud nos praxi quatumuis filii, t alius quicunq suus haeres n sit instituttus nec exhaeredat, sed praeteritus testamentu nihilominus, subsistitur ita tn ut filii, cui haereditas datr teneatr adimplere testamto relicta intra quintam partem bonor l. 1 tt.o 4 lib. 5 recopilat. qdsi facto testamto n solu filius praeteritus sit verum etiam extraneus institutus . . . specie testamentum nullum erit

hodie sive illis fuerit in potestate sive emancipatus relicta tamen ab extraneo instituto teneatur illis praestare ex auth.ª ex causa C. de lib. praet. hodie autem omnino ultra quintum arg. l. 28 thauri quae distinctione intelligenda est et l. 1 tutatr. gutierrez lib. 2 prac. q. 30 Zavallos in practicis q. 182 roderic. suarez in l. quoniam in prioribus columna 5 C. de inoffic. test. greg. lopez in l. 7 tit. 12 part. 6 ant. gomez 1º thomo variar. cap. 3 nº 24 et cap. 9 nº 4 mench. ca lib. 2 de success. creat. § 20 nº 228 ultra scribentes in d. l. 1.

Sequuntur commentaria ad difficile caij galli aquilli responsum relatum et exornatum a cerbinio scebola in l. gallus 29 de lib. et posthumis.

Galli aquilli cantus in hac difficili decisione vigillare iubet quoniam in tam obscura nocte cantavit, quo quidem audito recordatur multa necessaria et scitu digna in iure nostro antea vulgaribus expo[n]en[da] et illustranda est nam haec lex difficilior quae sit in toto corpore iuris, ut inquit accurs. noster gloss. ult. in prae senti et in glos. 4 inst. in prin. de lib. et posth. quae ex quaesit illis ait quod nitius debet puniri iudex qui errat in hac lege propter eius summam difficultatem. unde in eius explicat.

ut si [aim] certa galli aquilli ex integro percipiam, quibus da prius prepositis proelii ametis ad singula verba cautio non aquilliane explanata deueniendum ℓ ominibus sollertia opitata, vero quoniam ex dignitate personae profecti consilium maga eius augetur autoritas et estimatio in nulla circa historia consulti nostri memoriae prius omnia danda sunt fuit enim Caius gallus aquilius ex quinti mutij discipulis et auditoribus maxime expectationis apud P. R. ut inquit pomp. in l. 2 § post hos quintus mutius de orig. iur. in assidua amicitia conversatione et habitatione familiaris cum marco tullio ut in topicis et orati que pro [illegible] et 3° declarat oratoribus et 3 de officijs testatur ipse et exornat petrus vellus de quebara in libro singulari de dolo et ad topica Ciceronis valleri maxim lib. 8 cap. 2 postea vero pretor creatus fuit cum marco tullio ut ipse autor est in oratione pro cluentio et illustrat guido pancirola in thesauro variarum lect. cap. 60: unde improbandi veniunt iason in presenti n. 2 sigli in § posthumi inst. de exheredat. liber. n. 4 misingeri in princ. inst. de lege aquillia et novissime Cavarula de parte cap. 2 § 1 illatione 13 sectione 2 n. 215 quatenus asserunt gallum nostrum [illegible] tribunum plebis cuius rogatione lex aquillia lata fuit ex quo et titullo et legi nomen fuit impositum ut habetur ins. 1 § 1 ad l. aquilliam. cum illa lex aquillia antiquior est nostro gallo ut recte docebat et probat stephanus bertrand lib. 2 de iurisperitis ad nostrum gallum Roman. in descriptione consultorum verbo aquillius gallus

?

[illegible] fuit maximi consulti prudentia ingenium studium in cauendo potius quam in decidendo fuit, ut testatur idem cicero in oratione pro cecina quare eius cautiones tanta industria fuerunt recepte

apud P. R. ut pro iure publico observaretur iuxta
leg. alioquin obscurum int. siquis heres 74 de hered. in-
decem, vera lectione ibi, excepto fundo. videndi sunt di-
ssentientes inter se ant. faver de errorib. decade 12 errore
7 n° 4. donell. lib. 6 comment. c. 12 duaren. ad tit.
de hered. inst. cap. 3 eschifordeguer. ad ant. fabri lib. 3
tract. 14 q. 3. fuitque noster gallus eminentissimi
servii sulpitii consulti magister ut testatur gilquen. in
praesenti n° 4 pancirola et carranza ubi supra:
inter alias autem cautiones celebris fuit stipulatio
dicta aquilliana per quam non solum verborum obligatio accep-
tilatione, verum alia quaevis extinguitur re, con-
sensu, aut alio quovis modo contracta contra-
ct. L. et non 18 § 1 de acceptillat. § est autem
instit. quib. mod. toll. obl. unde acceptillatio ante
nostrum gallum erat modus civilis extinguendae obli-
gationis quoniam solum civilis obligatio verborum extin-
guebatur L. pen. de solut. verum post aquillianam
stipulationem hoc iure utimur ut iuris gentium sit
acceptillatio quoniam omnes obligationes iuris gentium
ea cautione acceptillatione iuris gentium perimuntur
L. an inutilis 8 § ult. de acceptilat. ita sicilianda
cum tit. L. penult. observant cui. ind. L. 4 de transact.
iuanes ethugueus in commentarijs ad tit. de verb. 1
o decade 11 assertione 1 alias formulas et
cautiones nostri galli cumulant iason n° 2 gilque-
ni, 4 menochi, 18 et duaren. in praesenti.

3 Neqatior autem inter omnes fuit
nostri galli cautio et formula de qua in nostro tex-
proini, vera cognitione non nulla nobis pro libris da-
sunt veraci ex integro habitis magis subtilem
consulti. 1m circa posthumos diversas habere sentent.

6

scripsisse interpretes vltra accursium et scribentes in Insubria nostra et in nostra lege excipientibus, taurellus in princ. gilkenus in preludijs n° 6 massini n° 20 costa in § posthumo instit. de leg. in princ. duarenus lib. 2 disput. cap 26 conan lib. 10 comment. cap 3 n° 4 Robert. lib. 3 receptarum lect. cap 3 Lorius, de iuris arte tract. 2 axiomate 6 donelli et osualdus cum multis lib. 6 comment. cap 11 litera y. alfonsus Carranza de partu cap 2 § 1 illat. 12 ex n° 66 quibus omnibus silentio omissis receptior et certior distinctio est ut posthumi in triplici diversa specie distinguantur, alij n. dicuntur sui, alij alieni, caeteri vero mixti qui possunt esse sui et alieni. suus dicitur qui quando concipitur natus suus haeres futurus esset, alienus qui quando concipitur natus suus haeres futurus non est, mixtus qui potest suus haeres fieri et alienus, morte patris contingente vno et alio tempore, quod exemplis explicabimus postea. nunc autem satis sit animadvertere inter posthumum alienum et extraneum nullam esse differentiam quia alienus non opponitur extraneo nec e contra, sed vsu tantum vtaliás ex hac verborum proprietate intelligitur ab accurs. ubi tex obscurus, in l. velut § vlt. de vulg. et extraord. cogn. quem sequitur sub eodem nomine ant. fau. in pao. tit. 10 princ. 1 illat. 3 et late aliter cuius lib. 3 obs. sertat. cap 10

Vnde omnino reijciendam est praeceptoris pichardi in praeludijs nostra leg. cap. 1 ex n° 37 qui existimat differentiam esse inter posthumos alienos et extraneos vt alienus posthumus sit qui natus est inter suos absque qualitate suitatis veluti nepos aut alius quicunque susceptus ex suo constituto in mortis potestate - pro qua pro ex

perdit verba iurisconsulti in d. § posthumi, inscriptione
tu legenda ita: est autem alienus posthumus qui natus
inter suos et ... ex ... fortuna ... n° c. ...
mori, 3; extraneus autem sit qui ne nascitur inter suos
nec suus futurus est ut nepos susceptus ex filio eman-
cipato ... alii ... ut in d. § posthumo vers. ideo
... ubi ... proponitur illatio qm exemplum ex ...
... illo ideoque instituendus ... 3. ... alind
71 ... § ... dixi.

Superior tamen traditio doctis-
simi viri minime defendi potest ... post...
... alienus non distinguitur a b extraneo, idque evidenter
... quoniam nepos natus ex filio in potestate licet
nascatur ... inter suos, alioquin ex ipse
suus esset ... quod falsum est. deinde talis nepos
sublato filio ... suus ... filio ... decimus
... non sublato alienus est ... extraneus, quod ...
Unde verba d. § posthumi vers. est autem ...
legenda sunt: est autem alienus posthumus qui natus
inter suos heredes futurus non est veluti nepos natus
ex filio emancipato qui inter suos testatori heres futu-
rus non est. ut in d. vers. ideoque ut recte ... Richardus
animaduertit Carranza de ... 2. § ... illat.
13 ...

... haec certa ... pos-
thumi sui plura intelliguntur ... nostro quod dum
posthumus ... non ... suus antequam nascatur
quoniam antea non est in potestate ... L. ult. de
collat. bon. L. ult. de ... de ...
... cum ... utrumque eodem titulo
vidend. ... aut. ... in pap. tit. § princ. ... illat ...
patria autem potestas necessario principium ...

ē suitati. l. lex cornelia 22 inf. de testam. § sui inst. de hered. qualit. undesimiliter interpretatur l tex. ind. n ē pupill. 162 dev. s. ubi qui invtero l n ē pupillus nempe quoniam pupillus ē ille qui cum impubes sit desinit ee sub patris potestate et subtu[toris] potestate ē ff. pupill. 239 dev. s. de quo tex. vi dede cur. ind. 2 de excussat. tut. meritoigitur ac ille qui in vtero ē ante natiuitatem neq qm sub patris potestate fuisset n potuit ab ea liberari nec subiicitur tutoris potestati l. si nemo 10 § vlt. de testam. tut. n ē pupill. dum in vtero ē: hinc similiter licet filius in potestate cstitutus n possit institui nisi sub potestatiua cditione l. 4 de hered. inst. l. filij 25 l. vlt. de cdit. inst. tn dum invtero ē sub omni cditione institui potest et testamentum valet si ante natiuitatem impleta fuit conditio l. posthuma 24 hoctt. inde etiam posthumi praeteritione n fit nullum testamentum sicut praeteritione filij superstitis in potestate. sed rumpitur agnatione, quia antea suus n erat, tandemhinc infertur quod ventri n datur tutor sed curator vel custos dicitur n uero persona. quoniam antequam nascatur n est persona l. ventri de tut. et curat. datis l. inter bonorum cum similib. de administrat. tut. [illegible]

7 Verum aduersus hanc propositum deffinitionem posthumi sui expendo et considero tex. sumendum curum ind. cum pater 29 de negot. gestis, ubi cum pater testamento posthumo tutorem dedit, qui tutela interim administrauit posthumo n nato negotiorum gestorum n vero tutela actio aduersus tutorem. Locum habet si vero nascatur posthumus tutela erit actio et in ea, utriusque temporis veniat, et quid antequam nasceretur infans gessit et quod postea quam natus sit; at tutela actio

re. sin tutela, nec nomen tutela primo amisit, ubi cuius tutor alius eē posuit: ergo pupilli, dicitur postumum, ante nativitatem acceptis sequentis, antequam nascatur desinit sub patria potestate eē, et tutoria potestati subiicitur contra supradicta: quam difficultate omissa cōi ss accurs.

gloss. ult. ind. l. cum pater, quam sequuntur post bartolum oēs pragmatici, sed ibi. dum probat supradicta procede re ex fictione de qua in l. qui in utero, de statu hominum quae improbatur ex eo, ubi illa fictio, nec alia quaevis retro tradita non operatur in praeiudicium tertii iuxta l. quia contra ff. de statu hom. ibi. pene, melior et difficilior tex. in l. si pater ff. de in rem verso, ... iuncta regula l. si pares quando 49 de leg. iure. sed ... interpretatione cōi relata ab aut. et ant. ... in rationali ibi. ? ceri dicendum inspicie et l. cum pater actionem tutelae adversus tutorem et de gestis ante nativitatem et de post gestis, quoniam una ē administratio unius et eiusdem pupilli necessitate, atque ita unum tempus trahit aliud ad se, sicut una administratio aliam l. cum in 47 de neg. gest. l. si tutor in 3 debet et rationibus distr. l. tutor 22 C. arbitrium tut. ut recte consideravit Ant. fau. in rationali ad d. l. cum pater et ante eum Raphael fulgosi, pro qua interpretatur ultra eos ... et considerandus tex. in l. si inimo 29 ff. testamento destitutam. ... ubi sit tutor illius qui in utero erat tantum administravit, dum in utero ... postumum, ... natus statim negotiorum gestorum ... actione negotiorum gestorum illis tenetur, sive post partum editum aliquid gessit tutela iudicio tenebitur, et oīs administratio in hac actione veniet, quoniam administratio tutela facta post nativitatem trahit ad se eandem actionem pro gestis ante nativitatem."

... 2a. praemittendum ē quod ante

Giij

cautione sive consilium galli aquilii de quo in nostro tex.
maxime vexatum fuisse, novimus inter doctores et antecessores
nostros verum etiam inter ipsos iurisconsultos utrum sc. posthumus
quis alienus tempore testamenti i. nepos nasciturus
ex filio in potestate constituto potuisset iure civili hae-
res institui, in qua quidem obscura quaestione affirmativam sententiam pro-
bant multi infra referendi, quam quidem fulcitur iuribus et
rationibus, iuribus 1° ex l. quidam 6 § ult. eo tit.
legis dicto dub. ibi. si tibi posthumo suo et alieno
haereditatem restituere quis rogaverit, ex textu te ex
posthumum haeredem instituisset et cetera ex quibus constat pos-
thumum non suum haeredem institui potuisse. 2 idem probatur ex
l. filius 16 de testam. ubi quod de posthumo dicitur intelligen-
dum est de alieno, nam ut suo nulla erat dubitandi ratio, qui
quidem non solum poterat haeres institui, verum etiam praecise ins-
tituendus erat. 3° idem probant iura in l. eius servum 64 de
haered. inst. iuncta regula legis similiter et ibi 22 § re-
gula de leg. 1. idem fulcitur ex l. penult. eadem tit. l.
Lucius 85 inst. de haered. inst. l. 1 § ad eos inf. ad l.
falc. iuncta regula § legari inst. de leg. l. substitui 19
de vulg. l. extraneo 6 de ventre in possess. mittendo §
posthumum, inst. de leg. princ. inst. de bon. possess. ibi:
quae iure civili non incognitur. tandem pro hac p. te
citur tex. in l. quaeritur 6 § ult. hoc tit. iuncta
l. quaeritur de statu hominum ubi hermaphroditus maxime si
in eo virilia praevalebunt posthumum haeredem instituere
potest. ex qua dictione maxime pro idem dicendum si in eo
muliebria praevaluerint: ergo et mulier posthumum haere-
dem instituere poterat: siquidem talis hermaphroditus
in quo muliebria praevalent mulieri aequiparatur
in dicta l. quaeritur et tamen mater non habet posthumum nec
alium filium suum haeredem ex defectu potestatis vulgaris

§ famine inst. de adopt. ergo posthumus non suus iure civili institui poterat ante Aquiliam gallum.

Rationibus etiam fulcitur superior pars quia regula successio abintestato iure civili sive lege legitimis defertur l. lege obvenire dicitur de v. s. sed posthumus non suus abintestato legitimus est heres l. 3 § utique l. titius 6 cum seqq. de suis et leg. hered. l. 1 § si filius et § ult. de ventre in possess. mitt. et l. penult. de leg. 3 l. 1 § sed et maxime adtestati. quibus ex eo sequitur textus inst. posthumus, 6 deinde test. instit. quibus suus heres et legitimus fieri potuisset: ergo iure civili posthumus non suus non erat exclusus nec incognitus etiam ante gallum aquilium.

Quoniam alieno posthumo herede instituto remedia competunt civilia quae ceteris heredibus conceduntur veluti familiae erciscundae et petitio eius hereditatis l. generaliter 6 familiae ercisc. l. 3 cum vulgatis si pars hereditatis petatur. tandem quia posthumus alienus natus vivo testatore poterat 2° civiliter heres institui l. titius 29 § si quis ... secundum ... veram interpretationem de qua per costam ins. posthumum 4 inst. de leg. idem probat text. in § sequenti parte huius nostrae legis ergo et nondum natus institui poterat cum pronato habeatur maxime in legis quae ad ipsius pertinent utilitatem l. qui in utero 7 et l. 26 de statu homin. l. utriusque 7 de reb. dub. ex quibus iuribus et rationibus firmant [illegible] angelus, menochius, particula 1 & et 19 [illegible], tomelli, n° 25 in procemio [illegible] in princ. inst. de hon. ... n° 16 ... lib. 2 c. 2 [illegible] et similibus cap. 25:

Dicatur tamen nempe institutionem posthumi non sui iure civili nullius fuisse momenti probant plura iura et fundamenta non minoris ponderis [illegible]

autoritati. l. in § ille rasver nostre ligi ... iure potuisset q̃ n̄ deg natus erat ... l. posthum.
& ver. quidergo ... deinde ... testam. ibi: quid ergo eis impu
tari, cur intestato ... ergo n̄ poterat imputa
ri illis cui ... posthumo n̄ suo heredes n̄ scripsisse
nã posthumus ... suus institui heres n̄ poterat. id q compro
bat ... ex § posthumo ... alienus iure ... legari inst.
de leg. ex prine. inst. de bon. possess. ... quisquis hereditatem
iure civili adire n̄ poterat. ergo constat posthumum n̄ suum
in ... negligenti heredes institui potuisse.

... rationib. etiam ... citra hac
pars. l. na posthumi ... persona omni ex parte incerta est:
q̃ utrum nascatur incertum est ... l. § quare
devenire in poss. mit. deinde incertum est utrum filius ... vir
... plures nascatur ... l. utrum ... § ult. si pars
hered. pet. deinde incertum est an alienus ... suus nascatur
ex persona quoque incertum etiam est: utrum ... ratione testamenti
... sit ... suo ... patre dene
... n̄ sublato ... si alio modo suus fieri possit. unde
theophil. inst. § posthumo inquit ... posthumus n̄ suus
incerta persona similis ... neque
nec hereditatem utiliter relinquitur. l. quoties ... § ... de
hered. inst. § incertis inst. de leg. ... in fragmentis tit.
22 § incerta persona ... subiungit videlicet
quoniam testatoris iudicium certum esse debeat. tantum q̃ inst.
... dispositionis ... quarendum ... persona cui ...
deinde ... constat l. quidam ... inst. de re
dicus. codicill. q̃, ut eleganter inquit noster ...
prius persona quam ... ratio quaerendum ... posthumum
n̄ suum nec ... persona ... nascatur nec ... civitati
certam qualitatem, ut ... infra illustrandum ... ergo
frustra quaeritur utrum posthumus alienus ... heres.

institui potuisset. ex quibus hanc ss. sequuntur certa in § posthumi ... ant. gau. in pro. et c princ. ... illat. ... adr. ... eqquisitionem, lib. 3 ... tractatu ... 3 ... § ... illat. 13 ... 93 ... per illius ... constitutione institui ... 24.

in hac obscura controversia

... certa ... ponat nostra legis cautionis aquiliana interpretatio ... excogitata ... ... cultoris, ex quibus antecessor noster ... huius ... ita ... praeceptor ant. pichard, in praesenti ... 203 ... pro coniectura sua distinguendum esse inter posthumum extraneum ... alienum, ita ut extraneum quicunque ... testatoris suus ... civili ... haeres institui ante ... alienus ... nequaquam institutionis capax fuisset ... incerti ... qualitatis ... siquidem poterat ... suus ... alienus ... pater ... sub ... ante mortem ... in quo quidem galli aquilii formula necessaria ... nepos posthumus institui ... quo ... nasciturus est ... ut alienus.

... sine ...

praeceptori ... nititur ... ex his ... supra ... praemisso nulla scilicet ... inter posthumum alienum ... extraneum. unde posthumus qui pichardo extraneus dicitur alienus nuncupatur ... ... delege. ... ... § posthumo inst. delege. deinde adversus hanc ... ex propria ... sequentia ... ... extraneus ... poterat nasci suus ... pichardum ... poterat haeres institui quanto magis alienus, siquidem si ... nasceretur suus ... alienus ... casu ... necessaria erat institutio ... testamentum. 2 ... casu ... ... praeceptoris ... similiter institutio atque

151

ita frustra ex inertitudine qualitatis suitatis ... da erat institutio, cuius quidem euentus similiter frustra spectatur = deinde vincitur superior doctrina ex text. in penult. de leg. 2: ibi: a fratris posthumo etc. secundum ibi: iuncta gloss. ... deque infra iunctis verbis seqq: ex quibus colligitur fratris posthumum ante cautionem galli minime fuisse institutionis capacem et tamen secundum pichardi si ille posthumus extraneus erat: igitur falsa eius distinctio. rursus id. ... extra. breviter dic. posthumus o de inofficioso testamento ibi: ... inus potuisset fieri, quae verba de fratre posthumo testatoris fratris intelligenda sunt non de suo. ex de illo ... erat ibi: eos quibus suus haeres etc. alius aut eslegitimis quam frater ... non admittitur l. 1 de inoffic. test. l. fratris 27 C. eodem tit.: at frater posthumus respectu fratris ... extraneus sit secundum sensum praeceptoris non poterat iure civili haeres institui ut ex d. l. posthumus colligitur ... quid ergo eis imputatur? ergo distinctio praeceptoris ... ...

5 — 4° confunditur superior traditio nam posthumi personam non ita incertam ut de illa non appareat ad institutionem et exhaeredationem imo certa demonstratione et signo indubitabili constat nominatim institui et exhaeredari l. quibus ... 17 de leg. 2 § posthumi instit. declaravit. ... ibi nisi nominatim exhaeredetur incertitudo vero qualitatis suitatis non impedit institutionem sicut nec ex alia incertitudine qualitatis institutio vitiatur cum de persona instituti constat ut evidenter apparet in filio fam. et servo alieno, inst. filius et cum similibus ...

6 ... ... ex traditionibus traditis et ... abs ... 6 ... ep. 11 litera ... antecessoribus nostris in ...

senti Carranza distinctione 2 a c. x n 4 2. in hac stro
uersia ... interpretes tria tempora diuersa dis
tinguenda sunt. 1m tempus fuit leges 12 tab. 2m inter
pretationes ... postremo Justiniani imperatoris
... seculo leges 12 tab. ... reperitur prohibita
posthumi ... institutio nec expresse permissa ...
ex verbis generalibus censetur comprehensa ibi: Vti quis ...
legasset ... sua ita ius esto. de quibus ... ad ...
... 120 dev. S. quomodo intelligenda sunt
verba illa ... princ. inst. de bon. ... ibi quasi ... ciuile
ciuili ... incognitus. 2 ... tempore interpretationis pru
dentum posthumus ... suus ... poterat haeres institui ... §
ille casus ... princ. inst. de bon. poss. ibi iure
ciuili ... institutio ... valebat ... quae ...
... intelligenda sunt ... supra relatis ...
de princ. ... ciuili interpretatione prudentium qui
quidem ... dicitur inst. ius autem ... ...
L. 2 § ... ... § ... et ...
... ...
... ... faucer. in pap. tit. 2 princ. 9 ...
... prudentes iuris auctores dicuntur inst. 3 ... haered.
pet. inst. ... ... diuis pat. ... illustratur
a Bobardo de auctoritate prudentum ... 14 de quo tempore
... intelligenda sunt verba ... § postremo ibi. antea
et omni ... tradita supra pro 2a ... vindemarita
posthumo non suo haeredi instituto bonorum possessio ...
... ... apparere dat inst. posthumus ... de inoff. test.
... princ. de bon. poss. quoniam praetor ... ...
... beneficium suum praestat legem adiuuando aut supplendo
... ... legem bonus et singularis tex. inst. ...
2 ... § ... ex quib. causis ... prosequitur ... ...
... posthumus ... 12 ant. faucer ... tit. 2 princ. ...

illat 2 [illegible] d. illat 13 [illegible] n° 268 et sectione 3 n° 265. fachineus lib. 2 [illegible] cp 41 esquiordeguez d. tractatu 16 § 5 lubbic, Caroilas lib. 1 verosimilium cp 15 caeterum aduers, in [illegible] introductum interpretatione prudentium praetor concedere poterat beneficium suum. quomodo interpretat. dicunt [illegible] [illegible] 7 § 1 [illegible] iuris civi[illegible] emendandi gratia. 3m seculum fuit iustiniani [illegible] cuius expressa constitutione posthumi alieni institutio permissa fuit d. princ. inst. [illegible] poss. quam ex [illegible] diuersitatem pro [illegible] illustrat et defendunt [illegible] spanochi, [illegible] fortuni, garcia n° 6 [illegible] taureli, in praeludijs ant. goueam, in 2 [illegible] in praesenti Casar costa lib. 1 variar cp 14 ant. fauer lib. 9 [illegible] cp 1 et 2 es quifordiguez, d. tractatu [illegible] baldiuin, allega[illegible] [illegible] int. 26 n° 28. unde intelligend. e tex. in § posthumus inst. de leg. ibi posthumum autem [illegible] [illegible] [illegible] et antea poterat [illegible] [illegible] [illegible] lege 12 tab. nunc vero [illegible] iustiniani constitutione sicut andreas aliciat. lib. [illegible] parergon cp 10 existimat tex. illum mendosum esse et legendum ita. posthumum autem non alienum

Caeterum antequam [illegible] mus ad multorum iuris interpretationem [illegible] quis, pro emendatione iuris ciuilis posthumum non suum institutionis capacem fuisse inuestiganda et eruenda ratio certa et germana, quare posthumi non sui institutio interpretatione prudentum fuisset prohibita. quam in re alijs silentio inuoluta communior [illegible] receptior [illegible] scilicet illud admissum fuisse, quoniam [illegible] hereditas non potest consistere sine subiecto, posthumum autem diu inuter

aut

esse secundum stoycos: ut qua secundum ... non est homo nec animal nec in sexu naturae existens sicut prob... medici et theologi. L. in falcidia in f. ad l. falc. L. 1 § ex hoc edicto de vent. insp. ... mulierem ... ad l. aquilia desic. L. cicero 59 de pe... ... 24 de leg. 1 illustrant cum multis bona ... nostri ... scriptoris Cavvancaep 2 in princ. ex n. 2 otoman lib. 7 observat. ... ante ... ex n. 2 ... ant. ... in pep. ... princ. 3 illat. 3 ... 3 tractatu 16 9 3 unde ... inst. 2 demortuo inserendo posthumus licitus dum in utero est ... cum igitur primus quaerendus sit persona cui detur. deinde in speciem ... datum consistat et non antea iure ratio qua persona ... et consultus inquit inst. quidem 14 ... merito posthumi non sui institutio a consultis admissa non fuit pro qua ratione conducunt optime iura ins. ille ... hostra legis ibi. q. non dominatus erat inst. ... 64 de haered. inst. iuncta L. 1 de v. ... ab speciali C. de fideic. libert. qua ratio ... prosequuntur et exornat ... posthum. ... illat. 13 § 1 n. 91 ... quae obstat hanc eandem rationem similiter ... in posthumo suo ... institutio non ... admissa a consultis verum etiam necessaria L. siquis posthumos ... commodissime 10 L. posthumo 14 L. inter caetera 30 ... posthumus inst. de exhaered. lib. ... consultorum certum e philosophica ratio... non fuisse admissam in posthumo suo speciali ratione videlicet ne eius agnatione paternum rumperet testamentum ex ... dominij necessaria propter suitatem de qua ... diximus supra

5-1

in princ. huius tractatus ac per sequens pater intesta
tus decedebat sine culpa quod valde ignominiosum erat
religatab. vel negare et quod adm. testam. quequidem
pena irrogabatur iniuste parentib. sin postu... .m. pos
thumum suum heredem facere. unde recte matheus gribald.
lib. 7 de ratione studendi inquit, quod alioquin crudelitas
iuris incusaretur rigoris patrie impune non sinit nec
institutione permitit, ideo in posthumis alienis prohibitio
institutionis emedia iurisprudentia fuit admissa con
quitata interpretatione priculis tantum libera testandi facultate
te lege 22 tab. sessa existimamus.

1-6 ... ... Pro quavratione non minus
consideratur alia invibiles et certa in iure ratio inter posthu
mos suos et extraneos sive alienos, quoniam in extraneis ca
pacitas trium temporis requiritur sc. testamenti, mortis tes
tatoris, et aditionis hereditatis L. si ...6 § ...
L. si alienus 49 § in extraneis de hered. inst. § in ex
traneis inst. de hered. qualit. L. 22 tit. 3 part. 6
unde in tempus capiende hereditatis aliquem heredem
institui posse ... est L. in tempus 62 de hered.
inst. in suis autem capacitas et testamenti factio passiva
uno tantum tempore requiritur sc. adquisita hereditatis L. §
in extraneis, § ... de here ... nostra legis ...
satis est ... id tempus quo nascitur ... ex L.
si quis filio 6 de iniust. rupt. ... ult. de ... inst.
L. scripto et ... unde liberi ... § secundum de suis et
leg. hered. igitur cum antiqui ... ventri ita prodesse...
... tempus nascendi omnia iura integra reservarent
nasciturus L. antiqui 3 si pars hered. pet. merito pos
thumus suus in utero existens imo et nondum conceptus
recte heres instituitur cum tempore mortis patris quo
ei defertur sive adquiritur hereditas f natus reperitur

l. iuris fictione pronato heres ... quin vero, et
vinculi destitutione horum ex arg. l. placet 4 l. siquis 9
§ 1 l. filius 28 § siquis ex certa hoc tit. at in alieno
posthumo tempore testamenti esse pronato heres testante
fictione non habet cum non potuisset heres institui nec iusali
quod hereditatis ... ultima ... et, cum ab alio praecede
retur ut recte observaret ... et esquiforheguiz ...
in principio autem et aliis ... licet sufficiat
adequalitatem sui heredis ... sui tempore
adquisitionis hereditatis ... l. siquis ... cum simi
bus proxime adductis. tri quoad ius institutionis sui
tantum requirit tempore testamenti ... l. scripto, et videlic.
et l. siquis filio ... l. 1 § suiz ... de suis et leg. hered.

L 9 ... haec cum ita sint bebi ... ratione ad consultorum iura contraria quibus ... iurisprudentia ... formula galli posthumum alienum ...
... petitionis capacem fuisse oportet ut interpretationem saltim
quasi ... adiiciam. non ... qui
... § ult. cum duab. ... de ... quam
... interpretationibus accurs. ibi gloss. ult. qui secutus
Costainus § posthum. n° 17 menchac. lib. 2
de succes. creat. § 20 n° 137 alia recentissime traci
ta acarranza et § 1 illat. 13 sectione 1 ex n° 137
quam sequitur antecessor noster in praesenti. verius ante
omnia dicendum existimo in illis iuribus minime posthumi
alieni institutionem et legatum consistere nec deceo sed tantum
illud fuisse disceptatum utrum sc. posthumus alienus
heres institutus et legatarius partem faciat coniuncto
quod quidem ita procedit ut non sit novum partem facere qui
legatum aut hereditatem capere non possunt bona iura ... l.
plane 34 § si ... l. huiusmodi 24 § siti
... de leg. 1 de quibus ultra antiquiores vide ... ante ...

+1

deterroris, decade 4 errore, quidquid non solum procedit in fidei commisso posthumo alieno relicto in quibus cum sola voluntas spectetur prohibitio emedia iurisprudentia non procedebat ut l. 6 l. venult. de leg. 2 maxime quia fidei commissa a consultis cum effectu non fuissent cognita princ. inst. de fidei c. hered. melior tex. in l. 3 sive usus nos iuncta interpretatione ant. fac. lib. 6 coniect. cap. 2 verum etiam in legatis, quoniam portio posthumo alieno relicta apud heredem manet l. unica § et cum triplici C. de cad. toll. item etiam in hereditatis nam iure pretorio posthumus alienus heres institutus bonorum possessione secundum tab. habet ut l. posthumum 6 de inoff. test. et princ. inst. de bon. poss. ac proinde ut partem faciat concurrendo sufficit quod ex equitate pretoria possit capere licet subtili iure consultorum fuisset incapax arg. tex. in § si quidem in [illegible] l. penult. § illo C. de necess. servis hered. inst. maxime quoniam hereditas posthumo alieno relicta ex voluntate testatoris naturaliter debetur unde solutum per errorem iuris repeti non potest arg. tex. in § incerti inst. de leg. iuncta l. si id quod 6 de cond. indeb. qua naturali obligatione inspecta posthumus alienus concurrendo partem facit ut in aliis speciebus observat costa inst. § posthumus n. 17: igitur non sequitur posthumus alienus in legato et hereditate partem facit ergo in illo legatum valet et institutio emedia iurisprudentia l. si duobus 16 de leg. 2 l. si titio de leg. 2 de quibus et aliis iuribus vide di sunt multi congesti a donello et osvaldo lib. 8 comment. cap. 20 litera b. cum multis seqq. pichardo inst. § si eadem res in inspectione ad 7 et 8 argum.

quod si hac interpretatione

pinus pi..cat propterea q[uo]d in d. l. vtrum duob. duos..
... posthumus Item facere sciendo pronunciato itaque
... nascatur dimidia posthumo alteram dimidiam
heredi prestandam sit cita dereliquendi ...
oem dubitationem de qua in d. l. 5 § vlt. cum d. l. ab, seqq.
duob. dub. consistere in eo vtrum posthumus conclusione
di & collegatario partem faciat, si qui dispiciendum est
vtrum nascatur & vnus aut plures, quia in genere aframe
c vulti partem facere posthumum natum; alio si natus
non fuerit minime partem faciat secundum dictam &
distinctionem d. l. vtrum, quequidem questio in fidei com
misso hereditatis locum habet tam in posthumo suo, quam
alieno neque ut diximus supra posthumus alienus ante
gallum non erat incapax fidei commissi e medio iuris pru
dentia d. l. ; § vlt. d. l. pen. de leg. 1 in hereditatib.
vero & legatum solum procedebat questio in posthu
mo suo non vero in alieno. vnde in d. l. 6 simpliciter et ab
solute fit mentio posthumi sub quo nomine comprehe
ditur suus et alienus respective ita ut de posthumo suo
intelligatur priora verba, posteriora in fidei commisso
particulari intelligenda sunt tam in posthumo suo quam
alieno atque ita minime ex illis iurisque posthumum a
lienum institutionem validam fuisse e medio iuris pru
tia.

2 L Non etiam obstat 2 ex d. l.
filius 26 qui test. fac. poss. neque omissa est ista in d.
§ posthumus non 22 vero dicendum est tex. illum minime
in alieno posthumo sed potius in suo intelligendum ea ne
tunc caret dubitandi ratione siquidem questio in ...
tex. fuit scriptor surdus, servus alienus & posthu
mus testamenti actionem habent ratio dubitandi fuit
neque hi omnes testamentum facere non possunt nihilominus

condit, verba testamenti factionem tenet, quoniam ex alieno testamento capere possunt ac per consequens terminis habiles supponendi sunt, ut consultus coaequatur in posthumo: qui capere potest reg. tex. in l. qui testamentum 20 de testamentis.

Deinde non refragatur 3 argumentum deductum ex l. eius seruus 64 de haered. inst. cum allegatis in ea, maiorem in l. eius seruus omissis pluribus interpretationibus relatis et improbatis a Carranza de § 1 dicto 13 sectione 1 an 20 8 Faquineo lib. 10 controuersiarum cap 41 Benedicto vinello lib. 2 de lect. cap 11 nostro Amaya lib. 1 obseruat. cap 3 & dicendum est seruum posthumi degradati institutionis capacem esse non ex persona posthumi sed potius ex defuncti domini, quam haereditas interim sub hac ratione repraesentat l. haereditas 34 et 61 de adq. rer. dom. l. mortuo 24 inf. de nouat. princ. inst. de stip. seruorum quod idem similiter contingit in seruo haereditario instituto haerede l. non minus 31 vers. haereditarium l. seruus 52 de haered. inst. quare rationem in l. eius seruus statim subiicitur exemplum serui haereditarii = nec obstat iurisprudentiae rudimentum quo cautum est ut seruus haereditarius institutus haeres non nisi iussu noui domini haereditatem valeat adire l. mortuo 62 § vlt. de adq. haered. l. seruus 7 inf. de haered. inst. § alienus inst. eodem titulo ac per consequens cum adire debeat iussu posthumi alieni dicendum videtur e media iurisprudentia capacem fuisse posthumum nam respondendum est aditionem non pertinere ad ius instituendi sed ad factum haeredis: igitur seruus posthumi alieni capax est institutionis ex persona pristini praedefuncti domini, adire vero poterit iussu noui domini

in cuius reperitur potestate tempore aditionis sc. pa
tris aut heredis alieni posthumi nec in aditione fas
inde et adquisitione hereditatis a filio spectatur
tempus aditionis ut illi adquirat in cuius potestate
est eo tempore, in legato vero tempus mortis inspicitur quo
niam semper successit iussu domini non desiderat
quomodo diligenda sunt iura ... obscura quae in
terse in ... videntur in l. 5 § si quis
quamdiu ... cum d. l. si servus 7 inf. de hered.
inst. dicitur autem servus posthumi in d. l. eius ser
vus, qui alias interim sit hereditarius ut ...
... sit servus posthumi atento futuro eventu ...
servus posthumi sicut nepos dicitur suus heres in l.
in suis ... atento futuro statu et eventu quo
pater sublatus merit ... ita considerat ...
interpretes apud quos plura videri possunt circa ...
... species ... eius servus. ... interpretes
minus placeat quoniam circa ...
eius ... nulla foret dicta dicendumque posthumum
alienum ... non fuisse institutionis ...
aliqua lege, sed prohibita fuisse institutione ipsius
prudentum interpretatione incertitudinis ratione ...
... quae quidem incertitudo cessat, cum posthumus
alieni ... instituitur arg. tex. in l. debitorem 7
§ servo ... 2 in l. furiosus 63 ...
explicat latius noster amaya ... proxime ...
... iura ... explicanda sunt in enarratio
ne et illustratione aquilliana cautionis ...
... galli aquilii verba.

d. f. . .

Sequitur aquilliana cautionis per singula eius obscurissima verba Explicatio

in textu ibi gall. aquillius sic posse

Ex priori, iis verbis gallinostri colligitur an cautis galluz aquillius induxisse ius novum ita ut posthumu alienum potuisset heredem instituti contra ordinariam interpretationem. quod quidem probant ex . . . ver. de leg. l. deinde exeo . . . verbum illud posse in praesenti tempore prolatum interpretandum in futurum . . . ut praeter nepote praeventum a patre tempore testamenti posse in futurum post galli aquiliani . . . remedium instituti pro qua dici . . . exemplo . . . tex. in . . . siquis . . . de leg. 2 ubi siquis testamento suo cavisset . . . quantum primum . . . capere potest dari ollo. ubi tunc . . . quandoque capere poterit in futurum relictum videtur ubi notat . . . verbo . . . illustrat bart. in l. si ita . . . de auro et arg. leg. 3 fulcitur superior . . . nostra . . . induxit quoquidem novi iuris constitutio significatur l. 2 de offic. quaest. l. ult. de iure fisci . . . verbo induxit, ex quo . . . tenet . . . n. 2. Salomoni, . . . alexander . . . iason . . . boccius . . . in praesenti

. . .

aliciat, ib 3 paradox. c. 2 et 3 cognitive a
pro acarranza. d. § 1 illar. l. 3 sectione 2 n.º 1 et
2 4 7.

2 haec tamen sed ne quam admitte
daest neque autoritas galli nequaquam indecidendo tota quit
ut estuisset iura noua introducere, pendet tamen n. autoritas
ininterpretando non autem [illegible] lo propositae erat deinde
neque si galli autoritate posthumi, alienus potuisset heres
institui iustiniani de noua constitutio, quamquidem instituendi
facultas posthumus alienus concessa fuit princ. inst. de bon.
possess. supervacanea erat ista subtilitas galli in casu
de quo instit. sed ut nepos quitempore institutionis alienus
praecessus a patre, qui emendatione iuris prudentia institui
poterat instituere vtiliter in id tempus, quo suus nasceretur
sublato patre de medio viuo auo, ut considerat cum boecio c.
masineo et multis aliis in nostro tex. pichard, inco cap. 4
n.º 1 9 3 carranza vbi supra d. n. 2 4 7 an. fau. lib. 9
iiet. cap. 1 et 1 2 donell, tractatu posthuma ac
gostruntes. inf. princ.

Contra aduersus haec sed am
iter ab omnibus vno ore recepta proexp[illegible]tione aquilli
ana cautionis sequentia considerato 1 quod posthumus nepos
ex iure informula galliana vero ponatur sublato patre de medio
viuo auo institutus [illegible] ante mortem patris
ut euidenter constat ex illis verbis, ibi viuo me moriet,
quibus quidem filius in actu moriendi viuus significatur non
vero mortuus, neque viuus moritur non vero mortuus [illegible]
dit. inst. ibi extremo vitae momento [illegible] quidem l. 1 2
§ 1 de manum. test. ita interpretatur duenus l. falsus 79 de
condit. et demonstr. iunctim traditis pro explicatione aio
nello lib. 3 comment. cap. 3 1 idem hic inst. extraneus 9 C.
de haered. inst. in § ita autem inst. de inutilibus [illegible]

(5)

Praeter adiliatione eo l. vlt. de ... d. l. 4 § 2 de statu liberis l. 2 § si emancipato de collat. bon. d. l. 79 § quaquis videlicet ... lib. 5 observat. cap. 34 erro nepos posthumus nisi ex formula galli utiliter institutus fuit collata si. institutione in id tempus, quo adhuc alie nus erat.

4 O dixi ut difficultatem effugias mixtis cum ... lib. 3 observat. 34 nunquam verba illa cum morietur interpretanda sc. post mortem quando aliqui actus nullius fuisset momenti ut in l. quibus § 2 ac per consequens verba illa omissa aquiliana ibi. viuo me moriente, intelligenda ita ut nepos institutus videat post mortem filij tunc ... galliana subtiliter consideramus nam posthumus nepos in formula gallij institutus censetur post mortem filij utique testamentum aui ... rationem pepetius. posthumi rumpentur sublato patre de medio cuius auo cum in eo reperiatur praeteritus aliquo momento etenim aliud est aliquem institui heredem, aliud vero institutum esse, nam prius est ut quis heres instituatur, quam ut institutus sit, ergo nepos posthumus in formula galli statim ac in l. instituti, quo pater mortuus est cum suus reperiatur institui debuit ac per consequens in eodem instanti non potuit institutus reperiri: ergo praeteritus in eo momento ... rumpit testamentum aui

de dictione, tunc: his tamen difficultatibus minime refragantibus dico dum ... certissima ex iuris principijs ... gallinostri cautionem quoniam ut ... subtiliter animaduertit ant. faber lib. 9 ... cap. 2 nonsine mysterio gallus noster in cautione proposuit adiecit dictionem illam tunc, quaquidem temporis significat extremum l. 4 § vlt. de dolit. eodem. tit. difficilis ... in proposito, singularis ... in substitutione 32 § vlt. de vulg. ...

traditis abaccurs. bart. cumano, alberico et caeteris antiquioribus, ibi alexandro consilio 102 n° 3 lib. 7 et consilio 53 n° 9 lib. 6. costa. lib. 4 sellect. cap. 11 n° 9 esquifordeguero ad fabrum lib. 3 tract. 19 q. 2 et 3 idem probat tex. in l. pen. detestam. tut. in l. 1 § restissime deviis et vi armata: igitur ex illa dictione, tunc institutio nepotis posthumi aquilliani incipit in ultimo vita ovi mortis instanti excluditur tempus anterius mortis filij quo quidem nepos posthumus ut alienus non potuisset haeres institui et similiter posterius tempus, in quo sero et frustra instituerer qui ante institutionem, patrem suum praeteritum seinueniret, atque ita absurdum visum fuit gallo nostro institutioni nepotis obstare illud ultimum instans vitae cum in eo iam quodammodo per verum naturam certum sit nepotem proximo instanti successurum, ut sum arg. tex. in l. iulianus 20 de iure deliberandi in l. ult. de fidei comm. libert.

6 Quae item obstat 2 difficultas a nobis proposita supra n° 4 quoniam omissa ant. fau. scilicet ubi proxime alijsque traditis a cavanza d. n° 247 ver. nec alicuius sunt momenti. Vere dicendum est in extraneis haeredibus diversum esse tempus institutionis ab eo quo institutus reperitur in suis autem haec diversitas temporum considerata non eodem instanti, quo incipit esse suus institui debet et institutus haeres repente apparet arg. tex. in l. in suis 11 hoc titulo et in suis 14 de suis et leg. haered. et l. 1 § qui sunt in potestate siquis omissa causa testamenti quod quidem in nepote posthumo aquilliano contingit in cautione o alli. et ita ultra ces quos viderim observandum animadverto.

7 Verum itemque gallum cuius formulam inponimus et traditur sequenti consideratione institutio posthumi nepotis secundum aquillianam formulam

conditionalis e sub conditione si filius vivo decesserit ut colligitur ex verbis illis si filius meus me vivo morietur ergo ex tempore testamenti nepos posthumus fuisset alienus nullius momenti institutio e. licet suus reperiatur tempore existentis conditionis siquidem conditio retrotrahitur ad tempus testamenti quoad capacitatem haeredis scripti iuxta regulam tex. in l. si alienum 49 § 1 l. liber homo 59 § si heres institutus de haered. instit. de quibus videndi sunt cui. lib. 4 observat. cap. 4 oswald. ad donell. lib. 6 comment. cap. 13 litera f. ant. fau. lib. 12 conject. cap. 10 ergo aquiliana formulam inducit quod posthumus nepos ex heredis institutus censeatur = Cuius difficultatis occasione maxime ingenium galli scaliger quare in cautione proposuerit dictionem illam tunc ex qua quidem vis superioris difficultatis evertitur quoniam ex ea minime conditio retro trahitur ad tempus sed tantum comprehenditur extremum vitae filij, cui apposita fuit arg. d. l. in substitutione melior et obscurior tex. in l. eique solvendo 33 de haered. inst. igitur ex illa dictione tunc excluditur illa regula qua quidem conditionalis institutio retrotrahitur ad tempus testamenti. deinde ex prohac ratione observandum est quod posthumus nepos aquilliani potius ex die quam ex tempore quam ex conditione institutus videtur quam sub conditione ut inferius ambobus statim explicandum est.

Ex qua ratione similiter gallus noster vindicatur ab alia difficultate qua ab interpretibus meliorum ratione obiicitur numquam institutionem haeredis a pagano minime fieri posse ex tempore haereditas 34 de haered. inst. l. in fraudem 15 § miles l. miles ita 41 de test. milit. ergo institutio posthumi ex formula galli potius inutilis est facta sc. ex tempore, quo filius sublatus de medio

morte nepos posthu., ingrediatur iura suitatis;
qua et huic difficultati subtiliter occurrit gall. noster
in illo articulo tunc et ex verbis illis mentionem
ex quib. colligitur tempus ex quo institutus est nepos posthu
mus aquilliani non posse venire mortuo avo, sed tantum eo
vivo, prohibitio autem institutionis ex tempore ad tempus
ex conditione reducit tantum quo tempus potest evenire
post mortem testatoris, quidquid colligitur evidenter ex eo quod
superior prohibitio ex eo locum habet quoniam in paganis
nemo potest pro parte testatus et pro parte testatus decedere
vulgata l. ius nostrum de reg. iur. et similes ex similibus
igitur cum in formula galli tempus, ex quo nepos posthumus
institutus est non possit venire nisi vivo avo eodem testa
tatore ratio prohibitionis testati et intestati locum non
habet et fulcitur arg. tex. in l. potest quis § 6 de hered. inst.
quare nepos posthumus aquillianus magis ex conditione
ex tempore omnino conditione institutus censetur atque
consequens non retro trahitur ad tempus testamenti sed ex eo
tempore mortis infantis filii incipit institutio posthu
mi nepotis ut ostendi erat suoti per ant. fau. ubi supra

9 habuit tamen dicta ....
lutione difficilem sumere facit gaius occulte et tacite im-
ciqui solvendo 37 de hered. inst. ubi ei qui solvendo non
est aliquo casu stringit ut servus cum libertate heres
existat et praeterea alius heres adiiciatur veluti si servo
cum libertate herede instituto ita adiectum sit similiter sti
chus heres erit tunc titius quoque heres esto. nam titius
antequam stichus ex testamento heres extiterit heres esse non
potest cum autem semel extitit heres servus non potest adi
tus efficere ut qui semel heres extitit desinat heres
esse. ecce ubi institutio titii ex tempore facta fuit ex eo
se. quo stichus heres fuisset et tamen tempus illud non

(52)

vivo testatore sed eo mortuo necessario evenire debuerit cum Stichus impositus heres est, vivissimo mortuo dño testatore ergo falsa superior interpretatio & distinctio: huic tamen difficultati similiter subtiliter cum eo de ant. fau. d. l. 9 · coniect: cap. 2 respondendum est, nempe in specie illius legis nullo momento potuisse dñm testatorem in testatum fuisse. quoniam haeredem necessarium stichum habuit. in cuius persona totius assis haereditarij adquisitio consistit, quae sitio institutio in eo de asse aut eiusdem assis aliquam, sed in dupondio ita ut etiam postea adeunte asses singuli ad semisses reducatur. arg. l. item qd sabinus 17 § sd si asse expleto deinde ad. inst. igitur ex omnibus supradictis apparet, qd posthum nepos aquilliani ex tempore & ex editione non sub conditione institutus est in formula galli, ne per consequens in cautio non alienus sed suus instituitur posthumus utpote institutio initium capiat ex ea dum conditio ne qua existente non possit posthumus nepos suus non esse, ut verum sit non ullo nullo casu sed etiam nullo temporis momento institutum fuisse posthumum alienum apud gallum licet bart. in praesenti existimaverit aquilliani formulam ideo receptam fuisse, ut augere alienus posthumus, verum haec institutio ipsius tamen institutio confertur in id tempus extinctae casu, nec suus erit, etenim omni dicis eorum parum refferre, quo tempore quid fiat, sed id praecipue tempus inspiciendum in quod dispositio conferatur l. si ego 9 § si a. i. cui diluere dotem l. stichus 39 de manum. test. l. q C. de donat. ante nupt. non tamen id locum habet in haeredum institutionibus, in quibus constat praecise tempus testamenti spectandum, ut cognoscatur ab initio nec sufficere ut mortis et adita haereditatis tempore valeat

fuerit l. si alienu 49 § in extraneo eu similibus de hered. inst. l. eius qui 3 qui testam. fac. poss. § 1 in princ. de leg. 3 l. pen. de reg. iur. et arg. tex. inl. in tempus 62 de hered. inst. ibi veneboleres atque ita fatendum est non peruis a gallus aquilius fuerit sua iuris ratione et alienus posthumus institui ullo casu ... , nec quidem collata institutione in id tempus quo suus nasceretur, ut multis explicat eleganter Ant. Fab. d lib. 9 sect. cap. 1 inf. maxime quoniam eo casu necessarium fuit novae legis auxilium ut manifeste probat ex l. vellea, de qua ambos dicendum infra.

10 Ex hijs venit iam interpretandus ... ... tex. inl. pen. de leg. 1 ex quo evidenter probari videtur posthumi alieni institutionem valere ex sua et cautione galli aquillij ibi, obtinuit ss galli alienos posthumos legitimos heredes fieri posse, nam pro interpretatione 1 ... tex. illum aliter in vulgatis Codicib. aliter in florentinis scripturae, in vulgatis ita haeredi posthumo fidei commissum relinqui potest. in florentinis vero ita a fratris posthumo fidei commissum relinqui potest, de quib. lectionib. videndi sunt Lati Alciat. lib. 3 paradoxorum cap. 2 Duaren, Cui. govean, et quinquennio in praesenti, idem duaren, lib. 2 disputat. cap. 35 pichard, in praesenti cap. 4 ... 137 Carranza dillat. 13 sectione 3. ... 254 ... 262 Robert, lib. 2 recept. lect. cap. 3 donellus in lectura posthumum adnostra tex. § 133

Verior autem est florentina lectio, quae admissa et omissis multis interpretationib. cumulatis ab interpretib. relatis contra ... § posthum. n. 7 vers. ex superioribus. Vere dicendum est cum duareno, Roberto et donello in loco tradito tex. illum intelligendum de fidei commisso relicto a fratris posthumo alieno ab intestato. non ex testamento in ista regulam

ac.1.

legis conficitur l. 8 § 1 de iure codicill. & praetoria int.
de fideic. hered. etenim licet in media iurisprudentia
posthumus alienus non potuisset ex testamento haeres fieri po
terat tamen ab intestato succedere ex galli sententia quam obtinuit
apud meliores consultos, ut probatur ex d. l. posthumus 6 de
inoffic. test. ibi: quid ergo eis imputatur cur intestati non
decesserint. immo princ. ipsius tex. idque probant iura in l.
3 § ultim. l. titius 6 cum seq. de suis et leg. hered. quomodo
interpretanda sunt verba illa d. l. pen. ibi et obtinuit sententia
galli alienos posthumos legitimos nostros heredes fieri
posse. i. ab intestato l. lege obvenire de v. s. ac per
consequens sententia illa galli relata in eo tex. non est referenda
ad cautionem sive formulam de qua in nostro tex.

11 Quod si adhuc subtiliter ratio
nem investigare desideras, quare posthumus alienus ab intes
tato legitimus haeres fieri poterat apud consultos non vero
ex testamento dicendum est rationem esse quia legitima he
reditas proximo agnato defertur lege 12 tab. absque alio
vero facto hominis d. l. lege obvenire. lex autem pos-
thumum in utero existentem considerat ut natum iuxta
tex. ita interpretandum in d. l. qui in utero 26 de statu hom.
ibi, neque legitima hereditates hiis restituuntur. immo princ.
ipsius tex. quippe qui lex cum semper certa sit nasciturum pos-
thumum natum cognoscit. unde licet posthumus in utero exis
tens testatori persona incerta sit, legi tamen certa persona est. quam
quidem rationem observarunt interpretes referendi infra, eam
vero nec rationibus, nec iuribus exornant, aut comprobant. ego
autem pro ea expendo plura huiusmodi in praesenti non animad
versa. primo bonum tex. in l. si de substitutione 28 § ult. de
iudiciis ibi nec verum naturam intuendam, in qua omnia certa
essent, cum futura utique fierent. si de nostra inscientia in ipsi
ci deceret. lex autem agnoscit quidquid et natura ut

fare ex Athicis si aquib. ssub. sunt mutuati illus
trat ant. fau. inrationali adeg tex. vbi catholicu animad
uertit Deo sumo omiu autori futura cu certa e cognit.
ynde inter eratortex. sume difficil. inl. 3 § et autz tractaty
deseruu & seq. inquo suus haeres e xaru haeres e quatz vei
putauerit mater ee pregnate, qua reuera praegnans n erat
neq cu insuis haeredib. factus homini sit aditione necessaria
n sit idex lege regenter haeres apparias l. in suis cu nelz
bis posth. n attenditr nec expectatr sui cia autionrgia
haeredis sa legis certa cognitio, d nisi vero dicedu est in
filio emancipato, quoniam cu facto suo haereditatz adquire
retineatr aditione sc. n aliter fit haeres, quamsi a ignes cat
vtru haeredtis delata sit l. ex qua § l. exinriis 7 l.
ventre praeterito & q. deadq. haered. vnde decreto praetoris
succurritr ei expto deque inato ventre illustrat Cu. lib.
1 iuliani adversium feroz ibi. et lib. 1 diffinitionu
pap. inl. cu ad praesens 3-7 dubiis cuid. ant. au. vbi
proxime. deinde alia rat. ne idprocedit sc. quoniam
legis dispositio n nisi semel et in vnico momento operatr
l. 1 § sie qdu dem. de leg. igitr cu lex 12 tab. succ
haeredi l proximo nato, qui tempore mortis l destituti
testamti fuerit haereditatz ab intestato deferat sig
posthumos 9 4 si vili, inf. posth d l. titius 6 dem.
de leg. merito posthumo alieno tanqm proximo agna
to etia in vtero existenti defert haereditas abintestato
qualioquin sequenti proximo agnato deferatr cu legis dis
positio n possit ee insuspenso arg. tex. inl. siduobus
l. 16 § vlt. deleg. 1 l. vtru 7 dub. dub. d nisi pro
cedebat intestamentaria successione posthumi alieni
quoniam disp testatoris redesuspendi poterat inidem
nisi suus nasceret exornat vltra antiquiores ant. au.
inpap. tt 4 princ. 3 illat. 3. confutatione z eoquifor

134.

Requena tract. 16 q. 4 pichard. in proeem. in princ. ex n° 141 antecessor noster. cap. 2 n° 10.

12 Verum adhuc extraditis pro gallo nostro difficilior constituitur cautio ab eo proposita in proemio nempe heredem institutum filium vivo testatore mortuum fuisse ut constat ex illis verbis qui circa mortem in qua specie dicebatur hereditatem caducam fiscoque ex lege aplicandam non vero nepoti posthumo L. itemveniat 22 § ait senatus cum antecedentibus de petit. hared. L. unica in princ. et § et cum triplici C. de cad. toll. sed facilis est exitus si adverta[m], legem papiam ad filij et nepotis institutionem non pertinuere d L. unica vers. et cum lex. C. de cad. toll. deinde non lex papia non erat prolata aut promulgata tempore cautionis galli aquilij sed multis ac tea currentibus annis, ut observat et probat esquivordegüer, lib. 3 tract. 16 q. 3 carranza ubi supra n° 279. deinde quia legis papiæ superior dispositio non habebat locum quando datus erat substitutus vel alius expresso testatoris iudicio institutus, casu quo prematura mors heredis vivo testatore stingeret L. 5 de vulg. L. miles 75 § ult. de leg. 2 d L. unica in princ. C. de cad. toll. ergo cum in formula galli nepos posthumus expresso avi iudicio institutus sit tunc cum filius vivo patre eodemque testatore rebus humanis eximeretur minime fisco nec legitimo heredi ab intestato sed nepoti posthumo aplicatur hereditas arg. L. unica C. de his qui ante apertas tab.

13 de verbis si filius meus etc. Preterea gallinostri cautio magis peccare videtur in eo quod filius in potestate constitutus a patre testatore nec institutus nec nominatim exheredatus fuit siquidem ex illis verbis conditionalibus si filius meus me vivo morietur etc. filij institutio non inducitur L. si quis sub conditione § si quis omissa causa. cum aliis de quibus infra rursus quia verba illa sunt enunciativa non vero directa aut civilia

qualia desiderat in institutione heredum l. hered. qualiam dictam. l. in testamentis 26. C. eod. Ulpiani in fragmentis tit. 20 § intestamento: ergo cum in formula galli filius nec institutus nec nominatim exheredatus reperiatur praeteritus testamentum nullum facit. accepta sequens frustra galli cautio proponitur in nostro tex. ut posthumi nepotis agnatione sublato filio demedio vivo avo rumpatur testamentum. in cuius difficultatis explicatione multa ambobus sunt observanda pro gallo nostro quae communiter non sunt a Dd animadversa pro quorum certa cognitione sequentia sunt praelibanda. 1o certum esse in consilio galli cum quo in nostro tex. filium institutum fuisse heredem iuxta tex. inf. in omnibus nostrae aequi. l. cum in testamento 37. de hered. inst. ubi cum in testamento ita scriptum, si filius meus vivo me moriet tunc nepos ex eo post mortem meam natus heres esto: duo gradus heredum sunt. nullo n. casu utroque ad hereditatem admittitur. l. si mater 33 § ult. de vulg. ibi si filius et ex eo concepti posthumi ita herede instituantur ut gallo aquillio placuit. ergo in formula galli et filius et nepos posthumus instituti sunt heredes nullus praeteritus.

4 Q praelibandum et praemittendum valde controversum est apud interpretes utrum institutio filij in formula galli proposita reperiatur in illis verbis cautio quae si filius me vivo morietur. an supponendum sit filium institutum fuisse ex formula galli ita ex integro scripta fuisse filius meus heres esto, si filius me vivo morietur tunc nepos et c. in qua controversia magis placet iudicium existimantium in nostro tex. formulam galli ex integro scripta esse institutionem quae filij expressam fuisse in illis verbis conditionalibus, si filius me vivo morietur. quamquidem pars fulcitur et comprobatur ex seqq. 1o nam institutio heredum inducitur ex

quib, cum verbis etiā in per lelū, dummodo ex his vol
tas instituētis innuatr etiā presumptiuē l. 1 § qui
nec ligatur, et § sinautē de hered. inst. l. errore
C. de testam. l. august. 28 § quidq. ita deliberat leg.
explicat pluribus. Cui ius § in omnib. huic nostre legis
Carranza cumulatū ubi supra n. 279. 2° prohac opini
one expressa videtur iura in d. l. cum testamento et in d. l.
si mater § ult. relata et explicata anteb. n. 13. 3 nam
illa conditio si filius nemini moriet proposita in filio in
ducit dispositionē integram ita ut ex natura rei filius
censeatur institutus, qui ex haeredat. n. fuit, et nepos posthum.
ex ditione institutus, censetur, quoniā n. ante haerede fieri
potest, qm si filius morte praeuent, ... auo decesserit
arg. tex. in l. aliquando 107 de adit. et demonst. ubi con
ditio quae ex natura rei tacite inest dispositionem minime
conditionalem inducit. deniq. tex. decisione ad plures species
praxi stingentes et necessarias videndi sunt peregrin.
de fideicommissis art. 12 n. 83 costa lib. 1 sellect. c.
2 ex n. 5 peralta in l. 1 n. 90 de leg. 2 sarmiento
lib. 2 sellect. cap. 6 n. 19 Surdus consilio 129 n. 36,
et consilio 13 n. 27, nec mirum erit ut ex voluntate aui
testatoris a contrario sensu institutio filij inducatur, nam
et in legatis idem observandum l. in l. si legatum 10 in l. legata
inutiliter 29 de adim. leg. l. quod pure 6 quando
dies leg. vel. infra gm. tt 29.

15 Superioribus, sequentia sunt
adiicienda iuris prudentia certa fundamenta, nempe n. cē,
nouum incumenostro verba conditionalia dispositionem in
ducere bonus et diffusus tex. in l. 3 § ult. de condict.
causa data ibi si de eis quem testator accipere voluit iuxta
specie ipsius tex. in prin. de quo tex. videndus l. ant. fau. in ra
tionali ibi et lib. 8 coniect. cap. 7 et de errorib. decade 26

errore 2. ad quid maxime locum ut q verba conditionalia proferuntur adeo, quid disponendi facultatem hic ut in l. nihil commune 41 § cum erat de leg. 3 l. in ratione 30 § tametsi ad leg. falc. l. pen. de collat. dot. ... denique tandem dicendum leg. iuncta regula, qua cautum ablatiuus ... conditione ... l. ab testatore 109 de cond. et demonstr. deinde fulcitur hic discursus quoniam in eo scripto maxime locum habent inter coniunctas personas in quibus ex ... voluntas testatoris maxime colligitur l. si ... 59 § ... de leg. 2 l. si in aliena C. de leg. et in proposito ... formula ut filii institutio ex verbis conditionalibus inducatur expendi potest bonus tex. in l. lucius 83 § in princ. iunctis ultimis verbis de hered. inst. et similibus de quibus eleganter cardinalis mantica lib. 2 de coniect. tit. 2 n. 3 ... conquid. sit ... nostrae legis 5 § ... n. 73 in l. ... lib. 3 de hispanorum primogeniis cap. 3 n. 44 ant. fau. de err. decade 26 errore 2.

LC Nec obstant obscura ... ex quibus communiter circumfertur verba conditionalia institutionem legatum aut dispositionem minime inducere ... 2 ext ... sume di... in l. si quis suo ditior 3 si quis omissa causa, quoniam licet motus eius difficultate ant. fau. ubi proxime existimaverit non esse legatarium aut heredem positum in conditione ... quas scilicet ... aquiliana formula nostri tex. ex causis relatis iuribus, omnesque interpretatae tradita amantica ubi supra n. 4 quam multi ... ant. fau. ubi proxime, ego ultra omnes observo pro illius tex. interpretat. ibi ... nec legatarius l. intelligenda verba illa specialiter quoad pane adiri si quis omissa causa testam. ut colligitur evidenter ex ipsa specie consulti ratio autem specialitatis quare positus in conditione non censeatur legatarius quo ad ... ex ... procedit, quoniam adito illo ... heredis ...

qui omisit hereditatem ex testamento et ab intestato quasi in fraudem legatariorum causa, siquidem ante edictum corruebant omnia legata omissa hereditate ex testamento sine mo cum vulgari de testam. tit. ergo cum legata non nisi adita hereditate ex testamento deberentur edicto illo provisum, qui omisit ut perinde habeatur et teneatur ac si hereditas adita fuisset ex testamento, ille autem incidit personam edicti implendae sub qua forma institutus est. v.g. titius institutus est sub conditione si sempronio 10 dederit, quo in casu ex natura conditionis titius non antea hereditatem adquirere potest quam si 10 dederit: ergo si non adierit non fraudat sempronium, si illi non dederit fraudaret utique si adquisiret hereditatem et 10 non dedisset, deficit igitur conditio institutionis, quam heres non est compellendus implere aliquo edicto, ideoque sempronius legatarius non est quoad edictum. siquis omissa causa, si dillet tantum legatarius erit, qui adita hereditate ex testamento legatum habiturus erat, praeterea neque sic ex edicto illo heredi tas repudiata ex testamento et ab intestato adita fieret pro adquisita ex testamento merito non possunt 10 peti a sempronio si tunc tantum cum adita non est hereditas ut adquiri possit ex testamento impleta conditione non autem ex contra. generaliter statuendum est posita in conditione non videri posi tum in dispositione.

Verumenimvero adversus supra
17 dictam resolutionem insurgit obscurus tex. circa formulam galli nostri in l. siquis 10 § unico de vulg. inter. si desiecundum de vulg. et pup. probat quod si pater in testamento fecerit sibi et filio deinde secundum in quo sibi herede fecit si vivo se filius decesserit, inquit consultus possedici non rumpi testamentum in quod secundum non valet in quo filius praeteritus est: ergo ex verbis aquilliana cautionis ibi si filius meus vivo me morietur minime institutus censetur filius, cui di facultas omissis

multis traditis ab interpretib. i(n) l. Cinnos … tex. eius(que) … dici infra … verba illa ☐ vers. si … secundum ibi si vivo se filius diceretur n(on) ce(n)setur … sed omp. consulti ita … sit … sibi et filio pater testamentum scripserit deinde secundum recitaverit … in quo sc. instituit filium suum … superius rumpi, sive secundum testamentum ibi … fecerit pater in quo extraneum instituit haeredem praeterito filio … dici n(on) rumpi superius testamentum quia secundum n(on) valet, in quo filius praeteritus fuit si vivo patre filius accesserit … ex l. si filius … post l. 3 … l. posthum. 12 de iniust. rupt. quomodo recte distinguitur 2a species proposita in d. vers. … secundum ab scripta in verbis antecedentibus proximis ex … ant. gomez i(n) l. 3 variar. cap. 3 n. 23 Mantica de coniecturis tit. 2 ex n. 3 peregrin. de fideicom. art. 27 n. 10 carranza sectione 4 n. 99 Ant. fau. de erroribus decade 26 errore … thesaurus decisione pedemontana 96 n. 4 … quomodo etiam accurs. existimat in … ex facto 19 de haered. instit. … verbo instituerat sicut aliter ant. gouean. lib. 2 variar. cap. 16 ant. fau. lib. 5 … cap. 2 … lib. 2 supputat. cap. 17 menochi. consilio 90 n. 27 Caldas pereyra de nominatione q. 1 n. 66 Videndi … legis explicationem

tandem omissis aliis propter temporis angustias n(on) obstat tex. in § in omnibus … vbi probari … in omnibus speciebus propositis … tex. … illud supponendum videlicet filium institutum fuisse ex aliqua p. … quoniam propter quam … ille tex. n(on) ita … in pandectis florentinis edita … ergo … admittit … minime … filium fuisse alternative verbum a formula

institutus ita filius haeres esto si filius me vivo morietur relinquit non posse defendi galli cautione institio exhaeredato, neque frustra exhaeredaretur post mortem suam, siquidem exhaeredatio non aditae haereditate ab haerede scripto minime antea constat l. filius 20 § si dum exhaeredatio de bon. poss. 3a tab; at nepos posthumus in formula galli institutus proponitur tunc cum filius vivo avo decesserit ergo exhaeredatio inutilis foret, nec obstat si dixeris scaebola in d. § in omnibus, afirmasse filium ex aliqua parte institutum quod quidem ex verbis cautionis minime colligitur ubi si filius me vivo morietur. nisi supponamus filium extra illa verba fuisse institutum ex aliqua parte verbis directis neque respondendum est, id minime necessarium esse neque instituto haerede extraneo ex aliqua portione poterit avus supra dicta verba proferre si filius me vivo morietur, quo in casu videbitur filius institutus ex parte reliqua sicut ex asse quando nullo extraneo instituto haerede avus ita dixit si filius me vivo morietur idque evidenter apparet ex voluntate testatoris et galli aquilii cautione, denique non credendum est voluisse in illis verbis filium instituere siquidem testantis et galli totum iudicium fuit testamentum validum et firmum facere.

9 Ex quibus pro illustratione aquilliana formulae traditis colligitur in cautione aquilliana nepotem posthumum institutum fuisse haeredem non vero substitutum quoniam licet duo gradus haeredum sint eo sensu ut filius et nepos nunquam simul ad haereditatem admitantur in l. cum testamento 37. de haered. inst. tamen non ex eo colligitur substitutum fuisse nepotem posthumum aquillianum sed institutum ut perspicue constat ex prioribus nostratibusque verbis ibi gallus sic posse ...
posthumos nepotes induxit quod idem probat ipsius

nus ind. l. si mater 33 § 1 de vulg. ibi pendes.
instituetur ergo gallo aquillio placuit, nec mirum nam
cum vulgaris institutio nihil aliud sit quam secunda conditionalis
institutio, quae statim a tempore testamenti fit, ex ea tota
fuit ad illud sequitur, ut alienus posthumus eo tempore insti
tueretur, quo erat alienus, praecessit sc. a patre a quo et ense
quaeris nec utilis aut necessaria foret institutio nepotis
posthumi facta in modum substitutionis, non utilis quoniam
ratione posthumi, non necessaria, quoniam cum tempore mortis
avi praecederet a patre non poterat nepos posthumus agnas
cendo rumpere explicat ant. fau. lib. 9 sicut ego in cau.
tractatu 2 ad apicum ind. l. si mater § 1 ubi recte animad
advertunt quod substitutio praecesserit delationem haeredi
tatis facta fuisse prius instituto haeredi quod quidem si in
formula galli procederet nepos posthumus aquillianus
tamquam alienus utiliter institueretur contra placitum praedictum.

20 . . . . Sed nunc superest explica
tione dignum ind. § in omnibus, neque est eius decisionem nimi
me procedere in filio qui apud hostes erat tempore testa
menti si ibi decesserit ut constat ex eodem tex. ibi quod non est
necessario in eo filio qui apud hostes ibi decesserit ratio
est quia cum per legem corneliam talis filius mortuus cen
seatur a tempore captivitatis, sequitur quod ante testamen
tum avi mortuus iudicatur, siquidem testamentum factum fuit
post filii captivitatem, ideoque non debuit institui l. si de
apud hostes 31 post med. a quo sequitur nepos posthumus
nasciturus ex eo absque formula galli potuit directo
institui tamquam posthumus suus. idemque procedit in filio
nepotis aut pronepotis sc. ab illa eleganter statuit ind. §
in omnibus, quoniam nepotes, aut pronepotes ad vivos testa
tam non sunt necessario instituendi vel exhaeredandi: igitur
formula galli solum in filio et nepote procedit ut necessario

2ĉi ..

intelligendus sit filius institutus fuisse ex illis verbis si filius mentio moriatur. quae ss. ts. tiraquel bart. et alexander n° 5 tiraquelli 71 alciat, 22 in praesenti et lib. 3 paragon. cap. 6. covarrubias in cap. raynuntius, de testam. § 3 n° 9 licet origo ss. tuageti lason n° 44 Vlotneturius 33 ... 36. in praesenti politiu intra de ... 2 particula n° 6 ant. gomez 1 thomas varias cap. 8 n° 23 molina lib. 1 de hispan. primogenijs cap. 9...

Sequitur in cautione aequi-

inter ibi in decem. mensib.

lliana alia in respectu ... quibus circa explicatione illorum verborum ibi in decem mensibus, quae quidem verba ideo a gallo nostra proposita fuerunt, ut cognoscatur nepote posthumus legitimus fuisse filius patris praedefuncti vivo avo: quae ratio pithagorici numeri idea postulat, ut aut 7° mense pleno aut decimo, partus legitimus et maturus censeatur, ut inquit paulus ... lib. 4 sentent. tt. 9 vers. 7 quae quidem ss. eo inevitabili fundamento per quae christus dns noster omnium secundum carne perfectissimus et optima temperatura, ut inquit D. thomas in summa 3 p. q. 46 art. 6 decimo mense inceptus natus fuit ut multis exornat D. chrisostom. in sermone sancti ioannis baptiste D. bonaventura in comment. ad cap. 7 sapientiae pater pineda lib. 1 de reb. salomonis cap. 1 ex n° 6 quidem in salomone omnium sapientissimo fuit sapientiae 7 cap. 7 ibi inventus matris figuratus sum caro 10 mensium tempore coagulatus sum in sanguine. idem felicitur ex multis bonarum literarum cultoribus ovidius fastorum 1 ibi: quod satis est utero matris dum prodeat infans. hoc anno statuit temporis esse satis. et ager ... lib. 3. annus erat decimus, cum luna receperat ... hic numerus magno tunc in honore fuit.
seu quia tot digiti per quos numerare solemus
seu quia vir quinto femina mense parit.

Virgilius Eglaga 4 vers. 62:

Matri longa decem tulliergt fastidia menses.

Cumulant plura ex nostris Balduin, ad leges romuli cap. 17 Rebardiis ad leges 12 tab. cap. 28 Carranza de partu cap. 12 Tiraquello in l. si umquam verbo susceperit liberos n. 2 2 C. de revocand. donat. Laurentius ramirus a prado pentecontarchos cap. 3 Renatus Copin. de privillegiis rusticor. lib. 3 cap. 2 n. 5

n. 22 Que dictam. et ss. gallinorum illustratur a nobis obstat quod partus nono mense editus frequentior, perfectior, naturalis, et legitimus, ut patet in exsacrapagina lib. 2 Macaberum cap. 7 ibi filij miserere mei qui te in utero novem mensibus portavi. et apud nos extat expressa lex regia in tit. 23 part. 4 glos. celebris in l. Ne C. de fisco et multis consultorum testimonijs et philosophorum et ex medicis decoratur. carranza et multi congestis ab eo supra in princ. ex n. 8. Menochius de arbitrarijs cassu 89 n. 37 Mascard. de probat. conclusione 895 Azevedo in l. 2 tit. 2 lib. 5 recopilat. ex n. 9 Guillerm. Benedict. in c. Raynutius verbo et uxorem ex n. 24 idque fulcitur ex domini nostri iesuchristi incarnatione 25 die martij, a qua (secundum prescriptum ecclesie) usque ad nativitatem 25 die decembris excurrunt novem menses completi, verum pro concordia distinguendum est inter menses lunares et solares ita ut 10 menses lunares qui constant 276 diebus faciant novem menses solares et preterea sex dies de lunaribus igitur mensibus 10 intelligitur gallus noster in verbo Tempora ibi in decem mensibus, cum relatis in dicta oppinione declarandus intelligitur 2ª ss. ut consideratur et illustratur pichard. in consuetudines rep. 4 ex n. 207 carranza ubi supra n. 16 et ex n. 53 et comprobatur augustinianus verbis aureis lib. 4 de trinitate cap. 5 ibi ducenti septuaginta sex, quinumerus dierum completus

303

novem menses et sex dies, quia tamen 10 menses pariendi sunt impuntur [illegible] quia non ad sextam diem post novem menses pervenit, sed quia ipsa perfectio corporis domini nostri tot dieb. ad partum producta reperitur, sicut a maioribus traditum suscipiens ecclesia custodit auctoritas.

Q° 3a nostri galli in hac

23. Hoc obstat tex. difficilis in auth. de restitut. et ea que parit in 11 mense § vnum siquidem vers. non dign. collatione 4 ibi vndecimo mense completo. ex quib. verbis iuncta decisione a contrario sensu colligitur, quod si in vndecimo 11 mense completo partus editus fuisset non procederet ille tex. ac per consequens partus editus post 10 menses ante vndecimum completum legitimus erit 3a nostri galli in cautione nostri tex.

24. Qua difficultate superata recurs. in presenti verbo, in decem mensib. existimas valere institutione quin nascerer post decem menses et duos dies, quod idem amplectitur in d. § vnumquidem ob illa verba perfecto. quem sequuntur bart. n. 12 fortun. n. 13 galliaula 35 in presenti aluiat. lib. 3 paradoxorum cap. 7 menoch. de arbitrariis casu 89 n. 40 tiraquell. in l. si vmquam verbo susceperit libe-ros. n. 22 10 C. de reuoc. donat. 3a ratio n. si veriorem existimo; tempe partus editus post decimum mensem completum morte mariti illegitimus iudicandus, quamquidem 3a probatur expressi tex. ibi in decimum mensib. .i. intra 10 menses ita probat tex. in l. 3o § vlt. ff. de suis et leg. hered.. qui natus post 10 menses non admittitur ad legitimam hereditatem, preterea quia lex presumit et disponit super presumptione, presumptio dicitur iuris et deluce iuxta dictam glos. dicitima incipit ferrum go distinct. quomodo interpretandus sit tex. incip. is qui fidem de sponsalib. iuncta glos. magna ibi ergo etiam in nostro tex. et in d. l. 3 § vlt. lex presumit natum post 10 menses non esse legitimum et super hac presumptione disponit. eum in hoc casu

a succesione n admitti probatio in contrari sed semper iudicandus erit illegitimus. tande idem expresse probat iure nostro regis lib. 4 tit. 23. art. 4. ibi mas si la nascencia dela criatura tiene undia del onzeno mes despues dela muerte del padre no deue ser contado por su fixo. qua resolutione sequuntur recentiores. ubi supra in l. septimo mense glossa et dictatuhoy eamque magis com. testatur alciat et uertinz in pressenti columna 5 galliaula n° 37.

Nec obstat obscurus tex. in d.
2 5
auth. dicitur. et ea qua parit in 11 mense & vnu quidem. opos. n dign. responde dicendu est ibi propositum fuisse factum quod ita stringi de muliere qua partum edidit undecimo mense completo post mortem mariti n tu inde cū intelligitur partum editum post 10 menses ante undecimum completum legitimum quoniam argum. a contrario sensu ex quo resultat absurdus in te llectus n procedit vulgata lege conuenticula C. de sacros. eccles. maxime quia in eo tex. agitur de imponenda pœna mulieri intra annum lugubrem nubenti et parienti, qua quidem pœna tum demum procedit quando undecimo mense completo partus editus est, quoniam tunc certissimum est partum n fuisse mariti atque ita contrario sensu sequitur est, citra n dum completo undecimo mense pariat pœna imponenda non sit, ut ita pœ na et tamquam odiosa restringatur credelicet presumatur arg. tex. in l. merito presocio L. quintus mutius de donat. inter. quonia ex mulieris placita interdum mulier parit in 12 et ulteriori mense. illustrat multum gellius lib. 3 noctium cap 16 censorin in oppusculo de die natali. plutarcus lib. 3 de placitis philosophor. alciat. et lib. 3 paradox. cap 7. leges autem quibus successio defertur n adeptatur ad eaque raro accidunt sed ad fre quentiora. l. nam ad ea de legib, ex inat in terminis nos ter quesq. in l. 4 glos. verbo ugilia del onzeno mes

(3). 26 Deinde in gallu nostru ego considero tex. valde singularem in l. in § si quis longo tempore de delib. agnosc. ibi si quis longo tempore abfuerit et reversus uxorem pregnantem invenerit. Idcirco si merito si quid ex his quae servatis consultis stringitur omisserit suum heredem ei nasci, quae verba ibi longo tempore etsi intelligantur de 10 mensibus adhuc probat filium natum etiam post decimum mensem legitimum esse heredem patris in gallo nostro.

27 Quam difficultatem omni sui pluribus interpretationibus relatis ab accursio ibi verbo ei nasci cum l. filium 6 de his qui sunt sui verbo mariti filium. dicendum est tex. in d § si quis longo tempore non esse incipiendum ab illis verbis si quis longo tempore sed a precedentibus enunciatis ibi caeterum si esset satis iniuriosum esse ait si quis longo tempore abfuerit etc. ut sensus sit satis iniuriosum esse agnoscatur patri talis filius suus heres natus post decem menses absentiae patris, sicut si nasceretur post 10 menses mortis patris ex nostro gallo quomodo etiam ille tex. rectius conciliatur cum d. l. filium 6 de his qui sunt sui. notat et observat eruditissimus ant. augustin. lib. 1 emendat. cap. 9. et post eum iulius pacius legum conciliatarum centuria 1 q. 3 etc.

28 Ex his venit iam examinanda illa celebris quaestio valde apud omnes interpretes agitata sc. quid dicendum sit si mulier mortuo primo marito statim contraxerit secundum matrimonium et cum marito secundo habitare incipiat et pariat intra 10 menses post mortem primi utrum ipsius an secundi mariti praesumatur quoad successionem cum utriusque tempora partus legitima occurrant quae dubitatio similiter procedit quando mulier post vigesimum octavum, vigesimum nonum diem vel post duos menses post mortem primi mariti cum secundo cohabitaverit quintum quia in ipso et 9 mense legitimus est partus quia inque

diuersas vniuersa schola interpretatur, sunt qui putant nullius filium censendum propter incertitudinem arg. leg. duos suntftilij detestam. tut. deinde ut mater puniatur, que stimula concupiscentia tam celeriter secundum matrimonium contraxit: quam sententiam defendit alciatus in presenti 2° lectura n. 29 et in 2 n. 34: alij vero econtra vtriusque filium censendum et vtriusque hereditatem habere debere arg. celebriter in l. duo socij § dehered. in l. iuncta interpretatione cui, ibi sub, lib. 2 iuliani aduersum ferocem. quam tenent angel. ibi et refert alexander in presenti. vtramque tamen sententiam quasi ridiculam conuincunt alexander et iasson hic: alij vero magis communiter probant standum esse assertioni matris ex l. etiam 26 deprobat. melior tex. in l. vxorem, demanum. testam. hanc tamen reprobat bart. in presenti circa finem et sequuntur infrareferendi ex l. vbi viuimus. de test. tum etiam quia mulier facile decipitur circa partum l. 1 § simulier delib. agnosc. l. 1 § per calumniam. si ventre nomine. vide idem bart. in d. l. filium inquit frustra enimius scrupulosse filium illius regine renunciandi regno ex eo quod mater dixit illi filium regis non esse quidem stringit in lu Cino Vicecomite mediolanensium et ut eleganter dicebat iulius casar si violandum est ius aliquo cassu regnandi causa violandum est. refert et exornat menochius lib. 6 presumpt. 93 n. 7. vnde alij probant partum presumendum illius mariti cuius imaginem et mores refert iuxta illud lucani. et patrium innatos abeunt cum semine mores. et illud poeticum marsialis ibi: mirrorquod bachi filia potat aquam. hanc opinionem reprobat bart. supra. qui excogitationem mulieris tempore conceptionis partus assimilari dicebat, deque cogitabat etiam de bruto. vnde monstrum in partus generatione formam humani generis ut animaduertit accursius in l. non sunt liberi: 14 de statu hominum in l. quaeritur aliquis 135 de

282v

V. S. quinimo non sine magno colore etsi cum audacia dicebat iac. butrigari, relatum alauone ingressum n. 6 ex authoritate cuiusdam magni medici et philosophi, quod filij quivalde assimilantur patri non censentur legitimi quia domulier est inadulterio obtinens viri habet semper cor admaritum et d. ieronim. super genesim inquit scriptum vidisse inlibrum hipocratis medici quod quedam mulier puniendasurpicione adulterij eo quod pulcherrimum peperit filium utrique parenti et toti generi dissimilem nisi supra dicti medici testimonio liberata fuisset exsupradicta cogitationis ratione sicsimiliter matrona abeadem surpicione liberata fuit eo quod ethiopem peperit eximagine similiter posita incubiculo ipsius, quod etvidem ex genesis cap. 30 in gregibus unicoloribus varij coloris natis positis virgis varij coloris incanalibus, ut tales fetus reciperent quales umbras quae varia erant aspicientes imagines, deguibus videndi sunt gaspar bahuin, deharmafroditis lib. 2 cap. 21 thomas plecin, deviribus imaginationis q. 22 conclusione 54 alexander lib. 2 dierum genialium cap. 29 et exnostris multi congesti acaranza departu cap. 17 ex n. 92 vers. primus imaginationis modus.

29 inhac tamen quaestione semper mihi visum est et tenendavissa fuit ... inmola et galiaule inpresenti n. 42 qui existimat filium tribuendum esse secundo marito tum quia imputandum est ei quinimis propere uxorem duxit arg. celebris tex. ind. 2 § siquis tamen siquis cautioribus ubi ulp. omnem sinistri casus culpam ei adscribit, quicumque possit non incidere intempestate et vim fluminis, si oppor. tuno tempore navigasset nullanecessitate cogente voluntati et voluptati propriae obtemperans imbribus et procellis se se omisit, tum etiam suspicionem caret iniusta amicitia intempestiva illa nuptiarum festinatio iuxtanotata per intexpraes

ingo eughini-

ineq cumbuit deloqui duxit in matrim. quae omnia
ptrasunt nisi ex sictionis utriusq appareat, veluti saepissime
maritus nunqm ex uxore liberos susceperat aut ipsa sex
sagenasi, et probato odio uxoris inprimus mariti aut ex
alijs signis indicio medicor et matronar et experientia aelin
quendi, ut multis exornant relati supra Carranl ade
partu cap 20 q 6 ex n 72 ubi n 76. recte animadu
fit supradicta quaestiones et resolutiones similiter procedere
in muliere, quae ab amasio relicta matrimonio illico collo
cata e et inea quae vidua a legitimo viro illico cum juncta
to amico concubuit et prolem intra tempora partus utriusque
congressui acommoda suscepit ut saepe saepius stringit.

30 ideo autem diximus meli
ens prim mortuo marito nupsisse post 29 dies, aut post
duos menses, quoniam 7. 9 decimo mense natus legi
timi partus censetur ut vivus posset non tm editus 8 mense
cuius ratio Orivelde obscurasit cum octomestris partus,
magis ad legitimos et nale sc. editus in nono et decimo
mense, quam septimestris accedat. unde succedit magni
philosophi dicta 3 topicor cap 2 ibi, quod proprius ad bo
num accedit quod est bono similius et optabilius ameliis
est. medius n. ex certa philosophi laratione participat
de extremis. arg. L. 3 § filius, intermedias huius
medius trahit secum extrema. L. quis illa 7 diversit.
rest. et colliniris ex cap quinsunt culpa 2 et distinct.
et quia natura non transit de extremo ad extremum sine medio
quod ipsor participerit. ut animadvertit idem philosophus de
animalium historia cap 2. ex quibus et multis tenent plures
octomestres legitimos et vivaces et partus quos ad apud
nos px apertius ex l. 4 tt 23. part. ubi porende
vidisdel dia de la muerte desumendo estadia proxias
pariese sumuger legitima seria faciatur agi pagie

qdidg ex nostro tex. ibi indecem mensib, et extra. in vlt C.
de posth. hered. inst. ibi intra decem menses. pr exornat
Corran(a integro cp 11 de ottomestrib, ex n 19.

31 Ceterum 3 oppinio magis
receptaé apud oes naciones, philosophos, medicos, et iuris
peritos, semper ochomestres partus n ee legitimos nec vitua
les, cuius rei rationes plures asignant interpretes infrasc.
unvendi interalias duas illa magis frequentior e, qd in
firmamento celi septem sunt planete affixi descendedo
sc. saturn, iupiter, mars, sol, venus, mercuri, et
luna, qdidg observat accurs. inl. oes C. de serijs glosuper
inl. 3 § vlt de suis et leg. litera C, ex tertulliano lib. 20 de
anima. quippe qui secdu astrologos et medicos dequibus
infra cum mulier recipit in p.mense conceptionem cui, cum
mulieres dominatr e saturn, sc. cui, natura valde fri
gida et sica e inmatrice mulieris materia adstringit conden
sat et coagulat iuxta illud iob 10 cp. et sicut caseum
me coagulasti. in 2 mense iupiter membra et sanguinem tri
buit et si sit masculus anima rationalis a deo infunditr
sc. 40 die a conceptione computanda ut notatr ex l. diuus
de extraord. crim. in 3 mense mars, subtiliter sanguinem
humores condensat ordinat et componit et anima rationa
lis a deo infunditr embrioni si e femina, die 80 a concep
tione computanda l. sialiquis de penis cp 1 § distinctio
ne cp sialiquis de homicidio in 4 mense SOL. vitale
calorem et spiritu cordi tribuit. in 5 venus, organa sensibi
lia perfilit et disponit in 6 mercuri, omnia foramina
corporis aperit in 7 luna sui limitib, membra separat
et in hoc 7 mense. quia n sunt nisi predicti 7 planete
conceptui principaliter operantes, ideo citr partus perfectus
et vitalis. et e septimo mense; septenarius n. numerus,
est secudu natura et arte numerus per se ... et consentaneus

L. 2 § sedum omnia C. de petit. here. cuius hereditatem enucleando, ... fuit autem intra sextum in hoc 7 mense perduxit dies ... L. 3 § ult. dicunt ... si autem in hoc 7 mense partus nasci distulerit et nascatur in 8 mense tunc partus moritur quia saturnus redit super eo, qui frigiditate et siccitate sua partus mortificat, anima certe quia spiritus est non potest habitare in sicco ... 32 q. 2. si vero nascatur in 9 tunc redit Jupiter qui suo calore temperato partum fovet et custodit etc. ... de quaratione ... aliisque pluribus, qui multa ... adeat guillermus benedictus ... detestam. verbo et sobolem ... 24 Carranza de partu ... pertotum, Cuiacius de diversis et temp. praescrip. cap. 19 ... ad iuliu paulu lib. 4 sentent. ... 9 § 7 Menochius de arbitrariis casu ... n. 39 tiraquellus in l. si unquam verbo suscepit liberos ... 205 ex prudentius aut. ... variarum cap. 5 n. 42 ... lib. 2 pract. ... 100 ... scribunt ... tauri christoforus ... de termino tractatu 2 q. 6 ... 32.

32 Postumo animaduertenda sunt in formula galli illa verba, nepos siue neptis quoniam respectu posthumorum in obligatione instituendi et exhaeredandi nullaratio ... inter posthumum et posthumam § posthumi inst. de exhaered. lib. ... dixim supra et exornat carranza supra cap. 2 n. 142 et anteceßores nostri in praesenti, quorum dicta transcribere nec moris, nec studii nostri est.

4

Sequitur explana-
tus textus sume
difficilis in l. gall.
29 § et quid
si tantum de
liberis et pos-
thumis

Progreditur scaevola noster circa explicationem aquillianae cautionis inter alias celebres quaestiones explicationem eius quam aggredimur in hoc § abstrusioris sane et nonnisi ex multorum principiorum et iurisconsultorum luce explanandae inspectionis, quod sub obscuro verborum abe... rinto a nostro iurisconsulto proponitur in hac obscura decisione ... intellectum scaevolae et germanum primo proponam, caetera vulgaria et scripta apud nostrates videlicet apud eos ... multa etiam selectiora ad exornationem nostrae decisionis et quae sunt observatione digna multi recondita et abscondita propere ... attingam, in quibus ... interpretes, proquirens eius cognitione ante omnia praelibandum est scaevolam iurisconsultum fuisse gallo et statuto legis vellaee vellea autem lex posterior fuit iurisconsulto galli siquidem scaevola auctor nostrae legis formulam aquillianam primum et secundum caput legis vellaee interpretatur atque ita ex interpretatione cautionis aquillianae non obscure colligitur quid de lege vellea statuendum sit. Porro iam de formula galli satis nunc intelligenda et cognoscenda est saltem dispositio prioris et secundi capitis legis vellaee

C primo ca. circa tenes

eorum postumi quinas cognitur post testamentum vivente patrinepotis vivo tamen avo testatore: ergo ex hoc est insti- tuitur nepos posthum, inidtempus quo pater eius ante avum praemoriatur, deinde in hoc ca. requiritur ut hic nepos nascatur vivo adhuc avo. ubi distinctio a formula galli facile colligitur, in qua posthumus nepos instituitur, procreatur mortuo patre et avo natus, quequidem de hac iure nunc de lege velleia. nostra ...

2 autem ca. legis iulia

velleae instituuntur nepotes qui tempore testamenti erant iam nati et cum filio patre superstites, quiquidem nec proprie nec improprie posthumi sunt, cum nec post mortem nec post testamentum nati proponuntur sed posthumorum loco habentur, qui cum sui non sint testamenti tempore quando avo sui efficiuntur posthumorum loco habentur et agnasci dicuntur in morte patris in quocumque alio modo a patria potestate liberatus fuerit pater nepotis, quos quidem nepotes ex vellea vetat testamentum rumpere si ab avo instituti reperiantur ante successionem conceptam ita institutione, siquos ex hijs qui mihi nunc non sunt sui heredes suos fieri contingerit idem heredes mihi sunto. igitur quantumvis filius et nepos praemoriantur vivo avo pronepos non rumpet, quoniam institutus reperitur suus heres factus idque locum habet in pronepote nato post mortem proavi, quiquidem casus non pertinet ad legem velleam sicut nec ceteri alij quibus suus heres post mortem avi in proavi testatoris nascitur ac per consequens casus expressus in hoc c. 2° est minime ex verbis ... sed ex legis sententia sicut ad similitudinem nostri filij casu casus contingit, quibus filius desinit esse suus ut ex superioribus satis superque colligitur, quequidem verba eiusdem ...

vellee ita scheint. siquis ex suis haeredib. suus ee desierit
ad oes casus pertinentia, quod supplendo galli aquilli s.c.
diximus. verba sunt consulti nostri. nq sequenti parte
nostrae legis, quae referenda sunt ad nostrum tex. ibi. hij n.
casus et oes exquib suus heres post mortem se aviu nascuntur,
et ibi ut ad similitudinem mortis caeteri casus admittendi
sint. ego tn quoad nostri tex. conclusionem et certam cog
nitionem existimo verba illa d. § sequenti parte supradicta
ta ita interpretanda ut gall. aquillius in sua formula
verbis inspectis casum tantum mortis proposuisse ut constat
ibi. si filius meus vivo me morietur. ex s.c. intelligendum q.
llum oem casum fuisse comprehensum, quo posthumus nepos
factus suus heres fuit avo morte deportatione aut ema
cipatione filii eiusdem parentis nepotis, hij aute oes casus
similiter n. pertinent ad legem velleam, in quib. posthumus
nepos nascitur suus mortuo avo, Lex aute vellea tam in
prim. in 2. cap. pertinet ad nepotem suum heredem factum vivo
avo morte patris, id ex s.c. legis haec omnia admittenda
sunt ut ad similitudinem mortis caeteri casus deportatio
nis aut emancipationis filii contineantur ex illis verbis, si
quis ex suis haeredib. et c.

2,

Omitim. in presenti quaes
tionem ab interpretib. et antecessorib. nostris valde agitatam,
utrum prima verba nostri tex. ibi et quid sit tantum et testator
et galli consulti sint nautem et licatur et intelligatur dicere
ad nostri tex. conclusionem id. nepotem ab avo institutum pos
thumum secundum formulam galli in casum mortis filii vivo
avo institutum similiter credendum ex s.c. legis vellee eo
casu, quo filius deportatione aut emancipatione suus
ee desierit. quamquidem s.c.am difficilem facit obscurus
in l. ex cap. L 22 § in insula de V. obl. ubi in insulam
deportato reo promittendi stipulatio ita concepta

cum moriens dare non possit moriente eo similiter. ergo casus deportationis non est similis morti. quaeritur. Cui. duarenus, donellus, et goveanus in praesenti contra cum pluribus, 5 se per eam existimant in nostro § minime probari casum mortis expressum extendi ad similem deportationis et emancipationis, sed tantum sciebat afferre non solum institutionem nepotis posthumi concipi posse in casum mortis, verum etiam in casum deportationis et emancipationis filii, quod quidem ipsi a pluribus infirmatur et improbatur apichardo nostro in praesenti eam 27 et maxime ex eo nam priora verba nostri textum sunt galli, sed interrogative sunt prolata ut sciremus, sit et quid si tantum in casum mortis concepta sit institutione potius utrumque deportatio et emancipatio filii extincti. Cui quaestioni respondendumque deportationem similem esse morti naturali, quando in effectu eadem est ratio ut in nostro tex. inquit ideo institutio nepotis posthumi sub sistere in formula galli, quoniam institutus reperitur nepos in tempus, quo suus quae quidem ratio aeque militat cum deportatione et emancipatione filio sublato de medio nepos iura suitatis ingreditur, quod quidem minime militat in specie d. § in inst. illa in qua tempus ingratia debitoris propositum fuit ad differendam solutionem bonus tex. secundum certam interpretationem in inst. inutilis 7 dep. igitur cum in eius mortem debitoris naturalem spectare, non ante debitum peteretur a filiis qui in locum debitoris subrogatur. casus deportationis non est similis morti naturali, cum non militet eadem ratio maxime in stipulationibus, quae strictis iuris sint in illis stricta fit interpretatio verborum l. quidquid 99 dep. deinde non interpretatio facienda est contra creditorem, qui potuit legem stipulationis exprimere apertius

iuxta regulã text. veterib, 3. de pactis, in ultimis vero
ꝯsultatib, de quib, in nostro tex. plenius interpretatur
de functorꝫ iudiciaꝯ verba ut ex regulis iuris
ꝯsiderat donell, in d. § minimulꝫ pichard, in p̄ ꝯsecti
cp̄ 7 ex n̄ 143.
Sdominii alijs iurib,
longa manu ꝯgestis circa inspectionẽ nostraꝫ de qui b,
videndi antecessores nostri in p̄ꝯsenti ant. faur in ꝯsp.
tt. 11 principio 2 illat 2 Loriotus de apicib, iuris
tractatu de morte axiomate 1 et 2 caldas pereyra de
nominat emphiteusis q. 5 ex n̄ 5 pinell, in l. 1
C. de bon. mater. 1 p̄te n̄ 69 peregrin de fidei com.
ar. 31 ex n̄ 16 rodericus suarez allegat. 20
noster iuanes chumaçero lib. singulari sellect. cp̄ 11
noster D. franciscus de amaya lib. 1 observat. cp̄ 12.
nobis sellectiora sunt explananda et multa observa
tione digna ab interpretib, n̄ animadversa et 1 exami
nadversis ꝯsiliꝫ expendo obscura lura in l. 5 § 1
de bon. damnat. in l. uxor xoris. 14 vers. si tabatim
C. de donat. inter. in l. 1 C. de repudijs. quibus
p̃ matrimoniuꝫ n̄ dissolvi deportatione coniugis tum b̃n
morte vinculũ matrimonij dissolvatur = nec effugies difficul
tatẽ si dixeris n̄ habẽ locuꝫ similitudinẽ et paritatẽ ra
tionis in hac specie, ac per ꝯsequens casus mortionalis
n̄ et extendẽ ad deportationẽ alioqui filij suscep
ti post deportationẽ prodessent instituto et grabato de
restituenda hereditate sub ꝯditione si sine liberis dece
deret: et tñ liberi sic cepti post deportationẽ faciunt
deficere fideicommissi conditionẽ idest grabato n̄ prosunt
tex. officiis in l. ex facto 17 § ex facto ad trebel. nec
immerito nã deportatus. post deportatus post deportationem
n̄ est civis. necidẽ homo cuꝗuo matrimoniũ contrahẽ

erat, et alius homo censetur L. sunt quidam, cum seqq.
L. pen. § vlt. de extraord. cognit. L. 1 § quib. de leg. 3
melior ex obscurior fac. inst. cum quib. 3 de solut. § minor
inst. de cap. diminut. ergo potius dicendum videtur ex pari
tate rationis casum mortis protrahendum ad deportationem
quoad matrimonij vinculum dissoluendum. quia in re plura
[illegible] ratib. melioris iurisprudentiae pro interpretandis
iurib. seu rarelatis considerantur. ex quib. ant. faber lib.
17 coniect. cap. 20 probat decisionem d. § ex facto tribo
niano potius quam consulto tribuendam maxime ab illis ver
bis. nos igitur contraria variis fundamentis de quib. refellendum
videndum est amayad lib. 2 de obseruat. cap. 12 qui quidem
Late disputat utrum matrimonium deportatione dissoluatur
et tandem concludit dissolui ea maxime ratione quoniam
sicut matrimonium ab initio non poterat utiliter contrahi
inter eos, qui non erant ciues romani princ. inst. de patr.
potest. ita et similiter non constat inter eos, qui desierunt
esse ciues. vnde eleganter Seneca lib. 4 de beneficiis cap.
35 promisi tibi, inquit, filiam in matrimonium postea pere
grinus apparuisti non est mihi cum extraneo connubium et
ac per consequens filij suscepti post deportationem non sunt
legitimi § 1 inst. de nupt. Vnde similiter tales liberi
non faciunt deficere fideicommissum relictum sub conditio
si sine liberis decesserit grauatus, quoniam testator de
liberis susceptis ab homine, quem instituit non ab alio
intellexit deportatus vero alius homo esse videtur L. item
legato 49 § si vxori de leg. 3 L. 2 de auro et arg. leg.
cum alijs supra relatis. ant. vero faber vbi supra contrarium om
nino probat nempe matrimonium non dissolui deportatione
coniugis ex d. L. 5 de bon. damn. et L. 1 C. de repudijs
L. res vxoris 24 C. de donat. inter.

Quequidem opiniones

in vicem inter se pugnantia in concordiam reducenda sunt ex
iurisprudentia firmissimis nempe matrimonium minime di
ssolui deportatione sicut morte, quia in hac parte non idem effec
tus resultat ex deportatione ac ex morte. caeterum si de
portatus fuerit maritus et causa deportationis adeo
turpis fuerit ut ex ea vitium inferatur uxori eiusque affectum
mutauerit. Et eo casu si uxor eodem modo deportata propo
natur dissoluitur quidem matrimonium non sicut morte sed po
tius ut diuortio nuda voluntate sine solemnitate facto
iuxta tex. in l. 5 § 1 de bon. damn. ibi nihil prohibetur
melius obscurior tex. in l. si dissimus 13 § 1 de donat.
inter. ibi, quemadmodum in causa diuortij. quibus quidem
verbis non sunt contraria alia quae secuntur ibi. cum igitur ma
trimonium deportatione minime dissoluatur et nihil vitium
mulieris incurrit et nam emissa emendatione benedicti
pinelli lib. 2 sellect. cap. 2 n. 34 existimantis verbum illud
minime non esse consulti sed compilatorum iuris, qui moti fuerunt
autoritate constantini imperatoris in l. 1 si uxoris. dicendum
est intelligendam esse illa verba eo sensu, ut matrimonium
minime dissoluatur .i. nec tanquam morte nec tanquam diuortio
eo casu quo mulier nullum incurrit vitium, ex quo muta
uerit affectum nihilominus tamen Ulp. concludit humanum esse
donationem in casum mortis factam confirmari tali exilio sub
secuto perinde ac morte, quod sic ex humanitate admissum
fuit ut fiscus excluderetur a bonis donatis ex eo
casum mortis non eo exigentis iuris protrahendum ad casum
deportationis in specie denique ibi, licet communiter contrarium exis
timauerint omnes interpretes ibi.

Nec aduersus hanc dictam
distinctionem obstat tex. obscurus in l. si quis § 6 solut.
matrim. ubi promissio reddenda dotis verbis generalibus
concepta ita utroque casu nuptiae desierit titia dos

reddatur tali stipulatio imitatur uxore de portata, ab hostibus capta et ancilla quocumque modo facta, ita tamen ut humanius sit id competere, quod propter mortem evenit, nam cum glossa ultima interpretanda sunt verba illa eo sensu videlicet, ut eo casu quo specialiter promissa fuit restitutio certae quantitatis dotis in casum quo matrimonium morte dissolvitur, minor summa in casum quo deportatione aut captivitate solutum fuisset matrimonium postea stipulatio generalis illa supra fuerit, ijs quo casu forte simaditur de portatur maior summa dotis restituenda sit sicut evenit in casum mortis ex humanitate ut fiscus excludatur. de quo tex. videnda sunt multa apud ant. fau. in pap. tt° 9 princ. 2 illat. 3 petrus faber lib. 2 semestrium cap. 13 paginae 92 maneat ergo firmum quod deportatione dissolvitur matrimonium mutato affectu quasi divortio sine solemni. ac facto, retinetur vero quasi nova voluntate si ille qui deportatus non fuit ex coniugibus retinuerit affectum coniugij sive matrimonij ex d. l. res ux. cum similibus supra adductis auth. denupt. § depor tato collat. 4 licet aliter barbosa in l. si cum dotem n° 147 solut. matrim.

Nec tamen tandem obstat dominus nimius tex. in d. l. ex facto 17 § ex facto ad trebell. quoniam multo silentio involutus ille tex. intelligendus est eo sensu ut licet frater fideicommissarius exspectet pro fideicommisso quasi haeres mortuus esset sine liberis et quia liberi concepti et editi post deportationem quasi ab alio suscepti habeantur nihilominus ulp. affirmat bona illa in fiscum transire cum sua causa propter spem restitutionis deportati arg. l. interci. ult. § 9 de adit. eodem. atque ita deportatus haeres pro mortuo haberi quatenus non potest bonis fideicommissi frui

41

vivus tn̄ existeret natura propter spem restitutionis civitatis et bonorum l. 1 C. de sent. pass. igitur quamvis deportatus pro mortuo habeatur quoad dominium etc. eadem ratio eidemque effectus resultat, videlicet quod alius (fiscus sc.) in eius locum succedit l. actione 6 § publicatione pro socio, non tamen quoad spem restitutionis ratio est nam si ubi § ex facto pendente deportatione fideicommissarius admittendus foret restitutus heres deportatus principis beneficio non potuisset ea iterum avocare, cum restitutio talis non extendatur ad ea, quae alteri iam sunt quaesita l. ult. C. de sent. pass. quae quamvis de rescript. lib. 6. Ex quo quidem voluntas testatoris potuisset infirmari, si deportatus restitutus alios liberos post restitutionem non susciperet; fiscus tamen existentium deportatione pendente bona habeat retinet ea cuiusque causa etc. cum onere fideicommissi sicut erant apud heredem l. 3 § ult. ad trebell. qua ratione ut huic obiectioni tacite responsum praebeat consultus proposita sunt verba illa in d. § ex facto ibi, maxime cum etiam bona cuiusque quo damnodo causa fisco sint vindicanda. filij autem sus cepti post deportationem ideo non excludunt fideicommi ssarium quoniam ab alio quam ab herede intelliguntur d. § ex facto quod ita intelligendum est ut licet matrimonium post deportationem subsistat secundum supradictam distinctionem. alius autem tamen censet, quod ille decimus liberis testator cogita vit nam ille civis erat romanus, post deportationem vero peregrinus. unde improbanda est sententia ant. fabri in pap. tt. 22 princ. 3 (ista in nostro § 2 parte ex n. 30, quamvis tenens existimet liberos susceptos post deportationem legiti mos esse. verior non est sententia ss, quoniam licet matrimonium retineatur non tamen est legitimum nec iustum quod quidem non est in iure nostro insolens, ut matrimonium retineatur licet iniustum

sit ut in l. si vxor 13 § 2 ad l. iulia de adult. iuncta
l. paulus 11 de dotat. bonorum idem paulus lib. 2 sent. tit. 19
quomodo intelligendus est tex. summe difficilis in c. 2 30 q. 2
§ in quibus dicitur non esse legitimum matrimonium contractum
a filijs fam. sine consensu parentum licet non dissoluatur, sed
contractum retineatur cap. vlt. inf. 28 q. 2 et hoc scriptum
supra tradita iura a sunt contraria sacro concilio tridentino
sess. 24 de reformat. cap. 1 vbi tale matrimonium valet
et tenet, Caeterum filij suscepti in deportatione non sunt legiti
mi arg. tex. in princ. iuncto § si aduersus inst. de nupt.
princ. inst. de patr. potest. lege filius 25 de ritu nupt.
resp. obscurus ita exordiendus in l. 3 § si emancipatus de
3 tab. de quibus iuris videndi sunt brissonius de iure
connubiorum pagina 73 per. proinde Cui. lib. 3 observ.
cap. 5 . amaya lib. 1 observat. cap. 1 ex n. 8 et cap. 12
eodem n. faquineus lib. 3 controuersiarum cap. 44, ant. fau.
de erroribus decade 29 errore 5 et 6 nostri iuanes de
paz in c. in praesentia de probat. ex n. 46 ...

Ex quibus deducitur intellec
tus ad tex. in l. vlt. in princ. C. de episcopis et clericis,
vbi pactum lucranda dotis collatum in casum mortis mulieris
verificatur si mulier religionem ingrediatur, quia licet mors
et ingressus religionis diuersa sint dicitur tamen mors ciui
lis religionis ingressus et sub verbo mortis comprehenditur
quando idem resultat effectus bonus tex. in c. necessarium
de regularibus = haec tamen doctrina certam videtur quoniam
morte mulieris dissoluitur vinculum matrimonij etiam con
sumati non tamen per ingressum religionis etiam de consensu mariti
iuxta formam tex. in c. ex publico de conuers. coniugat.
igitur cum non resultet idem effectus dicendum videtur casum
mortis expressum non esse protrahendum ad ingressum religio
nis iuxta doctrinam quam ex nostro tex. illustramus. 11

Cuius difficultatis ocasio-
ne maxime controversum est utrum decisio dt. L. ult. locum
etiam habeat quando post consumatum matrimonium uxor
religionem ingreditur de consensu mariti iuxta decisionem
c. forma dt. cap. ex publico de conuers. coniugatorum
nam communior sententia est minime procedere in hac specie
decisionem tex. in dt. L. ult. quoniam in hoc casu per
mortem ciuilem ingressum religionis non dissoluitur matrimo-
nium quoad vinculum dt. cap. ex publico: igitur cum ex morte ciuili
non resultet idem effectus ac ex morte naturali non habet locum
pactum lucranda dotis interpositum in casum mortis na-
turalis mulieris iuxta nostram dnam, quam exornat et
illustrat gloss. in c. susceptum de rescript. lib. 6 castren-
sis in dt. L. ult. ad 2 et 7 valad. nouell. de dote 7 § 1.
speciali 12 nº 4 = contrarium tamen verior tenenda
est quia per evidentiam ex dt. L. ult. auth. id hodie C. de
adult. sequitur cum pluribus petrus barbosa in dt. L. si cum
dotem 23 in princ. solut. matrim. ex nº 45. nec obstat
quod diximus ex dna nostra quoniam in supradicta specie non resul-
tat idem effectus ex professione uxoris, ut maritus possit
cum alia matrimonium contrahere tamen quoad eandem uxorem
cum qua non amplius cohabitare maritus iam potest, quam
si mortua fuisset naturaliter, merito pactum lucranda dotis
conceptum in casum mortis mulieris locum habet si mulier
monasterium ingressa ineo profiteatur ex traditis ab aretino
in L. ex facto nº 5 de vulg. barbosa vbi supra ante nu-
merum 48.

Versus ex dna nostra dedu-
citur deportatum non amittere ea quae naturalem praestationem habent
veluti alimentorum legatum arg. tex. in L. eas & L. legatum
10 de cap. deminut. et arg. a fortiori ex L. 11 cui annua
12 de alim. leg. L. 3 de his qui pro non scriptis cum similibus

quemiruz est neq ex morte alimentorum legatum sicut cetera omnia extinguatur non tamen deportatione, quoniam in hac specie non resultat idem effectus in deportatione ac in morte, nam mortuus non indiget alimentis, deportatus autem necessario necessario alendus est L. senos ... de alim. leg. quo casu natura potius quam persona videtur capere alimenta arg. tex. in eo non satis ... 6 distinct explicat eleganter cum multis petrus surdus de alimentis tit° 2 q° ... n° 22 ... qd deportatus non ... pro mortuo quoad legatum alimentorum tenent ... bart. itum ... multi congesti a petro surdo proxime tit° ... privilegio ... maxime ... fulcitur quia alimentorum legatum aut obligatio in facto potius quam in iure consistit ... L. legatum. deportatus vero quin immo ... in metallum damnatus tantum amittit ea quae in iure non quae in facto consistunt arg. tex. in L. deni q ... 19 ex quib. causis mai. L. 2 § ... divi ... de adq. poss. cum similibus illustrat ... ant. fau. in ... tit° 11 princ. ... illat 4

Verum adversus hanc certam et indubitatam dictam ego considero summe difficilem et ... tex. ind. cum ulpian. damascenum L. 6 de in ... ex additis in pandectis ex illo tit° a concio ... ubi ... ulpianus ... nascentem rogasse imperatorem ut sibi liceat matri relinquere ad victum necessaria et mater per libertum ut quedam filia deportato potuisset relinquere imp. antonin. rescripsit illis nec hereditatem nec legatum nec fideicommissum contra bonos mores et ius publicum huiusmodi personis relinqui posse nec conditio harum personarum mutari debet, quod vero pie rogastis liceat vobis ultima voluntate eis ad victum et alios usus necessarios sufficientia relinquere eis ... ex hac causa relicta excepi ... cuius tex. ...

difficultas auget, eo quoniam ad alimentorum solum deportatis quimediam capitis deminutionem passi sunt legatum relinqui potest veniunt etiam et servi, pena l. 3 de his quae pro non scriptis habentur. ibi extra causam alimentorum qua facti sunt. et l. pen. de cap. diminut. unde fatale legatum servo relictum dno non adquiritur l. si habitatio § do dies leg. cedat. illustrat hotman, illustrium quaest. q. 42 licet aliter osuald, ad donell, lib. 8 comment. cap. 6 litera f. ex l. si filius fam. 42 de condit. et dem. ego si imperatoris pia et benigna concessione substinetur legatum alimentorum deportato relictum in d. l. cum ulp. ex iuris prudentia principijs legatum non tenet, ac per consequens deportatus pro mortuo habetur etiam in his in quibus diversa ratio militat.

O ua in difficultate ubi nulla vestigia habentur, quibus in tantam eruditionem iuris dicendum existimo certum esse deportato legatum alimentorum utiliter relinqui posse ex d. l. pen. de cap. diminut. et l. 3 de his quae pro non scrip. nec contrarium probat nimis obscurus tex. in d. l. cum ulp. damascen, qua pia supplicatio et concessio imperatori de qua ibi, ideo necessaria fuit non quia legatum alimentorum non fuit relictum matri aut filio deportati ab alio, aequo iure communi potuisset relinqui, sed mater filio deportato et filius deportatus matri deportatae volebant ad victum et alios usus necessarios quaedam relinquere, quod quidem facere non poterat iure ordinario cum nihil proprium haberent sed omnia fisco erant vindicata iuxta tex. in l. si deportati 7 de leg. 3 secundum veram interpretationem de qua pierant. fau. de erroribus de cade 7 4 errore 8 osualdum lib. 6 comment. cap. 27 litera V. idem probat tex. in l. 2 C. de bonis proscript. l. si vero 22 § si cuius ubi glos. mandati quandoque mater esset deportata et filius in d. l. cum ulpian, constat ex pluribus verbis

eiusd. leg. ibi cuiuspiam damascens rogaverat imperatorem ut
ut sibi permittat matri relinquere alimenta necessaria
et mater per libertum ut quadam ratione liceret filio deportato
relinquere et ibi nec hereditatem nec legatum nec fidei commissum
sed secundum mores civitatis publicis huiusmodi personis relinquere
potest. ex quibus colligitur necessariam fuisse imperatoris con-
cessionem ut mater deportata filio deportato et filius depor-
tatus matri deportatae potuissent testamento alimenta ne-
cessaria relinquere, ergo deportatus, licet non habeat promotionem
ut alimenta percipere valeat, quoniam alimenta, ut diximus,
quasi prestationem habent tamen testamenti factionem cum tantum civibus
romanis permissa sit l. 1 ad l. falc. l. verbis legis
120 de v. s. merito deportatus qui civitatem amisit
iure civili non poterat testamentum facere etiam ut alimentum
necessaria potuisset alicui relinquere. l. 1 § hij quibus.
de leg. 3 quo sensu interpretanda sunt verba illa secundum mo-
res civitatis publicas. de quibus in d. l. cuiusp. - lucem publi-
cum ibi usurpatur pro lege civili de qua in d. l. verbis, ut
aliter not. in l. ius publicum ff. de pactis in l. qdidebon.
§ fratris ad l. falc. iuncta l. nemo potest de leg. 1
observata antiquum. in rationali ad tex. in d. l. ius publi-
cum extra interim dum alius meliora afferat existimo
interpretandum tex. in d. l. cuiusp.

Verum enimvero secundum supra
dicta considero tex. in proposito huius vers. non animadversum
in l. 3 de alim. leg. ibi. causae eis qui dabunt reditum
se ut quisquis ex libertis decesserit, aliove quo quomodo
in civitate esse desierit tantum ex sorte etc. ex quibus constat
evidenter legatum alimentorum non minus morte quam deporta-
tione legatarij extingui. Cui difficultati dicendum
existimo verba illa in civitate esse desierit minime esse
fienda ad deportationem deportatus non esse civitatem amittat

media capitis diminutione l. ult. de cap. deminut. § minor inst. eod. tit. tamen etiam in civitate esse desinit qui mutat domicilium quoniam in civitate esse est incolam esse, ac per consequens in civitate esse desinit, qui incolatum mutat urbs n. in eo distinguitur a civitate, quod urbs est aedificia, civitas incolae servius ad illud virgilii = invadunt urbem et. urbs inquit muros significat, civitas vero eius habitatores apud nonium marcellinum inter urbem et civitatem hoc interest urbs est aedifficia, civitas incola. quo sensu in iure nostro dicitur civitatem mutuo obligari posse in l. civitas 27 de reb. cred. unde in deportato non affirmo, quod propter deportationem desinit in civitate esse, sed potius civitatem amittere hoc est iura civitatis et privilegia l. 1 § per. de o.ᵃ tab. l. verum 63 § ult. pro socio § 1 de patr. potest. iuncto § 1 quib. mod. ius patr. quo sensu eleganter cui. lib. 4 obs. ... cap. 5 existimat ... iura in § ult. inst. de libertinis cum l. in orbe 17 de statu hom. videlicet ut iustinian. omnibus libertinis dedisse iura civitatis antonin. vero in d. l. 17 omnibus ingenuis habitantibus in orbe romano, qui non propria conditione personae, sed natali conditione loci, aut patriae impediebantur quo minus cives essent; illustrat et observat ant. fau. in d. l. in orbe et in pac. tit. 5 princ. 3 et ab eo laudat. donell. lib. 2 comment. cap. 16 et de ... civitatis romanae civib. concesso videndi sunt conan. lib. 2 comment. cap. 6 brisson. lib. 1 antiquitat. cap. 23 ubi recte animadvertit, quod iura haec civitatis donabantur toga concessa, quaquidem soli cives romani utebantur. l. 15 diffi cilis ita interpretand. in l. sed si accepto 32 de iure fisci nam ut recte observat gothofred. ibi litera C. exilio sine crimine alia romano homini in media asia vestem sumere licebat illustrat ... lib. 2 comment. cap. 16 litera C.

igitur licet certum sit quod alimenta relicta legatum minime deportatione extinguatur ex l. pen. de cap. deminut. et rationibus traditis ambobus tamen si legatarius mutaverit domicilium non tenebitur heres extra domicilium alimenta prestare arg. tex. in l. cum hij § causa de tran. ait. ibi aut si domicilium destinaverint transferre illustrant ad plures species praxi necessarias menochius de arbitrarijs casu 1 7o n. 18 petrus surdus de aliment. tt. 4 q. 9 2 n. 3 cum seqq. maximam 42. quod alio fatio nisi vitio putaverit interpretationem supra d. laborare siquidem non constat in d. l. 3 alimenta relicta fuisse liber tis in domicillio heredis dicendum est generaliter verum esse heredem non deuere prestare alimenta legata extra domicilium suum si legatarius mutaverit domicilium taliter in alio quam heredis habitaverit etiam si locum destinatum l. si deposi suscepit § 2 de iudicijs et ex Constrat. 3 in termi nis ita interpretanda notant bart. ibi n. 4 et alii n. 2 4 de alim. leg. multi congesti a petro surdo de alim. tt. 4 q. 16 c. n. 1 cum seqq. quo modo interpretanda sunt verba illa obscura d. l. 3 ibi aut incivilitate esse desierit. licet raro aliquando usurpetur pro deportatio ne secundum subiectam materiam ut notat interpretes in l. 1 § hijqui de leg. 3 in l. 1 de assign. libert. pertex. ibi.

Diximus deportatum amittere civitatem in nostri § specie, quoniam in hijs quae iuris civilis sunt promortuo habetur, nunc videndum est utrum amittat omnia ea quae iuris civilis et gentium sunt, in qua controversia affir mandum est amittere quae iuris civilis sunt, retinere vero quae ex iure gentium descendunt. l. sunt quidam 17 inf. de poenis unde bart. existimavit in l. si vitium 34 de iud. de portatum actionem habere posse, nam licet actio iuris civilis sit descendit tamen ex contractibus iuris gentium paucis exceptis,

qd utrumque probant iura in l. 2 § deinde cornelius sylla de orig. iur. l. 5 dilut. et iur. l. 3 vers. si designatus nautae caup. l. in commodato 17 § sicut commodari exornant Lacepichard in rubrica inst. de act. ex n. 26 ... ad donellum lib. 16 comment. cap. 9 litera, a ant. fau. in pap. tit. 2 princ. 5 illat. 5.

haec tamen bart. dicta suspecta et falsa esse videtur quoniam verius est actiones omnes iuris civilis esse ex potestate iuris l. actionum generarum inst. de oblig. et act. illustrat praeter relatos Mendoza disput. iuris lib. 3 cap. 9 n. 30 gilquenus inst. l. in princ. C. de haered. inst. noster amaya lib. 1 observat. cap. 11 n. 26 et fulcitur nam cum deportato adimatur omnium bonorum solum praesentia verum futura post deportationem l. 2 C. de bon. proscrip. sequitur quod nullo modo habere potest actionem personalem quae persequatur in iudicio quod sibi debetur nec actione in rem poterit vindicare aliquid tanquam proprium = cuius difficultatis occasione maxime ... versum est apud interpretes utrum deportato aliqua actio competere possit, quia in re dicendum pro alimentum actio non habet l. si vitis 34 de ... pro alijs vero rebus nulla actio deportato competit ex proxime dictis, tandem ex tex. ... curo inst. si mandavero 22 § si cui mandati ubi actio utilis mandati deportato competit, quoniam directa, quae pertinet ad formulam civilem non conceditur ei, quam nos generaliter veram esse affirmo in omnibus actionibus, tam ex contractibus iuris gentium quam ex conventionibus iuris civilis, sive actionem accipias pro formula sive pro iure persequendi contra distinctionem pichardi ubi supra.

in hac tamen parte in multis difficilis sum apparet pauli ... in d. l. si mandavero § si cui quatenus ex capite secundum communem nos deportatum utilem

Vtile h[ab]ere actionem licet non directam, siquidem vtilis ei competit l. actio 47 de neg. gest. quippe quum cum exprimente lege actio vtilis introducta sit quando ex iuris ratione expressa, sive ex formula actio directa non est magis vtilis censetur, de quare latevidendus est qui fortleger lib. 3 tract. 23 q[uaestio] 1 et 27. deinde tex. in d. § si mandauero inf. ubi quia publicatis bonis quid quod postea adquiritur non sequitur fiscum difficilis est l. 2 C. de bon. proscript. vbi omnino contrarium ab imp. Alexandro scriptum reperitur.

Quibus difficultatibus oppressi interpretes meliorum d[omi]n[orum] varia cogitarunt, quorum omnium ad primam difficultatem com[mun]is est tex. illum non procedere in deportato, sed in eo cui ex illicita negotiatione publicata fuerunt bona, cuique idem non est prohibitus vendita bona ex causa publicationis, perseaut per alium emere l. cotem ferro 11 § dominus vers. eam rem de publ. et vectig. explicant pluribus Fagnine lib. 9 vtro cons. cap. 51 Arias pinell. in rubrica C. de bon. matern. 1 p. te num. 3 benedictus pinell. lib. 2 sellect. cap. 1 sei num. 31 vtilis autem actio non vero directa competit ei, cui bona publicata fuerunt ex illicita negotiatione in d. § is cuius quoniam quodammodo mandatum vr. dixi propria temerita ac persequens eius rem mandatum non sit d. l. si mandauero § sibi mandati, actio directa non conceditur, ut eleganter notat accurs. in d. § sibi; licet aliter pichard. in rubrica inst. de act. num. 20.

Ex qua resolutione iam vero quint conciliandam iura in d. § is cuius cum d. l. 2 C. de bon. proscript. ex eodem accurs. ibi videlicet tex. in d. § is cuius procedere in bonis publicatione facta ob illicitam negotiationem iuxta d. § dominus cum sequ. textus vero in d. l. 2 in publicatione

ob deportationem ut evidenter patet ex verbis imperatoris
quod alijs pluribus interpretationibus illa iura conciliantur ab
interpretibus congestis: agenua legum conciliatur ad praecitata
iura alijs tamen omissis placet secunda accursij et intellectus
tex. videlicet tex. in d. § si cui, procedere in publicatione
bonorum ob illicitam negotiationem ex qua bona tantum publica
tur que habebat illicitus negotiator tempore publicationis
non vero futura ut L. cotem ferro § dominus cum seq. de publi.
et vectig. tex. vero in l. 2 in publicatione ob deportationem,
ut constat expresso ex verbis ipsius imperatoris, qui quidem
de intellectu licet certissimum sit a tex. in d. § si cui, dicatur tamen
relatum de deportato non generaliter certa ut constat ex tex.
expresso in l. eius qui d. § 1 quietam. fac. ubi in de
portato illa verba proposita sunt ibi, bona quoque que tunc ha
buit cum damnatus publicabuntur: ergo dicendum est in deportato
distinctionem sed sextam esse pones, nempe per deportatio
nem publicari bona deportati dum vivit que habebat tempo
re deportationis ut L. eius § 1 post mortem vero etiam futura
ut L. 2 C. de bon. proscript. ibi heredem quoque quidem
iura aperto marte contraria ita conciliat d. c. testatur accur.
in d. § si cui, solutione 2 agenua et amaya ubi supra n.
33 qui interpretatione ultraeorum ego confirmo ex tex. in l.
deportatus, in § de interdict. et releg. ibi et postea quaesita
pignori dare potest nisi in fraudem fisci qui ei mortuo succe
ssurus est eas fuerit.

Quia in deportatum diximus ut
pro mortuo habeatur quod do ita effectus resultat ex deportatione
ac ex morte ex nostro tex. cum similibus non sunt locum in depor
tatione facta a praeside provincie sine principe nam deportandi
ius praesidibus provinciarum non fuit concessum absque principis con
firmatione L. inter poenas 6 § 1 de interdict. unde mihi
placet legendum esse in l. deportatus in § ult. illo te prout

int. florentinis ita, deportatus a preside sine principe, et heres existere et legata: ex tex. capere potest licet in vulgatis codicib. prior verba ita lineantur. deportat. a preside sine a principe. quia quidem dicta fulcitur similiter ex l. 2 § 1 de bonis. ibi: stat postquam deportatio in locum aque et ignis interdictione successit, non prius amittere quem Caesar qua princeps deportatus in insula statuerit praeside. vr. deportare non posse nulla dubitatio est. in glo. tex. obscurandum est aque et ignis antiquam interdictione sublatam fuisse Augusti constitutione in eiusque locum subrogata deportatione. de qua re valde necessaria ad nostrum tex. videndus Cuiac. lib. 6 observat. cap. 39 et de praesidis deportandi facultate restricta absque principis confirmatione videndus est Otman. lib. 3 observat. cap. 12.

similiter ex supradicti pro nostri tex. interpretatione et illustratione colligitur germanus intellectus ad iabboleni difficile decisione in l. meui, §§ de conditionib. et demonst. quo loci mevia fundum proposuit legatus sub conditione si Callimaco cum quo testamenti factionem non habebat, veluti deportato, ducenta dedisset inquit consult. conditioni parere debere et 200 dare, ut ad ipsum legatus fundus pertineat licet nummos non faciat accipientis. r. etenim licet deportatus qui testamenti factionem non habet, nec mortis causa capere possit l. omnib. non obstat l. a. eg. q. tu fred. de mortis causa donationib. tamen conditio quatenus potest impleri in mandac. [illegible] defacto, in hoc autem quod in facto consistit deportatus promotus non habetur l. pen. de cap. dimin. imo necesse ut id quod factum in st. de stip. servi. unde recte ab interpretib. infertur in specie illius tex. fisco non competere nummos traditos incapaci. sed ei qui dedit petitione et vindicatione reddenda quoniam eius dominium in deportatum non transferatur d. l. pen. dum dixi licet nummos

n faciat accipientis bonorum tex. in l. per C. ad leg. falc.
ubi heres qui adimplendi conditionis gratia potest eos vin
dicare casu quo dominium inaccipientis transferre quam
sequitur et illustrat valde inl. eam quam collum. ff.
C. de fidei comm. et eius pluribus plures Costa in nostro
tex. § p° n. 5 et is de quo tex. in l. mevius eius
gratuita et conciliatione cum conditione de edit. in l. videli
sunt contra scribentes ordinarios in dd. iuribus donell. inl. 3
§ ex his n. 2 cirafing dev. caldas pereyra de empt. et
vendit. c. 29 n. 39 menochius lib. 4 de praesumpt. pre
sumptione 175 mantica de contractib. lib. 14 tt° 43
Costa lib. 2 select. c. 3 et in nostro tex. d. § p° ex n. 16
Duaren. ad tt. de edit. dictit. c. 5 inf. ubi ostendit
deportatum in cuius persona implenda est conditio possin
tamen vera rerum traditis dignare minime dubitandum censeo
quamquam et supra dixi circa deportati capacitatem in dominio
bonorum ante mortem naturalem. Existimo certissimum esse ss. nam
dominium iure gentium introductum minime amittit a depor
tatis arg. tex. in § singulorum dicitur diviss iunctal. quidam
§ ult. de pari... eos respectu in ee inutile traditionum
deportato factam ac per consequens dominium pecuniam posse
statim vindicari ab herede s d post mortem deportati a fisco.
... baldus et supra relatos existimo ex d. l. deportatus 15 de
interd. et releg. ...

... ex lege cuiusque apud hostes 8
§ 1 quaestionem. fac. poss. diximus deportationis poenam
subrogatam in loco aquae et ignis interdictionis quippe qui
ob graviora facinora illa poena valde apud romanos con
sueta fuit, quia quidem condemnatis aquae et igni interdice
batur, quibus commercium, societas hominum neque in eorum urbe
mensa, tecto, aut lare recipere vetabatur autor est
hijs verbis alexander ab alexandro lib. 3 dierum genialium

§ 5 vbi erudite cum multis andreas tyraquellus. haec
poena aquae et ignis interdictionis antiquata et obliterata
fuit augusti constitutione ut ex Dione obseruat Cui.
lib. 6 obseruat. c. 39 et in eius locum substituta de
portatio, seruatis omnibus circumstantiis aquae et ignis interdic
tionis, vnde praesidi prouinciae absque principis confirma
tione non competebat, sed praefecto vrbis ut expressum est a diuo
Diui seueri ad fabium cilonem praefectum vrbi testatur vlp.
in l. interpona. 6 § 1 de interdict. idemque hoc in l. depor
tatus 14 § vlt. secundum florentinam literam, de qua supra eodem
tit. in l. 2 § 1 de poenis notat ant. fab. in pap. tit. 11 princ.
4 = nec obstat sibi ius praesides prouinciae post princi
pem esse, supra praefectum vrbi et caeteros magistratus, l. 9
l. ex omnibus 10 cum seqq. de offic. praesidis iuncta l. 1
de offic. praef. vrbi l. 3 de iurisdict. omnium iud. asperosa
quia deportationem irrogare potuisse cum praefecto vrbi id
concessum fuisset ex l. 6 § 1 de interd. maxime quod prae
sidibus prouinciarum ius erat damnandi in metallum. l. in
metallum 22 de poenis, qua damnatione non seruitutem
gerit et libertas adimebatur damnatis siquidem vincti opus
facerent perpetuo aut praefinito tempore auro aut lapi
dibus eruendis. ergo cui hoc quod plus licet debere quod
est minus exequutionis. quam difficultatem ant. fab.
respondendum existimat vbi supra. supra id omnia esse iuris positi
ui cuius iuris nulla alia ratio reddi potest nisi quod prae
fecto vrbi specialiter deportandi ius concessum fuit non autem
praesidibus prouinciarum absque principis confirmatione, quod euiden
probat ex l. 1 § deportatos cum seqq. de leg. 3 vbi ita scriptum
est ius deportandi praesidibus non competere sed concessum est, sic
relegandi ius consulibus non fuisse concessum praesidibus autem
prouinciarum datum hoc in l. relegati 14 § pen. de in
terdict. et releg. curam deportandi ius concessum non fuerit

presidib. provinciar. qui voluerit adeat ant. fau. ubi proxime. sic similiter societas dissoluitur deportatione alterius socij in l. actione 63 § publicatione pro socio, quo niam aque et igni interdictione incurri locum deportatio successit, communiter societas q. hor. interdicebatur et bona adimebatur publicatione. unde sicut morte naturali dissoluitur societas ita et egestate que bonorum publicatione contingit l. 4 § 1 pro socio. illatam differentiam observat acur. lib. 6 obseru. cp. 39 q. de aqua et igni interdictis libera erat vagandi facultas, deportatis autem insula assignabatur, qua circum cludebatur nec ex ea exire poterat;

igitur deportatus egestate laborasse deuet l. bona fides § 1 depositi et amissis bonis civitateque amissa nudus exulare in insula iubebatur l. tutelas 7 § ulti. de cap. dim. nam deportationis ipsius persecione verum omnium spoliatio est l. ult. § ult. C. de ss. amo passus, et si ius non exprimatur l. deportatam C. de penis quo expectat illa taciti verba lib. 3 annalium ibi aquaque et igni interdictum bonaque eius publicari deuerent ne publicarentur escaurij gratia factum postea quesita bona intuitu humanitatis ab eo retinentur l. si deportatus 7 § 1 de legat. 3 omnia etiam iura pristinam illi adimebantur l. 3 ad l. iul. peculat. civitatis, agnationis, cognationis, patronatus, [illegible], quoniam interim promouo tribatur ex nostro tex. l. 1 § deportatos de bon. pos. 3 tab. unde in ius vocari poterat a liberto sine venia l. si sibi hac 10 § si dispergunt de in ius vocando, notat ossualdus lib. 23 comment. cp. 2 litera a. pagina 1029 in parvis, aliquando autem deportato non adimebantur bona sed plectebatur in amissione civitatis cum retentione bonorum l. relegat. 1 § ult. de interdict. et releg. quo casu utilib. actionib. poterat in ius vocari siquidem patior

ex aere peregrin, qui de causis peregrinorum poterat cognos-
cere, et de peregrinis rationalibus ind. 5 de disceptando.

Deliberis autem deportati
quid dicendum sit, utrumne excludantur a successione paterna
alfenus et epitomatorum lib. inl. 3 de interd. asserit eum qui
civitatem amittit nihil aliud iuris adimere liberis nisi
quod ab ipso perventurum esset ad eos si intestatus in civitate mo-
reretur, hoc est hereditatem eius et libertos et si quid aliud in
hoc genere reperiri potest, quae vero non a patre, sed a genere,
a civitate, a rerum natura tribuuntur ea manere eis incolu-
mia; itaque et fratres fratribus forent legitimos heredes et
agnatorum tutelas et hereditates habituros non enim hoc
patrem sed maiores eius eis dedisse, huic similiter perti-
nere quod hermogenianus 3 epitomatorum lib. scribit inl. ult.
unde legitimi natos post deportationem patris et eos qui
quo tempore pater deportabatur in potestate fuerunt ius in-
terse consanguinitatis habere et si heredes patri non extiterint
sicut exheredati.

In multis autem alfeni et
hermogeniani sententia difficilis apparet in eo quod probat
deportati filios nihil habere eorum quae ad ipsos perventura
erant ex paterna substantia si in civitate intestatus
pater decederet, quippe cum ratio naturalis quasi lex quae-
dam tacita liberis parentum hereditatem addiceret, veluti
ad debitam successionem eos vocando propter quod et in iure civi-
li suorum heredum nomen eis impositum est, ac ne iudicio quidem
parentis nisi meritis de causis submoveri ab ea suc-
cessione possint aequissimum existimatum est eo quoque casu
quo propter poenam parentis aufert bona damnatio
rationem haberi liberorum, ne alieno admisso graviorem poenam
luerent quos nulla contingerit culpa interdum in summam
egestatem devoluti, quod cum aliqua moderatione definiri

placuit utqui ad universitatem venturi erant aequa suc-
cessiones ex ea portiones dictas habent verba sunt pauli
lib. singulari de portionibus quae liberis damnatorum conceduntur
in l. cum ratio ff. de bon. damn.: ergo filij deportatorum certas
portiones in haereditate paterna conceduntur.

[illegible] 2° Ordinalis non minus obs-
curior est alfeni superior traditio in d. l. 3 de interd.
ibi et libertos. ex qua etiam colligitur patrem eiusdem patroni
deportatum adimere liberis libertos eorumque iura, neque Marci-
anum in inst. lib. 5 in l. 4 de iure patronatus iura inquit libertorum
patronorum liberis cum pater eorum erat perduellionis damnatus
salva esse divi Severus et antoninus benignissime rescripserunt sicut
ex alia causa punitorum liberis iura libertorum salva sunt.
et apertius paulus in l. 4 § si deportatus de bon. libert. inquit
si deportatus patronus sit filio eius competit bonorum possessio
in bonis liberti, nec impedimento est ei talis patronus qui
mortui loco habetur.

Versus alfenus in allegata lege 3
mihi magis laconicus videtur dum asserit deportatum filium
posse habere quae a civitate illi tribuuntur non minus quam ea
quae a genere atque natura illi obveniunt quaeque de omnia
ambobus supra dicta et deportationis universa pena destrue-
re videntur siquidem quae a civitate tribuuntur deportatione
amittuntur: ergo si fatendum est deportatum non amittere civitatem
aut si amittit non posse habere iura civitatis quae a civitate
tribuuntur.

His tamen difficultatibus minime
refragantibus alfeni universa decisio in d. l. 3 de interd.
tenenda et defendendaque nec obstant quae tamen ambobus in
contrarium non 1° ex d. l. cum ratio ff. de bon. damn. nam aequitate
et humanitate impp. adriani et antonini pij rescripto aut
constitutione admissum fuit ut eo casu, quo propter penam

parentis auferret bona damnatio, liberorum cum aliqua moderatione ratio haberetur ita ut qui ad universitatem venturi erant iure successionis ex ea portionem seorsum haberent. Unde spartianus refert adrianum imp. liberis proscriptorum duodecimam bonorum partem concessisse, tacitus quoque lib. 13 annalium ad finem neronis temporibus non omnia bona proscriptorum auferri sed ipsorum liberis aliquid cedi solitum ex nostris ex ornat eruditis petrus fab. in l. ea sola 97 de reg. iur. quae interpretatio fulcitur aperte ex illis verbis d. l. cum ratio ibi, aequissimum existimatum est. quae quidem aequitas summa ratione sua detur de qua ibi, ne alieno admisso gravioris poenae luerent quos nulla stringeret culpa interdum in summa egestatem devoluti. hac autem pars quae filijs deportatorum in bonis paternis humanitate et aequitate deferebatur erat dimidia theodosii caesaris temporibus, l. quando quis 10 C. de bon. proscrip. noviori vero iure integra auth. bona damnatorum C. eodem tit.

Ex eadem humanitatis ratione conciliantur iura in l. 4 de iur. patron. in l. 4 § si deportatus de bon. libert. cum d. l. 3 de interd. et releg. ante obiis adducta in 2a difficultate ita ut in d. l. 3 proponatur regula certa iuris quae quidem deportatione parentis liberis adimuntur iura libertorum paternorum in d. l. 4 et d. § si deportatus, contrarium admissum fuerit benignitate ex iure constituto impp. ut constat ibi. benignissime. observat et illustrat cui. lib. 6 observat. cap. 23 et lib. 2 quaest. pap. in l. imperator 2 de postulando ubi ex eo tex. observari ius admissum ex constitutionibus, sive impp. rescriptis procedere ex aequitate contra regulas iuris, hoc etiam modo procedere seorsum d. iura testatur tiberi, datian. lib. 7 tractatus criminalis cap. 42 n. 29 gilbert, regi, lib. 2 enantiophanon cap. 5 licet aliter cum pallio, legum conciliatarum centuria 6

q. 64 ossuald. lib. 2 ment. cp. 29 litera b. vide licet tex. in d. l. 3 procedere in libertis patris deportati iuravit in d. l. 4 de libr. patronat. et in d. § si deportatus, intelligenda in libertis ab avo et proavo obvenientibus patre deportato iuxta distinctionem d. l. 3 in princ. iuncto vers. fueverò de inter. et reley.

Non obstat postrema diffi cultas ex verbo illo a civitate, de quo in d. l. 3 nam verbum illud referendum ad liberos deportati non vero ad ipsum parentem deportatum manifestè demonstrat universa textus consultum depersequens sensus erit, liberis propter deportationem patris illessa et illibata manere omnia iura civitatis et quoniam in orbe roma natus filius ex constitutione imp. antonini civis romanus censetur l. in orbe 17 de stat. hominum vel quia sui iuris factus per deportationem patri irrogatam omnia iura civitatis consequitur, nec aliequin pœna deportationis egrediatur suum autorem si liberis adimerentur iura civitatis propter deportationem paternam arg. d. l. cum ratio 7 de bon. damn.

Hucusque de deportationis casu in persona filij instituti iuxta formulam galli actum est subiungit postea Q. cervidius scævola casum emancipationis videlicet utrum si nepos posthumus institutus fuerit sub formula aquilliana, recepta in casu mortis filij vivo avo institutio et testamentum sustineatur ita ut mortis casus expressus in formula extendatur ad emancipationem in qua quæstione proponit verba illa (multis ambiguitatibus circumscripta) quid si nepos ex quo pronepos instituitur ut ostendimus, emancipatus esset et an etenim ex huius verbi dicendum videtur casum emancipationis non habere locum in filio et nepoti instituto secundum formulam galli scilicet tantum in nepote et pronepote, quod colligitur ex eo nam

prima species in qua de aqua et igni interdictione agitur proposita in filio in princ. nostri tex. postea emancipationis casus proponitur in nepote et pronepote qua in re bart. in presenti probat casum emancipationis propositum in nostro tex. in nepote et pronepote locum habere similiter in filio et nepote. quod deciani probat similiter in l. 2 de cohereg. n° 29 eandem comiter sequuntur iason in presenti 2a lectura n° 45 et 2 lectura n° 46 gilquerii, et costa 3a p.te n° 15 sarmiento sub lib. 5 select. in enarratione n° 5 conan. lib. 10 comment. cap. 4 n° 5 iuanes de le castillo lib. 2 stroviers. cap. 27 noster iuanes chumalero lib. singulari disput. cap. vlt. quaquidem sententia quitur solidissimo fundamento nam emancipatio perinde dissoluit suitatem et patriam potestatem in filio ac mors naturalis, ergo cum ex formula aquiliana nepos natus viuo et mortuo patre ex lege vellea generaliter vtiliter instituatur in eum casum quo filius suus esse desierit § nunc de lege vellea huius legis merito dubitandi ratione cadente videtur nepotem admittendum patre emancipato perinde ac mortuo l. lege cornelia 12 de testam.

Contrariam sententiam amplectuntur plures non mediocris doctrinae nempe emancipationis casum non habere locum in cautione aquilliana in filio et nepote posthumo instituto iuxta formulam gallis ideoque tam in nepote et pronepote posthumo instituto secundum sciabolam in § ille casus nostrae legis quam id affirmat autoritate nostri tex. vbi cum de emancipationis casu quaeritur variatur species quae proposita erat in filio et nepote posthumo in nepote et pronepote posthumo. quam sententiam et opinionem secuntur et illustrat cuman. n° 3 fortunius n° 133 et 2 quest. a pichardo in presenti n° 175 alciato lib. 3 paradoxorum cap. 9 ant. fau. lib. 10 ciect.

22:

§ 5 ubi ultra oes siderat proca filius unica emancipatione non fieri sui iuris, sed trina imaginaria venditione ex l. 12 tab. de qua infra, filius vero et nepotes uni ca emancipatione exire de potestate paterna quod quidem ex l. vers. § 2 de iniust. rupt. igitur post primam emancipationem reemancipabatur filius patri, ut iterum ab eo potuisset emancipari, ac denuo remancipabatur iterum patri ut postumae emancipationi locus fieret cum per huiusmodi reemancipationes reuertatur filius in liberam patris potestatem quasi sui heredis agnatione testamentum rumpebat et ideo nepos posthumus institutus non poterat ex eo heres fieri. hec oia cum in nepote locum non habeant siquidem una emancipatione plene liberatur a potestate aui minime remancipatione iterum suus agnascebatur. Sequitur ut eleganter pronepos posthumus institutus heres iuxta § ille cassius emancipatione precedente admittatur alia argumenta et fundamenta que pro hac sententia adduci solent ab ipsius cultoribus, quae recensentur a nostro chumalero d. q. ult. n. 22 libenter omittimus quoniam eque locum habent in filio et nepote posthumo instituto secundum cautionem aquillianam emancipato filio ac in nepote et pronepote posthumo instituto ex eadem formula nepote emancipato siquidem emancipatio superueniens non nocet nepoti instituto ut ex § ult. in fine nostrae legis euidenter apparet. [illegible]

hec tamen sententia subtilissima ant. fuit. et si pluribus ab eo tueatur nunquam tamen potuit animum implere. etenimsi filius institutus fuit secundum formulam galli et ae emancipacione liberatus a patria potestate licet non plene sui iuris factus propterea quod apud patrem fiduciarium eundem quem coemptorem imaginarium remanet donec ex l. 12 tab. ter vendat, sui iuris efficiatur in plenum quatenus [illegible]

per reemancipationem suam iterum patri agnascatur post
primam et 2am emancipationem nihilominus testamentum non
rumpit quia institutus reperitur arg. extranei instituti hae
redis qui a testatore postea adoptatur et sic suus agnascatur
non rumpit elogium L. si filio 23 § 1 hoc tit. L. si quis heres
7 de inst. rupt. a qua difficultate non potuit se expedire
vir alioquin doctissimus quantumvis plura in deffensionem
cumulaverit, et quae omnia eleganter disserit Chumaler,
noster ubi proxime.

2° superior fundamentum non minus
subtiliter infirmatur ex eo quoniam si emancipatione unica libe
ratur filius a patria naturali potestate licet non in plenum propter
fiduciam reemancipationis: igitur ruptura testamenti frustra
a futuro proponitur ex noua agnatione filij instituti prop
ter reemancipationem cum potius proveniat ex successione pos
thumi nepotis qui iuxta secundum legis Velleae caput succeden
do in locum filij eo momento, quo sui heredis locus vacaue
rit per filij primam emancipationem si secundum ss amos 7 Aureli
non videtur tunc institutus, utiliter nepos posthumus emancipato
filio ac per consequens rupto semel testamento praeteritione nepotis
posthumi non potest amplius rumpi, quantumvis filius iterum
postea patri suus agnascatur per reemancipationem arg. L.
15 § si sub conditione vers. post de fecit de iniust. rupt.

Ex quo 2° fundamento 3a eadem fatetur.

Consequens 3a ratio producitur ex inaquilliana institutione
certius sit nepotem non de substitutum sed institutum quoniam alteri
non fuit delata haereditas avi antequam ut diximus supra
a principio nostrae lectionis, sed duo gradus haeredum sunt L. cum
in testamento 3 de haered. inst. igitur si emancipatio filij
ex iudicio testatoris eius institutionem non consumit sicut
mors naturalis aut deportatio testamentum rumpi necessario
deuet quoniam posthumus nepos licet in 2° gradu institutus

superior aprimo filij preterit, fuit et ideo cum pro
tractu superior suus nisi per emancipationem primi
gradus filij videatur extinctus (non minus morte aut de
portatione) illum rumperet et consequenter 2° institutus in eo
fuisset institutus arg. l. 3. § vers. rumpendo deinde neque
et galli aquillij cautione in conseruando testamento euacuaret
4° facit nimis subtiliter
a facere neque sicut ille qui extraneo heredi instituto si post
thumus nepos nasciturus substituat non satis facit legi
ita nec ille qui emancipatum filium nepoti suo heredi in
successione anteponit § emancipati inst. de hered. que
ab intest. ergo ille qui cum de galli cautione instituit fi
lium, emancipauit eius hereditatem ademisse presumitur
qua ut suus totum in concursu nepotis poterat obtinere
tu institutio, qua aprinc. in persona emancipati non admittur
a nepos suus heredis substituatur si cum cassus deuenerit non
igitur credendum est gallum, qui testatorum dispositionibus obuiare
prouidere excluderet ea extensione per quam testamentum
ex voluntate disponentis potuisset substineri iuxta ipsius
similem et cautione. quia quidem et alia iuris prudentiae
documenta a ant. fau. et nouatores, quae cumulat
et exornat chumaeus noster d. § ult. ex n. 3.
Nec obstat hac opinio
ne et dicta admissa l. censuram scebolae speciem variasse
in nostro tex. in nepote et pronepote posthumo nascituro
heredibus institutis eo cassu, quo de emancipatione primi
instituti loquitur cum in oratione nostri tex. cassus deporta
tionis proponatur in filio, quoniam in hoc nullum misterium
esse contendo, sed ideo scebolam speciem variasse neque cum in principio
nostrae legis cautio aquilliana proposita fuisset in cassu
mortis naturalis filij: et in § idem credendum censuri scebola
cassum mortis proponere in nepote et pronepote posthumo

heredib. instituir prout gallo placuerat sequitur in posterior tex. disput. de morte ciuili, que deportatione stingit et de emancipatione tam in filio, respectu nepotis posthumi qm in nepote respectu pronepotis posthumi et adeo afirat sublata ex sententia legis vellei et hec omnia admittenda ee ut ad similitudinem mortis ceteri casus amplectendi sint nec mirum, nam eodem modo nepos posthumus aut pronepos iura suitatis adquirit mortuo filio aut nepote acemancipato vel deportato, que inter pretat fulcit euidenter ex illo verbo nostri tex. ibi, ut ostendimus. qd quidem referendum est ad exemplum dd. § idem credendum et ita equitum intelligendum consultum nostrum ut insinuat licet aliter pichardus et chumacer, ubi proxime in ult.

Nec obstat ab ant. fau. et sequaces considerata in primum ex trib. emancipationibus necessarijs in filijs et reemancipationibus, quib. iterum post ag nascebatur, quoniam cum instituit, reperiatur agnascendo rumpere testamentum d. l. filio d. l. sigs heres, idcirco qd protuenda sua opinione cogitat ant. fau. dum subtilis ratiocinatur fieri non posse ut una eadem institutio sufficiat duab. explendis solemnitatib. proinde vim oem et potestatem institutionis filij que ex necessitate interposita fuit ne illius preteritione iniustum foret testamentum et nullum, hoc ipso absumptam ee nec eo emancipato produci posse illius effectum intempus quo iterum futurus esset suus aut agnascendo rumperet, id n. nullibi scriptum in iure reperies totius deueri filium denouo instituj, quoties iura suorum nanciscitur quasi institutio unica non satis faciat legis prescripto, que pro forma testamentum requirit ut filius in potestate constitut. instituatur vel exheredetur l. inter cetera 30 hoc tt. nihil n. operatur hec reiterata et repetita institutio nec plus commodi extra accessurum e, imo incommodi ut testator spectatur sepius testamentum condere ne in periculum veniret rumpe

semel factum incidat. Deinde quoniam iuxta fau. et nouatorum relatam doctrinam idem status dicitur erat in extraneo instituto, postea a testatore adoptato, qua adoptione agnascitur suus, cuius illius institutio ex necessitate fuerit interposita, licet respectu personae qua eo tempore, quo instituebatur, inpune praeteriri potuit, saltim causatiue quoniam testamentum ad sui valorem et existentiam institutionem desiderat, quinimo in extraneo haerede suitatem per adoptionem adepto multo magis noua institutio desiderari debuit, quoniam diuersa necessitas instituendi immineat et ex noua causa proueniens. rursus in hac specie magis dubitari poterat utrum institutio potuisset duas solemnitates implere, cum institutio prima fuerit adiecta ut testamentum sine ea iniustum non esset. secunda vero illius etiam solemnitatis observationem continet, quae propter simplicem institutionem requirit, ut ipse suus in individuo haeres instituatur si exhaeredatur, non fuerit sub poena nullitatis testamenti: si ergo in hac specie de extraneo haerede instituto a testatore postea adoptato non est necessaria iterata et repetita institutio, ut in d. l. filio 23 § 1 ho. et d. l. si quis haeres de iniust. rupt. quare in ea de qua nos tractamus contentio est ant. fau. sine iuris praedictis fundamento repetitam desiderat institutionem.

Nec tandem obstat tex. in d. l. verum alias caeterum § 1 de iniust. rupt. quoniam in eo a fabro eodem errore de quo supra supponitur tex. illum procedere in filiabus aut nepotibus haeredibus institutis, quod falsum ex eo evidenter apparet, nam si tex. ille ita intelligeretur frustra nepotes aut filiae rumperent testamentum, quaequidem praeterita dum in potestate sunt minime nullum testamentum faciunt. Deinde similiter tex. ille non procedit in nepotibus et filiabus institutis imo nec a contrario sensu in filiis institutis, nam hi non rumpunt testamentum licet emancipentur trina mancipatione

ut dixim, supra: igit mens ulp. apirte fuit ostendere sc. testamentum qd filio et alijs descendentib, propter filium validum et firmum erat princ. de exhered. liber. eo tempore rumpi potuisse, quo emanciparentur sit triplex emancipatio in illis necessaria foret ex quo argum. a contrario ab anti. fuit ita deduci debuit utrisque personatrib emancipationib

deportatae testamentum rumpunt post primam emancipationem, quoniam per remancipationem iterum sui heredes efficiebantur agnascendo n. ý proat fuit placuit, qui inde deduxit argum. ad filium primi gradus, in quo apparet dissimile fuisse iuris rationem cum praeteritus in quo emancipationis tempore n. rumperet testamentum qd iam ob praeteritionem nullum erat igit in filio eo tantum casu procedere poterat regula d. § si testamentum falsum fuisset a patre inter primam et secundam emancipationem, constat n. ex trina emancipatione intermissis dieb, fieri potuisse ex iulio paulo lib. 2. sent. tt 26, tunc n. cum filius impune praeteriri potuisset tanquam extraneus dum in patris fiduciarii potestate erat, cum postea per remancipationem iterum agnasceretur suus et praeteritus reperiatur rumpit testamentum ut eleganter observans Cortain nostro tex. 3 p te n. 47 et cuiac chumales nostro d. q. ult. n. 4.

igit ex nostra sic manet firmum casum mortis expressum in formula galli in filio et in § idem credendum in nepote extendendum et intelligendum procedere in emancipatione per quam n. minus dissolvitur patria potestas, quam morte aut deportatione, adversus quam partem obiicit tex. inl. utrum 9 de adsign. libert. iuncto § dat inst. de asig. libert. in quo parenti datur facultas asignandi libertum ex filijs in potestate ostitutis ita ut si ille cui adsignavit emancipatus fuerit evanescat adsignatio cuius contrarium expresse modestinus probat in d. l. utrum ib. utrum citatum qui in potestatem erit, an etiam emancipato filio asignare libertum patronus

possit si modo n̄ pauciores quaduor exterea in potestate habeat dubitari illud eo magis l possit: ergo emancipatione n̄ liberatur filius a potestate paterna sicut morte aut deportatione

Qua in difficultate explicanda multiplex est interpretatio iudicium ant. fau. (ut aliam vix faciam,) in pap. prima 2 tit. illat. 24. asserit id. vbi legitur et ibi in d. s. c. de assig. libert. promulgat quippe qui iure cōi assignatio libertorum n̄ competebat manumissori sed namque quodammodo deliberō hōe disponere videbantur cuius ... n̄ erat et ideo filius, cui adsignatus est libertus fidei commisso grauari n̄ poterat l. adsignare ff. de adsign. libert. quia in adsignatione legatum aut fideicommissum liberi hominis n̄ consistit. specialiter igitur ius adsignandi concessum fuit S. C. unde liberi manumissoris, quamuis in alijs iure patronico ... tñ paternum libertum vni adsignatum n̄ posse ab eo liberis suis adsignari probat consultus in l. liberi ff. eod. tit. n̄ alia ratione quam quia senat. consultum solum loquitur in adsignandi potestate de ipso manumisso, sic similiter patronus dummodo n̄ pauciores quam duos habeat in potestate filios etiā emancipato poterit libertum adsignare et si vni ex trib. liberis in potestate constitutis libertum adsignauerit similiter n̄ extinguitur adsignatio eo emancipato d. l. vtrumque quidem ex verbis S. C. satis colligitur, de quib. in l. 1 ille ff. si siquis duos pluresve liberos in potestate habuerit: vt ibi cui ex liberis suis etc. et tandem vir doctissimus multis difficultatib. superatis concludit adsignationem liberti in d. § vlt. valere tenuari emancipato filio tuitione pretoria propterea quod verba S. C. generalia sunt ibi: ex liberis suis quibus emancipatus continetur equitate pretoria. cuius contrarium in verbis S. C. expressum n̄ reperiatur. quod si haec interpretatio minus placeat aliter videndum est apud pichardum in d. § data n̄ 2

Praeterea filius per emancipa-
tionem non exire de potestate paterna imo emancipatus manere
in eodem statu quo erat ante emancipationem. pr. ex eo quod si quis
sibi aut titio dari stipulatus sit ita demum titio adiecto
recte solvitur si in eodem statu fuerit tempore solutionis
quo erat stipulationis ut africanus nos docet in l. cum quis
38 de solut. et tamen si quis sibi aut filio dari stipuletur recte filio
solvitur quantumvis tempore solutionis emancipatus fuerit
ut expresse probat iulianus in l. cum qui 56 § qui sibi de
verb. ergo per emancipationem filius in eodem statu manet
quo erat ante emancipationem.

~~interpretatur Cui.~~ Qua in difficultate omissa
interpretatione Cui. tract. 7 ad africanum in d. l. cum quis et
in recitationibus ad tex. in d. § qui sibi quatenus existimat
in l. stichum 95 § usum. de solut. et in d. § qui sibi, filium
iam fuisse tempore stipulationis emancipatum quae interpretatio
convincitur evidenter ex d. § qui sibi: ubi quaeritur de manente
in potestate, et emancipato, omissa similiter alia interpretatione
Ant. Fab. lib. 3 coniect. cap. 10 qui aperte pugnantem dissen-
sionem agnoscit inter consultos communis et vera sententia est tum
demum adiecto solutionem non recte solvi mutato statu quando
in deteriorem causam mutatur ut in exemplo d. l. cum quis, quo
nimirum tunc praesumitur revocatum mandatum solvendi adiecto
cum non aeque stipulator possit actione mandati consequi ab
adiecto debitum solutum propter adversam fortunam super-
venientem, secus vero si in meliorem causam mutatio status contingat
ut § qui sibi ubi emancipatio proponitur, nec obstat verba
illa generalia d. l. cum quis ubi si in eodem statu maneat
quoniam in eodem statu censetur qui in partem in meliorem plus
enim continet sub se minus l. 1 § si stipulatus de v. o. et erudite
donell. in d. § qui sibi et cum eo [illegible] lib. 16 comment.
cap. 10 litera B. cumulatis ubi agit de interpretatione

341

l. § usumfructus ex ultra zgutos abs. sua... vide cum d. ... ant. gomez thomo 2. variar. cap. 12 n. 20 vers. 2°
limita

Sequitur tex. in § si eius
legis gallus de lib. et posth.

Ex 1a subbl... in hoc tex. colligitur coiter ab interpretib. illud non minus utile quam difficile et iucundum iurisprudentiae dicterium quo docemur, de modo non esse curandum cum de effectu constat, quod quidem feliciter ex l. quod si de debitor 33 de adq. hered. ibi: quoniam utroque casu est ius adeundi; bonorum difficilis tex. in l. iulian. 60 de cond. indeb. ibi: quia nec absolut, nec condemnat, et ibi similiter quidem audiet quia ita promiserit sive navis ex asia venerit ... q. ex una alteri solutio nis ... proficiscitur, velut ... existimat in rationali legendum alterutri, et ibi sed hoc dissimile est in stipulatione non pura et condition ali eiusdem debitum certum ... iunctis traditis pro explicatione illorum verborum ab ant. fau. ibi lib. 4 ... cap. ult. quo proposito princi pio ... hic proponit speciem in qua titius § ... filium habebat ex cuius uxore nepotem posthumum sperabat quem quidem ex cautione aquilliana heredem fecit, nurus pregnans ab hostib. capta fuit, ibique ... ex patre ... huma nis exemptis peperit nepos reuers, fuit ab hostib. postmortem patris ... quaeritur utrum hic nepos posthum. utiliter institutus fuit ex ... antiquo i. ex formula et cautione galli ... nulla. cuiquidem quaestioni responsum non prout ... distinguit nepotem hunc posthumum etiam praeteritum non rumpere testamentum quia ... nepos suus non nascitur cum a patre praecedatur, ac per consequens etiam praeteritus agnascendo non rumpit testamentum: igitur cum de effectu appareat frustra disceptari de modo quo utiliter institutus censeatur

Verum antequam ad singula verba nostri iurisconsulti explicanda et exornanda accedam, parum utiliter versatus sum, ... indaganda iuris certa definitione in specie a b eo proposita, id non est tanti et magni iurisconsulti munus, et maxime cum etiam certius sit effectus, tamen incertus est utrumque si Titio galli ait lege vellea posthum, istemque instituet, consenserit pro quasi te in nostris casibus et dictis si factum observo et considero tex. summe obscurum in l. huius modi ... quaest. lo Quis leg. ced. ubi pomponius inquit huius modi legatum sive illud factum fuerit sive non illud, lego. adhaere dem legatarii non transire nisi alter casus vivo legatario extiterit quoniam causa ex qua debeatur semper praecedere debet, nec quidem certum est alterutrum futurum omnimodo debebitur, quibus verbis et sequentibus longe difficilioribus de quibus ibi consultus manifeste probat de modo et causa curandum et quaerendum esse, et si de effectu appareat, quinimo non solum probat quaerendum de causa et modo et si effectus certus futurus sit, verum etiam causam ... ... illam et modum cuius tex. difficultas augetur ex d. l. iulian, 60 de cond. indeb. ubi omnino contrarium expressum reperitur.

Quorum iurium difficultate oppressi interpretes varia cogitarunt ut videre licet ex traditis et relatis a bart. fulgosio castrensi et caeteris in d. l. iulian, ubi cum sub lib. 3 quaest. pauli ant. fau. ubi proxime. eorum tamen silentio involutis variis interpretamentis magis placet communior antiquorum doctrina qui distinguendum esse probant inter contractus et ultimas voluntates; ita ut contractus celebratus sub contrariis conditionibus sc. sive illud factum fuerit, sive non fuerit. licet conditionalis sit statutus tamen ex eo repeti non possit cum in conditione ista certum sit certum sit debitum iri, siquidem et si decesserit creditor antequam illud factum fuerit et non fuerit spes huius contractus transmittitur

adheredes l. necessario ff. § qd dipendente de peric. et comodo rei vend. l. si cui 41 de oblig. et act. l. veteris 13 C. de contrah. stipulat. § ex cōditionali et § cumque in t. de inutilib. l. 29 ff. 22 part. 5 unde soluenti n̄ datur repetitio ut indebitum in d. l. iulian. quod si heres in legato sub cōtrariis cōditionib. relicto pendente altrutra legatum soluat repetere potuit ut indebite solutum, quoniam cum in legatis n̄ sit certum debitum iri, siquidem decedente legatario ante impletum alterius cōditionem legatum n̄ transmittitur ad heredes legatarii. l. 5 § 1 q. do dies leg. ced. l. unic. § sin autem aliqd C. de cad. toll. ratione difficultate de qua apertè fauro in t. legata de reg. iur. pichardo in d. § ex cōditionali ex n̄ 9 accurs. et bart. in d. l. iulian. n̄ 34 vers. oppono Castrensis n̄ 34 fulgosius et cum ibidem ex quib. recte colligitur quoad nostram explicandam tam cōtractum quam ultimam voluntatem cōcepta sub cōtrariis cōditionib. n̄ puram sed cōditionalem esse q. a ante quam alter casus existat peti n̄ potest quod de stilla cōuentione deuetur tex. ita intelligendum et interpretandum in d. l. necessario ff. § si ita de per. et comodo ubi seruo ita vendito esto seruum illum emptum tibi aureis sive nauis veneritur ex asia sive n̄ venerit per venditionem statim perfectum esse et ideo periculum serui ad emptorem pertinere n̄ tn̄ inquit paulus purum esse venditionem alioquin statim peti potuisset seruus et precium qd falsum est in specie de qua ibi ut cum accurs. in eo tex. notant bart. et caiet. ubi supra ante fauer. c. thomo gationalem in d. § si ita, quam tamen contrarium predixerit castrensis ubi proxime: igitur in supra d. specie et legata et conuentiones cōditionem liceret q. a causa semper precedit effectum et semper sequitur igitur causam ex qua deuatur debitum qd est effectus causa precedere deuere in legatis relictis sub cōtrariis cōditionib. affirmamus cum consulto in d. l. huiusmodi maxime ne verba illa testatoris sive nauis venerit sive n̄ venerit super fflua sint cōtra reg. tex. in l. si quando 101 de leg. 1 qualibet

enim conditio illa perpresumpta incertae atque consequenter incerta est causa ex qua deberi interim dum altera conditio impleta sit. Unde si legatarius ante impletam unius et alterius conditionis decesserit, non transmittit legatum ad heredes suos, quoniam in eo nihil fuit, quoquidem facto sibi censeatur adquisitum legatum in tempus, quo navis veniat et non veniat fatum n. certum est alterutrum non tamen certum est vivo adhuc legatario ut in exemplo proposito a consultoribus L. huiusmodi cum verba ita legenda sunt, nam tale legatum cum morietur heres dato, certum est debitum iri et tamen ad heredem legatarii non transit si vivo herede decedat, punctum posito post verbum heres, non vero post verbum cum morietur alioquin inplacabiliter tex. ille procedere contra distinctionem tex. in l. heres meus 74 § 1 de adit. et dem. nec in illum est iniuste ex diversa punctuatione iura alias et lex cura intelligenda et conciliada ut probari potest ex tex. obscuro in l. ult. vers. clausum de solut. ubi iussus solvendi intelligendus est simpliciter non vero collatum post mortem mandatis alioquin ratio illa quia mandatum morte dissolvitur non recte conveniret cum decissione. nec obstat adversus hanc interpretationem dicta l. huiusmodi vers. nam tale quod afferat consultores certum esse debitum iri quoniam licet legatum relictum sit cum morietur heres verum tamen est debitum iri, quoniam certum est moriturum heredem non tamen certum est legatario aut eius heredibus debitum iri si legatarius decedat vivo herede, quomodo exemplum illius vers. recte propositum fuit a pomp. ad speciem propositam in princ. eiusdem legis. igitur ibi de effectu legati non constat ac proinde de caussa quaeritur.

hiis tamen suppositis pro expeditione conclusionis sola superest nunc inquirendum quod a consulto nostro omissum fuit videlicet utrum in specie proposita nepos posthumus utiliter censeatur institutus ex iure antiquo i. cautione aquilliana et lege iunia vellea, quavis institutio ipsius foret

necessaria na adi. velleg non pertinere tamen ad i.m gm 2 caput

Exsequor pr. 1 qualicet vivo testatore natus proponatur nepos, nihilominus

nascitur suus avo cum a patre suo praecedatur, ergo non pertinet hic

casus ad 1.m cap. L. velleus, in quo necessario requiritur quod postumus

filium, nepos avo suus nascatur § quare de lege nostra legimus tuis,

quod in nostra specie secundum unam opinionem de qua infra nepos

natus fuit vivo avo et patre in primo v. eo legis vellee natus

proponitur nepos vivo avo mortuo tamen patre non etiam pertinet ad

2 cap. nam in eo agitur de nepote aut pronepote, qui tempore testamenti

erat inter natura editus § sequenti de nostra lege s. posthumos

13 de iniust. rup. in nostra v. specie nepos non erat natus tempore

testamenti ut satis aperte constat ex nostri tex. contestura = praeterea

ex eisdem fundamentis dicendum videtur casum nostri tex. minime pertinere

ad formulam galli nam in cautione aquilliana nepos posthumus natus

proponitur post mortem avi et patris, ut apponit ex exceptione formulae

1 de qua in princ. nostrae leg. hic autem nepos natus fuit ex ... ac

vivo patre et avo, ex alia vivo avo et mortuo patre tandem nepos

de quo in nostro tex. non fuit natus suus, tum quod praecedit a patre, tum

etiam quod apud hostes natus fuit in formula v. aquilliana suus nascitur

sublato patre de medio et in civitate, unde convincitur accursium

praesenti verbo excludens quem sequuntur bart. n. 3 iason et socin. 2

alexander. 1 Aui. in princ. nostri tex. alciat. lib. 3 paradox.

c. 3 francisc. conan. lib. 10 comment. c. 4 ex n. 6 boeri. in vers.

quomodo cum in praesenti dum probant nostri tex. speciem ad formulam

galli pertinere. convincitur etiam ss. aretini in praesenti n 42 existimantis

casum sume adleg. velleg pertinere.

Nec felicior est cumanus in praesenti qui

... non insubtiliter probat casum nostri tex. ad speciem iuliani posthumi

pertinere de qua in s. ille casus nostrae leg. nam si animadvertere illam iuliani

speciem nepos natus proponitur vivo patre suo civis romani, noster vero

autem nepos natus apud hostes nec vivum nec civem ... d l. servitutum

cum similib. de reg. iur. ne pro tutorum de ss cumanis quidem ... nepotem

posthumus

15

Portillo 161

Posthumus in nostro tex. natus apud hostes reversus fuisse ac per consequens eodem die semper in civitate fuisse ibique natus postliminii fictione, nam postliminio fingitur captivus semper in civitate reversus ut ei restituatur et serventur omnia iura que amiserat captivitate l. postliminium § 9 de cap. ergo cum in presenti nepos natus proponatur apud hostes nihil antea habuit in civitate quod ei restitueretur et servaretur. de inde quia ut bene antecessores nostri observant postliminio tantum gaudent cives romani, nepos vero in nostro tex. sicut nec alius non potest esse civis antequam homo, nec homo priusquam edatur l. in falcidia § ad l. falc.

Quare pro certa et germana draconianas prius elaborandum est de vera nostri tex. lectura, nam in pandectis florentinis verba ita habentur ibique vivo pariat in vulgatis ita ibique vivo avo et consilio pariat: ant. v. fau. lib. 9 vict. cap. 6 nec vero vim altera lectura tetingendo probat, sed in florentinis abundare verbum illud vivo et in vulgatis relata omnia verba scribendo ita ibique pariat ego autem existimo legenda esse verba prout in florentinis habentur, ita ibique vivo pariat i. vivo avo eodem quod testatore mortuo tamen patre, quod quidem facile colligitur ex eo quod in principio proponitur nepotem pregnatam captam fuisse ab hostibus mox post mortem patris et avi reversum fuisse nepotem, ex qua consulti expressione bene colligitur natum fuisse nepotem apud hostes vivo avo et mortuo patre, qua ratione admissa ratio dubitandi in specie nostri tex. fuit pugna inter veritatem et fictionem nam si veritatem inspicimus natus fuit nepos posthumus alienus avo eum apud hostes editus nec in potestate avi fuit quia servus et quia captus in utero matris pro nullo et mortuo habetur natus. si vero fictione reversus postliminio nunquam censetur captus sed natus suus in civitate mortuo patre et vivo avo: ac per consequens instituendus heres vel exheredandus erat, alioquin preteritus agnascendo rumpebat.

testamentum, qua ratione necessario singula et disputanda erat quo iure institutus censeretur.

Quibus ita suppositis quaestio nostri tex. certa et genuina in eo versatur utrum sc. avus qui filium heredem et exceptum praegnantis instituit nepotem cum formula galli moxque nurus praegnans captasit ab hostibus, ibique vivo avo et mortuo patre pariat, deinde nepos ab hostibus, incerta tamen mortuo patre et avo utiliter institutus censeatur, ita ut figurata species ostendo non vero prout placuit dom. fau. et eo quo qui existimavit nepotem posthumum institutum fuisse in nostro tex. verbis generalibus sive formula aquilliana, nec obstat ratio tradita pro hac opinione ab ant. fau. videlicet quod si nepos posthumus post in nostro tex. institutus fuisset cum formula galli frustra de lege vellea dubitasset in eo. deinde quia species nostri tex. convenit aquilliana cautioni non apud gallum nepos posthumus institutus proponitur, qui post mortem patris et avi nascitur ut patet ex formula relata in principio nostri tex. caeterum in lege vellea nepos nascitur vivo avo ... nunc de lege vellea nostra leg. atque ita conversio institutio facta cum formula galli non pertineat ad galli cautionem in specto tempore captivitatis aut nativitatis inspecto tamen tempore quo reversus nepos posthumus proponitur recte ad formulam galli pertinet ... institutio ... cum reversus fuerit mortuo patre deinde avo, si vero tempus nativitatis inspiciam, ut quod species nostra ad 1 cap. leg. vellea pertineat cum natus sit ... natus vivo avo et mortuo patre; si vero intueamur tempus captivitatis ut in eo in utero existens nepos pronato habeatur ex regula legis qui in utero de... hoc ad 2 cap. pertinere videatur cum sc. captus post testamentum vivo patre et avo ... § sequenti nostrae legis. quibus casibus ... conveniat verba institutionis aquillianae ex lege tamen vellea protrahuntur atque ita exist... quo providendi quod de lege vellea in nostro tex. hec consideratione ant. fau: igitur tota dubitatio nostri tex. in eo consistit

utrumque veritatem et fictionem in eius specie inspiciam, nam si veritatem vera cum hic posthum nepos natus sit apud hostes vivo avo et mortuo patre ad cap. leg. velleae institutio pertinet, si vero fictionem, quaquidem reversus creditur natus eo momento quo redit ad ius antiquum sine formula aquilliana spectat speciem cum ex tempore proposita ignorantia contra eamus.

Verum in hac parte interpretes me liores iudicii et iuris prudentie discordes omnino sunt, nam antiquiores in nostro tex. probant fictionem in eo consistere quod reversus nepos posthum natus videtur eo momento quo reversus fuit cum antea civitati natus non fuisset, sed servus hostium, ac per consequens invalidi incognitus et ... quam si me rito improbant ... ... agnoscentes solum in hoc nepote posthumo reverso postliminij fictionem. eterum cum patrus non sine ministerio proponatur suptus ante captivitatem in nostro tex. etsi postea editus apud hostes fuerit gaudet postliminij fictione l. ab hostib. §. 1. et quib. cau. ... quafictione admissa nepos hic posthum non nascitur suus cum procedatur a patre tempore testam. in qua specie fictio non est contraria veritati, cum veritate inspecta non nascat. suus, qui servus hostium natus fuit: ergo eius institutio non pertinet, nec defendi potest ex cautione aquilliana, quaquidem posthum nepos qui nascebatur suus et post testatoris mortem institutus censebatur. deinde nam illa ficta nativitas, quae ab antiquioribus consideratur in reverso, ut agnasci videatur tum demum cum reversus fuit improbatur ex eo, nam sic ita foret fictio postliminij quae in hoc nepote posthumo consideratur reverso et suscepto ante captivitatem locum non haberet, quaquidem ... improbatur ex nostro tex. et l. ab hostib. §. 1.

Ex hijs ergo apparet quod postliminij fictione non solum posthum nepos non debuit institui inspecie nostri tex. verum etiam non potuit, nec ex ... antiquo

formula aquilliana, nec ex l. vellea; cum utroque illo iure postumum, tam illum nepos institui potest et debet, qui vel nascitur suus avo patre demortuo sublato prius, et post mortem utriusque editur vel qui post mortem patris vivo avo mox natus producitur ex lege vellea, sic autem reversus ab hostibus, ubi natus fuit ante captivitatem tamen conceptus natus fingitur ab initio, quo captus fuit lege cornelia atque ita vivus patre et avo absque suitate, idque erudite probat ant. faber ubi supra. ex § ille casus. hinc nostra leges ibi po<u>no precedere debet</u>, utiliter sit institutus, quod nullo iure potuit, cum qui non dum natus erat, ingressio tex. in effectu similis omnino proponitur species eius, de qua in nostro tex. de avo sc. qui filium habet et nepotem non dum natum instituit postea vivus patre et avo natus fuit posthumus, deinde post obitum patris vivo adhuc avo nepos mortuus fuit inter quas species illustratum diffra considerat quod in nostro tex. agitur de nepote nato apud hostes mox reversso post mortem patris et avi ceterum in d. § ille casus de nepote qui numquam apud hostes fuerat quem quidem editum apud hostes nemo dixerit meliori conditione esse hactenus, ut suus natus conceatur vel facilius institui potuisse quam si ab hostibus, numquam captus proponeretur, quia postliminium non meliorem conditionem reversi facit quam eius qui numquam captus fuit: ergo recte scabolanus ter. concludit nihil interesse utrum ex iure antiquo an ex lege vellea institutum, credas cum testamentum ab eo non rumpatur, gallus autem et vellerus sermonem instituunt de his posthumis potius, qui preteriti agnascendo rumpunt testamentum in quo et si subobscure nomina conveniunt accurs. et goveanus hic.

Superiora tamen ambobus veri ssime proposita pro explicatione et illustratione nostri consulti difficultatem hinc videtur exeo quod posthumum nepos

et sic praeteritus agnascendo suus rumpit testamentum
verum etiam cum suus non agnascitur succedendo in locum sui l.
posthumos 13 de iniusto rupt. cum similibus quibus sig.
filium habeat ex eo conceptum nepotem natum vivo patre et avo
paterque antea eum deleverit, nepos ille praeteritus, quia
nascendo non rumpit quoniam suus non nascitur succedendo
in locum sui mortuo sc. filio et sublato de medio rumpit
quod tamen scabelantus videtur negare illis verbis gene
raliter probatis ibi cum testamentum ab eo non rumpatur quibus
omnis rumpendi modus excluditur nec effugies diffi
cultatem si dixeris posthumum nepotem vivo avo et mortuo
patre suo natum fuisse in nostro lex. sed apud hostes, ac
per consequens nec succedendo in locum sui praeteritum rumpe
re quoniam suus propter continuitatem non nascitur: quoniam
cum hic nepos conceptus propenatur in civitate natus et
apud hostes ex recursus postliminii fictione gaudet
ff. l. ab hostibus 25. §. et ex causa maior cum supra ad
ductis et arg. l. pen. de statu hominum l. si quis filio 6
§ si in avum de iniusto rupt. superior evasio excluditur et
recursus creditur natus in civitate semper ex fictione fuisse
sed in civitate existens nepos sublato patre de medio post
nativitatem etsi non agnascendo rumperet, tamen succedendo in
locum sui evertit testamentum avi d. l. posthumos cum
similibus: ergo idem dicendum erat in nostro lex.
[illegible] fuit diff. occasione maxi
ma controversiae inter interpretes utrum hic posthum.
nepos qui in nostro lex. praeteritus non possit rumpere
testamentum agnascendo, succedendo tamen in locum sui rum
pat. ex regula d. l. posthumos: nam bart. alberic.
Castrensis, immola alexander et ceteri antiquiores pro
bant posthumum nepotem in specie nostri lex. non rumpere
testamentum etiam succedendo in locum sui, quorum dictam

330

vedet et ii probat. et anifeste ant. fau. lib. 9 sict. q. 6. qm, in presenti eadem antiquam ss tenet sed diverso fundam. nempe ideo n rumpere in hac spetie quoniam nunquam fuit reversus in avi potestatem, quo sic. ita mortuo nepos reversus proponitur in presenti: hac. tn subtilissimi lusitani ss exco infirmatur, q inquiriens nepos semper in civitate fuisse fingatur dicendum est n solum dubitari minime potuisse an reversus fuisset in civitate, qui fictione atenta semper presumitur fuisse in ea. eterum cum suus haeres ille sit, qui mortis tempore in potestate est morientis et primum locum sive gradum occupat in successione L. si filius 33. § 1 detestam. L. si quis filio 6 de iniust. rupt. L. scripto 7 unde liberi. merito nepos posthum apud hostes natus vivo avo et mortuo patre sicut reversus fuerit mortuo etiam avo, tamen succedendo in locum filij rumpit testamentum avi si preteritus fuerit minus utiliter institutus reperiatur, quoniam si in civitate semper fuisset nunquam captivus: licet agnascendo n rumperet cum tempore testamenti praecederet a patre nec institui debuisset tamen n solum n suus d. L. si quis filio, sublato tamen filio de medio nepos ingreditur iura suitatis et mortis tempore repertus suus agnoscitur succedendo rumpit d. L. posthumorum; sicut filius apud hostes existens qui impune potuit preteriri ab hostibus reversus etiam mortuo patre rumpit testamentum perinde ac si in civitate existens tempore testamenti preteritus fuisset § in omnibus huius legis L. pen. hoc tt. d. L. si quis filio § sed si parte et arg. L. 9 C. de postlim. revers. L. si quis posthumos § si quis filium hoc tt.: ergo dicendum est omissis alijs verba illa nostri tex. ibi. sed eum testamentum ab eo n rumpatur referendam ad ss amo iuliani admissam in § ille casus huius legis cum n. specierum, ut diximus supra, similis et eade

qua in nostro tex. quoniam qd in nostro tex. proponitur ne
potz apud hostes natus et reuersus post mortem patris aui
n facit dissimilis rocius in effectu, siquidem postliminio
fingitur semper negotio inciuitate, quasquidem iuliani ss defendit institutio nepotis huius qui inlocum filij suihoredis
viuo auo successit, cuius natiuitate vereri n oportet, ut
succedendo rumpat testamentum aui, quassi commissio legis
vellea capitis, prior quidem adpermitendam institutionem eius
qui aliquin preteritus succedendo rumperet testamentum
posterior v adprohibendum ne succedendo rumpat eius qui posti-
-liter institus fuerit, ut plurib. explicat illustrat et exornat Ant. fau. lib. 9 vicet. cap. 6 ybi de interpretatione
obscurissimi rescripti imperatoris inl. captum 9 C. decapt.
cuius ss similiter procedit inuers. qd quemdam nostri §...
ucinus scebola noster inpronepote idem statuat qd innepote
dequo in princ. nostri tex. siquidem formula galli extensa
fuit a scebola ad pronepotem in § idem credendum huius legis, deque
se dicendum est. Latius statim in § forsitan et ita tenendum existima-
m, quidqd eius putauerit verbailla nostri ver. iculi ibi. prone
potem instituat emendanda et legenda nepotem pariat. cuius qui
de am improbant recte richard, in presenti n es ant. fau
lib. 9 vicet. cap. 6

Fol.

Commentaria scaevolae ad cautionem aquilliane tot difficultatib. plena et inplicata sunt, ut vix tam angusto temporis cursu nihil praeter unam et germanam speciem explicare cum eius decisione possim. inter alias species scaevola nulla elegantiori verbis laconicis scripta reperitur quam ea quae in hoc § continetur. proponit nobis scaevola testatorem filium heredem fecisse testamentum et in eo instituisse quemcumque ex eo nepotem cum formula aquilliana aut pronepotem qui testatori nascitur nepos vivo patre et avo nepos uxorem duxit quae quidem praegnante decedit primus nepos, postea cum pater eius et avus pronepotis ultimo loco decessit proavus postea cum omnia essent in hoc statu natus fuit pronepos posthumus. quaeritur an rite institutus sit et testamentum suus heres quaeratur ratio dubitandi sublatiter insinuatur a nostro consultore ibi quia pater ipsius non recte instituitur, quia nepos instituere potest etiam ex cautione aquilliana — quia vivo testatore natus fuit ut communiter existimant antiquiores formulam autem aquilliana procedit in nepote nato mortuo testatore, quae tamen ratio firmatur nam verba aquilliana cautionis ex sententia galli protrahuntur ex lege vellea ad nepotem natum vivo avo et mortuo patre ut in prima parte de lege vellea nostra legum; — ex eo quod nepos iste omni tempore fuit alienus posthumus, numquam suus, cum mortuus sit postea vivus patre et avo turbato ordine mortalitatis ut recte viderat antecessores nostri cum ant. fav. lib. 9 dict. c. 9 nihilominus tamen scaevola inquit in nostro textum huius pronepotis institutionem factam supradicto modo certam et legitimam esse quia talis pronepos posthumus natus proponitur suus et post mortem omnium parentum secundum formulam aquillianae institutionis. quod autem haec species verbis consulti nostri conveniat patet ex sequentibus. inquit nostrum textum: si nepos post testamentum nascatur vivo patre suo, et avus fuit filius et nepotem

isseck humanis, inquit praeterea, deinde ex eo concipiatur
se. pronepos ex nepote (sequitur) is qui vivo patre deinde auo
nascatur, ut habet in florentinis in vulgatis vero codicib. ita is qui
mortuo patre deinde auo nascatur. ex quib. contrarijs literis
utraque placet lectura vulgata et merito scriptoribus melioris
dn. maximo, boetio, duareno et alijs relatis a vanteuuoni
b, impressis, quorum dicta faciunt ex fundamento quoniam si prone
pos natus fuisset vivo patre et auo versa sequentia
nostri lex inquib. ratio proponitur ibi, fieri non suus heres
nascitur, et post mortem nascitur. non potuissent aliquo modo con
uenire si pronepos natus proponeretur vivo patre et auo, ut
perperam in florentinis, conueniunt quippe optime cum prone
pos natus fuit mortuo patre, deinde auo, nascitur non
tunc pronepos suus heres proauo sublatis de medio
patre deinde auo et ita scaebola inquit, ad valorem et exi
stentiam huius institutionis pronepotis posthumi non esse ex pa
uescendum ad patrem ipsius nepotem sc. hunc instituti non
potuisset causa existimauit ratione, quoniam nepos pater
pronepotis posthumi nunquam fuit suus heres auo, ac per
consequens cum posthumus pronepos natus fuisset mortuo
iam patre suo i. nepote et mortuo deinde auo i. filio pro
aeli nascitur suus heres pronepos proauo suo, ac per conse
quens cum ex propria propriisque iure suus et heres inueni
atur utiliter institutus ex formula aquiliana nihil referet
utrum pater ipsius institui non potuisset, ut erudite illustrat
et explanat ant. fau. lib. 9 coniect. cap. 9.

Turnus pro interpretatione

scaebola nostri seiungi debere verba illa ibi, quia pater ipsius
non recte institutus esset aquiliana, dicitur maxime antiquioribus
omnib., si recepta fuisset ut probauerunt nepote patre
huius, pronepotis nullo modo institutum fuisse, tamen minime
me potuisse rumpere testamentum quod agnascendo non fuit

factus sum heres cum a patre suo praecedente tempore testamenti deindeque mortuus fuit vivo patre avo sc. pronepotis atque ita nec succedendo in locum sui potuit rumpere testamentum quae doctrina licet verissima sit non tamen congruit verbis consulti nostri, quibus quidem manifeste significatur nepotem institutum fuisse sed non recte: igitur dicendum est proavum fecisse testamentum instituisseque cum formula aquilliana nepotem nasciturum sibi aut pronepotem, in qua specie nepos non recte institutus est quoniam cum ex formula galli ille dicatur nepos utiliter institui, qui nascitur post mortem patris quam licet ex formula appareat merito cum nepos de quo in nostro textu natus fuerit et mortuus vivo patre et avo non potuit recte institutus videri ex quo visum est principio tota ratio dubitandi nostri textus pendet videlicet utrum nec pronepos potuisset utiliter institutum censeri.

Quam quaestionem proponit verbis dubitationis ita forsitan quo quidem dictio sicut et illa forte dubitationem ut ex multis probant barbosa de claus. usitatis in illis dictionibus, concedit singulari 36 licet aliquando accipiatur pro, v. g. ut in l. siquis ad eadem 33 § 1 ad l. iuliam de adult. inf. et quam dicimus 15 § quibus suas de pign. sed quoties dicitur dolus, id quidem expressius exprimitur ascibata in seque verbis ubi dubitet quis an istis casibus in praecedentibus nostrae legis in quibus de nepotis et pronepotis institutione tractaverat concepta secundum cautionem aquillianam aut generalis illis verbis, quicumque mihi suus post mortem meam nascatur et subiungit severa noster ubi sine pos post testamentum nascatur vivo patre suo deinde ex eo concipiatur sc. pronepos posthumus qui sive specialiter cum formula galli sive verbis generalibus, supra relatis fuit institutus, isque mortuo patre deinde avo nascatur, an non potuerit institui; i. forsitan dubiterque illa dubitandi ratione patri ipsius non

rechinstitutus esset nihilominus tamen concludit consultus quod id non
est expauescendum hic n..i. pronepos posthumus siue his
res nascitur proauo et post mortem nascitur sc. omnium patris,
aui, et proaui testatoris atque ita secundum formulam galli
expropria persona recteinstitutus reperiri.

Subiungit postea sceuola

Et inquit: ergo et si pronepos admittetur qui natus erit ex nepote,
postea viuo filio, atque si ex eo natus esset adoptaret. in quibus
verbis multa sunt difficilima que explicatione indigent
1m quod afrat consultus pronepotem de quo in principio nostri tex. natum
fuisse viuo filio eiusdem auo, cum tamen in principio secundum literam
vulgatam quam veriorem esse dixim, scriptum sit abeodem consulto
pronepotem conceptum ex nepote mortuo patri deinde auo natum
fuisse, quam difficultatem motus accurs. in praesenti et cuiec
bart. et coiter fere antiquiores, ut refert iasonin principio.
existimant tex. nostrum in hoc vers. diuersum casum continere a
eo de quo in principio. § videlicet ut iste versiculus loquatur in
pronepote nato apud hostes viuo filio proaui testatoris
reuerso tamen post mortem filij et nepotis, ut ita natus fingatur
post mortem omnium sicut reuera naliter natus fuisset viuo
filio et nepote, eo modo ad formulam galli ipsius institu
tionem pertinere, quam interpretationem ex eo congruam quibusdam
videri, quod scriptum sit in principio nostri § ibi, an istis casibus, i.
de quibus in § proximo, vers. quod idem quaerendum vbi de pronepo
te nato apud hostes agitur, principium autem nostri tex. pro
cedit in pronepote nato in ciuitate mortuis patre et auo
quod eundem diuinitatorium sit, siquidem in toto isto § et vers. nullum
verbum de pronepote nato apud hostes viuo patre ipsius nec
de reuerso illis mortuis reperitur falsumque esse omnino censem,
licet paul. castrensis in praesenti afirmauerit necessarium esse ita
subaudiri quia non potest aliter sustineri, nec galli consilio aliter
conuenit noster versiculus,.. vnde idem castrensis et alexander

331

Existimarunt hac ratione hunc versiculum esse difficiliorem omnibus nostris legum propter subauditiones, quas opportet facere alteri. praeterea conuincitur intellectus communis neglecto eiusdem ex nostri textus. decisio superflua omnino foret, cum eadem decisum fuerit in vers. idem credendum § prudentem.

Quare Cuiacii inuestigationem ad nostri textus. difficile superat, existimat emendosum esse nostri vers. litera ita legendum. ergo etsi nepos omittitur. ut sensus sit in specie proposita, quaequis nepos praeteritus et omissus sit qui mihi recte institutus, ut obstat exprimi. nostri §, post mortem nepoti viuo filio i. filio superuiuente nepoti pronepotem postea i. post omnium mortem ex nepote natum quasi nepotem assumi loco nepotis obtinere aiperseque[illegible] recte ex consilio galli institutum videri post mortem, nec praeteritum nepotem testamentum rumpi, cum nunquam tali nepos suus esset iure auo testatori, quam interpretationem eius domini licet ipse verissima sit alio ratione non vitio laborat.

deinde ex fluitans, nam species proposita accursii ignorat diffinita in prime. nostri § forsitan. rursus quia in nostro vers. agitur et proponitur consequentia § antecedentis, in quo § iam dixi, nepotem minime fuisse praeteritum et omissum, sed minime recte institutum, quod quidem diuersum est, licet effectu eius idem sit.

Sequitur alia emendatio ant. gouean. in quaesti existimantis in illis verbis nostri vers. ubi. ex nepote postea adiicium dum post testamentum, sed omnium post mortem nepotis. qua interpretationem recte consentit ant. fau. lib. 9. ciect. c. 3 circa finem. quietandum Existimat nostrum vers. ita legendum esse: ergo et si pronepos admittetur quinat, erit ex nepote postea viuo filio atque si ex eo natus esset, ut sensus sit nepotem minus vtiliter institutum nihil nocere pronepoti, sed perinde pronepotem admittendum atque si medi[a]

nepotis persona non interveniente, pronepos ex filio natus foret, ideo est quod scribba inquit, postea vivo filio i. filio testatoris superviventi nepoti, quia si filius proximus fuisset nepoti succedendo in locum sui testamentum rumperet, eum minus recte institutus fuisset, ut inst. idem eadem die vers. neque si filio postheres Lo. posthumos 13 de iniusto rupt. ibi ... ... ibi a doctis attendum est omnino probat tamen suspectus ... titium.

Haec tamen sententia subtilissima ... infirmatur omnino quia ... fide omnium librorum inquit, verbum illud adoptavi reperitur scriptum. igitur dicendum est verba illa vivo filio referenda ad mortem nepotis non vero ad pronepotis nativitatem, ut sensus sit: ergo si pronepos admittetur i. cum pronepos admittatur, qui natus erit ex nepote consequens est ut vivo filio se. qui vivus erat cum nepos decessit licet iam mortuus cum pronepos nascitur postea adoptet: l: assumatur filio aut in eius locum sub rogetur, atque si ex eo natus esset persona nepotis evacuata, quo quidem sensu recte congruit cum principio nostri § ibi. ut ... mortuo patre deinde avo. Secundum vulgata vero lectura de qua supra. quae omnia proposita sunt in hoc vers. ut excludatur illa ratio dubitandi quia pronepotis institutio inutilis videbatur cum pater ipsius pronepotis minus recte censeatur institutus. Et 2° cum ... nostro in praesenti cap. 10 n. 13 dicendum est ita: ergo et qui natus erit ex nepote i. pronepos, de quo in principio, postea i. post mortem omnium ascendentium, ut praefatur est in princ. sed debeat adoptari. sc. assumatur in locum nepotis vivo filio i. atque si ex eo vivo foret natus, quibus verbis similiter consultus in princ. proposita evertere conatur, de qua in princ. tex. ibi: quia patet ipsius non recte institutum esse.

131

Sequitur explicand. tex. in § in omnib. legis gall. de lib. et posth.

Cum tota galli nostri formula proposita et summo ingenio desiderata accurata fuisset, neptis thum alien tempore testam. qui institui non poterat emediaturis praedicta sidonasset suis sublato suo herede de medio, qui primum locum occupabat adnascendo rumperet testamentum ac per consequens ultima voluntas inanis redderet, scaboltani animaduertit in nostro § supponendum esse filium institutum fuisse in cautione aquilliana, alioquin formula galli testamentum nec ... ab initio constitueret praeteritione filij, atque ita aquilliana cautio frustratoria foret, siquidem testamentum ipso iure nullum praeteritione filij minime rumpi potuisset agnatione posthumi sui heredis. L. x. §. post desectum de iniust. rupt.

Unde ex nostro tex. maxime controuersum est inter meliores interpretes utrum sc. in formula galli filij institutio expressa sit in illis verbis conditionalib. si filius meus me uiuo morietur an non ita scipienda sit formula filius meus heres esto. si filius meus me uiuo moriatur et ex pro affirmatiua nempe in verbis conditionalib. aquillianae cautionis expressam esse institutionem filij faciunt sequentia primum Lex 3. § si libert. de bon. libert. ubi si libertus patronum ita heredem scrip serit si filius meus me uiuo morietur patronus heres esto. non male testatus uz. 2° facit tex. in l. cum in testamento 37 de hered. inst. ubi institutio nepotis facta a galli aquillio placuit duo gradus heredum sunt: ergo institutus censetur filius in uno gradu arg. l. 1 de uulg. 3° conducit bonus tex. in l. si quis ita 26 de hered. inst.

ubi illa institutio singitum haeres vindicare nisi. lex sempronius heres esto. defuit legitime vindicanti: ergo ex illis verbis si legitimum vindicaverit quarius conditionalis, institutio heredis inducitur. tandem quia non potest filius praeteritus videri, cum mentio eius facta est testamento, etiam non antea testator voluerit testatoris acceptum admitti, quasi si filius vivo eo moriatur. ex quibus et aliis hanc sententiam amplectuntur bart. in praesenti n. 5 pichard. in princ. n. 170 et ibi relatos ab eo videndi sunt alciat. lib. 3 paradoxorum cap. 6 menochius lib. 4 de praesumpt. praesumpt. 76.

Sequuntur in praesenti castrensis angel. baldus alman. alberic. et ultimo quam autem ss. post accursi et volegnet. faquineus lib. 9 controvers. cap. 76 et lib. 12 cap. 92. Cardinalis mantica de coniect. lib. 3 tit. 2 n. 17 ant. fau. de errorib. decade 26 errore 2 et lib. 9 coniect. cap. 10 quamquidem opinio in fideitur ex § ide eadem huius legis ubi expresse diffinita apparet. 2° ex l. siquis 16 § ult. de vulg. ubi testamentum secundum factum a patre in quo heredem extraneum fecit ita, ut si filius decedat vivo se, potest dici non rumpi testamentum superius secundum non valet in quo filium praeterit, ex 3° facit tex. in l. si mater 33 de vulg. ubi si filius et ex eo nepos posthumus ita heredes instituti ut gallo aquillo placuit ex nepoti si heres non erit titius substituatur, filio herede existente titius omnimodo illo etiam si nepos natus non fuerit excluditur ergo in formula galli filius instatur, et heres institutio vero verbis dictis non vero conditionalis, fit. ex quibus nulla alia ratio introducitur. l. si quis sub conditione 6. si quis omissa causa testam. ex quibus et aliis argumentis a faquineo et ant. fau. ubi supra probabiliorem hanc ss. veriorem existimo, cuius 3° viam defendimus supra in princ. nostri legis.

Haec hactenus tradita pro rationis in princ. nostri legis in qua quidem verba directa institutionis filii proposita non sunt in formula aquilliana quorum

quoniã ex iure antiquo disposit tanqm necessarias q
singulã sunt quã ratione scabola inquesens inquit, in
oib. hijs speciebs illud verbũ cũ filius dumtaxat qui in
potestate est ex aliqua põne scriptus, quoquidẽ oẽi
moduonb frustratoria fore viri verbis cõditionalib, aquillia
na formula institutio filij cõprehendi, quãctiq drã inter
pretãdus est tex. inl. cũ intestam cõ de hered. inst. videlicet
~~sic tandem~~ duo gradus heredũ ee intelligantur cũ filius
atestatore heres institutus fuerit, nã iuliani cõtrouersia inter
tex. ñ est utrũ in formula ipsa institut, filius esset, sd
supposita institutione dicta. inquit ~~nullo~~ casu utrunque sc.
filiũ et nepotẽ ad hereditatẽ admitti posse ~~[illegible]~~
Et obstat etiã tex. in l. 3 § sili
bert, nã ibi ñ probat cõsult, filiũ institutũ fuisse ex illis
verbis cõditionalib, si filius meus ẽ. sd libertũ ñ male testa
tũ fuisse, quoniã si decesserit filius poterit patronus ex
te cõditione accipere bonorũ possess. quoniã iure prẽtorio
prohibet testamentũ in quo filius ~~preteritus~~ vivo testatore
decessit scriptis aliquin heredib, ab intestato Vinc
et Oresthum, 12 versicul. et circa diuinceñ. nup. nostrarũ
contentio ñ procedit de iure pretorio, sd ciuili quo accidet testa
mentũ nullũ ẽ in quo filius praeteritus ẽ.
Deinde min, obstat tex. in l.
si quis ita § 2 de hered. inst. nã omissa interpretatione
faquinei lib. 4 cõtrouers. cap. 76 dicendũ ẽ legitimũ heredẽ
in quẽ illius tex. ñ posse vindicare hereditatẽ ex testam
cũ in eo institutus ñ reperiatur ex illis verbis, sd legitimũ, nihilo
hereditatẽ vindicare. sd ab intestato tanqm legitimũ, atque ita
ille est casus singularis in quo successio ab intestato legi
tima testamentariẽ prefert cõ reg. tex. inl. quã diu 39
cũ similibus ff de adq. hered. ratio huius singularitatis
est ex propositione quia cũ institut, heres ex testam, propo

quatr sub conditione sibeg tum vindicare nepoti ex defectu conditionis testamentarius heres n potest hereditatem hic ... per consequens sicut deficiente herede scripto ex defectu conditionis ad legitimus ab intestato successore devolvitur successio ... L. siquis ... vindicante legitimo ex defectu conditionis hereditas illi vindicatur, tandem n obstat ultimum qd considerationem ... in formulla aquilliana ... facta est n ... ita ... ad quod filij ... mortuum ... id ... erit ... tale filius ... institutus ... extasita ... affectione videntur vocatus n tn testam institutus ... institutio verbis directis fieri debeat L. 1 qui ... inst. ... ergo verbis directis testam. scripti ... voce nuncupatis hered. institutus, n ... verbis conditionalibus aut enuntiatiuis quibus nihil disponitur ... quis sub conditione ... cavet ...

... Caeterum qa supra dicti obstabat adeo tam valorem n ee necessariam absolute institutionem filij sed sufficere ex hereditatem nominatim facta vulgata ... inter caetera 3 o hocte princ. inst. de exheredat. lib. ... qui asserit filium ... institutum ex aliqua ... in formula respondit exheredari n posse ... postmortem ... filius frustra exheredat ... hoc e filij exheredationem ... valem ee ... effectu hereditas adita fuerit ... L. papanian, 3 § sub conditione ... L. filius 20 § ... exheredatio ... ergo ... in formula aquilliana nepos ... instituti ... periat ... filius vivo patre eodem ... sub ... fuerit ... exheredat, proponendum exheredatio ... in mixtione nepotis

(2)

nisi post mortem filij, ac per consequens testamentum esset nullum
filij praeteritione: quia in formula galli filius instituendus est.
Ex quasi lex po[st]te quo sensu credendum est in nostro § nomini
bus filium habuisse cohaeredem quatenus scaevola afferat ex po.
filium instituendum et nepos? cohaeredem non habuisse utique sublata
partis mentione in solidum haeres fuisset arg. tex. in l. 1 § si
ex fundo de haered. inst. quod erudite ante omnes obser
vat Vent. [illegible] lib. [illegible] ubi similiter inter
pretatur tex. [illegible] d. l. [illegible] matri multi in l. ult.
c. de [illegible] inst. ibi quemadmodum si exheredato eodem filio
nepotes cum filius moriturus haeredes fuissent instituti ex
quo verbum in secunda nostra pro filium exhaeredari potuisse
post mortem instituto nepote [illegible] afferat improbata sententia
accius. ibi verbo quemadmodum particula s. illa quem
admodum potius tradiunt diversis casibus [illegible]
cohaerentem sunt similitudinem aliquam ita ut in prima specie
papin. in l. ult. filius non obstet negotio, quemadmodum
in postrema specie, cum frustra exhaeredatus sit filius
post mortem [illegible] ab intestato haeres sit. quam
ss. amplectitur etiam pichard. c. n. 16 [illegible] 12 hoc
cius 23 [illegible] aliis locutionibus non est novum afferant a
pud plures humanioris literaturae scriptores ibi non fuerit
quemadmodum solus [illegible] diversis fuit.

Sequitur in nostro tex.

alia verba quibus limitatur et temperatur regula supradicta
nempe in aquilliana formula filium instituendum esse ex
aliqua parte, cum filius apud hostes est ibi si decesserit
tunc n. nepos institui potest aquilliana formula [illegible]
aliqua institutione quidem servum hostium filius institui
non potuit [illegible] in § quidisquidem filium fuit, sed
tunc n. captivus filius institutionis est omnino incapax
cum [illegible] [illegible] dum si apud hostes decesserit

Et ita in dubio instituendus est formula aquilliana ne generum praeteritio nullum faciat eloquium l. si quis filio § si pater dicimus. instit. tandem scabdranoster aliam certam subiunxit limitationem nempe in nepote aut pronepote non esse necessariam institutionem quia praeteriri possunt in quem casum metu nullitatis testamenti ut ex § sed non ita de filiis instit. de exhaeredat. lib. et Solemnis nostri consultores satis superque ultra alia vulgata colligitur

inv. 153

D. Diego de ... Gordo colegial arzpo.

Ad Rubricam et principium institut. de testamentis ordinandis

Non immerito assignatur ex lege et statuto universitatis (aliis praeter missis) tit. noster huic cathedrae, quia mat. testamentorum in scholis et tribunalibus cotidiana est ideo ideo ex professo tractanda argum. legis legavi 25 D. de liberatione legata et ymo tibi sit res ipsa n. se ostendit ut commendatione non egeat, ut alias agrat jul. in l. 1a C. de in integrum rest. testamentum n. typus est et figura inmortalitatis non deuet, quoad memoria cum corpore extinqui nihil igitur iucundius, quam ut voluntas quae in bonis corpore extincto aduenit petr. gregor. lib. 42 syntag. c. 1 n. 1 et ut dicebat Sebast. in praefatione lib. 6 decretal. ratione facti est voluntas ultra vitam notat aldo lib. 6 commentariorum c. 4 litera A et quintilianus quem refert robert. lib 2 c. 1 rerum iudicatarum (ubi multa de favore ultimarum voluntatum) ratione mortis est voluntas ultra mortem et apprime constantinus imperator in l. 1 C. de sacrosanctis ecclesiis agrat nihil est quod magis debeatur hominibus, quam ut supremae voluntatis (postquam iam aliud velle non possunt) liber sit stilus et licitus quod iterum non redit arbitrium. Cuius legis decisioni (ut id obiter dicam) occasionem dederunt imperatorum edicta, quibus ante cautum erat ne caelibi

piorum posset aliquid relinquere, quae ossterbin, de hac re sustulit itaparuntissime in thesauro Variarum lectionum lib. 2 c. 16 et ex dictis est quare tam acurate legum latores romani tot titulos et leges reliquerunt de mat.a testamentorum in C. in D. et institutionibus et regis hispaniae in 6a partita et in legibus thauri et lib. 5 recopilationis et interpretatis ~~[illegible]~~ varios commentarios fecerunt de mat.a testamentorum.

n° 2 honorificum adeo erat licitum civi romano posse facere testamentum ut aliquando cum qualiquali tertii iniuria id permittatur scilicet ex nimia sentia domino quis se vendioni et ioneranda creditorum. Unum ex servis suis cum libertate heredem instituerit ut sive ~~liber~~ fiat heres suus et necessarius, si nullus nemo alius ex eo testamento heres extiterit § 1° instit. qui et ex quibus causis manumittere non licet § 1° inst. de heredibus qualitate et differ. l. quis sibi [illegible] 42 l. si [illegible] 57 l. quis sibi [illegible] 60 l. si non [illegible] l. cui quis sibi heredo 70 ff de heredibus instituendis: et ratio fuit ut eis homines quibus alius heres extiturus non esset servum suum heredem fuerint necessarium et qui satisfacturus esset creditoribus, vel eo nomine satis faciente creditores sub servi nomine res hereditarias venderent ne iniuria afficerent defunctum qui civis romanus decessisset, quae venditio fiebat per hominem qui appellabatur magister in l. fui 57 ff. de V. S. notat cuiacius, [illegible] in principio instit. de successionibus sublatis; infamia nominis et iniuriae speciem [illegible] est pati bonorum venditionem publicam et sub hasta, ne quidem ut ipso iure infames fiat, sic cuius bona publicatus habentur

sit utriusque fama et existimatio saltem apud bonos omnes et honestos viros sugillet et honeretur, quia cuius bonorum venditio publice fit, non potest carere suspicione mala vita decoctionis imprudentia cum vix sit ut tale unquam accidat bono patri familias qui sit frugi, quique bene, ac honeste per se tuo vivere didicerit, qui autem turpis homo qui vixisse ut hijs etiam principijs vivendi caruisse videatur, sine quibus nec homo dici potest facere in papinianea. lit. 6o principio 3o et principio quod se ... ratione ... verba in § 1o instit. ... qualitate et in principio instit. de successionibus sublatis et in l. qua 6a de interrogatorijs actionibus et in l. vel negare et quemadmodum et in l. pater ff de excusat. auth. iudicis, stat etiam vestigium in l. primo gradu ff de hijs quae in fraudem creditorum, et aliud vestigium in l. curator, et in l. cuius bonis ff de curat. furioso. Cicero fusse in 2o epistolarum ait cuius qui adit haereditatem suscipere fama defuncti; et in oratione pro quintio ait: hercle, cuius bona ex edicto possidentur, cuius omnis fama et existimatio cum bonis possidetur, ubi amici conveniunt ad exequias cohonestanda sed bonorum emptores, ut carnifices ad reliquias vitae lacerandas et distrahendas, et Tertullianus in apologetico in hijs verbis bonorum venditionem per actorem creditorum, pudoris notam inustam ... quinquennium ...

... ob hoc ... et ... Verum etiam aequitati naturali contrarium cum in fraudem ... testamenti factione et libertatis datione creditores fraudantis. Cui difficultati potest satisfieri dicendo

conquari n̄ deuere creditores qd l. ob iacentia,
ita prouisum sit cum prius aequi bonique consulere de-
buerint, qd eadem lex hijs tam diligenter prospexe-
rit, ut extra hunc casum alio pretextu ullo
libertates in eorum fraudem datas valere patiatur, quae
si lex d.tia n̄ obstaret ipso iure valerent ex iuris com̄
rō. ceterum cum caleri succedi non posset, quin alterum
trum euenire necesse esset, ut l. creditores aliqua
tenus fraudarentur, vel ut defuncti ciuis romani fa-
ma et existimatio per publicam bonorum ipsius ven
ditionem laederetur, fortè suenientius visum fuit fie-
ri ratione existimationis, quae nullo pecuniario modo
do stimari potest cum aequiparetur vita in personis
honestis l. isti quidem § penult. ff. qd metus causa
l. iusta causa ff. de manumis. et in dicta iuncta l.
penultima in f. ff. de donationib. l. 2 C. ut
intra certum temp. quam modici illius damni pecuni
arij qd ex manumissione creditorib. infertur nam
siue solam libertatem damnis a uora interciderit durum
iam n̄ in papiniano necesse nimis videbat in specie
legis cum pater § cum existimaret ff. de leg. 2° quan
to durius esset non solum intercidere libertatem, sed etiam
defuncti ciuis romani, qui viuens oīa boni ciuis et
integri viri munia impleuisse censeb. et ossib. in
famia notare, invri, ut theophilus ait.
nostrum tit. ad praecedentem sic continua
ri putant coiter interpretes qd cum oē ius quo vtimur
l. ad personas pertineat l. ad res l. ad actiones l.
1a ff. de sta. hominum § fin. supra de iustitia et iure in prin-
lib. harum institutionum, actum sit de personis in 1° hoc lib.
expr. tit. actum est de reb. et earum adquisitione tit. sin
gulari in hoc nostro tit. agitur de adquisitione per eum

versitate que variis modis fit scilicet per similiorum possit, per adoptionem, adrogationem, per bonorum adicitionem servanda libertatum causa praecipuus tamen modus adquirendi per universitatem haereditas, que ex testamento ab intestato provenit, quoniam testamentaria successio legitime praeponitur l. quoties 9 § ff de reg. iuris. Ideo decenter primo actum tractationem de testamentis praemittit iustinianus, parum insit. authornec ... potestatis qui testamentum retinere § codicillis instit. de codicillis et valere arg. ab ordine rubricarum et tit. docte observat Everard. in thopicis legalibus loco ab ordine rubricarum et arcem in rubrica ff de iurisdictione fortiora ... librorum ad librum sed et tit. ad tit. in l. 2a. ff de statu hominum, quin et legis ad l. damnum eius connexione existimat in l. ... ... 29 in prime verbo posse ff de liberis et posth. cuius opinionis et indictis loci et in alijs plurimos infiniti et secuntur et laudant magnas inderere laudes utilitates consarcinantes ecce ... contrarium. quem ad ... in pandectis et in instit. testamentaria tit. tractatus legitime ... ... testamentaria legitima potiorem ... ostendunt quam sententiam et ... ... et rationibus et authoritatibus, quas ... adducere non attinet referunt tamen bart. in l. si ... sub oditione n. 5 ff de testamentaria tut. waldo in l. precibus n. 20 C. de impuberum. tiraquell. in l. si unquam n° 9 C. de revocandis donationibus. ant. ... ... curotare ... ... segura in ... capitedi § cum filia ff de ... ... glossa 29 ... ... dilutis ... ... 16 et compendiat l. 2a tit 16 part. 6ta...

Ego tamen existimo ridiculum

argumentu arubricaru seducit. olim autem quoniam
quia vis plures scripserint in pandectis confusae oia arte
mirabili et quia etiam desiderant s. commiscuntur ceteros inep
tissimos et imperitissimos eos s. nec quid aristotle sciret
nec arte ff. et institutionum aut principia certa iuris
ullaperceperisse ... certe si que ss. iniuriis civilis ro
mani compositione et consarcinatione vitia animadver
terit adverterunt ... cu perturbatione praeceps
... confusionem ... et si pateant ostendit tamen
... semel sed praecipue lib: 3. observationum c.
37 et in l. subscriptum § regula ff de lib. et posth.
et in institutionis de gradibus cognationum multas in
pandectis leges fugitivas a suis titulis rejectas et
in ... propriis tit. translatas donellus lib. 1° c. 2°
commentariorum quem sequitur osualdus docentes sine
ulla arte et pro arbitrio compositione et collocatione
pandectarum ab eorum compilatoribus factam quod et ferdi
nandus mendoza advertit lib. 1. comm. c. 2.

n° 6. Iustinianus praeter missa deff.e
ista denominatione contentus, de qua infra, materia
testamentorum instituit nec mirum quia cum in his institutionibus duntaxat pro indicem et summo digito
re tractet deff.em testam.ti praetermisit. at nos ut
clarius in hac materia gradum faciamus imitati
philosoph. omnes admonentis eum qui a ro suscipit
de aliquare institutionem debere a deff.e proficisci
ut intelligatur quid sit id de quo disputet a deff.e
testamenti exordimur, et quamvis valeat atque a
deff.e ex officio ... everardus in topicis legalibus loco
a deff.e, quam tradet consultus in l. 1. ff. de testa
mentis cuius illa sunt verba: testamentum est voluntatis nostrae iusta sententia, de eo quod quis post mortem

sua fieri velit: probat Vlpian. in fragmentis tit. 20 in princ. et Heinecc. regio lib. 1 tit. 1 part. 6 a illustrant Cuiacij dicto tit. 20 ad Vlpianum, hac Vinnius in recitatione legis 1 ff. de test. donellus in rubrica C. de test. et lib. 6 compt. c. 4 covar. rubias in rubrica de test. 1 p. n. 3 et sequentibus, pi. ro inspectu testamentorum gloss. 1 rubrica men chaca lib. 1 de successionum creatione § 1 Matiz Quin l. 1 tit. 4 lib. 5 recopilationis ex n. 1 antonius gomez et alij taurobe in l. 3 thanc dicitur in dicto[?] voluntatis nostrae, ut denotet has solas esse voluntatis nostrae sententias, in quibus testator dispo suit quasi imperando, non vero illas in quibus tantum exponit suum iudicium qualiquali modo Vlpian. in fragmentis tit. de legatis id est in quibus legis modo et imperative iubet aliquid fieri, quia lex dedignatur subscribere actui alitur facto; praeterea denotatur illis verbis ut vltimas scilicet alter per alterum facere non possit regulariter, ex 28 lex. in l. illa institutio 32 ff. de hered. instit. afata in dicto iusta sententia, i. secundum iuris regulas lib. si quidem, quam — potius nec n. testari quilibet suo arbitrio potest solegibus certis l. testandi C. de test. l. nemo potest ff. de leg. 1 l. quod tibi § 1 de alt. hac. hinc tot leges testamentariae 12 tab. falcidia, furia, Voconia, Vellaeia, cornelia, et caninia; fuit sane veterum in ordinandis testamentis adeo diligens observatio et exacta, ut si minimum pe rito vix quisquam testamentum facere auderet. Lucius § vlt. ff de leg. 2 fuerunt solemnia et solemniaverba et solemnia et captatoria legisty deinde sublata concepta testamentorum verba legibus, ita constituenti bus auth. Eusebio lib. 4 de vita constantini, quae

36,

solemnitate surbebit constitutionem in l. quoniam C. de
testamentis bis servat doctissimus Cuiacius in solemni re
petitione dictae legis primae et praeterea ut testamenta
a codicillis distinguerent, quin solemni modo peragi
tr Donellus in d. rubrica C de test. et dicto c. 1.
tandem adduxit illa verba: Quod quis post mortem
suam fieri velit, ut demonstret non valere testamentum
nisi post mortem ideoque nec liberum ex testamento de
li vivo testatore licet post annum quam testamentum
factum erit servum liberum esse iussum l. si quidem inf. ff
de manumissis testament. nec legatorum quorum dicti
vivo test. impetrare, Cuiacius in d. l. 1a Donellus in
d. rubrica n° 6°. alias difficultates, quae narrant
testamenti definitionem opponi possint consulto praetermitto
inscriptis quae leviuscula sunt vide per Donellum in
d. rubrica,

n° 7 Noster autem imp. inst. in princ.
nostri tit. afirmat testamentum ex eo appellari, quod testatio
mentis sit et ut oculari ac vulgari infra mentis est. in
inibilis verbis testamentum et mentis nostrae iusta contestat
io. Contra argumentum ducitur ab etimologia, ab allusione, l.
derivatione notatione, vice, et multum sequens dicit
Gerardus in topicis signatis, loco ab etymologia, ubi sane
te disputat, contra argumentum [illegible] testatio mentis verum
est et omissis aliis rationibus, quas afferunt interpretes
in praesenti Cuiacius lib. 10 c. 37 et lib. 26 c. 40
observationum et in solemni repetitione legis sub signat.
39 de verb. sig. [illegible] quos allegat Duarenus d. [illegible]
6° c. 40 litera a Donellus in d. rubrica C de test.
in princ. Castillo in proemio ad legem Thaurii, ego optime
tamen ex eo dici a testatione mentis quod in testamento
quod per se et libera [illegible] duo [illegible] ante [illegible]

vid scilicet emancipatio et nuncupatio testamenti, nuncupabatur testamentum in hunc modum tabulas testamenti testator tenens ita dicens, haec ut his tabulis ceris[?] scripta sunt ita do, ita lego, ita testor, itaque vos quirites testimonium praebitote quae etiam nuncupatio testamenti vocabatur, ut Ulpianus infrapmenti[?]. nec obstat si quis dicat hoc verum esse si comprehenderet antiqua testamentorum genera, ut erat id quod calatis comitiis et in procinctu [?]ebant, quae eadem et aequali formula [?] vero [?]mittet est testamenta dicto, illis modis facta testari publice et pronunciari [?] potest dici quod testamento per aes et libram frequentius utebantur veteres ideo ab ipsa testatione omne testamentum recte existimarunt testamentum, quod per aes et libram fiebat diutius per manet [?] hoc [?] [?] princ. [?] [?] della.

Sed addo efficacius ut alludat quia in testamenti denominatione ponitur particula illa mentis, ob quam eo reprehendunt hanc testamenti denominationem Valla lib. 6 c. 36 et auctor gelius lib. 6 c. 12 dicentes quod in testamento nihil sit mentis nisi productio vocabuli nec magis in compositione huius verbi [?] mens quam in illis similibus, in quibus eadem est analogia, tegumentum, ornamentum, adiutamentum, in quibus etiam mentis nec obstat dicendum ut hanc[?] [?] [?] [?] Iustinianum, apparet testamentum verbum compositum esse ex testatione et mente, nec causa Iustinianum, hoc non dicit sed tantum apparet testamentum appellatum esse attestatione, addidit mentis, non quod mens in verbo esset sed in compositione verbi sed quod est inter quoniam si testatio non potest esse testatio nisi mentis, ut mentem intelligi oportet etiam sine exprimente adiicit igitur, ut magis ostenderet qualis esset haec testatio = Sed dicet aliquis cur Iustinian[?]

testationes muniti sint, cur proprie caeteris testamenti, quod est de eo, quod post mortem fieri volumus, dicitur testamentum? R. hoc verum testamentum, quod supremae voluntatis factum est propter testationis excellentiam, quod haec testatio suprema est et multas reliquas caeteras testationes exigeret ad testandas supremas voluntates, sicut monumentum cum omnem locum dicitur et proprie tamen usurpatur de sepulcro l. 1a § monumentum ff de religiosis.

nº 9 Pro huius rubricae clausula origine capiat testamentum dissentiunt doctores et interpretes in varias traxerunt sententias, alii existimant iure gentium ad scribendum duxisse, huius opinionis auctor est Theophilus, in § ius autem civile inst. de iure naturali, Castellus in theorica C. de testamentis in nº 7 ... in 3º inst. ... communi lib. 9 commun. c. 1 nº 3 ... c. 5 nº 6 Cuiacius in l. 1a inst. de testamentis ordinandis, in l. 29 ff de l. 5. Covarruvias lib. 3º variarum c. 6 nº 7 multos allegat. ... lib. 6 c. 9 ... et movent rationibus, 2 quia aequum est, ut quisque suae posteritati consulat et extra ... ne ... testamenta, sicut M. ... lib. 3º definit., Cuiacius in d. l. 1a ... quia naturalis certa ratio naturae, quas supremas voluntates instituunt, quod nihil tam naturale sit quam voluntatem domini rem suam in alium transferentis ratam fieri § per traditionem inst. de rerum divisione et sicut caeteris voluntatibus interveniret hoc recipit multo magis supremae voluntati tribuendum est, post quam aliud velle non possumus ut bene scriptum est in l. 1a C. de sacrosanctis ecclesiis, ad haec testator moriens adhuc dominium rerum ... eo tempore ... potestatem in alium transfert et hanc sententiam sequitur diu vigentium esse testamenta veriorem iudico et istis variis afferunt favorem in pipineanea ... 2º ... 2º et ... 9 ... relationes ...

e contra mine. q° Matrone s. Cuarum institutione petitio neaddit. et debet. l. qd iit testamentum [illegible] 303 [illegible] quod refert osservabil, de litera a

Verum dicti obstare qd hac consideratio, sine lege non potest testari l. Hanc tenimus a tiare non solum nati sed etiam multo fortiori quia nisi fit utqui dirrahiera disponat, quomodo disponit quid qui id testatur, icet non nisi de suis rebus testet qd veficat, ter fest eius sua dispositionis, in id tempus non erit dominus. i. quo erit mortuus possint ex deff testam tradita incl. i ff Debet. certum n. l. morte amiti dominium et et cetera oia iterum dispositio nequaquam libet cum ... facta, eo tempore, in quod eius ... l. ... lege Falc. 39 ff Clemanumissis testamento — ad responsa q Credo ... antenuptias et sicut dicimus eas ... qui per traditionem nostra fiunt iure gentium non ... , q [illegible] sit tam convenienti nati aequitati quam voluntatis domini volens rem suam in alium transferre rata haec d. § per traditionem Inquaro ... § hac res ff de adquir. rerum dominio l. in rem mandata C. mandati. ita contrario fieri non potest, ut iure nati aut gentium dominium transferat is, qui non est, sed neutro quidem mortuus enim nullus est. l. 4 in prin. ff de bonis libert. unicuique 3 ff de leg. heredib, et regula iuris sit, ut nemo plus iuris in alium transferre possit quam ipse habet l. traditio ff de adq. rerum dom. l. nemo ff de reg. iuris.

Cui considerationi potest satis fieri dicendo testamenta ex iure gentium facta valuisse sine solemnitate, sola veritate [illegible] in super aliquis ... et substitutionibus, quae deinde civili postea fuerunt introducta, q ... qui fecit test. dominium et destinatio sua eo tempore quasi

81

transtulisse dominia servorum suorum in haeredem ad quem cum postea is civium introductum sit et sub hoc agat invectum disposuit non valere testamenta nisi certis et praescriptis solemnitatibus, et ideo Mercator potest facere testamentum civis primi legis ... fuit, ut constat ex verbis ... pater familias uti super sua re legasset ... quae non lata ... suprema ... testamentum ... civis ... iure gentium solemnitates ... civis ... in d. l. 1 ff ... hoc ... supra quare deportati et alii qui cives Romani et patres familias non possunt facere testamentum arg. l. sunt quidam ff de ... et prim. infr. qui ... non l. permissum facere test.

Ad § sed ut nihil antiquitatis infra hoc nostro titulo

imperator in praesenti duo olim fuisse testamentorum genera docet quorum altero in pace et otio utebantur, quod calatis comitiis appellabant; altero cum in proelium ituri essent, quod procinctum dicebatur, quibus postea accessit tertium genus testamenti, quod dicebatur per aes et libram, et probat ... in fragmentis tit. 20 ... testamentorum genera ... literata sint, et in usu esse desierint nihilominus ... ut nihil antiquitati penitus ignoraret, quod cognitio ... antiquissima ... in iucunditate animum demulceat suo usum plane caret et interest scire, quod tollitur l. reformatur l. unica § et cum triplici C. de caducis tollendis et certa quaedam solemnitas cuique generi testamentorum assignata erat, quae

intellecta singulorum natura facilius cognoscet.

Primum testamentorum genus triste quod calatis comitiis appellabatur tradit Justinianus et ideo sic dictum quod in concione populi fieret calatis comitiis i. vocatis a verbo graeco calo. i. voco, quod hac causa populus vicies anno congregabatur teste Theophilo in paraphr. Alexandro ab Alexandro lib. 4 c. 3 dierum genialium et lib. 15 c. 27 noctium atticarum, quibus in locis diversa comitiorum genera referuntur. huius ergo comitiis coram universo populo ex tempore sua testatoris dicebatur potestates qualiter vellet iungent ea ratae curarent ut ita quodammodo quasi vim legis in vigore viderentur et hoc forte est quod Ulpianus lib. 24 § 1 scribit legare est legis modo relinquere. quod magnam rationem videntur sibi hoc genus testamenti constituisse ut hoc modo quisque totius suae vitae rationem redderet ex palam ... ut fieret liberos quantum pecuniae quantumque possessionis relinqueret, testaretur, quod fiebat, ut ... bonis rationibus rei quisque studeret, si crederet patrimonium suum, aut crudeliter perire, aut vendere negligentia, tum etiam timidi non essent ... [illegible] ... eos quibus ex ... debebatur hereditas. Postea succedente aetate apparebat hac ... satis esse ... tum ... frequentia comitiorum ... in anno ... multi ... tum ... inauspicati ... sanum ... tum ... ut aliquis mortis quae humana ... nihil terribilius ... tum ... comitia ... tum etiam quae erat ... servi nempe ... quibus comitiis ... denique palam dictari ... esset ... secretiora et testatoris magno interesset —

el;

arg. l. fin. C. de alimentis pupillo praestandis et legis 2. C. quando et quibus quarta pars debeatur lib. 10 ideo in desuetudinem abiit hoc genus testamenti quod calatis comitijs dicebatur.

n° 3 Secundum testamenti genus fuit quod procinctum dicebatur ex eo quod eo tempore, quo certamen bellicum imparabatur fiebat prout ait Iustinianus hic Vlpianus in frag. d. tit. 20 et Gellius dict. lib. 15 c. 27, cum viri ad praelium faciendum in aciem vocabantur et hoc quidem nulla legum solemnitate, sine aut adhibitis testibus, vel potius apud commilitones testabantur: proinde moris enim erat ut milites cum decernere pararent antequam togas [illegible] cum cingerent aut clypeos arriperent vel hastas aut gau dientibus heredes sibi nuncuparent si quid in acie secus eveniret notat Alexander ab Alexandro lib. 3 cap. 4 dierum genialium Osuald. lib. 6 cap. 10 litera O Cornan. lib. 9 cap. 1 n. 9, quod quidem testamentum etiam abiit in desuetudinem, cum scilicet res bellicae et religione vel bellum gerere temere et sine auspicijs coepissent, quod non sa tis tunc videretur authoritati, aut fortasse infaustum et pro malis sine auspicijs fieret. Cornan. d. lib. 9 c. 1 n. 4 in fin.

n° 4 3um testamentum dicebatur supradictis ab latis successit quod dicebatur per aes et libram, si sciat quod per emancipationem i. imaginariam venditionem agebatur quinque testibus et libripende civibus romanis puberibus prae sentibus et eo qui familiae emptor dicebatur ut docet in [illegible] Vlpian. in frag. d. tit. 20 Gellius d. cap. 27 et Alexander ab Alexandro d. cap. 3 Osuald. lib. 6 c. 6 litera b Cornan. lib. 9 c. 1 n. 5 in quo autem testamento duo agebantur familiae mancipatio et nuncupatio; erat familiae mancipatio hereditatis venditio imaginaria quae inol,

fieri maiori gravamine rebus et custodiis emptionis stratum
nullis tutior cautio habeatur ex omnibus institutis interius
... qd initio nulla alienatione sine emptione instar
arbitraretur adeo ut emptioni verbis omnes alienationes
... l. statu liberi ... ff de statu liberi
a quo inter tam alienatio fieri videatur tempore ...
... effectu ... ei ... fieri ... tempore ... fa
... lib 2 ... illatione ... et lib. 29 ...
... 20 hoc simulata venditionis ... difficultati
... familia ... parentibus
... inter vivos, sub fiducia haeredis instituto et secreto ...
... in tabulis scripto eadem ... uno nummo ...
qui est ... dicebatur ... nummo
... Iustiniani in l. 1 C. de donationibus ...
fin. C. de emancipatione liberorum a familia emptio ...
... quia ... venditionis ... Cau
... pedium ... 1 ... lit. 6 ...
... in hoc testamento erat nuncupatio ... testament
... in hunc modum tabulas testamenti testator ...
... haeredis ... tabulis ... accepta ...
... Catalogo, ... testator ...
... testamentum ...
... testamentum ... ideo fuit receptum ... dicitur ...
... post testamentum ... commune ...
... conditione ...
... et ideo ... per ... libra
... dicitur ... partes
et hoc in usu esse desiit et merito, ...
... emancipationes ...
... arg. ... inst. ...
... potestatis et Legi ... fin. C. de emancipatione libe
rorum simili modo ... testam ...

incomoda, quare postea alia forma faciendorum testam. introducta fuit iure n. honorario scilicet praetorio nulla mancipatio desiderabatur, sed septem testium signa sufficiebant, de qua re satis disputamus, in quibus solet paulatim hoc nostrum tit.

225 Ex dictis testatam. pertis et hora colligo interpretationem sub Justinianum insignem. tit. 205 mutum esse gerendo, alii a fratre nec mutum necessario necesse cui bonis interdictum est testamentum facere posse per se et solum: mutum quoniam verba nuncupationis loqui potest, ac recipere videntur l. qui testamento facere possunt ab § fin. et § sequenti ff de testamentis et § item surdus et mutus in lege qua quibus non est permissum facere testamentum, ubi Cuiacius in sua repetitione ind. § 6ª surdus, quoniam verba familiae emptoris exaudire non potest dubitationi, proinde Cuiacius interdictum est quoniam commercium non habet cum familia, hoc est haereditatis mancipare non potest — idque l. 18 ff de testamentis Cuiac. in sua repetitione cit. l. 17 et ad l. qui 6, et in l. 6ª ff de verb. Ibique tradit ipse eundem § mutus et in l. 159 ff de V. S. ubi refert verba, quae familiae emptor proferebat, et ind. § mutus a fratre ipse Cuiacius ad quaestionem hodie cesset haec ratio commercii, non tamen iure ordinario testamenti factionem nimirum, quoniam tanquam commercio est sublatum bonis suis interdicitur, et movetur ex praetoris interdicendi formula, qua ait: Quando tibi ea re commercio interdico; Casu i. bonis paternis avitis qui malo consilio ab eo eripuerit Cuiacium dicendo eum sectari minutias iuris et captiosa verba ac rationes 20ª sumpta a Romano solo, quoniam commercium non sciscat ne haeredes extraneos instituat sed suos et indignos haeredes exclusis legitimis, quos adiissent, qui pessimam operam bonorum suorum administrationem praestiterint alia ratione tradit pietatis ius ita probari in iure irritat. quibus

et l. permissa vacare testamentum : sed in predominio suc
fisionem iudicio rationem cuiacij quam tradit fragm.to vlp.
tit. 20.

q. 5 . Praeterea ut nihil inexplicatum re
linquam, ad testamentum per aes et libram animaduertendum
est cum qui erat in potestate familiae emptoris testem
adhibere prohibitum adhiberi non posse, quoniam familiae man
cipatio inter testatorem et familiae emptorem fiebat, et de
[illegible] domestici testes adhibendi non sunt. vlp. tit. 20 § qui
in potestate, § sed neque [illegible] infra hoc tit. quiuis in loco
cuiacij, et qua ratione propria nullum, idemque testibus in
telligitur l. neque 20 ff de testibus, l. [illegible] 9 C. eodem
[illegible] regio l. 20 tit 16 partita 3 oportebat autem
esse emptorem familiae, alias testem [illegible] alias [illegible]
[illegible] [illegible]: ergo ipse subiector et emptoris et indi
torum [illegible] fungi non potest. ff de aucti[illegible] [illegible] heredi
autem et ei, qui per potestatem ei [illegible] erat [illegible]
testimonium praestare in ipso testamento, quia antiquo [illegible]
ut supra diximus, cum per aes et libram fieret testa
mentum adhibebatur emptor familiae, qui tum [illegible] autem al
ter nummo [illegible] testatoris bona emeret, qui titulum [illegible]
quique mandatum erat, ipse familiae emptor [illegible]
heredis, a quo [illegible] quibus per restitutionem bona debe
[illegible] accipiebant tamquam legatarii aut fidei commissarii
quibus permissum est de testibus [illegible] l. qui testamento
20 ff [illegible] l. [illegible] 22 C eodem l. si quan
ita 15 ff heredibus [illegible] l. 11 tit i partita 6 [illegible]
scribit cuiacius in d. l. qui testamento donellus in lib. [illegible]
9 c. 10 C. de testibus, antonius fauer tomo 3 de
cada 66 errore [illegible] et sequentibus [illegible] quasi [illegible]
repellebatur a testimonio, [illegible] vero admittebatur, quod se
[illegible] obtineret imaginem, postea [illegible] ista

cis c.o libro solemnia ac ritus in desuetudinem exiisse
stiniani constitutione relata in d. § sed neque heres infra hoc
tit. nec in testamentis nomen emptoris iam auditum est
et directo suos cuique heredes instituere licet, consti-
tutumque est, ut ipsi heredes, qui antea pro legatariis habeban-
tur, non ad [illegible] testes = nec obstat l. qui testamento
20 in principio. ubi ea frater pandectarum tempore et Ulpiani
secuto heredes [illegible] testes in testamento ergo vide-
batur dicendum non fuisse inductum a Iustiniano in d. § sed
neque heres, sed dicendum est [illegible]. in d. l. qui testamento
20 intelligi non de testamento per aes et libram [illegible]
[illegible] Cuiacius in [illegible]
qui c.o Conanus lib. 9 cap. 2 n. 7 circa fin.

Ad § sed cum paulatim infra hoc titulo

9 Testium [illegible] testamenti [illegible] et [illegible]
scilicet quod calatis comitiis et procinctu et per aes et libram
dicebantur de quo supra relata, succedente tempore
a praetore an testamentum fuit inventum § 1 hoc tit. quod
fit in scriptis cum omni signo et sine scrupulosis et super-
stitiosis mancipationibus, quod tripartitum iam esse videtur
cum testes quidem et eorum praesentia uno contextu testamenti
celebrandi gratia a iure civili descendant: subscriptiones
autem testatoris et testium ex sacrarum constitutionum observa-
tione adhibeantur: signacula autem et testium numerus ex prae-
toris iurisdictione substantiam capiant teste Iustiniano
ibi = et quod testes et eorum praesentia uno contextu sint
a iure civili pr. ex § 1 hoc nostro tit. [illegible] quinque
testibus et libripende civibus romanis puberibus [illegible]

[illegible] ex quarto [illegible] in testam[en]to [illegible]
etiam testes requisiti et p[rese]ntes rogati inhab. [illegible] 20 § 1
q[uo]d testamentum est a[nim]e recordatio [illegible] centum [illegible] et q[uo]d requiratur
ut fiat testamentum uno contextu eleganter probant uerba
inst. quib[us] testam[en]tum 20 § et veteris [illegible] ibi: cum veteres
putauerint eos qui propter solemnia testamenti adhi-
berentur durare debere, donec suprema contestatio peragatur
[illegible] ex l. [illegible] 21 § fin. ibi: uno contex-
tu actionis testari oportet ff [illegible] l. si [illegible]
[illegible] l. si unus 12 l. hac consultissima 21 C [illegible]
est autem uno contextu nullum actum alienum testamento inter-
[illegible] § fin. [illegible] 2. et [illegible] l. 3. tit.
partitarum [illegible] [illegible] eligendi [illegible]
testatore aut testibus accidat q[uo]d pro natura necess[itat]e
aut corporis necess[itat]e [illegible] accedere[illegible] non [illegible]
illis salua testam[en]ti fide et auth[oritat]e facere dumtaxat
illud q[uo]d [illegible] temporis momento durat, q[uo]d si [illegible]
bo unus testium occidat aut longiore eius tempore a [illegible]
necesse sit, alius eius loco subrogandus [illegible] quorum [illegible]
[illegible] solemnia peragantur probat ex [illegible] ium [illegible]
antiquitas 2 [illegible] C [illegible], in qua lege vide [illegible]
Couarr[uuias] lib. 9 c. 2 n. 2 [illegible] Donellus lib. 6 [illegible]
comment. ubi obseruatio litera C [illegible] in [illegible]
in repetitione C. [illegible] gregorius lopez [illegible] 3
verbo estraños. ex eo autem alicuius negotiorum actus non
admittitur tempore faciendi testamenti, ne eorum accessio
cum testandi actione intermissio testibus gestorum auferat
rerum memoriam q[uo]d intelligendum [illegible] modicum fuerit
intermissionis interuallum arg. l. [illegible] § [illegible]
modicum l. si ex duobus 22 ff de [illegible] l. con-
tinuus [illegible] 37 ff de verb. oblig. q[uo]d [illegible] l. [illegible]
[illegible] casum q[uo]d modicum sit, aut magnum inter

q'albergdg' avenny, aut pertinent negotiy iudicio testatoris et uoluntati erit relinquendum arg. l. p'
ff de recie lib. legato; n. obstat conamj. lib. 9 ment.
cp. 2 n. 2.

n. 2 — l. Verum ista vrumerari et euertere

sequens consideratio requireretur necessario, ut testamentum fieret uno contextu, hoc est nullo alieno actu interueniente; n. posset pignus statui cuius obligatio et restitutio quam alienari ab actione lex sancti quis n. videt? et nihilominus tn. permittitur talis pignoris contractus tes. expresse in l. nec tamen 26 inutilis verba: cum testamento quoque pignus statui posse imperator noster cum patre saepissime rescripsit. ff de pignoratitia actione et probatur l. papiniano lib. 4 q responsorum iur. Lucius Titius 22 § 4: obligatos eius vocarius filii eius missi fundos meos, innuentur ut ex reditu eorum assignata supra scripta percipiant. ff de alimentis legatis.

Cui difficultati ut satis fieri possit animaduerto interpretes torqueri et multis causis ut doceant, qui actus interpolati testamentum destituant, ego sic hoc definiri posse existimo, seu alienos actus, qui tam longi sint negotii, ut memoriam aut sensus eorum, quod apta sunt testamento auferre possint testatori, aut testibus, vel ut afferre testamento causa n. vocauit vniuersa est series actionis et perpetuitatis requirit, ut nihil fiat in eo quod non perspicuum sit et cogitatu atque diligenter obseruatum, nihil ut falli queant obrepere, nihil alieni nihil praeter voluntatem testatoris. quod si dum dicitur nuncupatio haec des testamentarius scribit (hoc est tabellio) aut inuocat testes nuncupandos aliquid seruis suis imperat, aut quod alicui praesenti donet, tum quam inter vicos, et dona

tione, et aperire testamenti, cum praesentes inhibiti vero tabulis in res suas abeuntes vendere, cum locare posset sine dubio, ratos quod fore quin non contractus, si quibus vendidisse, aut locatis vel fecerint, sed minus non valebunt quibus, ipsumque testamentum firmum erit: cum superflue non noceant testibus numeratoris, in l. testamentum 27 C. de testamentis, et fideicommisso potuisse sibi pignus in d. l. nisi minus et in § Lucius titius dum istiusmodi non longo spatio interrumpant continentiam testamenti, quod non [illegible] tam declarare quo praesentes dici potest, quo ex facto cognosci ab eo qui iudex erit quaestionis, ut supra ratione et infra. dicebamus = Et si quis a sorore a fratre vellet nullam contractum possessionem celebrari in ipso actu testandi poterit respondere, adiurari contrarium allegata procedere quatenus quoquomodo pertinebat ad ipsam ultimam voluntatem, ut eius expediat et executioni mandetur, ut satis constat ex d. § Lucius de alimentis legatis, scribit Ossualdus de lib 6 cap 7 litera e quam in indicatione contendo vertiorem iudico resolutionem.

4 — Praeterea dicta vox habe[re] facere lex difficilis explicatur in l. casus 8 C. de testamentis, ubi a fratre relictum remissum esse eodem contextu sunt qui atque sociati, ut supradicta contestatio peragatur ex novella 2 Valentiniani de testamentis, per testamentum valere etiam etsi testes id scio navuerint heredi diversi non nisi tali hora uno et V. contra occasione spei specialis privilegio patia testatori ne testes inconspicuentur testatoris testimonium officium et etiam constat ex simili speciali g. C. hoc tit. et quominus ultimarum voluntatum uno contextu testamentum celebrari debere, ne

extraneorum accesio et ter tyti actionis intermissio testibus pectorum auferat memoriam et falsitatis quid divulgat.

Quibus cunctis, ut clarius satis fieri possit singillatim eorum decissione explicauimus, et adlatti ... ad d. casum ... valde laborare ... species certa. Vulgus ... in comitiati morbo, insipiens ... quia corrumpit ... contagiosso ... lex ... decentia ... metu ... contagiosso ... verba legis ... contagio ... morbo ... testator, qualis est epidemia, testes ... cogatur ... Verum, quod habet ... ut seorsim a testatore testamentum ... signet ... nullo modo ... verbis legis hic casus ... testes ipsos in morbo contagiosso contemporis contigerit ... tempore, quo dant operam in ... sociati ... ut ait. quare ... verba legis ... durum ... impendit operam ... tempore ... quo grassabatur ... in praesentia caterorum aliquem ex testibus co morbo corripi, ita ut mox caeteri testes deterreantur, ut ... ab omnibus ... testamentum licet ille testis seorsim signauerit propter casus necessitudinem, et horrorem caeterorum testium, et hoc receptum est iure singulari ... casus maioris et noui stringentis rationem ... accidat ad consequentias ... debent ... Cuiacius lib. 26 obseru. ... et C. hoc tit. ... consultatione 47. ... antiquitatum 2 ... donellus ibidem ... 16. vers. ... casu ...

Ad lex. in nouella 2ª Valentiniani de testamentis respondetur eodem nostro nrō, q. omnino voluit constitutiones totius tit. C de testamentis, ut uno eodemque momento testes signent et nomina sua subscribant ita vagell. in d. l. cujantiquitas Cujacius C. hoc tit. = ad lex in d. l. si specialis facili est evasio q. lex. illa loquitur de iure speciali de iure speciali et moratiori regione, quare ipsi potest, ut quid ex solemnibus ipsius testamenti contra nos vero loquimur de iure ciuili et communi ratione receptum est ex dictis supra nrō 2. et sentiunt ceteri interpretes in d. l. si specialis C. eodem tit. de testamentis.

nrō. ... In super ex solemnibus testamenti inscripti est subscriptio testatoris et testium, quod ipsa circa constitutionibus subscribi afferunt iustinianus hic et in l. hac consultissima 21 in d. l. cujantiquitas ... C. eodem et ex antiquioribus iure probatur l. ad l. stium 22 § siquis in d. l. penult. ff de testamentis, dicimus tunc regio septepartito ex l. 1ª tit. 1º part. 6ª et l. 3 thauri quaest. lex 2ª tit. 4 lib. 5 recopilationis. quae quidem subscriptio testatoris fiebat praesentibus testibus manu propria testatoris ... lex 3 tit. 1º huius testamenti meo subscriptum: subscriptio vero testium continebat, quis esset testator, et cuius testamentum inhuius modum seu ... tai seu testamentum ... signaverit d. l. penultima, quorum subscriptiones adeo fuerunt ex solemnibus testamenti, ut si nec iis etiamsi signassent apposita pro interesset ac si adhibiti non fuissent testes d. l. ad testium § siquis. hinc fuit imperitos literarum testes esse non potuisse nisi forte in agris l. fin C de testamentis, ex dictis intelligitur tex. in l. diui 6 § 1º ff de iure

Codicillorum ubi, dicit differentiam testamentorum et codicillorum
... ... codicillos facere
testamento, duntaxat ... subiicit etiam codicillos va-
lere neque subscriptos ~~...~~ nec ... manu testa-
toris. Cur hoc subiicit? nisi ad differentiam testamen-
ti, in quo necessaria est subscriptio testatoris ... etiam
... ... l. cum antiquitus ... § fin. ... l. the-
uri si ... testator subscriptio ... testi
requiritur ex ipsa l. thauri exceptis testibus, ex l.
cum antiquitus § fin. ... adhibebatur testis, qui etiam
subscribebat: ... ... testatore, huic
testamento subscripsit, uno sane casu valet sine te-
storis ... testis subscriptione scilicet si testator totum tes-
tamentum manu sua ... ... et hoc specialiter in
scriptura ... ... ex sua manu confecit ... §
fin. ... ... illud
testamentum est, quod nec subscriptum nec subsignatum est
a testibus, ita in l. siquis legatum ff. ad l. cornelia de fal-
sis invenies testamentum imperfectum appellari ... ...
... quod nec subscriptum nec subsignatum a testibus, et
... ...
hac consultissima C. ... ergo ... ... imp. iu-
stinianus ... ... l. hac consultissima ... ...
... testam.to ... ... igitur
ut imperfectum testamentum ... nec subscriptum nec signatum
a testibus non valeat, ubi non loquitur ... aliis vitiis testamen-
torum ... ... signa et subscriptiones
testium, ut in ... non valeat nisi ... ... in-
ter ... ...
ad testium § siquis et C. ... donellus lib. 6 ... .
... ... l. hac consultissima ... 26 antonius gome[z]
in ... 3 thauri gregorius lopez in ... ...

Denique illud restat quae regi intra scriptum in testamenti sciliat disputare de signaculis testium et eorum numero, quae omnia in neque tempore introducta fuerunt tabe imp. hic et est necessaria in testamento signacula septem ipso rum testium ut ex l. ad testium 22 § si quis ff de testamentis, cum ab initio et cum sequentibus ff quemadmodum testamenta aperiantur l. si unum 12 l. hac consultissima 21 C de hoc hic et l. 1a tit 1 part 6 sunt signare autem deuent anullo, qui hit characterem et bubiter anullo signatorio praeterea Romani lites alia materia atiare subrogare non potuisse quam vis alijs rebus hoc subsignare possint nominum omnino modi ut l. ad testium § signum, si dummodo testamentum obsignet, qui hac der materia pertinet, qua testamentum signet nihil quidem in hac re secuti sunt veteres, nisi quod hoc anullis adsignandum vti solebat, et in eo more usitatum seruare volunt propterea quod in nullum nouis institutionis imperatoris aciuest falsi suspicio inusitati nullam falsi autem suspicionem penitus a testium abesse voluerunt. quo autem anullo signent testes testamentum nihil interest etiam alieno, atque adeo testatoris § possunt infra hoc tit. et ut l. ad testium § si ab ipso testatore re in hac re metuendum est nequid falsi admittatur propter confusionem signorum, cum possit fieri, ut unus possit imprimere septem signa, nam subscriptio singulorum testium adiecta signa distinguit et discernit, quae singulis signis subiicitur ut § si quis vel, ut captis fiat possessionem anulli subsignantes in subscriptione sua declarare se alieno signasse, ne alias l. falsum incidat arg. l. eos § fin. ff ad l. corneliam de falsis, vel memoria lapsi aperto mortuo testatore tabulis signa agnoscere non valeant, aut saltem eorum fides vacillet.

81

. abreviatis signis tantum si necessaria
attestatio Vim, quod si oes testes subscripserint non tamen signaue
rint imperfectum ita dicitur testamentum ut § siquis et L. sivm
12 addib, ut quamuis ista ab initio recte posita sint, si
tamen postea turbentur a testatore testamentum pro infecto
habetur quasi non ab initio signatum ut [illegible] Attestatione § si sig
na, dicuntur autem signa turbata, cum aut vellitur
aut Velletur character aut denique aliquo modo efficitur, ut
dignosci non possit, Utrum autem abigatur non sit aut magis fra
ngit nihil interest, multo igitur magis et hunc ita scin
detur testamentum cum testator resignauerit est non resignare
testamentum signis amotis apperire, ut cognoscat L. si tes
tamentum 23 ff. ho. tit quod lacet tamen hoc cassu, ut est socio.
tum in eadem L. cum testamentum semel resignatum tamen deinde
signetur ab ipsis testibus sine ulla subscriptione testamen
tum valebit signatas tabulas accipere oportet et si lin
teo quo tabulae inuolutae ss. signata fuerint ut L ad
testium § fin. quamquidem subsignatio nocte fieri posse
nulla est dubitatio ut L. ad testium § posse, notavit
Cuiacius C. hoc tit. et in solemni repet. ut L. ad testium
§ siquis et in d L. si testamentum ff eodem et lib. 19 ob
servationum cap 12 donellus in d L. hac consultissima
cap 16 et lib 6 comment cap 6. ubi consuald. ut L. 1 cum se
quentibus Conan. lib 9 c 2 n 3 greg. lopez in d L. 1ª
tit 2 partª 6, hodie in nostro regno castellae usus ob
signandi abolitus est, ut testatur greg. lopez in L. 1 tit 2
partª 6ª verbo escribir nomme, subscriptiones tamen
testatoris tantum requiruntur ut L. 3ª tauri, ut ex ea clari ad
uertunt et L. 2ª tit 9 lib 5 recopilationis, ubi
Matienzo gloss. 1 n 3. Obarr. inquit cum esset in prin
cipio [illegible] tabellionis signum requiritur.

.·. Ostilii addendum est, ut finem

sive scriptura sive inspiciam et procedam ad alia: ex iusiurandi constitutione in l. iubemus 29 C. hoc tit. cui sit mentio in versu sed his omnibus, hoc tit. receptum fuisse propter testatorum sinceritatem, et ut nulla fraus his adhibeatur, ut per manum testatoris nomen haeredum exprimeretur, in ipso testamento si vires haberet, ad eos evidenter, si autem scriptor ex morbi aut aetate, vel literarum imperitia hoc facere minime potuerit ipsi testes suis subscriptionibus nomina haeredum attestato re nuncupatorum subscribere, differat ad futuram rei memoriam, quod sub scriptio etiam fiebat Lucius Titius Iacobus Caius Seius testamentum, quo haeredes fecit, scilicet M. Titium et P. Atticum, postea mutavit Iustinianus sententiam dicte leg. iubemus et censuit id etiam ratum fieri etiam per alium scribere nomen haeredum nec ea cogi prodere testes, in Authentica ut sponsalitia largitas 1.2.9 § vero.

On 10 Sed quod difficile videtur in dicta leg. iubemus videtur: afferat in ea quod si pars haeredum testatoris manu scripta vel lingua ipsius nuncupata sint, eorum tantum haeredum institutio non valere, qui manu testatoris scripti vel lingua testatoris nuncupati fuerint, ceterorum valere: cui sententiae aperte verbis se loquitur l. si is qui 25 ff hoc tit. ubi a Iaboleno consulto propo nitur, quod cum quidam vellet plures haeredes pronunciare et nuncupare, quorum dam nomina decumbens ex morbo nuncupavit et prius quam ceteros nuncuparet obmutuit, inquit, amissis verbis et occupante eum morte quaeritur apud ipsum consultum an hi, qui haeredes nuncupati sunt futuri sint? et respondit haeredum nemine fore.

On 11 Cui difficultati respondetur dicendo testatorum in dicta l. si is qui voluisse eos haeredes instituere, quos non nuncupavit, ideo non nuncupavit quia non potuit, puta morbo, voce interclusa, ut nomi

ratim hic inex tremo eius responsi et magis cepit testamentum facere, quam secutus inspicui vero Reg. iubet meum perficit testamentum et agit de eo testatore, quicos heredes quos non nuncupavit noluit haredes instituere, idque eo colligit, quod eos potuit haredes nuncupare si vellet, quoniam satis temporis habuit ad eos nuncupandos: non nuncupavit cum posset, noluit igitur, satis autem erit temporis fuisse ad eos nuncupandos satis intelligitur, quia post testatoris nuncupationem subsecuta ss. subscriptiones et obsignationes testium proinde speciem perspicaciter animadvertas longe dissitat vna ab alia, stacuiacius donellus et ragellus sentire videntur in dicto l. iubemus

ad § testes infra
hoc nostro titulo.

Cum inter testamentorum ceremonias testium numerus l. hac consultissima 22 § si deum paulatim
c. de testamentis.
supra hoc tit. vbi diximus originem testium in testamentis aiunt eum sibi habuisse cum aliis omnia a sacris institutionibus et imperatorio substantiae capitum nunc imp. iustinianus, quae personae ad testimonium adhiberi non possint tradit explicare, quia cognitis his, qui testes esse possunt facile cognoscimus qui adhiberi possint arg. leg. 2 ff de his qui sui vel alieni iuris § 1 inst. eodem l. pomponius § si de his ff de procuratoribus. et 2 scimus olim solere locupletissimi quique adhiberi testes, quod hi maioris esse fidei censeretur, nec propter egestatem in ipsis testamenta falsi quidquam admissuri ideo apud latinos testes locupletes, assidui et

Classici dicuntur qui sunt integrae opinionis et fidei, qui non erant primarum classium ditissimi erant cives, unde fortasse testes classicos esse ait, qui signandis testamentis adhibentur merito, quidem tantae fidei testes requiruntur in testamentis cum originem humanorum commissionem sit. ideo specialiter de hac commutatione testium nobis disputandum est cum Iustiniano.

n.° 2

Iustinianus in praesenti, ut ... quales testes adhiberi oporteat in testamentis generalem praefinit regulam scilicet eos posse esse testes in ultimo elogio cum quibus testamenti factio est ex Ulp. infra eod. tit. 20 in princ. et semper cum agitur debet, sic statuendum, ut omnes idonei essent, qui lege non prohibentur, fortasse ff. de test., nisi tamen duarenus lib. 2 cap. 23 disp. 2, donellus in l. hac consultissima n. 22 C. de testam. et lib. 2; et quod sequitur comment. quod de generibus ... et quae possent testes et illi admittendi ad depositionem qui nominati non ... nituntur. quaequidem testamenti factio duplex est activa nempe et passiva: activa hic dicimus illum, qui testamentum facere potest, passivam eum, qui ex alieno testamento sibi ipsi capere potest vel alii adquirere licet non possit facere testamentum, ut filius fam. ib. ff. hoc tit. § testamenti autem factionem instit. de haered. qualitate et differ. § legari inst. t. de leg. Ulpian. in fr. eod. tit. 22 tenet conanus lib. 9 commentariorum cap. 3° n. 1 et 2 brisonius lib. 6° de V. S. fol. 218 verbo factio testamenti. de qua autem testamenti factione intelligatur noster tex. dubitari solet et communis est intelligendum esse de passiva, ut sit sensus, eos quos esse testes in testamento qui ex eo possunt haereditatem vel legatum capere, est sententia gloss. hic verbo testamenti factio, conanus lib. 9 cap. 3° n. 2° pichardus in praesenti n. ... aequa regula personas aliquas excipiunt, quae etsi habent testam. factionem passivam testes esse non possunt de quibus personis et rationibus prohibitionibus sigillatim infra disputabimus. Reiciendum haec interpretatio ex eo quod mutuer, quod licet factionem testamenti activam comprehendat, quia in utranque trahat non fit illius

(2)

mento nisi respectu testamenti factionis passiuae, quare
regulariter posita ad aptatur, contrarii aliqui a fratre conantur mulie
rem intestabilem esse ut neutram factionem habere censeat, quod contrarium
verum est habere scilicet passiuam de quarum infra suo loco dicam,
quae ratione nostri legis intelligi de passiua testamenti
factione. Statuitur, et exceptio nec facta in eo, sed et arguta
inter personas, quae arcentur a

o n 3 testimonio dicendo in testamento mulier designati ab imperatore in praesenti, quae etsi in aliis negotiis testis adhiberi possit l. ex eo 18 ff de testibus, non tamen in testamentis l. qui testamentum 20 § mulier ff. eod. tit. vide infra tit 20 § mutuus et deinde ratio probat l. 1 et 9 ff. 1 part. 6 et l. 17 tit. 16 part. 3 illustrat Cuiacius in praesenti verbo sed neque mulier ipse Cuiacius et tit. 20 ad l. infra verbo femina, Donellus in l. hac consultissima 21 n. 11 C. de testamentis et lib. 6 comment. cap. 7 ubi obseruat litera K et lib 25 cap. 9 ubi obseruat litera D. Hotman lib 3 cap 14 obseru. Coran lib. 9 comment. cap. 3 n. 3. petrus faber in l. feminae infra ff de reg. iuris glossa. Suprad. indicatis legibus par tit Datis teoricelea intl. 3 Thauri et intl. 2 tit. 4 lib. 5 recopilationis: de ratione huius prohibitionis multa interpretes afferunt et in varias trahuntur sententias et 1 gloss. in d. l. qui testamentum 20 § mulier verbo non poterit ex tradita ratione quia fragilis et corruptibilis et repetit in praesenti verbo nec mulier dicendo esse ex more fatuitatis, quam sententiam ut subscribere Donellus in loco supra citato et Duarenus hoc tit. cap. 6 Vaso in § 6 hoc tit. quatenus ait: quia id ad ardua quae est et quae debere testes grauiores, et eo tempore ut Decianus lib 7 quaestionum criminalium cap. 17 n. 3. 4 quod interest dispositae non seruilari, feminae autem non possunt secreta

retiene et macchaca lib. 2° de successionibus creatio
ne; at haec non est infirum cum inadmissa viri ac etiam
feminae testimonia ac actiones aliis, debeant maxime in
criminalibus in quibus testes, qui integrae fidei sint
requiruntur. l. in testimonium ff. de testibus, in caeteris admitti
admittuntur ad testificandum. dicit. quitestam. § frischi.
Et ex eo l. 3 ff. de testibus, et l. 27 tit. 16 part.
3. ex paritate rationis in his actibus non erat mulier admi
ttenda in quibus, nominatus testis requiritur, qui nimo alioquin longe
integrior, siquidem tollitur in criminalibus non est integrum testi
monium minoris viginti annis ex d. l. in testimonium
et l. 9 tit. 16 part. 3. cum tamen ad testamenta admittantur
puberes, ubi primum 14 annum excesserint, ut ex nostra lex.
) stat facet quae refert conan; dicto cap. 3° causa inesse posit
distinctum aliquid virilis officii testamentarii hoc testimo
nium cujus subscriptio nisi et viro a testibus requiruntur;
verum hac ratio, aqui effellitur quod liberius verius est, ut
faminae subscribant et signarent, et ille actus commune est
omni sexui, ut patet = cuiacij. vero in praesenti d. verbo sed
regi mutier et tit. 20 verbo famina ad ulp. infrag.
illa tradit, quod cum non sit iustum testamentum nisi fiat septem
testibus civibus romanis, puberibus, praesentibus, quibus
verbis maris signari ait, et ita ea faminas excludi et
subscribit conci, lib. 2° cap. 13 succ. lect. dicendo
quod eo ipso, quod in eo actu testimonio, requirunt testes pube
res, arceri faminas, quae puberes dici non possunt; verum a fortiori
faminas non dici puberes, ut mas cuelos fatesus est et
constat ex macrobio lib. 7 saturnalium cap. 7° et ex
ulp. infrag. tit. 11 § 1 similibus verbis: faminis autem
tam impuberibus, quam puberibus; et tradit cuiacij ipse in
cap. puberes 3° dedu penultimo ratione impuberum et licet commune
utriusque sexui pubertas, tamen faminae dicuntur viripotentes.

ie.

proprio nomine, quod quidem in maribus desinit utinam nomine
Col. ossualdus lib. 3° cap. 4 litera C = Conan, vero
istius iuris illam esse rationem arbitratur, quod cum olim duo tantum
genera testamentorum essent, unum procinctum quod in praelio ad
Gerum calatum, quod calatis comitiis fiebat, quibus coetibus non fuit
solidum nec honestum mulierum intercessione arg. leg. maritus
21 C. de procuratoribus, in illis verbis = ne famina pro
sexus de libris oblatis instrumentis matronalis pudoris irre
verenter irruerent, et conventibus virorum vel iudiciis interesse
cogantur, quod in procinctis et calatis comitiis testamentis locum ob
tinebat postea quoque retinuit, in qua sententia videtur adiu
rare pietas favere int. famina ff de reg. iuris Carondas
lib. 2° verosimilium cap. 20 = qua ratio et si plausibilis sit
videatur, et olim cum testamenta illis conventibus et comitiis popu
li fiebat admitti posse hodie tamen illis cessantibus reiecta. 1.
quod quaeritur quare mulieres non admittuntur ad testificandum in
testamentis, et ideo inquirenda est quod in eo tempore consuevit

n° 4 ... quare vero in regendis illis vo[em]
quia cum olim quinque testes requirebantur ex iuredicitis § i supra
hoc tit. vel infra g. tt° 20 ex eo quod populus romanus ad
quinque classes distributus fuit pro census qualitate et
ideo illi quinque testes classici dicti, ut obiter insinuavi supra
n° 2 quorum quisque classes representarent, ut super hanc re
presentationem et iuris interpretationem ac fictionem eadem
firmitate ac quasi leg. rigore supremam iudiciarum sequ
rentur ac si coram frequenti quiritium turba, in comitiis centu
riatis convocata, ordinata dicta et exposita fuissent
et cum feminae in classibus censitae non fuerint nec classem potest
representare, quia non intererant comitiis centuriatis (eorum
comitiorum non erant capaces) ideo nec referre ... in
fictione quod necesse nec esse potest in veritate observat
ossualdus, lib. 6° cap. 7 literae f et K

[illegible] Cap. dictū add. [illegible]
cū [illegible] interpretatur [illegible]
quaerit [illegible] ff. de statu hominum. Ubi cum quaereret [illegible]
[illegible] parem [illegible] femine respondit
Ulp. [illegible] magis putare eū [illegible] qui in eo praevalet [illegible] quaeri decreverit [illegible] putet [illegible] hermafroditus tes-
tis esse possit in testamento, illud in [illegible] de [illegible] prae-
valeat [illegible] praevalet [illegible] poterit esse testis [illegible]
[illegible] interpretatio ex l. repetundarum 15
[illegible] ff. [illegible] verbum hermafroditus [illegible]
testis adhiberi possit, qualitas [illegible] contin[illegible]
dit [illegible] suadet ex inscriptione quae [illegible]
scribitur Ulp. lib. 2 ad Sabinum, et [illegible] similis inscrip-
tio in d. l. qui testes 20 [illegible] inquantum [illegible]
adhibendis in testamentis et de eorum qualitate agitur et
[illegible]
[illegible] necessarius Ulp. in d. lib. [illegible]
[illegible] scripsisse [illegible] testium adhibendorum in testamento
[illegible], quia inter [illegible] petrus faber [illegible]
[illegible] ff. de reg. iuris et [illegible] ita explicat [illegible]
[illegible] Praeterea prohibetur testis esse
in testamento [illegible] et [illegible] testamento in
[illegible] ff. hoc titulo et generaliter prohibet in omnibus negotiis l.
3 [illegible] ff. de testib., [illegible]
[illegible] romanis [illegible]
[illegible], supra [illegible] 2 [illegible]
[illegible] tit. 6. part. 3 [illegible]
[illegible] part. [illegible] et [illegible] lib. [illegible]
[illegible] l. fin. C.
[illegible]
[illegible] testamenta [illegible]
[illegible] lib. 25 comment. [illegible]

182

praesultissimam etc. interrogantis quare impubes testis non possit illa tradit interpretatio solubrius statis et quia non intelligit quid agerit denuo dictis suis et non certum... animi iudicium ... argumentum ... ff de iudiciis l. ... C de falsa moneta; an autem testificari possint de his quae viderunt tempore impubertatis explicat gloss. ... l. 3 § Lege ... impuberis, ff de testib., pichardo in praesenti n. 2

n. 26

Sed dicti de impub. ut non possit ... testari ... quia non intelligit animi iudicium ... hoc autem pleny requirit iudicium, ut satis per se stat, at impubes et pupillo antiquis legib. permittebatur facere testamentum si tribunatus numerum ... fin. C de testam. militis ... detur satisfacere ... militis qua dignitate ... suplente aetatem, cum ... observ. 926. ... ad ... fin. quaratio omnino ... Iustinian, ait in d. l. fin. ... qui stati ... est propter privilegium militiae ... ret, et praeterea, ut constat ex Sozomeno lib. 1 c. 9 ... celebatum ... ... c. 36, ... privilegium ... non obstante defectu iudicii ... antiquis legib. posse pupillos tribunatus ... insuper ... facultate facere testamentum ... privilegio ... admissum fuerit ... tradunt de ... tertio ... non obstabit ... tertia aetatis ... ultima ... Iustinian. ... tribunatus ... honoris erat non officii administratio ... ideo pupillus ... capax ... vide ...

Lib. 6° cap. 2 § litera C. qui plura refert
diversimode genus illud officij explicatur.

n° 7 Servus testis esse prohibetur
intestamento, ut imperator testatur in presenti expressius l. qui testa-
mento 20 § servus in illis verbis. servus quoque merito ad
solemnia adhiberi non potest ff. hoc tit. et § 1 in C. eodem
decimus regio. l. 5 et l. 9 tt. 1 part. 6, illustrat quoque
in d. l. adtestium 22 vers. solutiones ff. hoc tit. et in solemni
repetitione. C. eodem donellus lib. 6 cap. 7 vbi ossualdus
litera h. et y. et lib. 25 cap. 9 et in l. hac consul-
tissima in eorum lib. 9 comment. cap. 3 n° 3; qua
re autem servus intestamento testis esse non possit investigandum
est donellus d. cap. 9 existimat hoc esse propter statum. l. quia
civibus romanum non est, ut ipse donellus explicat in d. l. hac
consultissima n° ii, cui rationi videtur subscribere imp.
noster in § 1 supra hoc tit. quatenus testes olim cives
romani intestamento per aes et libram postulabantur et eam
de rationem videtur sentire cui. in solemni repetitione C.
hoc tit. dum afirmat, quod sicut oportet testatorem esse civem ro-
manum ita et testes cives romanos esse oportere, quod hoc
negotium tantum peragitur inter cives romanos et eam civibus
romanis. et in solemni repetitione d. leg. adtestium 22
ex quo testem esse non posse dicit, quia servus non est testamenti signator
idoneus, quia nec ius annulorum habet, qua quidem rationes
et si sint iuridicae, qua tamen adimplet animum tradito
absoluto in d. § servus in illis verbis: cum iuris civilis commu-
nionem non habeat, id est quia servus omnium quia sunt civilis
est incapax. l. quod attinet 32 de reg. iuris. l. intestij
175 l. fin. ff. de reg. ubi petrus faber et facit illud
terentij: servum hominem causam orare leges non sinunt
nec testimonii dictio est, et illud seneca: nulla pars
reip. sit cum extra remp. sint nec incensu illos in[illegible]

qui e in testamento, quin imo omnino omni iure civili praetorio, ordinario, et extraordinario pronullis habetur, de incapacitate servi ad eaque usque deinceps civili vide Donell. lib. 2 comment. cap. 9 et cap. 15 et lib. 12 cap. 22 et lib. 13 cap. 19 et int. fin. C. de fil. proprie dict. 30 C. de test. et ad tt. C. an servus ex suo facto, facere ad tt. diverse ... princ. 3 illatione 2. Cui ... leg. ... ff de oblig. et act. marques in gubernatore lib. 1 cap. 2 novissime amaya lib. 1 cap. 14 observat.

92 b Quoquid ... testimonium in persona servi non solum locum habet in testam. ... generaliter in alijs negotijs l. quoniam liberi et authentico seq. C. de testibus, quia ut ait iurisconsultus in l. idonei 6 ff de test., idonei non videntur esse testes quibus imperari potest, ut testes fiant, quod intelligendum est nisi aliter veritas erui non possit, quia tunc responso servi credendum est l. servus 7 ff de testib., dummodo per tormenta et quaestionem interrogetur l. de liberis 9 ff de quaestionibus, quia de libero homine pro testimonio non facultate quaestionem fieri non oportet l. ex libero 15 ff de quaest. et ratio ... per tormenta et quaestionem servus interrogatur, ea est quia sic purgatur praesumptio, quae est contra servos, ne varient vel vacillent in testimonio dicendo; quae sub intelligitur ... quando inter extraneos disceptatur, ad vero si producitur ... contra illos testimonium servus perhibeat, non valet sive in civilibus, sive criminalibus, etiam data inopia probationum l. 1 inf. C de quaest. ea ratione, quia illi domini imperari potest, ut testimonium dicat dict. l. idonei, et ex eo quod domestici testimonij fides improbatur l. 2 C. de testib., et servus dominum metuit, si eius in proposito testimonium non dixerit, male accipiatur, suspectum igitur erit testimonium cuius omni suspicione carere debeat, ...

decriminib, agat intrib, iudiciis servi testimonium admittit, sicut adulterij, fraudati census et laesa maiestatis, duob, priorib, ideo q. n. solent perpetrari cadelicta n. sine servis et domesticis, iam crimine ad maiestatis, ... propter criminis grabitatem. ... C. dequaest. defectu autem suo interrogari possunt servi etiam si vergat in damnum ... l. ... ff. deprobationib, ubi ... l. quaero ... ff. de ... l. interrogari ... C. dequaest. explicat donell. ... C. detest. et lib. 25 ... obserb. petrus fauer in ... 75 ff. dereg. iuris

Prohibetur furiosus adhiberi testis ex iustiniano in nostro ... quibustam ... 20 § nec furiosus ff. eod. ... infragmentis ... 20. ... l. 9 ... part. ... et merito quia compos mentium est ... quibustam § nec furiosus et iustin. ... furiosus, infra quibus ... est permissum facere testamentum et ... n. possit testamentum facere furiosum ... quia mente caret ... furiosus instit. de inutilib, nullum negotium potest gerere q. n. intelligit quod agit, et ... est a ... furiosi 40 ff. dereg. iuris, furiosi nulla ... voluntas et ideo furiosus tutor testamento dari n. potest, ... tutor ... possit l. furiosus ... ff. de tutelis l. ... § tutor ff. detest. tut. § furiosus, instit. quibustam tutores ... quo modo n. iudicio et ... suo tueri pupillum posse ... iudicio, sed etiam ... intelligit, l. ... § ... ff. de ... leg. obserbat fauer ... 12 ... 20 ... 40 ... intelligendum ... int. ... 45 § deinde ff. ... nuptiarum ... explicat

famiertt° q. princ. gillat. 20 et ex eodem princ. intelligitur. int. quisiis 45 ff de adquir. haered. dicitur, explicat. videndum etiam lib. 9 quaest. afri cani alij, per lex. in qvendam plurib. l. 3 § 1 ff de iniurijs expetro fabro intiqlo deniq. donell. lib. 6 cap. 7 comment. et lib. 25 cap. 9 eiusd. hac consultissima 27 nu. 11 C. hoc tt.

Similiter prohibent mutum et surdum testes esse intestamento idq. probat. d. tt. 20 § mutum et lex regia 9. tt. 1 parte 6 ratio quia ea quae gerenda sunt sensu percipere oportet, non audire, ut surdus, et quod dicatur non intelligit, cuius rei adhibeatur quod sane est omnino necessarium l. haeredes 22 § intestamentis ff hoc tt. d. l. hac consultissima C. eodem ex qua cum testator teneatur coram testibus suam voluntatem declarare, satis constat surdum non pertinere ad testamentum. l. Communibus 209 de verb. sig.; mutum vero ex eo quod ea quae percepit eloqui non potest, notat donell. ind. l. hac consultissima nu. 11 — Neque huic rationi obloquitur l. qui testam. 20 § non tamen ff eodem ubi asseritur, alarum consulto sermonis intelligentiam non exigi: ergo surdum testem esse impedire non debebat, quia dicendum est, aliud esse necessarium intelligere quid quaeris, cuius rei adhibeatur, non tamen intelligentiam sermonis surdum nullo sermone poterit rogari, vocari, aut moneri; ille autem qui accedit et non intelligit poterit per excarinto sermone ab alijs testibus praesentibus, moneri per verum et fidum interpretem indicij potest l. 1 § fin. ff de V. obligat. addit explicitum quod et si ea omissa sit ab imp. nihil omnino a testimonio dicendo intestamento excludit, eo quod exigit a testibus, ut subscribant, ut diximus in § sed cum paulatim supra hoc tt., in qua subscriptione continetur quis et cuius testamentum subscripserit, quod caecus praestare non potest, ut patet

D. thomas de tin

(ver fol. 211)

Brebis et compendiossa resolutio in materia alimentorum ad interpretationem tex. in l. si quis a liberis cum suis §§. ff. de liber. agnosc.

Materiam alimentorum utilem et necessariam valde versus foro frequentem vobis grato animo declarare institui, quam ut recte percipere valeatis opus est super aliquot distinguere capita, quae singula singulis respondeant nostri tex. partibus, tam in princ. quam in §§. 1um vero cap. continebit alimentorum deffinitionem et quae eorum appellatione comprehendantur. secundum vero cui et a quo praestari debeant continebit. 3 et ultimum modum continebit quo peti debeant alimenta in iudicio et quando debita denegari possint

De alimentis et de his quae appellatione alimentorum comprehenduntur ad explicat. nostri tex. in l. [illegible] ~~[illegible]~~ explicat.

Ad viij explicationem constituo alimenta
ea omnia sine quibus vita sustineri non potest, ut docet bart.
in tractatu de alimentis. num. 2 et alij plurimi quos refert
et sequitur petrus surdus de aliment. tit. 4 q. 1 an. 1 donell.
lib. 12 commentar. cap. 1 civili osvald. litera .h. g. d. 4
probari videtur textus in l. legatis 6 de aliment. et cibar.
ubi legatis alimentis ideo cibaria vestitus et habitationes
deberi respondet consultus quia sine hijs alii corpus non potest
ergo alimentorum nomine omnia illa continentur sine quibus
humana vita minime sustentatur idem probatur c. l. necare § ita
inst. hoc tit. ubi vita adimere videtur, qui denegat alimenta
ergo sine hijs homo sustineri non potest et confirmatur iuxta nostros
legio ex l. 2 tit. 19 part. 4 et ex l. 5 tit. 33 part. 7
probari quoque videtur ex nostro § ut sentit accurs. verbo cetera
onera, ubi iuxta illius interpretationem pater qui liberos
alere tenetur debet praestare vestimenta et habitationes, quia
aliment. nomine continentur quia sine ijs filio vivere non potest ut
interpretatur accurs. verbo illa caeteraque etc.

Sed haec interpretatio minime
congruit verbis nec menti ulpiani, qui dum asserit non solum
alimenta verum etiam caeteraque onera patrem a iudice cogi
praestare manifeste ostendit ab alimentis differri cum
tamquam diversa proponantur ergo illa onera non sunt vestimenta
nec habitationes nec cetera sine quibus vita hominis non sustineretur
quia haec omnia alimentorum nomine continentur ut supra
probatum est, quare verius dicendum est onera liberorum de
quibus noster textus loquitur aliter esse accipienda, referendum
n. dicunt ad onera matrimonij filij quae pater sustinere
debet l. si filia 20 § si filij fam. versic. necessitas ff
fam. erc. unde pater qui filio inopi debet alimenta tenebitur
etiam nurui illa praestare, quia filius matrimonij ratione

quoniam alere debet l. qualitatem ff. ibi, nisi nuptarit, ff. ut in poss. leg. tenebitur etiam liberis ex illo matrimonio procreatis alimenta praestare ut in nostra leg. in prin. et in vers. utrum. cum l. nunquam admodum infr. eadem et hoc est cetera liberorum onera. quae praeter alimenta pater sibi dederit, ut tenuit Bart. in praesenti contract. de alim. n° 16 Cobarrubias in 4 2 p. c. 7 § 6 n° 5 et 6 Menochius praesumptione 47 n° 40 et alii plures, quos refert et sequitur Surdus tt° 1 q. 202 n° 12 qui omnes tenent patrem filio inopi alimenta debere pro se uxore et filiis de qua agendum l in 2 q.

3 Nunc videamus, quae appellatione alimentorum comprehendantur et cuius dicuntur haec verba alimenta, victus, et educatio idem significare, et quod ubi eorum ea omnia continere, sine quibus vivere non potest. l. fin. de alim. leg. l. verbo victus 43 l. postnos 234 vers. verbum vivere ff. de verb. sig. inde dicimus alimentorum nomine cibaria vestitum et habitationem debere dict. l. legatis dict. l. fin. cum similibus, cibaria inquam deduntur quoniam sine cibo homo naliter vivere non potest vestitus autem et habitatio minime necessaria videntur ad corpus alendum cum l. sp. cum l. cum hi 7 § qui transigit ff. de transact. transactionem de alimentis factam ad vestitum et habitationem extendi denegetur, quod quidem significare videtur ex responso Iauolini de quo in dict. l. legatis.

4 Quaesitum pro concordia iuris saltem et huius quaestionis resolutione constituendum est alimentorum causam piam esse et maxime in iure nostro favorabilem etiam si divitis denegetur l. mela ibi: pietatis intuitu ff. de adi- menti leg. l. 2 ff. de exc. iud. defenditur cum pluribus pietatis Surdus ubi supra tt° 7 privilegio 1 pertotum

barbarain l. … ff. solut. matrim. § n. 55 facere
igitur alimentorum facit ut ei debiti prestationis agatur illorum
nomine late accipiatur, ita ut non solum cibaria sed vestitus et
habitatio comprehendatur d. l. legati de aliment. atque ideo
[illegible] alimenti transactionis sit id favore fit ut nec pro
iudicium alimentum fiat, ut huius nominis significationis trin
gatur et stricto sumpto vocabulo tantummodo cibaria, non vesti
tus nec habitatio veniunt videtur. vita optime iure pro
cedit decisio tex. in d. l. cum hi § quitransigit, quam
interpretationem et distinctionem tradunt plures quos refert
et sequitur menochi, lib. 2 de arbitrariis casu 170 n.
27 alimenta n. ex vi verbi strictae propria significant
tantum cibaria quibus vescimur et corpus humanum sustentatur
a cibo corpus alitur, ut arbor dicitur ali radicibus, l. si
plures § fin. ff arborum furtim. unde ulp. in l. si
quid 15 vers. sufficienter ff de usufr. aliud vestire
dicit et hac tamen diversa ponit accipiens illud verbum
alere iuxta suam propriam significationem pro sustentatione ciborum
prestatione interpretatione vero ex alimentorum favore
facta ea omnia, quibus ad tuendum tegendum et curandum corpus
utimur alimentorum servitutem appellatur veniunt d. l.
verbo victus l. cetera quoque ff de v. s. unde sine
vestitu et habitatione nec vivere nec alii corpus posse
respondetur in d. l. legati d. l. fin. ff de alim. leg.
quia attento eo omnium vim huiusmodi corpus colitur et tuemur
illud etiam lectus alimentario debetur d. l. quos nos verbo
victus vivere, ibi strata et medicina adversa valetudi
nis. l. cetera quoque ibi curandi corporis nostri gratia
similiter debentur cetera omnia quae iuxta communem usum
humana vita sunt necessaria impendendi. casibus et similibus
docet bart. in tract. de alim. menochi d. lib. 4 pre
sumpt. 157 n. 13. petr. surd. d. tit. 4 q. 10

dualis seq.

Haec autem omnia licet omnibus alimentariis debeantur non tamen omnibus aequaliter, sed praestanda sunt pro qualitate eius, cui praestantur et facultatibus illius qui praestare tenetur probat noster text. in § sig. exhib. l. cum venus 10. § alimentis l. cum alim. 22 in prin. ff de alim. leg. facit tex. int. 2 § mulier l. q. vero. servus ff de ventre inspic. nec non etiam habitatio, vestis et similia nobilibus et ignobilibus, quae praestanda sunt habita dist. personarum.

Videndum autem apud nos ... utrum ut utraque impensa ... causa facta alimentis appellatione ... expendo tex. int. de bonis 6 § qui pupillo ... decurio. edict. ubi ait ... alimentorum praestari debent pupillo, sed et in studia et ... impensas debent impendi pro modo facultatum. Quod facit tex. int. cum plures 12 § fin. ff de admin. tut. ubi tutor tenetur mercedes praeceptoribus pupilli constituere. Quod auget difficultas ex tex. int. in alimentorum 3 § fin. ff ubi pupillus educari debeat, ubi praetor ... ... tutorio ... ... etiam ad ... ... ad studia pupillorum quam in ... impensa alimentorum non comprehenduntur. Sed ... tex. ... noster regio int. 16 tit. 16 part. 6. 3 vocatus ... maxime tex. int. l. quintilius 4 ff ubi pupillus educari debeat ubi ... mercedes etiam praeceptoris ... ... ad discendas artes ... ... datus ... et ita favorabile ... lex singulis

203

1 in l. Stiuis 12 de leg. 3 ibi: vindicari possint, et
ibi glos. verbo artificiis quod liberalium disciplina impen-
ditis alimentorum nomine comprehenditur. 2° Ex ultimo quia
nam pater quia ex pietate naturaliter debita filios alere
tenetur ex nostra l. si quis a liberis in princ. et vers. utrum ibi: et rursus
ex equitate haec res descendat charitateque sanguinis
l. 1 § ius naturale ibi: hinc liberorum procreatio et educatio ff.
de iust. et iur. pater tamen ex eadem pietate debet consulere
et curandis commoditati filio studiorum causa peregrinanti
l. qua pater § 1 ibi: A pietate debita [illegible] ff.
fam. erc. ergo debitis alimentis impendia studiorum de-
bentur.

7 … Tertia nempe alimentarium
non posse alimentorum nomine petere impensas studiorum contra
factas probat expressus tex. in l. legatis infra de
Ruin. Hered. ad. 2 … alimentis leg. ibi: Etiam quae ad disciplinam pertinent
legato non continentur 2° probatio facit, nam cum alimentorum
nomine fate accipiatur correspondentes sustentationem
pient vita illa [illegible] tinet quae ad corpus educandum
tuendum et curandum [illegible] commissum sunt necessaria d.
l. ubi [illegible] 44 de verbor. sign. ubi significant
verba tex. in d. legatis ibi quia sine [illegible] non
potest, [illegible] disciplina nulla ratione nec colligi
tegendi et curandi corporis ad illius sustentationem spectat
[illegible] institutione possit alimentarius [illegible]
[illegible] curare ergo studiorum impendia ad alimenta non pertinent

~~[illegible]~~

6 Quibus ita adductis pro
utraque parte dubia redditur et valde controversa quaestio
circa impensas studiorum causa praestandas, quare
part. in d. [illegible] ff de alim. leg. [illegible] hanc dis-
tinct. [illegible] docum. in alimentis debitis conditionis.

ioris secundi indigeant ergo restringunt studiorum
[illegible] in primo casu [illegible] indigendo et [illegible]
6 inita specie [illegible] loquitur, atsi ex [illegible]
Sequuntur qualia sunt ea, quae iure sanguinis et officio
iudicis [illegible] sunt alimentis appellatione impensa
disciplinae causa facta continentur, inde pater quem filius
debeat ex charitate sanguinis alere ut in verb. utrum
[illegible]. Cum [illegible] § iuvenale ff de iust. et iure
teneretur illi praestare studiorum causa impensa facta
[illegible] sequitur bart. plures quos refert et sequitur
[illegible], lib. 4 [illegible] praesumpt. 157 n.
31 [illegible] lib. 2 [illegible] centuria 6 [illegible]
n. 7 [illegible] et ab ea opinione non recedendum in iu-
dicando et consulendo tradit surdus [illegible]
n. 2 [illegible] in hoc § [illegible] 35. [illegible]
bart. [illegible] ff de [illegible]
bon. [illegible] filij [illegible] expensas [illegible]
subministrantur studiorum causa praesumuntur ex pro-
prijs facultatibus, de ex bonis suis praeterquam quod ad
[illegible] expensas pater non tenetur, unde [illegible]
[illegible] praedictas [illegible] in d. l. de bonis 6
[illegible] ff de [illegible]
[illegible] pater tenetur expensas filio praestare ad [illegible]
[illegible] [illegible] personae [illegible] veluti [illegible]
gramaticam et similia, secus ad aliquam maiorem scien-
tiam [illegible] expensas [illegible] sequitur
bart. plures quos refert [illegible]
impensarum n. 34 et iuvenes [illegible]
[illegible] cap. 3 n. 43 [illegible] 4 [illegible]
7 an. 10.

9 Ac inter diversas Dd. opinio

4.S.

nus fluctuat anim, dubi, & incert, multitudine et gla
z, Illud tn procul dubio verissimu e cognoscitr integras
alimentorz ex[illegible] quaeque disp. statim ta dicuntr studiz
r impendia in [illegible] idq. cu prob[illegible] [illegible] ind. [illegible]
inf. ff dialim. leg. confirmatione n indiget. cu qdatt
it ad alimta [illegible] debita & qui disp. [illegible]
[illegible] supra proposito dicendu existimo instru
ta [illegible] q[illegible] [illegible] patere qui posit. ad[illegible]
studij gratia suggerendar alimentoz tn nome nullatenus
o[illegible] adeaz praestationes, quoniam huiusmodi
[illegible] ad alimentor debitu referri n potest, & alim
[illegible] [illegible] ista quamvis favorabilia
[illegible] Studior [illegible] probationes [illegible]
in 1 & 2 fundamto pro negativa hui, quaestionis p adducis [illegible] animadvertit [illegible]
supra n 6.

10 Nec obstat lura supra adducta
quib, probare ostendebam alimentorz appellate expensas
studiorz comprehendi ut ind. l. de[illegible] 6 § [illegible]
vers. n solu [illegible] [illegible] nam ibi potius [illegible]
[illegible] alimenta n. Studior impendia separatr. l. [illegible]
[illegible] ut [illegible] n solu alimta
praestari [illegible] sed [illegible] studia & similiter etia
ind. l. quibus [illegible] [illegible]
& impensa studiorz diversa sunt ut constat ex illis verbis
[illegible] est alimta [illegible] ut liberalib, artib,
instituerent pupilla nom [illegible] & ind. l.
[illegible] [illegible] institutiones [illegible] ubi ad
disciplina [illegible] institutione [illegible]
[illegible] ad alimta [illegible] ergo [illegible] alimta
differunt eodem modo ut satis adluc. ind. l. [illegible]
§ fin. [illegible] de admin. tut. [illegible] ind. l.

Aic. 1 22 ... ibi n. n 02 legatu relic. in
addiscendu artificiu alimenta cum a datu ... sed
potius ex artificio alim^ta comparari possit et hoc si eroq
... illa ... artificiu doceat ...
... voluit ut ...
artificiu ... intellexerit in ipso artificio ...
... artificio qd dis... possit
sibi postea victu quaerere, nec ideo ibi ...
legatu ... alimentorum ... fuerit
... ex l. ... alimenta 22 de alim. leg. ...
... ibi ... dixim. legatu ... alim^ta
... nec incertu est sed generaliter datu ...
... cetenut iuxta ...
... generaliter legato nec ...
... l. legato generaliter
3 ... generaliter ...
... artificiu generaliter
... illud artificiu ...
ex voluntate defuncti et aetate et conditione et natura
ingenio ... fuit ...
tandem ... tex. in l.
... dicatur ...
nostra ... deducitur n. ... si ... fuerit ... expensas filio emancipato studiis
causa ... ...
... portioni quae ex de functionis
... pertinuit ... excusdito ... fuerat
... ergo expensae illae ad alim^ta ... portione ...
expectatione alimentorum nulla ... sed
potius soluitur illa quae ... adstringitur ...
... filij emancipat, sit tex. ... in ...
et magis ... sanguinis ... nullo ...

animi omnes cũ ob accepisse. Unde obligatio d. ing
tex. ex charitate sanguinis descendens tex. in praecitat
vers. utrũ nõ obstitit emancipationis qua a iuris civili fuit
inducta [illegible] [illegible] ubi [illegible] quib. mod. ius
nec obligatio naturalis [illegible] quaquam. ubi ob pietate
debita [illegible] nõ [illegible] [illegible] specialiter pietatis ina
[illegible] [illegible] naturae divitũ obsequens liter pietatis nale
i. affectus paternus erga filius. Cuius in aliã [illegible]
[illegible] [illegible] inl. [illegible] [illegible] § fin. ff. qui metus
qui affectus [illegible] pater in animo [illegible] adsumi
[illegible] [illegible] [illegible] filio studiorum causa [illegible]
eius nõ imputabuntur [illegible] donationis causa [illegible]
arg. tex. inl. si quando 35 § fin. [illegible] [illegible] ubi
[illegible] [illegible] [illegible] donatio [illegible]
[illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] excosequitur
patris [illegible] [illegible] teneri, imo si donaverit [illegible]
sequitur debitor [illegible] [illegible] fieri potuit rei debitae
donatio l. donare 29 ff. de donat. . . . .
12 [illegible] Ad tunc [illegible]
q donatio inter patrem et filium nõ [illegible] l. i § si pater
ff. [illegible] l. donationes 31 § pater ff. de donat.
[illegible] [illegible] in [illegible] l. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in filio existentes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] rationem dubitandi [illegible] [illegible]
debita a patre [illegible] nec in donationem [illegible]
[illegible] atq. ideo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adv[illegible] [illegible] ad fabrum
lib. 2 tractat. 3 q. 2.
13 [illegible] Ad [illegible] a [illegible] decisionem
[illegible] in filio [illegible] [illegible] a sicut donatio
dotis [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible]

privatam [illegible] 35 [illegible] am. ext. [illegible] quibus [illegible]
[illegible] teneat ita baro [illegible] in l. [illegible] n. 29 ff. de alet.
[illegible] matrim. gilquerius in auth. [illegible] n. 31 C. de [illegible]
[illegible] plures alios ibi relatos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pater [illegible] causa pietatis [illegible] paterno [illegible]
filio [illegible] causa donare et in donatio [illegible] in
[illegible] pietatis causa fiat [illegible] proinde
[illegible] donat. inter [illegible] l. [illegible]
[illegible] nisi [illegible]
[illegible] ex [illegible] aliis in
[illegible] ratio dubitandi
[illegible] sumatur [illegible] donationum
[illegible] maiori [illegible] in potestate [illegible]
[illegible] atque [illegible] ei donasse [illegible]
[illegible] et ideo ad [illegible] admittitur in [illegible]
[illegible] a fortiori ad filium in potestate [illegible]
[illegible] in [illegible] C. fam. erc. [illegible]
224 baro [illegible] n. 31. [illegible]

Ex praedictis itaque satis [illegible]
[illegible] patrem alimentorum ratione studiorum [illegible] filiorum
deuere [illegible] ea teneatur quaestionis est propemo
dum ad nostram materiam pertinentis in qua dicendum videtur
expendere patrem deuere omnia quae [illegible]
sint necessaria ext. l. quifilium ff. [illegible] cari.
[illegible] et fin. [illegible] tut. [illegible] de bonis 6
§ qui [illegible] n. 5 [illegible] ff. de carb. edict. [illegible]
[illegible] sucora [illegible] in [illegible]
sorori a fratre studiorum [illegible] omnium [illegible]
ergo a fortiori a patre praestabuntur. rursum ordinario [illegible] ex
[illegible] senat. C. [illegible] cessat [illegible] filio fam.
mutuatur pecunia ad studia necessaria [illegible] § [illegible]
[illegible] 23 ff. ad maced. l. macedoniani [illegible]

105

in. pater filio ... ocumque ... c ... tenetur
... ut ... docet ... ant ... et
... ab initio necessarias studio expen
... possit ... educatione
... et ... fiat ...
... filio ... debet ... alim.ta
alimenta sionat. idque ... et
et correctione. l. 2. C. de alim. pup. ...
in ... referetur ... ca. 2.3 et
Heli sacerdos superior, cecidit et mortuus est, quia filios suos
non erudivit in omni disciplina et correctione, ut habetur
... legat ... inf. 3 ... et proverbiorum
23 ... a puero disciplina. Unde pater
... alimenta non prebet filio alia necessaria ...
... paterna ... inop ... requirit ...
... dicte voi illa verba alia necessaria intelligi ...
ad disciplinam et eruditionem ... necessariis
... appellantur ... l. de bonis ...
... studia ceteraque necessarias impensas
tenetur ita ... ubi supra.

Itaque resolutio omnia
supra ... verissima est si studia necessaria ... pater
... spectat attenta dignitate et qualitate per
... et patrimonio parentum ut docet Bart. in l.
§ qui pupillo ... allegati. Unde ...
teneri patrem filio ad discendam gramaticam submi
nistrare, et licet gramatica generaliter artem significet
recte loquendi et scribendi quacumque lingua unde
Seneca epistola 88 in princ. ... gramatica
circa curam sermonis versari in nostra ...
predicti ... intelligi ... sunt de gramatica ...

latine docentes, quia ipsa [illegible] in [illegible] imp[illegible]
iteraque atque quae alibi [illegible] indinegibil[illegible]
[illegible] appellationem [illegible] sermones [illegible]
[illegible] qualitatem intelligendi et grammatica qualitati et
dignitati [illegible] ita ut in [illegible]
[illegible] arbitrio [illegible] relinquitur
[illegible] Ioannes Garzia [illegible] supra [illegible]
16 [illegible] Ex praedictis [illegible]
[illegible] inferitur patere teneri qualitatem personae at [illegible] tand.
mercede magistri qui literas primas filius doceat
grammatica [illegible] supponit primas literas intelligi [illegible]
[illegible] ut legere [illegible] filius discat [illegible] primelitere
[illegible] demum [illegible]
[illegible] mum. [illegible]
[illegible] declarat [illegible]
[illegible] diversis [illegible]
[illegible] literas [illegible]
[illegible]
[illegible] literas [illegible] si ita conveniat eius
qualitati, alias autem [illegible] detrahit eius honori [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] literas,
[illegible]
[illegible]
17 Attenta qualitate [illegible] filii [illegible]
literas [illegible] et grammatica, [illegible]
[illegible] ut docet [illegible]
[illegible] artes [illegible]
[illegible] ut optime interpretatur Ioannes Garzia [illegible]
[illegible]
[illegible] ubi sup. [illegible] ubi tutor iubetur [illegible]

65

minere liberalis artis instituere: ergo a fortiori pater
cogitur filium liberalibus artibus instituere. facit etiam tex. in
l. ambitiosa inf. de decretis ab ordine faciendis ubi sa-
rius aqueductum poterit ad erudiendum prodigalitatem
liberalibus artibus atque promendi una videlicet sumptus
necessarii reip. iudicari adeo ut saluti aequiparet, itaque libe-
ralibus artibus professoribus militibus aequiparantur et eisdem privi-
legiis gaudent ... hic ... § angarias ...
... munere ... omnibus ... liberalibus artibus
pueros instituere oportere et debitis studiis intelligitur
ff. l. debemus ... § qui pupillo de carbo. edict. ff. rer.
alimentis § fin. ubi pup. educ. ... l. cum plures § fin. de
adm. tut. ... iuris cavetur pupillus in studiis erudi-
endus est, idem adeo necessarium iudicetur, et alimentis
exequetur ... ... quare non immerito pater cogitur
... in filio liberalium artium expensas ... intelligas
... ut diximus iuxta qualitatem filii et patrimo-
nii parentis. liberales artes sunt 7, ut docetur
verbo ... ... de variis ... cogn.
... licet gramatica, rethorica, geometria, quarum
meminit ... liberalia, itaque arismetica, astro-
logia, musica et logica, quae liberales artes appellantur
... eum liberum decent teste Seneca epist. 88
... liberis ... dictas sint vides, quae
... libero dignia sunt ... quibus tale Cassan.
in catalogo gloriae mundi 10 p. ... consideratione ...

Caeterum maiorum sive in voluntate
iuris civilis ... medicina ... in studia patris filio ...
~~...~~ verissimum est, licet ... ... immerito ...
... lib. ... arbitrariis centuria ... ...
... intelligi debet tex. in l. ... 50 ... fam.
erc. ... ater ... filio dedit ... ad studia

adverdiur animo eius obligandi ... tiderzanisuidei
et quod nunquam potest intelligi de impensis ac alia
minora que pater filio praestare tenetur ...
deuet intelligi ... donatio
studia que cum pater praestare ... filio merito
debuit admitti praesumptio obligationis ... donationis
neque si pater eas in libro rationum non reposuerit inscrip-
sit ... animum eius mutuandi seu credendi eas filio
non explicauerit donasse videtur, quod secus erit si eas in libro
rationum scripserit et animum credendi explicauerit, a
tunc cessat praesumptio donationis et filius tenetur ex-
pensas conferre ut ait consult. in d. ... ater.

5 Nunc autem ut ex longo di
uerticulo ad materiam nostram reuertamur ... ali
mentorum ratione ... deueri d. l. verbo victus
43 dev. sig. ... l. de alim. ... cibariorum ...
... continent, quia inuentio comprehenduntur ...
... consistit ... reprirer ...
respondo in ... frumentum ... adi
baria parata instrumento contineri, facit tex. in l.
lo § si ... de auro et argento leg. et alia plurima
iura quae in approbationem ... adducit
... in d. l. verbo victus. ... aliorum
... rerum, quaequidem alimentario ...
ministranda sunt, attenta ipsius aetate et qualitate
facultatibus eius qui alimenta praestare tenetur tex.
in hac ... si quis a liberis § siue parens ... si quis exhib.
l. penult. de alim. leg. l. 1 § mulier ... in ...
mitt. ... iura
... et praedictis ... C
omnia ad colendum corpus ... alimentorum nomine
debeantur d. l. verbo victus d. l. ... 4 ... sev. s.

sialimentari nobilis... e iuxta suae conditionis qualitate incedere non possint... vivitabiorum...quae debeat vos equites ambulare... Bald... notat. Item imverso in princ. de offic. procons. ubi ait, alimentorum equus est inter quinque ... arg. ... ibi ... procurator adperiiendos.

... institutionis recipit sumptum quos ad vecturas suas fecit, excurrens impedia. Unde innos ... equum esse praestandum ... tenet Menochius, vol. ... praesumpt. 157 n. 28. illud tamen non absque limitatione recipiendum ... aliter eques nobilis ratione alimentorum ... ut per civitatem equitando ambulare posset, quasi ... aut adversarii ... talia ... impediatur, quominus possit pedibus incedere ... opus esset ei per urbe ... tunc n. vectura sumptus praestabuntur ut optime declarat ... Sard ... ann. ... Sara inhoc § n. tantum n. 26. unde ... huius nec equum necessarium sumptus deberi, quemadmodum nec stragula quam ... nobilis sit alimentarius, se. aulaea tapeta centones et alia similia ornandi et cooperiendi lecti causa parata ... illustrat 45 ubi aliat, dec. s. ... supra n. 40.

20 Item etiam sumptus pro famulis necessarijs secundum qualitatem et dignitatem alimentarij sunt praestandi ut docet Bald. in rub. ... extra de vita et honest. cleric. n. 3 ... tenet Surd. ubi supra q. 24 an. 7 Menoch. ... praesumpt. 157 n. 29 ... quos refert et sequitur Sara in § ... huius n. 25 ... probat tex. inl. habitatio ... devenire in pros. L. cum plures 13 § curator ... ad admin.

tut. tandem eadem erunt prestanda, que ad usum comedendi, bibendi, et corpus sunt necessaria iuxta eorum qualitatem et dignitatem alimentarij et facultates eius, qui alimenta debet prestare l. verbo victus et l. cum quos 44 de ver. s. et l. penult. de alim. leg. prosecunt late per supra precitati autores.

Quibus, ita pro alimentorum
21 significatione scire oportet ut ultimam manum huic
capiti imponamus ubi et quomodo alimenta prestanda sint
et ad similitudinem alterius cuiuscunque debiti dicendum est de
bitorem alimentorum ibi prestare debere ubi peti possunt
l. si decennii leg. l. obligatur 37 vers. pietura de
iudicijs l. heres 47 vers. si dividi petatur de leg. 1. idest
ubi domicilium debitor habet et ubi maior pars hereditatis
est sita tam testator reliquit sint aut ubi testator voluit ubi
[illegible] capit [illegible] arg. tex. in l. si fideicomissum
[illegible] sed et si [illegible]
[illegible] in princ. et ins. si libertis ff. de iudicijs
[illegible] ita docet accurs. in d. l. 1. de annuis leg.
verba petent, sonat tex. de iure regio in l. fin. tit.
part. et regulariter itaque debitoris domicilium inspicien
dum est et ubi alimenta prestare teneatur quod in specie
probat tex. in l. [illegible] vers. causa
ff. de transact. menochius et presumpt. 157 n. 9
lib. 2 de arbitrarijs [illegible] 70 n. 7. late surd.
ubi supra q. 16 an. 1 cum seqq. idque ex generali utriusque
iuris regula consistit, qua cavetur actorem forum rei
sequi quod quidem ratione domicilij sortitur si aliud non
interveniat l. 2 C. de iurisdict. omnium iud. l. fin.
C. ubi in rem actio et ibi c. generale c. fin. de foro
competenti. quia sit ut ibi debeat debitum peti, ubi debitor
domicilium habet, et consequenter ibi prestari et l. 1 de

annuis leg. cu supra citatis. Unde si alimentaris et debitor alimentorum habent diversa domicilia non poterit compelli debitor extra locum sui domicilii alimenta subministrare praeterquam si pater sit alendus et in exilio positus sit, quia tenebitur filius in exilium mittere alimenta patri ut docet glossa in verbo alia necessaria in auth. deinceps in principio ... si vero contigerit, quod quidem indistincte intelligendum est etiam si pater non exulet sed alibi domicilium habeat separatum a domicilio filii, ut tunc etiam teneatur mittere alimenta ad locum ubi pater degit docet Bart. in tract. de aliment. q. 29. cum magna auctoritas pietas et reverentia naturali ratione parenti exhibenda illud suadere videtur.

q. ult. item si scholastico alimenta legata sint ministranda sunt ei in loco studii ut docet rebuffus de privileg. scholasticorum privilegio 132 ... ubi supra q. 40 quod ita colligi potest ex praesumpta mente testatoris, quae semper est servanda si idea verisimiliter appareat, ut in specie probat tex. in l. cum res 47 in principio ibi vel ubi verosimile sit eum voluisse ff. de legat. praesumitur autem testatorem qui legavit alimenta scholastico voluisse quod in loco studii praestentur, ne alias alimentorum percipiendorum causa in domicilio debitoris cogatur legatarius studium intermittere et sumptibus inde veniendi quemadmodum ipsa diminuatur alimenta contra voluntatem testatoris ut considerat rebuffus ubi supra

Cum quibus finitur
capitulum 1um

cap. 2 de personis quae alimenta praestare tenentur

Huius obligationis primum locum pater obtinet qui filios alere tenetur tex. noster in hac l. siqs a liberis in princ. l. fin. C de alend. lib. l. 2 tit. 19 part. 4 idque non iure civili inventum, sed a iure naturali praeceptum est ut constat ex l. 1 § huius studij vers. ius naturale. ibi liberos educare ff de iust. et iur. cum iure naturale 1 dist. ... § ipsum autem C. de bon. quae lib. ibi; ... ipsa natura testatur cicero lib. 3 de finib. his verbis a natura ipsa impellimur ut eos quos genuimus nutriamus, probat etiam d. l. partita in princ. quia natura movendo et suadendo praecipit homini ... qui ratione ipsius agnoscunt vita ad educationem liberorum instituta nos compellit ingenita simul ratione ab ipsa cognoscentes, qua ad conservationem generis humani intendit genitis suademur quare ratio illa naturalis quasi quaedam lex tacita iubet filios alendos esse itaque instinctu naturae movemur ad alendos filios cogitatam ratione a natura insita. unde in hominibus hoc erit iuris naturalis praeceptum d. vers. ius nate. ubi ulpian ait tradidisse omnibus animalibus, esse etiam brutis non quia caetera animalia rationis capacia fuerint, quod admitti non debet ius naturalis proprium hominis est, qui rationem agnoscere ... sed quod iure et ratione faciunt homines si fiat etiam a brutis dr iure nate ut ex barrone et fabro

docuit osuald. lib. 1 comment. cap. 7.

2 exquib. infertur disparatio adnos
trytex. inver. alterg ubi cauetur non solum filios in potestate
existentes sed etiam emancipatos, et aliaratione ex
tra patria potestate positos alere patrem deuere et
probat tex. int. si quis 15 de alim. leg. facit tex. int.
legatum 10 de cap. min. et per quod naturalia iura ratione
ciuili corrumpi non possunt nec obligationes a iure na
turali descendentes ciuilis iuris inuentione pereunt
l. iura sanguinis. de reg. iur. § fin. inst. de leg. ag. tut.
quando cum obligatio alendi filium iuris naturalis sit non po
terit emancipatione tolli, quae fuit iure ciuili in
troducta l. actus legitimi 78 de reg. iur. § prae
terea et quod ibi notant omnes inst. quib. mod. ius. patr.
emancipation. lege 12 tab. fuit inuenta cuius sunt
uerba. si pater filium ter venundederit filius a patre liber esto
quam refert ulp. tit. 10 in princ. Cai, lib. 1 inst. ex.
plicat brisonius lib. 1 select. cap. 12 conan, lib. 2
comment. cap. 14 acosta int. gall. § exquiditatem
3 part. 6 num. 45 solemnitas autem haec antiqua emanci
pationis abrogata fuit int. fin. C. de emancipat. lib.
osmat l. 15 tit. 28 part. 4.

3 et obstat grauiter tex.
int. 3 sup. hoc tit. ubi cauetur inulta quibus parens com
pellitur genere eius partem diuortio facto l. ostyte matri
monio editum non pertinent ad eos qui nati in potesta
te patris non sunt recusauri ex quo sequitur positos
liberos extra patriam potestatem parentes alimen..
teneri, nam si eos agnoscere non deuent. i. et se pro
creatos profiteri nec aliment. illis coguntur praestare
cum causatione pater deueat illum alere quod filius est
et iure naturali sit statutum ut eos quos genuimus nutriamus

tamen,

Et amemus.

ad cuius difficultatis explicationem supponendum est senat. consult. plautiano cautum fuisse mulierem debere facto divortio si praegnans esse sciat denuntiare marito et parenti cuius in potestate maritus est ut custodes mittat ad custodiendum ventrem ne falsus subiiciatur partus, aut denunciet mulieri quod non sit ex eo praegnans si neutrum fecerit partum agnoscere teneatur. l. 1 in princ. et in § permittitur et in § 3 vers. mariti. hoc tit. similiter alio senat. consult. quod D. adriani temporibus factum est relatum in l. 3 § quin plautianum. cogitur parens agnoscere partum constante matrimonio editum. 2° praemittendum est per emancipationem non solum patriam potestatem solui dict. § praeterea inst. quib. mod. ius. sed filium familia paterna et iure agnationis admittere. l. tutelas. ff. de cap. min. l. pronunciatio 195 § pater inf. de v. s. ita emancipati et ex eis post emancipationem nati iure civili attento liberi appellari nequeant tex. singularis in l. sed cum patrono § bonorum ibi: quamuis iure civili deficiat liberi ff de bon. possess. quare praetor ut eos ab intestato et contra testam. parentis trangens liberos admittat rescindit emancipationem d. l. sed cum patro § bonorum. l. 3 § si emancipatis de bon. poss. contra tab. et ea quae ille illis tribuit quae ab intestato habituri essent l. non putauit et § fin. vers. praetoris de bon. possess. contra tab. § emancipatis inst. de hered. quae ab intest.

... quibus sic suppositis dicendum est in d. § fin. agi optimo iure non compelli parentem ex praedicto senat. consult. agnoscere partum qui in potestate illius recasurus non est ut puta auum non cogi nepotem ex filio emancipato editum agnoscere et ut nepotem ...

uareg. quoniam ... emancipationis ... cuius causa extra ... nascatur in liberorum numero non habentur. ceterum non negat in d. § fin. parentem alere debere partum ex emancipato editum etiam per emancipationem iuris civilis fictione nepos non sit extra parens illius agnoscere ex senatus consulto non cogatur, quoniam ... iudicium parens nepotem et ceteros liberos alere ... ex nostra lex. in principio enim § utrumque ... idem est in liberis naturale enim vinculum ... parentum et obligatio educationis scilicet liberorum omnium a iure naturali descendens ... iure naturali ... dirimi non potest per emancipationem itaque predicta senat. consulta non opetunt liberis qui extra potestatem nascuntur, qui tamen edita fuerunt ut ... agnoscerent remedio autem nostri lex. in prima ... poterunt alimenta consequi. cum enim senat. consult. ... facta sunt ut agnoscerent liberi, quos ius civile agnoscit nostero lex. remedium prebet ut alantur qui secundum naturam liberi sunt licet a iure civili incogniti. nec obstat si dicas ut supra in oppositione diximus non debere parentem liberos alere quos agnoscere non tenentur quia responde... senatus consulti illis non agnoscere liberos ex emancipato procreatos, quia senatus consultum species est iuris civilis § constat inst. de iure naturali et iure civili emancipati et ex eo editi incogniti sunt ceterum ad alimenta tamen illis prestanda veritas naturalis atenditur, qua inspecta liberi sunt et ideo licet senatus consultum iure civili non agnoscantur aliter tamen ex iure naturali in nostro lex. relato, quo introducta fuit liberorum educatio constat ex supra dictis parentem liberos ex emancipato procreatos alere debere ... § fin. aliud remedium illis denegari. Unde satis constat quod supra inferebam, verissimum esse nempe patrem filio etiam emancipato alimenta prestare compe

- Mendez ec.

6 Infertur etiam ex praedictis
patrem non solum filios legitimos sed etiam illegitimos alere
teneri ex quolibet coitu quantumvis damnato natos quam
cum haec obligatio a iure naturali descendat et naturaliter
omnes filij sint ex quocumque coitu nascantur natura
aequi... omnibus est L. hiis accusari in 2. § omnibus vers. item
nec lex pompeia ff de accusat. omnes comprehenduntur prae-
cepto naturali praestandorum alimentorum: quare omnes alendos
esse docent bart. et reliqui quos refert molina de pri-
mogenijs cap. 15 n. 92 greg. int. 20 an 23 part. 6
et Lara in praesenti in § idem rescripsit n. 27 surdus
de tit. 1 q. 10 n. 7 et 27 et quos ibi refert, quae
oppinio in foro seculari et ecclesiastico servanda est ut
docent omnes supra citati et iure canonico probatur in cap. cum
haberet extra de eo qui duxit in matrim.

Sed contraria sententia probari
posse ex auth. ex complexu C. de incest. nupt. ibi ... etc.
alatur a patre auth. licet ibi sed qui ex damnato coitu omnino
proveniunt ... excluduntur C. de natural. lib. idem iure civili con-
stitutum est testatur sum. part. in § pervenerabile infinali
b. verbis qui filij sint legitimi et iure nostro regio comprobatur
in d. L. 5 tit. 19 part. 4 ubi parentes alere tantum tenen-
tur filios legitimos et naturales non ex adulterio incestu vel
ex alio simili coitu natos idem probari videtur in
nostro tex. in § idem rescripsit ubi requiritur quod apud
iudicem constet filium iuste fuisse procreatum ut pater
cum alere teneatur. iuste procreatus appellatur ex legitimo
matrimonio quaesitus sci. ex eo quod secundum leges praecepta
contrahitur ... appellatur ... illud approbat
... tex. in princ. de nupt. Unde constat in hoc § idem rescripsit
excludi ab alimentorum praestatione filium illegitimum

contra supr. dictam opinionem quam e contra tenuit menchaca de succ. creat § 20 n. 113 et plures huius opinionis autores refert, ara in l. § idem rescripsit n. 4.

Nihilominus tamen predicta communis opp. tenenda est in nostro foro patrem cum filios alere compellatur non obstantibus legibus civilibus iuris communis et regijs que servandas non esse si diversa aequitate canonica et iure naturali praecepto quod nullo modo lege iure civili potest abrogari § sed nalia inst. de iur. natur. omnibus filijs etiam spurijs quibuscumque ex coitu damnato nati debent alimenta praestari, ideoque aequitatem canonicam in hoc casu iure civili et regio praevalere tenet ant. gomez in l. 9 tauri n. 38.

Sed inter ceteras iuris civilis constitutiones nostri temporis dispositum quam aliter filios ad alimenta admittit qui sibi ... ne fuerint procreati gravis et severa nimis in filios atque per quam dura est ... iustiniani ... filios naturales alendos esse praecipit in auth. licet C. de naturalibus liberis quasi ut ratione ... ingenti pietas observatur iure nostro civili Mutatur filium esse qui ex viro et uxore eius nascitur. L. filium eum ff de his qui sui vel alieni iuris sunt. L. fin. ibi verum filium, de iur. ... i. ex legitimo matrimonio procreatos L. cum legitimi 19 L. legitimi ... 24 ff de statu hominum quo ... filiationis probatio necessaria ... tiste ... patris ut docet bart. in l. ... et eodem ... refert et sequitur menochius lib. 2 de arbitrarijs casu 89 n. 11 necessariam probationem fieri non potest nisi si testes de vero et proprio sensu attestari possint L. filium ubi glos. verbo glos. verbo

ex ... C. de testi..., at de filiorum cerat nemo poterit hunc certum et indubitatum testimonium ferre, quare necessario et concludenter filiatio probari non poterit, sed per coniecturam et praesumptionem matrimonii, ita ut ille, qui ex uxore mea natus est cum qua matrimonium legitime contraxi et assidue moratus sum filius meus praesumitur d. l. filium eum ff de his qui sunt sui l. quia semper dicimus vocando propter individuam vitae consuetudinem et simultaneam cohabitationem, quam si defecisse fuerit probatum, praesumptio cessat d. l. filium eum. ceteri vero qui ex legitimo matrimonio nati non sunt iure civili filii non reputantur, video in hoc § id est rescripsit filiam non legitime procreatam ab alimentis excludi videmus i. non ex legitimo matrimonio natam, quae iure civili filia non creditur quoniam interveniente matrimonii legitimi praesumptione procreatur nostri tamen tex. rigorem emendavit iustinian. in tit. auth. licet C. de naturalibus liberis ubi naturalibus filiis alimenta praestari iubet naturales filii dicuntur nati ex vero matrimonio licet a iure civili improbato ut sunt filii ex servis orti quos naturales appellat consultus in l. ex facto § si rogatus ad treb.

Supradicta tamen omnia non solum in patre intelligenda sunt sed etiam in auo et proauo et reliquis ascendentibus ut non tantum filios sed etiam caeteros descendentes alere teneantur probatur ex in hac L. si quis a liberis in princ. ubi parentes liberos suos alere debere respondetur liberorum autem appellatione in iure nostro tam nepotes quam pronepotes et reliqui descendentes quam filij continentur L. liberorum 220 de V. S. et ita non solum filios sed et liberos liberorum patrem alere debere docent Bart. et alij plures quos refert et sequitur Cara n. 41 [illegible] Surd. de al. tit. 2 q. 22 et Couarrubias in 4 2 p. c. 8 § 6 n. 6; qui [illegible] hoc etiam procedere in liberis spurijs et ex spurio procreatis.

[illegible] Praedicatis et caeteris [illegible] obligat. dicta sufficiant ut cognoscatur.

41

cos où liberos suos alere debeant. mater autem filium suum alere tenetur triennio minorem et deinde pater itaque maiori trimo tantum pater alimenta praestare cogatur docet gloss. in l. nec filium verbo trimo petenti C. de patr. potest. sequitur bart. de alimentis n. 13 baldus ... quos refert et sequitur covarrubias ubi supra n. 13 Surdus de tit. 1 q. 4 ioanes garcia ubi supra n. 29 et colligi potest per argum. a contrario sensu eiusdem. nec filium ubi maiori trimo, quod exstat expresse iure nostro regio in l. 3 tit. 29 part. 4. aliquando sunt casus quibus mater ex ... nutricia filium suum omittens excusare se poterit ut videre apud supradictos autores.

Sed dubitationem movet tex. noster in verb. ergo et matrem ubi indistincte ... dicit matrem cogendam esse alere filios nulla temporis limitatione facta et per consequens fateri videtur non tantum intra triennium sed etiam ultra matrem cogendam esse filium suum alere. sed resp. quod diximus de nutriendo filio intra triennium intelligendum licet etiam si pater subsit qui alere possit filium ex ... ratione supra considerata, at ultra triennium si pater sit solvendo excusatur mater ab onere alendi filium ut supra probavimus, ceterum si pater inops sit mater tenetur illum ... etiam ultra triennium auth. ut liceat matri et avia § illud quoque ... collat. ... auth. si pater C. divortio facto apud quem et in hoc casu deinde intelligi noster tex. dum matrem cogit ad alendum filium ut tenet surd. ubi supra q. 12 n. 9 et plures quos ibi refert animadvertendum tamen l. ulpianum inquirentem quomodo cogenda esse matrem filios suos alere praesertim vulgo quaesitos hij non cum iure civili patrem non habeant certum matrem autem semper certa sit etiam si vulgo concepti sint l. quia semper divinius vocando optimo iure

docet in presenti d. §. vulgo quaesitos praesertim ama
tae, ali deuere, q inde et cons. patris mater vtriusq tamqua
tris, qm matris officio fungi deuet, et ipsi excepto
capto suali filijs alimenta praestare, et sicut supr. diximus
si filius inopia matre etiam vltra triennium accedeuet
a fortiori alendus erit ab ipsa quinullus patris het
Ex praedictis etiam se
quitur auum maternum et proauum caeterosq per lineam
foeminam ascendentes eiusmodi alere deuere nam liberos
appellat. oes tam ex filia qm ex filio stinctos d.
l. liberos verum praeter hac d. l. §. et ipso probatur
praesenti inver. item in liberis sui docet tam perfoeminum
qm per masculinum descendentes ali deuere nec obstat
tex. in l. non quia admodum insp. hoc tit. vbi scriptum l. re.
quem admodum masculorum nostrorum liberi ad onus re.
stra pertinent ita et in foeminis l. nam manifestum est
id qd filia parit non auo sed patri suo ea oneri. illud
tn intelligendum e iuxta proxime sequentia verba
nisi pater aut non sit superstes aut egens sit, qd nec
nos inficiamur tenemur mater et caeteri per materna
ascendentes liberos alere, si pater non sit l. alere non
possit, qd quidem etiam in proposito et ex filia descendentibus
l. io, huius tit. et ita Ulpian. in praesenti inver. item
Divus Pius... refert imperatorem significasse idem d. dicens
dist. ut heretiquis ascendentibus per lineam maternam item
... attento l. s. tt. ... part. ... in f.
... item e quavis filius patris
alere deuet tex. in praesenti ins. princ. ibi et vicissim
a parentibus deuere aeque similiter seru. parens ...
... ... dialend. lib. l. fin. & ipsius aut. C. de libero.
qualibet et licet valde ... vtrumque iuvenali ali
menta parentibus, quemadmodum eodem iure liberis pa...

tari deuent ut late refert Surd, ubi supra q. 27
art. 2 quę ss[am] veriorq iudico exegtinget donell.
lib. 12 comment. c. 9 ubi oswald. litera m. petru
faner lib. 1 iunctiq. c. 4 pag. 6 et lib. 3 c.
13 pag. 174 et qui sicut iure natura pater
tenetur educare filios quia filius sit eadem iure alit filii
pater ea de causa quia pater sit. item quia ratio natu
praedictorum beneficiorum, benefacere l. si quis 2 §
§ trilium depositi quaed. id quod docet ulp. in versu
rint de aut ratione: quali parentes a filio alendi
qd et ad matris et aliorum et ad ceteros ascendentes
maternos extendi in naturalib, et spuriis filiis, idem ius
servatur ut in eis qui parentes ipsis alimenta praestant
et eis tenentur praestare ex aequitate n. 1 in hoc eorum condi
tio et quemadmodum de equitate canonica tenetur filium
spurium alere et ex cuius... quod duxit in matrim.
ita et filius patrem arg. tex. in l. si quis § similiter
de pr. ...

Ex dictis etiam infertur quod cum
frocius alimenta de consanguinitate conditione ex charita
tis affectione procedat fratres divites teneantur in sub
sidium fratres et sorores alere sine liberis nec pare
tes ... alimentum praecipere ... com
probantur ... perpenditur in l. 2 § v. nullos
videtur et rationib, dictis in l. qui filius ff. ubi
pup. educ. in l. tutor secundum dignitatem § 3 ff.
de adm. tut. sequuntur ceteri Ad. praecipue ant. gomez
in l. 9 o tauri n. 17 lara in § idem scripsit n. 3
Surd. tit. 1 § 25 Covaru. in l. ... liberos
de vitu ... dicimus sint fratres tantum
ex parte patris ... quia eadem dicitur semper retinet
... leges constitutiones quib, fratres fratrem alunt

tenetur nullus obstitit dictam, sed generaliter loquitur
quod etiam generaliter admittitur etiam si frater pauper sit natura
et status textus arg. tex. in d. auth. licet C. de natural. lib.
l. spurius negetur in successione spuriorum agnationis
libera deficiat iuris civilis rigore in specie ex aequitate
et tex. indecorati fratri uterino spurio intestato frater
legitimus ut iustius hanc l. 2 l. si spurius ff
unde cognati. et ratio successionis, quae militat
in praedicta specie ex charitate et sanguinis proximi
tate in alimentis obtineat idem ius statuendum l. arg.
l. illud ad l. aquil. tenent supra relati egreg.
Lopez in l. 5 tt. 19 part. 4 Molina lib. 2 cap.
15 n. 66.

n. 2 Denique dicendum est
huiusmodi obligationem alimentandi ad haeredes
transire ut in haeredibus filij probat resp. vers. item
[illegible] eo casu, quo pater deducitur
in summa egestate et probat l. 6 tt. 19 part.
4 in haeredib. patris per ext. auth. licet C. de
natural. liberis et l. 8 tt. 13 part. 6 tenent
Molina ubi supra n. 43 Covarrubias in 4 decr.
cap. 8 § 6 n. 14 et alij plures, quos refert
et sequitur Lara in praesenti n. 4 ex sicut ubi supra
n. 23 et 24 quibus hoc finitur

Caput

[illegible] sub sub conditione [illegible]

de conditionib[us] [illegible]

[illegible] vocatis ab intestato [illegible] explicata quod plane refert [illegible] pretorio conditione iure [illegible] [illegible] mortis causa [illegible] [illegible] variis extraneorum [illegible] subnectit [illegible] summa [illegible] et aliis conditionibus [illegible] hereditas, legatum quidve aliud relinquitur [illegible] [illegible] inserta fuisset [illegible] conditiones [illegible] 20 hoc [illegible] [illegible] atque itaque veluti turpidine [illegible] improbaret pro inspectis, sicuti inter [illegible] [illegible] iure pretorio [illegible] [illegible] conditione [illegible] prescriptura de conditionibus [illegible] [illegible] de leg. [illegible] quando dies legati cedat [illegible] 20 ff de [illegible] facta [illegible] conditione ff ad trebell. [illegible] dubium [illegible] ff de leg. [illegible] [illegible] demi [illegible] [illegible] in testamento [illegible] conditione iurisiurandi [illegible] marcelli [illegible] [illegible] 6 tit 4 partitas, quinimo maiorem [illegible] conditionis, [illegible] iurisiurandi [illegible], quam impossibilium [illegible] 20 [illegible] [illegible] [illegible] quae initio [illegible] veluti certa [illegible] dubitat [illegible] nisi [illegible] forma [illegible]

55

n 2.

praestandi [illegible] [illegible]

Sed [illegible] curtius [illegible] per

[illegible] ut [illegible] [illegible]

[illegible] sapientiae [illegible]

[illegible] iurisiurandi [illegible] vinculum

[illegible] Vita [illegible]

[illegible]

[illegible] interdum [illegible]

[illegible] fides promissa [illegible] cassiodorus [illegible] Varierum

[illegible] iuris [illegible]

[illegible] admodum [illegible] authentica [illegible] promittit [illegible]

[illegible]

[illegible] ex parte [illegible]

[illegible] ut [illegible] ex integro [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible] ratione [illegible]

[illegible]

[illegible] ut [illegible] Ligurum [illegible]

[illegible] mani [illegible] dicunt. [illegible] Mani

[illegible]

[illegible] commissum rogat

si neget omnino [illegible] sacramentum ad [illegible] sit

[illegible]

[illegible] Clericus [illegible]

[illegible] accedit [illegible]

[illegible] ut [illegible] rogari

[illegible] [illegible] [illegible] talis docet lex in [illegible] pater [illegible]
[illegible] mater [illegible] in prime [illegible] [illegible]
sive iuramentum interposuerit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] decisio et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] in [illegible] acti [illegible]
[illegible] [illegible] remiserunt, [illegible] quavis [illegible] iurando
facilis, ut [illegible] numinis [illegible] [illegible]
[illegible] alij vero ita [illegible] [illegible] Causa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] periculosa [illegible] [illegible]
sent, alij vero peierando [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] relinquere, cum [illegible] id [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] debeat [illegible] occasio [illegible] necessaria
[illegible], [illegible] ut melius intelligamus [illegible] est [illegible], ut
ex variis [illegible] constat, quae ex omni authoris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wenceslai [illegible]
[illegible] decime iurando [illegible] [illegible], [illegible] decisio [illegible]
[illegible], alia [illegible] sit nostra assecurationis [illegible] [illegible]
[illegible]. Unde sacramentum dictum est, quod sacrat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] servat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ius [illegible] appellat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sive [illegible] iurando [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] servandus [illegible] [illegible] [illegible]

aucarii iouis iurandu, ex ale's ofut iur, ipsi, rusiche
seruq q 2 3 c°con… ancos Rouerty ubi i reg iud
Catarii e sincerat… Jani deorum sumi propius hic onus ut
perciis iuraret… qua vire … alios etiam, etiam deos et rege
… seruatur … genium principum et alijs variis modis …
… superstitionis … iuramentum … sciret et late
ostendit Duaren, ubi supra … Cuiacius … …
seruationes … 21 … iuxta … qua… …

n 4 … Ego cum iusiurandum inseditionis qui …
quum tanta venerationis … nihil … adfirmanda …
sanctis invenieretur propter graves vibrat … …
… quos peierantes divina et humana lege … puniebant
erant de quibus … D. … Dedi …
… merito … magna causa …
… iurandum … divinis
… humanis … Secundum, ut … 20
Mathei … …
… 22 … …, qui
dicerent … vsurpandi …
… reprehendit Duaren, ubi supra …
… iuramentum … simplicitate …
… 22 … 2
… iurandi … iuram… di-
cit … deferente …
… conditionisque iurandi … esset …
… causa, … [illegible]

[illegible] in praesenti ait [illegible] q[uod] pre-
stat [illegible] ad rebellianiu[m] retinere ac iurarent ac timiditate
iurandu[m] [illegible] occasione iurandi [illegible]
[illegible] namque ad modu[m] tormentoru[m] cruciati, ut quiuis [illegible]
[illegible] ins[titutio] oratoriarum [illegible] mentiens, quibus tormenta
[illegible] mentitur [illegible] potest, quia [illegible] patien[tia]
[illegible] mendacia facit [illegible] firmitas necessario [illegible]
[illegible] periurii iurandi [illegible] et semper [illegible] probationem
cu[m] boni viri assertio, ut ait [illegible] rhetoricorum ad
[illegible] nullo adhibito iuramento vera
sit, [illegible] fides etiam iurata periuris
subiacet, ut docet [illegible] supra.

[illegible] contribuenti [illegible]

[illegible] apparet nihil [illegible], q[uod] de iuram[en]to [illegible],
[illegible] supra [illegible], nam [illegible] de iure
[illegible] iudicii gratia [illegible] iurando [illegible], pro
[illegible] defi[illegible] [illegible] quaelibet
iusta causa exigit iuram[en]tum interponi, tunc iurandum necessario
[illegible] nec [illegible] superstitionis, aut [illegible] ratione [illegible]
l. iusiurandum 3 4 [illegible] manifeste
[illegible] in edicto [illegible] praetoris, de quo in praesenti [illegible]
[illegible] iurandi conditione [illegible] nullus [illegible]
[illegible] modo ea fiat, q[uo]d testator [illegible], atque ideo super
[illegible] iuramento [illegible] in [illegible] iudicium [illegible]
[illegible] antiquiores [illegible] cap. 3 [illegible] eodem
tit. [illegible] 2 [illegible] probat tex. in l. [illegible] et in l.
l. 2 [illegible]
iuramento [illegible] iurat [illegible]

255

ne. si ratio atque ... c^a preteap ... et ceteri varia inter ostendit ... testatoris ... iuram ... tori ... et ... ut ... ex ... iuranc ... iurami ofat ... 2 ... cp 2 n 3 Veri, dicendum est deiuram ... interposito accipiendum ee, nam et hoc ... magis ... et sicut solerent heredes ... voluntate testatoris ... ut colligitur ex ... 7 § codicem ... 3 ... frequenti, tu erat, ut ... fideicommissi prestatione ut constat ex ... 3 ... deinde ... ibi vos rogo ut ... fidei prastetis ... deum rogo faciatis, ex ... instit. de fideicommissariis ... a ... rogata ... 17 ... cp 2 ... fideicommissorum ... 2 ... gulielmi ...

n. ... His igitur sic ... notitia declarati ... fideicommissa ... ut ait Ulpianus ... inter ... in fideicommissum ... in quibus verba, quae de fideicommissis ... referenda sunt, ... instit. de fideicomm. hereditatibus ... 2 § ... de origine iuris ... nec mirum si producat ... legati appellatione fideicommissum saepe veniat et promiscue his nominibus passim ... iuris ... ut constat ex ... fideicommissis ... 3 ...

, voce ... inunerat ... de legatis 3 ... aquis dessu... ... situazione ... Iustin. deleg. 2 ... sequens 29 ff de usufructu legato. l. saepe 16 de legatis 3 atque in eis jure iuris civilis tractatione, quod de eximatio dicit statim et ad fideicommissa trahatur, ut ostendit, claudius quaestionem de iure fideicom. lib. 2 c. 6 hinc quod explicavi etiam vsq. in l. 1 de leg. 2 ut quod dixit per omnia exaequata fideicommissis non sit necessarium ad particulare casum interdicti adaequationis restringere, ut dixit Ricard. ... 3° et eminenter ... observationum c. 4 quod recte ... tenuit quod licet in multis eodem esse legata et fideicommissa sermo tamen etiam horum eorum peraequatio longe late quod differentia exsuperabat quod sufficit ut generalem regulam Ulpianus concipere potuerit, nam ideo quod in aliquibus casibus cessaret ... ceteris vera esse desinebat, cum ... in iure adeo ... multis et certa quam multis exceptionibus, in arcuto, ut ostendi ... in l. ... deff. 3 4 de reg. iuris et ex ... tex. in l. ... statuto matrimonio quaqua vis dicab, generalibus, particularibus ... semper et ubique non tamen perpetuae regulae ... ut constat ex adducti abortivo et ceteris ibi de textu. ... in l. vtilitas 3 a C de primitiis lib. 12 et ex tex. in l. in impensa 45 de religiosis et impensis funerum.

Difficilius ... vr. quod Ulpianus subiungit in vers. ... in mortis causa donationibus, donationes iure qd. in donationibus mortis causa remitti, ... quod ut infra dicemus ea in contrariis, non remittitur quibus si non esse mortis causa donationem vr observat tex. in l. ta ... is ...

q in l. fin. 9 3. vers. nec dubitabit ff de donationi[bus] causa mortis l. post legatum § fin. ff de his quae ut indignis docet alciatus in l. 2a de leg. 1o Covarruvias in 3a p[ar]te rubrica de testamentis n. 2 sed nihilominus verum est et in donatione mortis causa iura dicendi tione ut in legatis remitti, quae licet in interioris consultos controversa esset multum Moreno accurat donatio[n]es mortis causa ad exemplum legatorum accipi debere, ut constat ex l. in omnibus, et ex l. marcellus 25 § paulus, ex l. illud 37 de donationibus causa mortis, et ex l. in l. 3a vers. relicta ff de bonis liber. ibi nam mortis causa donationes vice legatorum funguntur ... sententiam probat iustinianus in princ. instit. de donationibus, late examinat Covarruvias ubi supra, ... et alii in d. princ. corrasius lib. 5 miscellaneorum cap. 7 et duardus caldeyra lib. 9 variarum cap. 2 ... lib. 5 controversiarum cap. 60 inter quos convenit ... statutis est donatione causa mortis plerumque contractibus similem esse, cum et partium praesentiam et consensum requirat l. inter de donat. causa mortis et nisi traditione ... perficeretur, et l. senatus § donatio, quamvis hodie nudum pactum sufficiat ex l. si quis argentum 35 C. de donationibus probat Covarruvias ubi supra n. ... factam tamen cum effectibus ultimis voluntatibus accedere cum et morte confirmatur et falcidiae in ea locum sit l. in donationibus C. ad l. falc. et praeterea alia quae supradicti authores et osvaldus ad donellum lib. 19 cap. 83

litera C. anumerat iurisiurandi quos editio ab ca
usa cum, quam aberati emoveat, ut noster lex. ait, idque in
actionibus, viduitatis inductionis, et in ceteris quae iure
naturam c. Sed sunt dicendum esset recte post alios
tenet Acosta in § si arbitratu ampliatione 2ª et lib.
1º Sebilar cap. 10 n. 8.

2ª nostri tex. declaratio sit quod etiam
sum adeundus esset praetor, qui in spectare rei et personarum qua
litate editionem iurandi remittebat, si non, ut colligitur ex Cicero
ne in 2ª actione in Verrem, et observabat Cuiacius lib. 5 observa
tionum cap. 1º postea tamen in perpetuum remissa et improbata
fuit ita, ut necessario adire necesse esset, ut constat ex § ult. nostrae
leg. Unde notare licet, quod cum editio iuris iurandi a praetore solo
et quidem in perpetuum fuerit remissa, heres substituti editione crip
tus, cum iure sibi valeat eam impleta adire iure suo non po
test; et necesse habebit, eiusdem praetoris editionem remittentis auxilium
implorare et bonorum possessionem secundum tabulas in inductione agnosce
re, ut animadvertit Bart. in l. 1ª nº 11 supra hoc tit. ubi Imo
la n. 2 ... et alii in l. Sotinuit de editionibus et demonstra
tionibus Acostad cap. 10 n. 1 Baldus in l. certa C. unde vi
bini et facit tex. in l. 1ª § adeo ff ad l. ... et Ciceronis ver
ba ubi supra ibi: das bonorum possessionem ei qui non iuravit, nec pu
tet quis nihil huic rei cognitione praestare, namimo tamquam
tempus quodque quoad alia pluram multum interesset, utrum quis civile
honorario iure admitteretur ut constat ex l. sicut in eius gloss.
C. de iure deliberandi et ex tex. in l. qui in aliena ff. de
adquirenda hered. ex § ... autem in tit. de bonor. possess.

q. gl. Richardus post alios [illegible] adducit dictum.

3a de separatione strictius sit dispens.

qui edicto iuris iurandi conditio remittatur id tamen, quod quis dare

aut facere sub iure iurando iussus est omnimodo praestare debet

ubi recte docet in exitu [illegible] et contra l. 1 in dubiis, 2 q. ubi

C. q. ex. ff. de leg. 3 contra quaestio huius legis vincit de

Similitate illud improbum, quod subiuram extinguit, velut si testa-

tor scripserit si iuraveris te plagium homicidium facturum

haeres esto, tunc enim utrumque remittitur cum nulla conditio nullumque

ius aut stipulatio sit turpis servari debeat l. conditionis

et l. conditiones 2 q. infra hoc tit. l. [illegible] et si ob

maleficium ff. de pactis: ergo si nulla inspicienda veritas.

turpitudo versatur omnino ut diximus praestandum est sed iura

menta remisso, ut ait tex. ind. l. haec scriptura, in quaestionibus

obligant huius rei 2o verbo sentit videlicet quod verbo sic vel

si iuraveris te daturum aut facturum una duntaxat conditio in

[illegible] ita [illegible] impossibilis intestato remittere laudat

2 q. leg. Kuntzii de condit. et demonst. contamen tota condi-

tio [illegible] [illegible] una quaque iuraret altera quam dare aut

facere iubetur licet pro impleta habeatur, ex qua apparet omni

[illegible] q. [illegible] intestate sed propter testatorem remittitur necessario impleta

est quatenus non est remissa quod tamen [illegible] sed declarata optime

quae [illegible] ex tex. ibi. [illegible] 2o § 1o iuncta gloss. [illegible]

[illegible] ut necessario [illegible] [illegible] sit

priora verba ad leg. haec scriptura in hunc modum haec scripta

vas iuraverit se viginti daturum aut aliquid facturum et ca.

prout in praesenti [illegible] animadvertit Cuiac.

... lib. 2 tractat. cap. 5 in f. inf. quoniam ... actio ...
mendans repudiandit tamen lib. cap. 9 ... cap. 5
... retinendi ... prout vulgariter retinetur
... pandectis prout ... et ... ratio ... contra
... ex conditione ... una ... ...
... imento.

... inciditur hic quaestio ... satis a
... a doctoribus, ... subiatis ... ... superest ...
... in ... an in vim conditionis remaneat ... maxima
huius quaestionis subtilitas propter multas modos ... conditio ...
... quas prosequitur Bart. per tex. ibi: int. quib. dieb. 40
§ fin. de conditionib. et demonst. baldum, in tractatu de
conditionib. cap. 19 et late sarmiento lib. 2 selectarum
cap. 3 et in vim conditionis manere atque ita haeredes si legatarius
... sub conditione si iuraverit ... iturum si Stichus
manumissurum ... ante haered. si legatum ... posse, qui
has conditiones ... sequentibus argumentis probatur
1° ex tex. in d. § quoties huius leg. ubi expresse ... ait
... iubet daturum se aliquid ... facturum ... aliter
habiturum haereditarias actiones, qui id dederit aut fecerit
... proprium ... conditiones, quae ... ...
dispositione suspendit, quod hic modo ... ut fatentur
... supra citati et antonius gomez ... thomas variarum ... 22
... 2° ex tex. int. qui libertatem 12 ubi: quae si pariter
fuerit conditioni ff de manumissis test. ... et in d. § quo-
ties ibi: ... defectu conditione, ubi id ...
... iureiurando, ... a ... secundum conditiones

appellat iuris consulti = 5 q. ᵃ dict ex supra allegatis iurib. stat remissa iuris iurandi conditione illa alterandi l. faciendi impleri iubet et veluti in illis locis sui respectu indemnes est, ut ea de re retineat naturam et conditionis quam, iuxta tex. int. cum § iniuliano ... l. si qui ... traditam ... et d.d. ibi et everardo in loco arguments ... cp. 93. quib. argumentis hanc sententiam defendit accurs. in § fin. huius leg. que secuti ibidem ... baldus et paulus de castro et communiter recepi testatur ... ind. ... gestis ...

2. ... ria ... contentia et ... modus ... quam conditione insuperat specie manere atque ideo ... origet di ... conditione non suspendi ... prestitam deo impleri ... cautione iuxta tex. in § fin. leg. 90 de ... dit. ... et ... ibi ... et agemus ... statim ... admitti ... et iustitia ... costa lib. ... scelestam ... sarmiento ... scelestam ... Cuiacius ... observat. ... et sequentia argumenta ... constant ... quod deducit ... in § fin. ibi; quasi ... legata infra hanc leg. et in leg. postdiem § ... in fin. princ. ff. ... legati ... in quib. ... remissio iurandi ... legatum ... quam manere docent consulti ... diminutatione ... cedere et ad haeredes ... testatori ... fiat, transmitti dicunt ... conditionatio ... procedere nequit ... conditionis ... cedendi ... leg. 5 ... tacit ... sententia ... l. hac scriptura ...

[illegible] [illegible] [illegible] procedy [illegible]
[illegible] Iuliano [illegible] qd. [illegible] quo [illegible]
[illegible] Iulian, [illegible] de bonis libertorum
[illegible] patrono [illegible] conditione [illegible] institutio
[illegible] tabulas [illegible] possessionem [illegible] petere [illegible] nimirum
[illegible] conditione institutio pura remaneret, et id
[illegible] factus, [illegible] decernit [illegible]
[illegible] patroni [illegible] posset [illegible] 2
[illegible] 2, cum tamen [illegible] conditionis maneret
[illegible] patrono competeret bonorum posse
ssio contra tabulas [illegible] 3 § si patron, ff de bonis libertorum
notat acosta ubi supra n. 5 et iulian vere dicere n
posset eum recte institutum esse, cum haeres sub conditione iure
haeres non sit. arg. leg. 1 de donationibus, 3º facit sub. 4 fili
cummani consideratio ind. § quoties, quum modo tale conditio
naly haec dispositionem manere inde probat, quod emiso.
iureiurando haeres l. legatarii dare l. facere debeat
et ad dandum l. faciendum compelli docent consulti, ut constat
ex d. l. non dubium § 1 ubi legatum l. fidei commissum debet
ex d. § quoties ibi compellendum eum manumittere, et ex d.
§ illi scriptura ibi tamen compellitur facere, quod satis arguit
modum non conditionem indicari, cum eo modo pecunia exigitur
quis ad illius implementum compelli possit loco cit. C. de his
quae sub modo, in conditione autem quis compelli non posset, et sub
ea posita, non deneantur l. si quis sub conditione ff si quis
omissa causa, Sarmiento ubi supra et lib. 2 selecta
rum c. 3 nº 1º.
Quia sententia retenta non
obstant argumenta contraria, nam ad primum facit l. resp. cum
Cumano et acosta ubi supra d. § quoties haereditarius

accio nes ei, qui n dederit l. fecerit efectu denegari
neq fiat statim ad mitatr modo tn n impleto ei auferetur
l. 1a ex abijs C. de donationib, quae sub modo = ad 2m vero
licet Varie respondeat Sarmiento Veri dici potest nobis
tam, qd in dictis iurib, conditionib verbo. Vtq consulti, nam
huj modi et conditionis appellatione saepe confundunt, ut constat
ex l. mania 44 de manumissis testamto l. liberto § lucij
oleannus legatis l. 2a § ff de donationib, l. titio cetq
7 § 1 l. libertis 107 ff de conditionib, et demonstr. et
ex late adductis a fr liberto brunetio in tractatu de conditionib
tit. 1 n 9 ea nimirum ro, q si cum periti, considerum planein
modo tacite conditionem reperium, in cuiq defectu dispositio
renovatr et l. 1a C. de donationib, quae sub modo, et idem ratio
reperierunt interpretes multi pro qua verba conditionem indu
cunt, atq ideo etiam si testator re aliqd sub conditione relinquere
redicat, si tn constet eum vlluisse, ut gravamen eius implementu
tam sub sequenti modum n conditionem censeri, ut constat ex
bart. gomesio et Sarmiento vbi supra et ex adductis
atiraquelo de retratu 2a § 2o glosa vnica num 6.
ad 3m R. verum quidem esse conditi.
...iurgdi remissadandi l. faciendi obligationem subrogari
et tn in vim conditionum, nam alias praeter testatoris dispositi-
tionem n sequeretur, qui cum titio aliquid sub conditione iurandi
reliquit eius mentis fuisse videtur, ut statim atq ille peti
tiverit iurame tum ad legatum admitteret, nec in dationem
...iuramto conditionem apposuit, quo fit ut conditione sublata
prius etiam legatum habere, qm dandi l. faciendi deberat
ex voluntate testantis, qd n aliter, qm modo subrogato,
fieri potest.
Sd contra verius dicta facere videtur
qd vlpian in l. si quis libertatem 22 l. servum 36 ff de
manumissis testamto int. si quis ita 13 § qui ita liber ff

de statu liberis, dum docet conditionem iurisiurandi non
remitti eo casu, quo servus iussus est liber esse sub conditio
ne si iuraverit aliquid dare vel facere

Possessio utrum facti aut iuris sit, et an filij familias et serui possidere sibi proprie vereque possint feridta

Disputatio

Interrogatus olim sub dicta iureconsul... q. qd feriis agitarent respondit, qd nunc... ut memorat macrobius lib. 1 saturnalium ca ... eius nunc responsum secuti disputationem hanc, quam propter ... commutati nostrae dispositionis ... ad ... ordinarijs lectionis diebus ... feriatis explicandam suscepimus, atque inprimis prior eius ... aqua posterior ... pendet: ... q. nobis utrum possessio facti sit, aut iuris docet ... alios bart. in nostra l. 1 n. 6 ... al ... ad ... lib. 5 cap. 6 litera C. et seq. pichardus inprinc. inst. ... 2 n. 37 de interdictis valencia illustrium lib. 1 tratat. 2 cap. 2 n. 38 possessione iuris ... cuiusdam int. ... 44 hocttom. l. sicuti 32 § ult. de acq. emp. l. 5 C. de ... causa l. numo 10 C hocttom. cap. di lectio 28 de v. s. quibus adiungo cornelius ... de proprietate germ. verbo hunc ... ita inhaerente usus in possidente ... int. stipulatio 38 § ... ff de verb. 88-ig. ubi numerata possessio ... sequitur illa adiectio, et qualisve

que singulariter significat possessionem usumfructum et sussum quorum mentio praecesserat, poindictum pariter iuris et con duxit itaque probatio ex titulo ita argumentum omittam non etiam iustis ratio quia si possessio facti esset non adquireretur per servum domino, quia factum est naturale personale nec heredem in eundem transit § illud factum inst. de stip. serv. l. quihereditas 44 de adit. et dem. l. si viris fructus 14 § illud ff. eod. de iure legatorum et tamen certum est possessionem per servum domino adquiri l. adquiritur 10 § non solum de adq. rer. dom. l. 1 § item adquirimus, hoc titulo § item nobis vero non solum inst. per quas personas igitur possessio non facti sed iuris est.

2

Contrario possessionem facti esse docent post Bart. sibi contrarium in l. si is qui procuratore non 12 ff. de usucap. et praeter laudatos ab hiligero richardo Valencia sibi proxime, quique descriptionibus 2 parte memoria 3 co. 2 n. 19 contractuum quaestionum iuris lib. 4 c. 5 n. 24 et c. 21 n. 27 peregrinus lib. 3 variarum et de possessione n. 2 gaylius lib. 2 de pace pub. ... 3 n. 11 et exprimitur casus l. inst. 1 § adipiscimur et § sicut vero l. possessionem 29 hoc titulo l. denique 19 ff. ex quibus causis maiores 1. 1 § scelo ... ff. si is qui testamento liber. l. in bello 12 § facti ff. de capt. ex quibus aliis iuris fundamentis varie et valide argumentatur pro hac parte richardus idem Valencia ubi supra quos non transcribo. Retento potius posse hoc in usu deduci 1. ex c. de stipulatione 3 § eiusdem et § neque ff. de verb. obl. 2 ex eo quod possessio non substantiali actu ... est in detentione et affectu dominandi et inde ff. diximus ad l. 1 hoc titulo n. 3 ergo sicut acque detentio quatenus actus corporis et ex facto nostro non ex iure oriundus ... bonae fidei 48 §

in 3 vic. [illegible] de adq. rer. [illegible] § vlt. ff de usur. [illegible] l. si vin. 29 § pastus ff de pactis. 3° q. si possessio iuris [illegible] omnia 200 de acq. iur. [illegible] in dominiis, [illegible] quemadmodum [illegible] l. de donat. [illegible]
ff de vsu. [illegible] l. si quis si. 27 § 1 hoc tt.
4° quia si possessio iuris esset quemadmodum dominium, inhonitis per vindicationem relictis per verba illa sumito, capito, ad quirit ipso iure legatario etiam ignoranti et sine traditione ex sola potestate iuris subsequentis voluntatem testantis ut docent caius lib. 2 inst. tt. de leg. § vindicationis et § ceterum inst. vlp. tt° 19 de dominiis § lege, iuncta l. cum pater 77 § [illegible] l. cum filius 76 § varijs ff. de leg. 2 l. si partem 19. § 1 ff quemadmodum servit. amit. l. magis 5 § si fundum ff de reb. eor. l. qui autem 35 ff ad l. aquil. ita et adquireret ipso iure possessio in qua perinde aut magis expressa voluntas testantis est per verba, capito, aut sumito, ut agnoscit cayus ind. § ceterum et tamen etiam legatario vindicationis non adquirit ignoranti et ipso iure possessio, sed scienti volenti et apprehendenti l. 1 in prin. et § qui vero 6 ff quod legatorum iuncta l. cum heredes 23 hoc tt. 5° denique quia si possessio iuris esset nihil causa esset cur res incorporales, quae iuris sunt non possent vere et proprie possideri, quia in his quae iuris sunt omnia potest, probat [illegible] rius § vlt inst. de leg. agn. tut. l. omnia 200 ff de reg. iur. ergo ideo res incorporales, quae iuris sunt non possidentur proprie l. 3 hoc tt° l. 4. § si viam ff de vsucap. quia possessio ipsa facti non iuris est.

3 His ita positis et omnibus in hac controversia aliorum distinctionibus, duas praeter laudatos ab [illegible] picharo et valentia [illegible] defic. [illegible]

mediae in l. ult. 2ae te deff. 6 qo 8 ff. de legibus
matthaei in l. 3 tit. te glossa et n. 8 lib. 5 recopilat.
iacis centuria 6 q. 95 qui affirmat possessionem
dici adquiri de facto et adquisitam iure et civiliter
esse iuris et naturae facti et denique possessionem mixtam
esse ex iure et facto, quod postremum suadere videtur in l. pos-
sessionem 29 l. posteaquam 49 in princ. et § 1 hostiensis
l. denique 19 ff ex quibus causis maiores l. nemo 2o
C. hostiensis iure signum ad rei tx. in l. in quaestionalibus
§ 2 § ult. ff de verb. sign. subscribimus sedentes posterio
ri sententiae quam in hac academia obtinuit dicatque posse-
ssionis naturam et substantiam facti esse totam vice possessionis
quae in contrarium adduximus, non est quidquid obturbat dicet
possessio ipsam in multis quae sub se iuris non repugnat
praecedere iure adiuvari veluti quoad effectum omnia
quae possessioni iure tribuuntur quorum respectu
ius possessio nominatur in l. sequenti 49 hostiensis usucapio
datio superari et contrariis iuribus, in l. singularis 30
§ si quis forte ff de verb. et hic et dicitur plurimum facti
in l. denique 19 ff ex quibus causis maiores et non obtinere
remedium facti in l. in quaestionalibus § 2 § ult. ff
de verb. sign. nempe quod habet etiam et obtinet aliquid iuris
non in substantia sed extrinsecus circa effectus veluti circa
adquisitionem fructuum rei possessae l. ait praetor
23 § item ei ff ex quibus causis l. 4 ff de usuris, sed
et quoad adquisitionem et retentionem possessionis quatenus ibi
naturam non repugnat possessionis ulterius exinde utuntur
hoc est accipit eam quae aliena et mutuatur non autem pro
prio in substantia habet l. possessio 49 hostiensis veluti cum
adquiratur alieno corpore et facto l. eaque animo § 3
ff de adquir. rer. dom. et l. possessio 49 et ut retineatur animo
solo in possessionem 2. hostiensis l. in priore C. eodem tit. de

quaquam, r.h. i. 1 hostt. n. 20

1 Ex iisdem principiis pendet explanatio posteriorum, propositionum, quae in hoc obscurior pars altera disp. nostrae an sc. filius fam. et servus possidere sibi proprie possint. in qua quod in primis non ex extraneis possessionem acquirendi suadet ex ratione illa iuris exposita non. 1 sint. nunc in contrarium sequitur inversa ratione quod constat possessionem patri, aut dno adquiri per filium fam. et servum l. si ita ac quirimus, hostt., at si filii, aut servi, capaces sibi possidendi essent eius possessio tota facti sit non transiret ab eis ad alterum ad dnm et sic eius facti inst. de stip. serv. Quod hoc ipsum exprimi videtur in l. possessio 49 § 1 hostt. ubi scriptum est eos qui in aliena potestate sunt, habere possidere non posse quia possessio non tantum corporis, sed et iuris est. i. quia quamvis possessio facti sit tamen etiam communicatur illud iuris ut in filio fam. quod consistat et multo minus in servo, qui incapax iuris est l. illa verum 07 ff de r. sic. l. quod attinet 2 ff de reg. iur. 3 quoad servum hoc idem expressum est in l. nequamquam 32 § servum ff de usucap. iunctal. 4 § 1 e. § 3 in f. 4 l. iusto 44 § 7 filius fam. ff eod. et l. filius fam. 93 ff de reg. iur. l. denique 23 § idem ait 2 ff quod vi aut clam. Quod denique accedit iuris ratio regulaque quae docet eum qui ab alio possidetur veluti servum, a dno possidere sibi non posse l. homo liber 54 § ult. ff de adq. rer. dom. l. 1 sed et per eum l. cum heredes 23 § 1 hostt. l. si eum non et 22 § adl. iul. de adult. l. qui in servitute 118 de reg. iur. l. neque servus 12 ff de usu cap. quib. argum. filium fam. et servum tenere quidem corporaliter non autem vere possidere supponunt pro constanti post accurs. in l. quod servus 24 hostt. eund. l. stipulatio 32 § hi qui ff de v. obl. Bart. et interpretes fere omnes ibi et in locis citatis dum eius in l. hostt. donell. lib. 5 comment. c. 10 Contius

lib. 1 disput. cap. 9 Faur in rationali legis deni-
que 19 ff ex quibus causis maiores
Gilquenius de praescriptionibus tertia parte
capite quarto numero primo
Valgria lib. 1 illustrium tract. 2 cap. 3 n. 3 et cap. 3 n. 3
Pichardus in princ. inst. art. 2 n. 35 et art. 3 n. 60 et
32 de interd.

5 Quatuor his argum. quae superiore quadriennio protractas expendimus nunc ex novioribus corroboratis accedit 5 ex l. sicuti 25 § ult. ff. qui a liber. causa ubi scriptum est servus, qui de libertate cum domino litigat etiam post ordinatum liberale iudicium, quo tempore liberi locum l. ordinata 24 ff de lib. causa l. lite 14 C. eodem l. servus 12 ff ex quib. causis mai. l. servus 33 § 1 ff de procurat. l. 1 C. qui dare tut. nec a domino possidetur nec potest animus hic intelligi adquirendae possessionis ei cuius servus se esse negat l. 3 § si servus, unde neque 50 § 1 hoc tit. l. si is qui 15 § si servus ff de precario. ad quem adhuc possessione domino sibi servus sit, ut ait [illegible] l. sicuti 25 § ult. ergo qui servus eo ipso qui servierit incapax est possessionis, ideoque etiam sibi non adquirit, non sibi. 6 procedunt sexta argum. est in l. si servus 13 ff de precario ubi si filius servus vel tunc temporalem possessionem precario rogaverit teneri de peculio, aut de in rem verso: ergo possessio etiam eo casu in quo filius vel servus sibi ex suo nomine possidere voluit vertitur in peculium aut rem patris vel domini, et consequenter eis adquiritur.
7 argum. est ex l. quicunque 30 § item quod mari hoc tit. l. si adoptavero 17 ff de precario ubi pater fam. qui possidebat si adrogatione in alterius potestatem pervenerit desinit eo ipso possidere: ergo quia filius fam. incapax est possessionis. tandem sic argumentor.

sic a possessio facti non iuris est servus quamvis incapax iuris possidere sibi posset sequeretur possessionem possideri a servis talis ei res comercio exemptas aeque veluti sacras religiosas aut liberum hominem quia incapacitas et prohibitio iuris respectu possessoris non obstat servo possidere sibi videlicet non est cur magis obstet res occlusi possidenda cuius sicuti est comercio exempta possidere vult. atqui certum est non possideri easdem a sciente tales esse etiam si cum affectu dominandi teneat L. cum heredes 23 § ult. L. qui univer sas 30 § 1 hostis L. si servum 34 inf. ff de usucap. ergo incapacitas et prohibitio iuris faciet etiam ut servus sciens se servum esse possidere sibi non possit.

6. Sed in contrarium vocat nos iuris ratio, qua docente iam dum a fratribus qui ante nos fortasse firmavit nemo et feliciter tentabit aut praesensit Cumanum in l. 2 n. 13 hostis Vacono lib. 2 declarat 34 n. 13 Gifani in l. 3 § ex contrario n. 56 hostis et quodammodo fatetur Valentia de tratt. 2 cap. 2 n. 35 inf. nempe servos et multo magis filios fam. vere propriam possessionem sibi acquirendam cum alex el quia in primis privati ea iuris ratione, quia posse ssionis essentia tota facti est, ut pote consistens in detentione et affectu dominandi, quorum utrumque factum est ut notavimus supra n. 2 et 3 servus aeque et multo magis filius fam. capaces ex sua persona sunt eorum quae facti sunt L. qui heredi 44 ff de cond. et dem. L. stico 95 § usumfructum inf. ff de solutionibus § sed cum factum inst. de stip. serv. potest non etiam servum tenere corporaliter nec possessio aut potestas domini in servo impedit quominus possit factum ipso nobis L. 3 inf. C. de haered. inst. L. 1 § quid ergo ff si quis omissa causa. L. qui in aliena 6 § ult. ff de adq. haered.

l. 2 § hac quadeinen hoctt[o] et facto ipso velle l. si stipulatus 7 6 l. ult. ff de v. obig. proinde potest servus tenere cum affectu dominadi possessioni et consequenter sibi possidere. contraria haec iuris ratio excogitatur quamvis ius civile habeat servum pro nullo l. quod attinet 32 ff de reg. iur. cum quod magis est vellit cum incapax sit sibi possidendi facere quidem potest, ne civiliter possideat l. stipulatio 32 § hac quoque ff de v. obl. non tamen possideat naturaliter verius cum affectu sibi possidendi teneat iuxta naturam ipsam possessionis, qua attenta nihil interest civiliter quis possideat an naturaliter l. 3 § ex contrario hoctt[o] quia naturali iure omnes homines aequales sunt et l. quod attinet 32 l. pro accusare 12 in fine ff de accusat. et cum possessionis essentia facti sit nulla iuris prohibitio, aut incapacitas facere potest ut qui facto ipso tenet cum affectu sibi possidendi non possideat l. in bello 12 § facti ff de capt. l. de aliis 19 ff ex quib. causis mai. l. si ita quis 31 ff de evict. l. verum 32 ff de reg. iur. qua ratione uxor rem a marito donatam quamvis civiliter non possideat quia civili iure prohibetur donatio etiam possessionis l. si cum 26 l. inter 46 ff de donat. inter vir. possidet tamen naturaliter et viri l. 1 § si vir uxori l. quod uxor 16 hoctt[o] l. 1 § ult. ff pro donato l. 1 § deiicitur ff de vi et vi armata. et eadem ratione servus quamvis civili iure obligationis capax non sit tamen naturaliter et sibi obligat et obligatur l. si id quod domino 64 ff de solut. indeb. l. eo tempore 50 § 1 in fine ff de pecul. et l. heres 21 § servo ff de fideiuss.

7 2° haec eadem ratione primus existimo modo adquirenda per servum domino possessionis, nam eaque servus quia iure civili incapax est adquiritur per eum domino civiliter nocet per servum etiam invitum domino et ignoranti et

invito l. etiam invito 32 l. capere civiliter 3. l. deni rer dom. l. servus 62 ff de adq. hered. l. p. aut 79 ff de adq. hered. possessio autem cum adquiritur per servum domino adquiritur naturaliter, sicut per liberam personam ipsius possidendi capacem d. l. capere civiliter § 3. l. traditio 20 § ult. de adq. rer. dom. l. solutam 22 § pen. ff de pignorat. act. l. 1 C. per quas personas nobis adquiri § ult. & de furtis, ideoque nec possessio adquiritur per servum domino invito d. l. capere civiliter § 3 l. 1 § quod igitur 15 ff de adq. vel am. nec ignoranti domino nisi ex peculiari causa l. 1 § item adquirimus per procuratorem § 1 § quaesitum l. 3 § sed tamen § ex contrario & acqui possessionem invitus l. 1 § haec que de servis dicta l. per servum 34 § quamvis ff de adq. rer. dom. ergo ideo adquirit domino possessionem servus quoniam adquirit quod vult, non quod ipse servus incapax sit possessionis si velit sibi adquirere.

Et haec sunt nisi cavillatio exprimit in l. stipulatio 38 § 3 [illegible] ff de v. oblig. ubi Ulp. ex Iuliano proponit si servus stipuletur sibi tunc licere esse inutilem fieri proprie acceptam stipulationem quia incapax non factus dicitur cuius servus incapax est, subiungit autem in servo & filio fam. ut accipiatur ea stipulatio accipienda et de possessione: ergo sentit omnino Ulp. servum capacem esse possessionis sibi adquirendae, quod falsum est nec argumento fuisse satis sicut classici & Cui. donello gifanio & alijs visum sit. Respondeo possessionis vero ubi interrogatur in proprie de ditione & ... tenenda, cuius capax utique sit non autem proprie possessionis. id non ita esset non magis sibi possidendi proprie quam sibi non capax servus erit. quo sequitur inepta & inconsulta interpretatio Ulp. ibi quia ad sustinendam sibi nisi stipulationem quia proprie accepta in servo

Valere potest eo ꝯ fugit ut stipulationem intelligat depositum que similiter accepta proprie conuenire servo non possit, maxime cum detentio nuda, que impro-prie possessionis verbo signatur perinde ꝯtinetur verbo habendi, teste eodem vlp. in l. 1. stipulatio 38. ff. Si quis I. & § ydautem 33. ff. de v. o. (?) armota .... vlp. reponit servum capacem ee proprie sibi possidendi nonautem sibi proprie habendi ꝯfratr hoc ipsum inl. stipulatio 38. § hec quoque vbi in stipulatione sibi possidere licere docet vlp. dubitari non oportere quin ... servus recte ita stipuletur, ꝯ quamvis non possideat tamen liter tamen stipulatio usfecunda est ad natalem possessionem atqui si possessionis proprie incapax servus esset ꝯ stipulatio sibi possidendi quoque proprie accepta valere in servo non possit de torquenda esset ad detentionem nudam non minor dubitandi causa foret in stipulatione sibi possidendi, quam in stipulatione sibi habendi, quam futuram inutilem si stricte accipiatur vlp. ex iuliano agnouerat in dict. § hii quoque.

9 4to noua et nostra assertionis argumentum extat in l. eq. § cluillo ff. de usucap. vbi cum servus ancillam, quam subripuerat pro libertate sua domino dedisset, respondetur e dominum vsucapere partum ancille apud se conceptum, ea ratione reddita, quoque possessio, quam servus ..... nactus sit domino noceat. et tamen certi est possessionem furtiuam ancillam, ut potest iniustam, vitiosam ... non potuisse a domino acquiri per servum .... quod servus ... hoc tamen ... similiter certum est dominum, qui partum ancille bona fide a servo suo pro libertate ..... posse vsucapere partum eius apud se conceptum ... indistincte siue conceptus sit ante dationem pro libertate siue postea dummodo servus ipse non subripuerit

quamvis ... ancillarit l. qui depactione ...
(quæ ita intelligunt ff. pro emptore ... quando
... subripuit ... pro libertate ...
ceptus partus l. ... ff. prescript. ... conceptus
... apud fur. l. quintus ... ancilla
ff. de furtis ... ff. de ... l. 3 C. de ...
cap. ... ergo ideo in d. § de illo partus ...
tradere q quamvis conceptus ... domini quando ...
familia domini ... apud dominum l. ...
63 de v. s. l. ... ff. de lib. exhib. conceptus ...
eo tempore, quo servus ipse ancillam possidebat, ...
servi animus ancilla ... pro libertate domino
danda ostendit, eum quando ... voluisse sibi possi
dere l. ... manumis. l. 2 et 3
ff. de ... et veré ... ratio d.
§ de illo, cum ... partus ...
simul cum matre ... ut ... ceptus, quo
tempore ille ancillam ... possidebat ...
quamvis ... Noster Amaya lib. 3 ...
... n. 15 et seqq. ...
tomo ... in dispute depositio ...
3 ... n. 3 ...

10 § in eadem ... accedit tex.
in l. 2 § filius ff. pro ... l. pomponius
35 ff. fam. ercisc. ubi traditus est filius fam. rem
a patre donatam quamvis ... possideat ...
... donatio ... ff. pro donato l. ...
donationis ... de donat. inter ... possideat ...
... pinelli in rubrica ... n. 4 ... C. de
bonis maternis ... in l. 2 § ... patre ...
solut. matrim. ... de erroribus, decade 42 ...
n. 4 quamvis aliter ... in l. ...

delib. et postl. Virani, incl. in Laudes n. 6 hoctt. schiforldegexg. lib. et ad fabr. tract. 5 q. 2 illig. addonell. lib. 5 ... litera ... 6° denique expendi possit ... verba ... ait pretor 23 ff. ex q. caus. mai. ubi inquit ancaptiri quidem apud hostes aliquid apud ... usucapere posset ita scribit ... nec captus possessionem poterit incipere dum est apud hostes. supponit ergo captivum etiam dum vixit servus est incipere posse deberet si tamen posset incipere sed continuare capta possessione tantum usucapionem ... apud hostes, quamvis aliter illa verba vulgo accipiantur, et possessionis ... intelligatur de ... iuxta notata ad l. 1 hoctt n.° 4.

12 — 5 Coacti pridem fuimus, et nunc cogimur hijs argum. et praeterea rationi iuris, quam expendimus n. 6 et 7 novae huic et paradoxae subscribere quare, ut iam fundamenta contrarij atque inprimis priori de quo supra n. 9 inprimis respondeam, ... dixi in, ea quae facti sunt non adquiri per servum domino § ... factum ... de stip. serv. cum notatis supra n. 2 inf. obtinere in hijs factis ex quibus postquam factum est nihil remanet, quod adquiri domino possit, qualia sunt ire agere et similia ut l. stipulatio 38 § hi, qui ff de v. obl. l. unica § neautem vers. sin vero C. de caducis toll. quae dicuntur transeuntia facta apud ... cum iulio claro lib. 5 sententiarum § vlt. q. 4 ex n. 3 Mascardo de probationibus conclusione 830 n. 7. farinaccio 1 themo criminalium q. 20 n. 13 et seqq. et ... ratio ... ex voluntate testatoris, aut ... sic designata persona servi, ut factum cohaereat, nec transire ad alium possit ut l. unica § neautem vers. sin vero l. quibus ... q. 4 ... et demonstr. l. si usus fructu

4 § si ita ... q̃ dei leg. velut in eum speciali
ser. stipulatur sibi: ire agere licere, et § sdeq facti inst.
de stipulatione servi. at in adquisitione possessionis per servum
diversa hac singula sunt, tunc q̃ detentio in possess. ...
facti et n̄ momentanei, et transeunti, sed permanentis
quoniam post apprehensionem cum affectione dominali
manet possessio quae facti etiam tunc est et retinetur quam
diu contrario animo n̄ animo n̄ amittit L. 3 § ...
saltus L. 6 § vlt. L. si id quod 25 § vlt. L. peregrini
44 § vlt. cum L. seq. hoc tt. tum etiam q̃ cum dicimus servum
domino possessionem adquirere supponimus id fieri ex
servi voluntate sine qua n̄ adquirit L. 1 § haec
quae de servis hoc tt. proinde nihil obstat quin
servus, quamvis capax ipse sit possessionis et possessio
facti sit possit tamen si velit domino adquirere
sicut et adquireret. facta stipulatione ire agere
licere sibi n̄ sibi, sed dn̄o ire agere stipulaverit L. quod
dicitur 130 ff de v. oblig.

12 facilius explicatur hic quaestio
quae ... difficilis 1 arg. ext L. possessio 49
§ 1 hoc tt. nam iam olim forsitan primi Sbarbatiny
Papinianus ind § 1 ind § 1 Loquitur de ..., peculiari
... quasquidem servus aut filius fam. ... sibi n̄
possunt, quia cum ... iuris sit et L. stipulatio 38
§ hujusmodi statim patri aut domino adquirunt L. placuit
79 de adq. hered. sed nec possidere sibi possunt res quae
peculiares sunt, q̃ si tamen peculiares eas tenent ... o
tenent voluntate et nomine patris aut domini L.
1 § item adquirimus hoc tt L. 5 § vlt. ff de peculio
et ideo tunc n̄ servus aut filius, sed pater et dominus
aut pater possidet L. quod meo nomine ... in alta
L. quod servus 24 hoc tt. sic tamen n̄ peculiares res

que in peculio sunt tra, aut seru possidere sibi velline non etiam possunt non quia incapaces ipsi sint possidendi, sed quia possessio peculiaris rei apud patrem vel dominum iam est l. quesitum 24 nec possunt filii servi ve adquirere possessionem antequam eam dominus pater ve amittat ne duo insolidum possideant contra legem 3 § ex contrario hoc tit. nec dominus pater ve amittit quandiu filii servi ve tenent quamvis teneant affectu sibi possidendi et privandi patrem vel dominum possessione l. pomponius l. cumque 15 l. si id quod 40 hoc tit. l. insolidum 33 § ult. ff de usucap. quia naturalis facultas rei nanciscenda, qua mediante adquiri et retineri possessio solet l. eaque 53 ff de adq. rer. dom. l. 3 § nerua hoc tit. conservari intelligitur patri vel domino quandiu res apud filium vel servum sunt cum subiectos eos habeant civili et naturali ratione l. 304 ff de verb. sign. l. neque filio 16 ff de furtis l. ult. C. de impub. eo quod pertinet pap. ratio in l. possessio 49 § 1 dum docet ideo eos, qui in aliena potestate sunt res peculiares tenere posse, possidere non posse quia possessio non tantum corporis sed et iuris est hoc est quia quamvis detentionem actualem quatenus facti meri et corporis est patri aut domino auferat non tamen auferunt naturalem facultatem tenendi, qua iuris naturalis est in potestate et per eam possessio patri aut domino iam quesita conservatur quandiu res sunt apud eos, quos in potestate habent. secundum quam etiam de rebus peculiaribus explicandi sunt tex. in l. in usu 44 § filius fam. ff de usucap. l. filius fam. 93 ff de reg. iur. l. denique 13 § idem ait 12 ff quod vi aut clam quorum meminimus num. 4 ex quibus inmanem et principiorum iuris que proposui quam multa magna peccat possessionem servo in peculiaribus rebus concedens in aliis de reg. ans Carraz.

indicio c. de pactis c. 3 § 1 n. 3, post gl. famosam in l.
3 § ex contrario n. 56 [illegible] hoett.

13 Adnectitur acriter,
magis 3m argum. ex l. unum 3 i § servus ff. de usucap.
nam quod scriptum ibi est servum liber in libertate morantem ni-
hil possidere sic accipiendum est ut nihil possideat quo-
ad effectum usucapionis quamquam verum, qui diu in possessione
libertatis moratus est sine dolo malo, ita ut iudicium liberale
pati paratus sit non videatur a domino possideri l. 3 § si
servus l. pereus 30 § 1 hoett l. si is qui 15 § si
servus ff de usucap. et pro libero interim habeatur ordinato
liberali iudicio l. ordinata 24 l. si cui 25 § ult.
ff de liber. causa cum laudatis supra n. 5 cum tamen
vere servus sit et usucapio sit effectus possessionis civi-
lis, sive modus adquirendi dominii iure civili princ.
inst. de usucap. servus utpote incapax dominii
civilis iure etiamsi vere possideat non possidet civi-
liter, ideo nec usucapit, quo et sensu servum non posse
pro herede possidere scriptum est in l. 4 § servus ff
de usucap. et filius fam. maxime militis hoc est dum-
taxat [illegible] cognito [illegible] posse in castrensi quesitum usucapere
d. l. 4 § 1 in qua sic a Cuiacius exponit vocem
maxime pro dumtaxat, ut in l. si extraneus 33 ff de
iure dotium l. 6 § ult. iuxta vulgatam lectionem ff delib.,
et post. cum Jacobo post Alberic. et alios de verborum signif.
verbo maxime. [illegible] ioco in ea voce et lib. 2 de sub.
tit. de delegationib. pag. mihi 231 neque novum est
ut possidere aut non possidere etiam cum absolute dicitur
intelligatur quoad usucapionem l. qui pignori 36 et ibi
princ. iunct. l. [illegible] § per servum corporaliter hoett.
praesertim in d. l. unum [illegible] cum quaestionem singula
ad usucapionem referatur illa ipsum ibi magis evincit

qd sequitr in d. § servus, d. l. 3 ... semper per eum pro libero segerente sicut nec ipsum possidere, tanq. alium posse, quod postumus nisi ad possessionem quoad usucapionem refertur, et falsum aperte, quia potest per alium quoque servus, etiamsi a nemine possideatur, velut a eo cum pro libero segerit, possessio adquirit sicut per procuratorem ... domino ... alii cui nomine illam nanciscatur, ut agnoscit paul. in d. § servus, iuncta l. si me in vacuam 34 § ult. hoc tit. l. si cui 25 § ult. ff de liber. causa ergo referenda utraque illa pauli assertio e in princ. d. § servus, ad usucapionem, quae nec servo ipsi contingit nec per eum domino ... alii nisi ... excepta peculiari causa l. possessio 49 § ult. hoc tit. l. si emptor 47 ff de usucap. alias l. 2 ff pro soluto l. 2 § celsus cum seqq. ff pro empt.

14 Maioris operae e explicatio 4 argumenti ex ratione iuris regulas de qua in d. l. homo liber 4 § ult. ff de acq. rer. dom. cum adductis supra n. 4 solutio deactu intelligatur ... negatur distinctio duplicis modi adquirendae ac retinendae possessionis. 1 est ea per nos ipsos facto ipso actualis detentionis et voluntatis possidendi adquirimus retinemusque iuxta naturam ipsam simplicis possessionis, quae facti est et sine ullo iuris adminiculo. 2 est cum per alios adquirimus, aut solo animo retinemus sine proprio corporali facto sed adiuvante iuris ratione per ... facultatem ut notatum ad l. 2 hoc tit. n. 20 ... quia supponitur distinctione afferam regulam iuris quae docet eum qui ab alio ut servus possidetur possidere sibi non posse referenda non esse ad primum modum adquisitionis retentionisve quod iuxta eum modum sicut regula iuris non impedit

quin servus possit saltim retinere et vellesibi possidere itaneq ut possideat quamdiu ita teneat iuxta naturam ipsam possessionis iure traditi supra 20 verisimile erat regulam ad 2m modum adquisitionis retentionisq adiungi tenere personalis facultatis quae in servo deficiat quatenus iuris et libertatis est § 1 et 2 inst. de iure personarum. et in libero hoc qui ab alio possidetur impedita sit per possessionem alterius l. atquin in § si liber ff de reg. iur. l. 3 § item si servus hostt. non possit possidere 2o hoc modo ita ut si per alium adquiras vel solo animo retineat possessionem. eo quo ropiuit modestin. in l. si liber 54 § ult. de usurp. scribit vix esse ut liber homo qui ab alio possideatur possidendo usucapere possit. ubi supponit posse liberum proprie possidere sc. iuxta primum modum actuali detentione et voluntate. sed tamen quamvis possideat impossibile est ut usucapiat cum possideatur ab illo qui ipsum possidet. ut ait modestin. in d. § ult. sicut non videtur possidere. ut eodem sensu scribitur in l. cum heredes 23 § 1 hoc verbo l. qui in servitute 1. 28 ff de reg. iur. i. quia impedita in eo sit omnis facultas per possessionem alterius nec intelligitur solo animo continuare possessionem per naturalem facultatem et impossibile est ut ut continuet quotidiana voluntate et detentione per singula momenta l. peregre 44 hostt. ideo et impossibile ut usucapiat sine continuatione possessionis l. 3 ff de principiis.

inde etiam explicandus est

15 paulus in l. 1 § si de peregre hostt. dum docet servum qui ab alio possidetur sive illi vero domino possessionem adquirere nec adquirere domino nec

expeculiari causa d. l. ho liber 54 § ult. ... dispensarunt ... ff de adq. rer. dom. nempe quod naturalis facultas quae retinere personis et camediate adquirere rerum dominium solet d. l. 1 § quae hoc impedita in hoc casu est per possessionem alterius. l. 1 § 1 de servitu. viarum ff de vi et vi armata nisi ut sibi tunc servum adquirere quod non sibi sed domino poluit ad quirere d. § sed quaeritur ... interpretatur sicut ... l. ... ff de usucap. cui iungenda cui. l. 19 pauli ad edict. ... ff de public. est autem in hac re singularis ius filij quique vi, tanquam servus, ab alio possideatur, adquirit possessionem patri ex peculiari causa d. l. 4 hoc tit. quod naturalis facultas quae ... pater habet acquirit iure dominij ex possessione eius l. 1 § pereus hoc tit. l. potestati 215 ff de v. s. ... potestati patria l. iusto 44 ff de usucap. l. cum haeredes 23 § ult. l. pereus 50 hoc tit. notat post accursium et alios ... ind. ... gilquenius de praescriptionibus ... et contra cumanus quem fillgoviu ... cui. lib. 25 ... denique ... ex ... possessio castrum ind. l. cum haeredes 23 § 1 ... de quibus ... ad 2m titulum nostri ... de amitenda possessione ...

16 Deinde quoad quintum argum. ex d. l. si cui 25 § ult. ff de liber. causa dicendum ideo eum qui de libertate litigat adquirere domino possessionem, ... servi, ut qualis erat ind. § ult. qui ex servitute in libertatem proclamabat quod si servus ut praesumitur ... sed domino adquirere, nisi a ... d. l. 1 § haec quae ... l. si ... 47 vers. aliud hoc tit. sextum vero argum. ex d. l. si servus 23 ff de praescriptio

in [illegible] in [illegible] precarium possessionis fuisse idque magis [illegible] suppone[re] in adquirenda [illegible] possessione [illegible] illius filius et servus, sibi et suo nomine precario rogarent sicut in precario [illegible] in eo casu pater et dominus [illegible] ind. l. servus 13 [illegible] et dominus [illegible] quaestio inutilis [illegible] datio precarii aut [illegible] illius fuerit qui rogavit arg. ex l. cum servus 16 ff. ad exhibendum. iam autem [illegible] ex l. quinimmo 30 § [illegible] hoc tit. [illegible] si adoptavero 17 ff. de precario [illegible] quia [illegible] in adrogatio nem vult sua omnia in adrogatorem transferre [illegible] debem. poss. [illegible] consequenter [illegible] possessione iam [illegible] adrogatori tenere [illegible] l. si adoptavero 17 ubi Bart. et post alios [illegible] de precario. 3 [illegible] 2 [illegible] decade 7 6 errore 2 [illegible] inprimis [illegible] de adquisit. per adroget. [illegible] argum. quae pertinet ad l. quinimmo 30 § 1 hoc tit. de qua iam nos in commentatione de amittenda possess. [illegible] [illegible] ibi explicandum.

Lamuy Illustre S. C. Galles

Illmo

